

Попуњава правно лице - предузетник		
Матични број 07583176	Шифра делатности 2550	ПИБ 100603457
Назив MING KOVAČNICA A.D. NIŠ		
Седиште НИШ (ЦРВЕНИ КРСТ), Булевар 12. фебруар 95		

БИЛАНС СТАЊА

на дан 31.12.2022. године

- у хиљадама динара -

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање 20__.	Почетно стање 01.01.20__.
1	2	3	4	5	6	7
	АКТИВА					
00	А. УПИСАНИ А НЕУПЛАЋЕНИ КАПИТАЛ	0001				
	Б. СТАЛНА ИМОВИНА (0003 + 0009 + 0017 + 0018 + 0028)	0002		664.879	628.069	
01	І. НЕМАТЕРИЈАЛНА ИМОВИНА (0004 + 0005 + 0006 + 0007 + 0008)	0003		1.387	2.654	
010	1. Улагања у развој	0004	5	782	1.252	
011, 012 и 014	2. Концесије, патенти, лиценце, робне и услужне марке, софтвер и остала нематеријална имовина	0005	5	605	1.402	
013	3. Гудвил	0006				
015 и 016	4. Нематеријална имовина узета у лизинг и нематеријална имовина у припреми	0007				
017	5. Аванси за нематеријалну имовину	0008				
02	ІІ. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА (0010 + 0011 + 0012 + 0013 + 0014 + 0015 + 0016)	0009		663.492	625.415	
020, 021 и 022	1. Земљиште и грађевински објекти	0010	6	116.058	119.871	
023	2. Постројења и опрема	0011	6	355.593	351.306	
024	3. Инвестиционе некретнине	0012				
025 и 027	4. Некретнине, постројења и опрема узети у лизинг и некретнине, постројења и опрема у припреми	0013	6	165.654	152.095	
026 и 028	5. Остале некретнине, постројења и опрема и улагања на туђим некретнинама, постројењима и опреми	0014	6	704	803	
029 (део)	6. Аванси за некретнине, постројења и опрему у земљи	0015	6	25.483	0	
029 (део)	7. Аванси за некретнине, постројења и опрему у иностранству	0016	6	0	1.340	
03	ІІІ. БИОЛОШКА СРЕДСТВА	0017				
04 и 05	ІV. ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ И ДУГОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА (0019 + 0020 + 0021 + 0022 + 0023 + 0024 + 0025 + 0026 + 0027)	0018		0	0	

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање _____ 20__.	Почетно стање 01.01.20__.
1	2	3	4	5	6	7
040 (део), 041 (део) и 042 (део)	1. Учешћа у капиталу правних лица (осим учешћа у капиталу која се вреднују методом учешћа)	0019	7	0	0	
040 (део), 041 (део), 042 (део)	2. Учешћа у капиталу која се вреднују методом учешћа	0020				
043, 050 (део) и 051 (део)	3. Дугорочни пласмани матичном, зависним и осталим повезаним лицима и дугорочна потраживања од тих лица у земљи	0021				
044, 050 (део), 051 (део)	4. Дугорочни пласмани матичном, зависним и осталим повезаним лицима и дугорочна потраживања од тих лица у иностранству	0022				
045 (део) и 053 (део)	5. Дугорочни пласмани (дати кредити и зајмови) у земљи	0023				
045 (део) и 053 (део)	6. Дугорочни пласмани (дати кредити и зајмови) у иностранству	0024				
046	7. Дугорочна финансијска улагања (хартije од вредности које се вреднују по амортизованој вредности)	0025				
047	8. Откупљене сопствене акције и откупљени сопствени удели	0026				
048, 052, 054, 055 и 056	9. Остали дугорочни финансијски пласмани и остала дугорочна потраживања	0027				
28 (део), осим 288	V. ДУГОРОЧНА АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	0028				
288	В. ОДЛОЖЕНА ПОРЕСКА СРЕДСТВА	0029				
	Г. ОБРТНА ИМОВИНА (0031 + 0037 + 0038 + 0044 + 0048 + 0057+ 0058)	0030		312.047	284.158	
Класа 1, осим групе рачуна 14	I. ЗАЛИХЕ (0032 + 0033 + 0034 + 0035 + 0036)	0031		199.809	162.633	
10	1. Материјал, резервни делови, алат и ситан инвентар	0032	8	95.115	69.630	
11 и 12	2. Недовршена производња и готови производи	0033	8	101.142	90.499	
13	3. Роба	0034	8	326	353	
150, 152 и 154	4. Плаћени аванси за залихе и услуге у земљи	0035	8	260	1.709	
151, 153 и 155	5. Плаћени аванси за залихе и услуге у иностранству	0036	8	2.966	442	
14	II. СТАЛНА ИМОВИНА КОЈА СЕ ДРЖИ ЗА ПРОДАЈУ И ПРЕСТАНАК ПОСЛОВАЊА	0037	8	1.380	1.380	
20	III. ПОТРАЖИВАЊА ПО ОСНОВУ ПРОДАЈЕ (0039 + 0040 + 0041 + 0042 + 0043)	0038		103.607	100.463	
204	1. Потраживања од купаца у земљи	0039	9	35.058	40.980	
205	2. Потраживања од купаца у иностранству	0040	9	16.049	30.500	

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање _____ 20__.	Почетно стање 01.01.20__.
1	2	3	4	5	6	7
200 и 202	3. Потраживања од матичног, зависних и осталих повезаних лица у земљи	0041	9	52.500	28.983	
201 и 203	4. Потраживања од матичног, зависних и осталих повезаних лица у иностранству	0042				
206	5. Остала потраживања по основу продаје	0043				
21, 22 и 27	IV. ОСТАЛА КРАТКОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА (0045 + 0046 + 0047)	0044		3.989	19.291	
21, 22 осим 223 и 224, и 27	1. Остала потраживања	0045	10	3.927	19.268	
223	2. Потраживања за више плаћен порез на добитак	0046				
224	3. Потраживања по основу преплаћених осталих пореза и доприноса	0047	10	62	23	
23	V. КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ (0049 + 0050 + 0051 + 0052 + 0053 + 0054 + 0055 + 0056)	0048				
230	1. Краткорочни кредити и пласмани - матично и зависна правна лица	0049				
231	2. Краткорочни кредити и пласмани - остала повезана лица	0050				
232, 234 (део)	3. Краткорочни кредити, зајмови и пласмани у земљи	0051				
233, 234 (део)	4. Краткорочни кредити, зајмови и пласмани у иностранству	0052				
235	5. Хартије од вредности које се вреднују по амортизованој вредности	0053				
236 (део)	6. Финансијска средства која се вреднују по фер вредности кроз Биланс успеха	0054				
237	7. Откупљене сопствене акције и откупљени сопствени удели	0055				
236 (део), 238 и 239	8. Остали краткорочни финансијски пласмани	0056				
24	VI. ГОТОВИНА И ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ	0057	12	1.129	309	
28 (део), осим 288	VII. КРАТКОРОЧНА АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	0058	13	2.133	82	
	Д. УКУПНА АКТИВА = ПОСЛОВНА ИМОВИНА (0001 + 0002 + 0029 + 0030)	0059		976.926	912.227	
88	Ђ. ВАНБИЛАНСНА АКТИВА	0060				
	ПАСИВА					
	А. КАПИТАЛ (0402 + 0403 + 0404 + 0405 + 0406 - 0407 + 0408 + 0411 - 0412) ≥ 0	0401		609.535	558.393	
30, осим 306	I. ОСНОВНИ КАПИТАЛ	0402	14	162.274	162.274	
31	II. УПИСАНИ А НЕУПЛАЋЕНИ КАПИТАЛ	0403				

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање _____ 20__.	Почетно стање 01.01.20__.
1	2	3	4	5	6	7
306	III. ЕМИСИОНА ПРЕМИЈА	0404				
32	IV. РЕЗЕРВЕ	0405	14	2	2	
330 и потражни салдо рачуна 331,332, 333, 334, 335, 336 и 337	V. ПОЗИТИВНЕ РЕВАЛОРИЗАЦИОНЕ РЕЗЕРВЕ И НЕРЕАЛИЗОВАНИ ДОБИЦИ ПО ОСНОВУ ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА И ДРУГИХ КОМПОНЕНТИ ОСТАЛОГ СВЕОБУХВАТНОГ РЕЗУЛТАТА	0406	14	60.447	65.660	
дуговни салдо рачуна 331, 332, 333, 334, 335, 336 и 337	VI. НЕРЕАЛИЗОВАНИ ГУБИЦИ ПО ОСНОВУ ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА И ДРУГИХ КОМПОНЕНТИ ОСТАЛОГ СВЕОБУХВАТНОГ РЕЗУЛТАТА	0407	14	1.292	1.171	
34	VII. НЕРАСПОРЕЂЕНИ ДОБИТАК (0409 + 0410)	0408		388.104	331.628	
340	1. Нераспоређени добитак ранијих година	0409	14	336.514	301.065	
341	2. Нераспоређени добитак текуће године	0410	14	51.590	30.563	
	VIII. УЧЕШЋЕ БЕЗ ПРАВА КОНТРОЛЕ	0411				
35	IX. ГУБИТАК (0413 + 0414)	0412				
350	1. Губитак ранијих година	0413				
351	2. Губитак текуће године	0414				
	Б. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА И ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (0416 + 0420 + 0428)	0415		103.915	65.654	
40	I. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА (0417+0418+0419)	0416		4.283	4.120	
404	1. Резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених	0417	15	4.283	4.120	
400	2. Резервисања за трошкове у гарантном року	0418				
40, осим 400 и 404	3. Остала дугорочна резервисања	0419				
41	II. ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (0421 + 0422 + 0423 + 0424 + 0425 + 0426 + 0427)	0420		99.632	61.534	
410	1. Обавезе које се могу конвертовати у капитал	0421	16	0	1.660	
411 (део) и 412 (део)	2. Дугорочни кредити и остале дугорочне обавезе према матичном, зависним и осталим повезаним лицима у земљи	0422				
411 (део) и 412 (део)	3. Дугорочни кредити и остале дугорочне обавезе према матичном, зависним и осталим повезаним лицима у иностранству	0423				
414 и 416 (део)	4. Дугорочни кредити, зајмови и обавезе по основу лизинга у земљи	0424	17	99.632	59.874	
415 и 416 (део)	5. Дугорочни кредити, зајмови и обавезе по основу лизинга у иностранству	0425				
413	6. Обавезе по емитованим хартијама од вредности	0426				

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање _____ 20__.	Почетно стање 01.01.20__.
1	2	3	4	5	6	7
419	7. Остале дугорочне обавезе	0427	19	0	0	
49 (део), осим 498 и 495 (део)	III. ДУГОРОЧНА ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	0428				
498	В. ОДЛОЖЕНЕ ПОРЕСКЕ ОБАВЕЗЕ	0429	42	18.003	19.089	
495 (део)	Г. ДУГОРОЧНИ ОДЛОЖЕНИ ПРИХОДИ И ПРИМЉЕНЕ ДОНАЦИЈЕ	0430				
	Д. КРАТКОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА И КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (0432 + 0433 + 0441 + 0442 + 0449 + 0453 + 0454)	0431		245.473	269.091	
467	I. КРАТКОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА	0432				
42, осим 427	II. КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ (0434 + 0435 + 0436 + 0437 + 0438 + 0439 + 0440)	0433		50.942	61.264	
420 (део) и 421 (део)	1. Обавезе по основу кредита према матичном, зависним и осталим повезаним лицима у земљи	0434				
420 (део) и 421 (део)	2. Обавезе по основу кредита према матичном, зависним и осталим повезаним лицима у иностранству	0435				
422 (део), 424 (део), 425 (део), и 429 (део)	3. Обавезе по основу кредита и зајмова од лица која нису домаће банке	0436				
422 (део), 424 (део), 425 (део) и 429 (део)	4. Обавезе по основу кредита од домаћих банака	0437	19	50.942	61.264	
423, 424 (део), 425 (део) и 429 (део)	5. Кредити, зајмови и обавезе из иностранства	0438				
426	6. Обавезе по краткорочним хартијама од вредности	0439				
428	7. Обавезе по основу финансијских деривата	0440				
430	III. ПРИМЉЕНИ АВАНСИ, ДЕПОЗИТИ И КАУЦИЈЕ	0441	20	13.594	5.278	
43, осим 430	IV. ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА (0443 + 0444 + 0445 + 0446 + 0447 + 0448)	0442		146.854	180.917	
431 и 433	1. Обавезе према добављачима - матична, зависна правна лица и остала повезана лица у земљи	0443	21	34.855	90.577	
432 и 434	2. Обавезе према добављачима - матична, зависна правна лица и остала повезана лица у иностранству	0444				
435	3. Обавезе према добављачима у земљи	0445	21	60.603	52.445	
436	4. Обавезе према добављачима у иностранству	0446	21	51.042	37.739	
439 (део)	5. Обавезе по меницама	0447				
439 (део)	6. Остале обавезе из пословања	0448	21	354	156	
44,45,46, осим 467, 47 и 48	V. ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (0450 + 0451 + 0452)	0449		29.800	21.624	

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање _____ 20__.	Почетно стање 01.01.20__.
1	2	3	4	5	6	7
44, 45 и 46 осим 467	1. Остале краткорочне обавезе	0450	22	19.708	21.255	
47,48 осим 481	2. Обавезе по основу пореза на додатну вредност и осталих јавних прихода	0451	23-24	6.613	369	
481	3. Обавезе по основу пореза на добитак	0452	24	3.479		
427	VI. ОБАВЕЗЕ ПО ОСНОВУ СРЕДСТАВА НАМЕЊЕНИХ ПРОДАЈИ И СРЕДСТАВА ПОСЛОВАЊА КОЈЕ ЈЕ ОБУСТАВЉЕНО	0453				
49 (део) осим 498	VII. КРАТКОРОЧНА ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	0454	25	4.283	8	
	Ђ. ГУБИТАК ИЗНАД ВИСИНЕ КАПИТАЛА (0415 + 0429 + 0430 + 0431 - 0059) ≥ 0 = (0407 + 0412 - 0402 - 0403 - 0404 - 0405 - 0406 - 0408 - 0411) ≥ 0	0455				
	Е. УКУПНА ПАСИВА (0401 + 0415 + 0429 + 0430 + 0431 - 0455)	0456		976.926	912.227	
89	Ж. ВАНБИЛАНСНА ПАСИВА	0457				

у _____	Законски заступник
дана _____ 20____ године	_____

Образац прописан Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја и садржини и форми обрасца Статистичког извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике („Службени гласник РС“ бр. 89/2020).

Попуњава правно лице - предузетник		
Матични број 07583176	Шифра делатности 2550	ПИБ 100603457
Назив MING KOVAČNICA A.D. NIŠ		
Седиште НИШ (ЦРВЕНИ КРСТ), Булевар 12. фебруар 95		

БИЛАНС УСПЕХА

за период од 01.01.2022. до 31.12.2022. године

- у хиљадама динара -

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	И з н о с	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
	A. ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ (1002 + 1005 + 1008 + 1009 - 1010 + 1011 + 1012)	1001		970.152	775.998
60	I. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ РОБЕ (1003 + 1004)	1002		540	1.333
600, 602 и 604	1. Приходи од продаје робе на домаћем тржишту	1003	27	540	1.333
601, 603 и 605	2. Приходи од продаје роба на иностраном тржишту	1004			
61	II. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ ПРОИЗВОДА И УСЛУГА (1006 + 1007)	1005		913.096	693.822
610, 612 и 614	1. Приходи од продаје производа и услуга на домаћем тржишту	1006	27	637.859	513.708
611, 613 и 615	2. Приходи од продаје производа и услуга на иностраном тржишту	1007	27	275.237	180.114
62	III. ПРИХОДИ ОД АКТИВИРАЊА УЧИНАКА И РОБЕ	1008	27	9.703	2.531
630	IV. ПОВЕЋАЊЕ ВРЕДНОСТИ ЗАЛИХА НЕДОВРШЕНИХ И ГОТОВИХ ПРОИЗВОДА	1009	27	38.522	40.208
631	V. СМАЊЕЊЕ ВРЕДНОСТИ ЗАЛИХА НЕДОВРШЕНИХ И ГОТОВИХ ПРОИЗВОДА	1010	27	27.880	4.351
64 и 65	VI. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ	1011	27	36.171	42.455
68, осим 683, 685 и 686	VII. ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ИМОВИНЕ (ОСИМ ФИНАНСИЈСКЕ)	1012			
	B. ПОСЛОВНИ РАСХОДИ (1014 + 1015 + 1016 + 1020 + 1021 + 1022 + 1023 + 1024)	1013		907.825	742.421
50	I. НАБАВНА ВРЕДНОСТ ПРОДАТЕ РОБЕ	1014	28	476	992
51	II. ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА, ГОРИВА И ЕНЕРГИЈЕ	1015	29	653.321	500.578
52	III. ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ (1017 + 1018 + 1019)	1016		158.233	154.764
520	1. Трошкови зарада и накнада зарада	1017	30	130.448	125.523
521	2. Трошкови пореза и доприноса на зараде и накнаде зарада	1018	30	18.956	21.022
52 осим 520 и 521	3. Остали лични расходи и накнаде	1019	30	8.829	8.219
540	IV. ТРОШКОВИ АМОРТИЗАЦИЈЕ	1020	32	59.787	55.779
58, осим 583, 585 и 586	V. РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ИМОВИНЕ (ОСИМ ФИНАНСИЈСКЕ)	1021			
53	VI. ТРОШКОВИ ПРОИЗВОДНИХ УСЛУГА	1022	31	27.168	23.210
54, осим 540	VII. ТРОШКОВИ РЕЗЕРВИСАЊА	1023	33	476	273
55	VIII. НЕМАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ	1024	34	8.364	6.825

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
	В. ПОСЛОВНИ ДОБИТАК (1001 - 1013) ≥ 0	1025		62.327	33.577
	Г. ПОСЛОВНИ ГУБИТАК (1013 - 1001) ≥ 0	1026			
	Д. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ (1028 + 1029 + 1030 + 1031)	1027		408	1.563
660 и 661	I. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ ИЗ ОДНОСА СА МАТИЧНИМ, ЗАВИСНИМ И ОСТАЛИМ ПОВЕЗАНИМ ЛИЦИМА	1028			
662	II. ПРИХОДИ ОД КАМАТА	1029	35	0	1.065
663 и 664	III. ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ И ПОЗИТИВНИ ЕФЕКТИ ВАЛУТНЕ КЛАУЗУЛЕ	1030	35	408	498
665 и 669	IV. ОСТАЛИ ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ	1031			
	Ђ. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ (1033 + 1034 + 1035 + 1036)	1032		4.598	3.226
560 и 561	I. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ ИЗ ОДНОСА СА МАТИЧНИМ, ЗАВИСНИМ И ОСТАЛИМ ПОВЕЗАНИМ ЛИЦИМА	1033			
562	II. РАСХОДИ КАМАТА	1034	36	3.917	2.852
563 и 564	III. НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ И НЕГАТИВНИ ЕФЕКТИ ВАЛУТНЕ КЛАУЗУЛЕ	1035	36	681	371
565 и 569	IV. ОСТАЛИ ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ	1036			3
	Е. ДОБИТАК ИЗ ФИНАНСИРАЊА (1027 - 1032) ≥ 0	1037			
	Ж. ГУБИТАК ИЗ ФИНАНСИРАЊА (1032 - 1027) ≥ 0	1038		4.190	1.663
683, 685 и 686	З. ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА	1039	37	0	822
583, 585 и 586	И. РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА	1040	38	1.161	0
67	Ј. ОСТАЛИ ПРИХОДИ	1041	39	7.095	1.485
57	К. ОСТАЛИ РАСХОДИ	1042	40	6.721	1.002
	Л. УКУПНИ ПРИХОДИ (1001 + 1027 + 1039 + 1041)	1043		977.655	779.868
	Љ. УКУПНИ РАСХОДИ (1013 + 1032 + 1040 + 1042)	1044		920.305	746.649
	М. ДОБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1043 - 1044) ≥ 0	1045		57.350	33.219
	Н. ГУБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1044 - 1043) ≥ 0	1046			
69-59	Њ. ПОЗИТИВАН НЕТО ЕФЕКАТ НА РЕЗУЛТАТ ПО ОСНОВУ ДОБИТКА ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА, ПРОМЕНА РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И ИСПРАВКИ ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ПЕРИОДА	1047			
59- 69	О. НЕГАТИВАН НЕТО ЕФЕКАТ НА РЕЗУЛТАТ ПО ОСНОВУ ГУБИТКА ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА, ПРОМЕНА РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И ИСПРАВКИ ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ПЕРИОДА	1048	41	0	96
	П. ДОБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1045 - 1046 + 1047 - 1048) ≥ 0	1049		57.350	33.123

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	И з н о с	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
	Р. ГУБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1046 - 1045 + 1048 - 1047) ≥ 0	1050			
	С. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК				
721	I. ПОРЕСКИ РАСХОД ПЕРИОДА	1051	42	6.846	
722 дуг. салдо	II. ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ РАСХОДИ ПЕРИОДА	1052	42		4.862
722 пот. салдо	III. ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ ПРИХОДИ ПЕРИОДА	1053	42	1.086	2.302
723	Т. ИСПЛАЋЕНА ЛИЧНА ПРИМАЊА ПОСЛОДАВЦА	1054			
	Ћ. НЕТО ДОБИТАК (1049 - 1050 -1051 - 1052 + 1053 - 1054) ≥ 0	1055		51.590	30.563
	У. НЕТО ГУБИТАК (1050 - 1049 + 1051 + 1052 - 1053 + 1054) ≥ 0	1056			
	I. НЕТО ДОБИТАК КОЈИ ПРИПАДА УЧЕШЋИМА БЕЗ ПРАВА КОНТРОЛЕ	1057			
	II. НЕТО ДОБИТАК КОЈИ ПРИПАДА МАТИЧНОМ ПРАВНОМ ЛИЦУ	1058			
	III. НЕТО ГУБИТАК КОЈИ ПРИПАДА УЧЕШЋИМА БЕЗ ПРАВА КОНТРОЛЕ	1059			
	IV. НЕТО ГУБИТАК КОЈИ ПРИПАДА МАТИЧНОМ ПРАВНОМ ЛИЦУ	1060			
	V. ЗАРАДА ПО АКЦИЈИ				
	1. Основна зарада по акцији	1061			
	2. Умањена (разводњена) зарада по акцији	1062			

У _____	Законски заступник
дана _____ 20____ године	_____

Образац прописан Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја и садржини и форми обрасца Статистичког извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике („Службени гласник РС“ бр. 89/2020).

Попуњава правно лице - предузетник		
Матични број 07583176	Шифра делатности 2550	ПИБ 100603457
Назив MING KOVAČNICA A.D. NIŠ		
Седиште НИШ (ЦРВЕНИ КРСТ), Булевар 12. фебруар 95		

ИЗВЕШТАЈ О ОСТАЛОМ РЕЗУЛТАТУ

за период од 01.01.2022. до 31.12.2022. године

- у хиљадама динара -

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
	A. НЕТО РЕЗУЛТАТ ИЗ ПОСЛОВАЊА				
	I. НЕТО ДОБИТАК (АОП 1055)	2001		51.590	30.563
	II. НЕТО ГУБИТАК (АОП 1056)	2002			
	Б. ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК				
	а) Ставке које неће бити рекласификоване у Биланс успеха у будућим периодима				
330	1. Промене ревалоризације нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме				
	а) повећање ревалоризационих резерви	2003	6		1.101
	б) смањење ревалоризационих резерви	2004		327	
331	2. Актуарски добици или губици по основу планова дефинисаних примања				
	а) добици	2005			
	б) губици	2006	14	121	1.020
333	3. Добици или губици по основу удела у осталом свеобухватном добитку или губитку придружених друштава				
	а) добици	2007			
	б) губици	2008			
	б) Ставке које накнадно могу бити рекласификоване у Биланс успеха у будућим периодима				
332	1. Добици или губици по основу улагања у власничке инструменте капитала				
	а) добици	2009			
	б) губици	2010			
334	2. Добици или губици по основу прерачуна финансијских извештаја иностраног пословања				
	а) добици	2011			
	б) губици	2012			

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
335	3. Добици или губици од инструмената заштите нето улагања у инострано пословање				
	а) добиици	2013			
	б) губици	2014			
336	4. Добици или губици по основу инструмената заштите ризика (хеџинга) новчаног тока				
	а) добиици	2015			
	б) губици	2016			
337	5. Добици или губици по основу хартија од вредности које се вреднују по фер вредности кроз остали укупан резултат				
	а) добиици	2017			
	б) губици	2018			
	I. ОСТАЛИ БРУТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК (2003 + 2005 + 2007 + 2009 + 2011 + 2013 + 2015 + 2017) - (2004 + 2006 + 2008 + 2010 + 2012 + 2014 + 2016 + 2018) ≥ 0	2019			81
	II. ОСТАЛИ БРУТО СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК (2004 + 2006 + 2008 + 2010 + 2012 + 2014 + 2016 + 2018) - (2003 + 2005 + 2007 + 2009 + 2011 + 2013 + 2015 + 2017) ≥ 0	2020		448	
	III. ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ РАСХОД НА ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК ПЕРИОДА	2021			
	IV. ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ ПРИХОД НА ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК ПЕРИОДА	2022			
	V. НЕТО ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК (2019 - 2020 - 2021 + 2022) ≥ 0	2023			81
	VI. НЕТО ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК (2020 - 2019 + 2021 - 2022) ≥ 0	2024		448	
	В. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ РЕЗУЛТАТ ПЕРИОДА				
	I. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК (2001 - 2002 + 2023 - 2024) ≥ 0	2025		51.142	30.644
	II. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК (2002 - 2001 + 2024 - 2023) ≥ 0	2026			
	Г. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК (2028 + 2029) = АОП 2025 ≥ 0 или АОП 2026 > 0	2027			
	1. Приписан матичном правном лицу	2028			
	2. Приписан учешћима без права контроле	2029			

у _____	Законски заступник
дана _____ 20____ године	_____

Образац прописан Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја и садржини и форми обрасца Статистичког извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике („Службени гласник РС“ бр. 89/2020).

Попуњава правно лице - предузетник		
Матични број 07583176	Шифра делатности 2550	ПИБ 100603457
Назив MING KOVAČNICA A.D. NIŠ		
Седиште НИШ (ЦРВЕНИ КРСТ), Булевар 12. фебруар 95		

ИЗВЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ

у периоду од 01.01.2022. до 31.12.2022. године

- у хиљадама динара -

Позиција	АОП	Износ	
		Текућа година	Претходна година
1	2	3	4
А. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ			
I. Приливи готовине из пословних активности (1 до 4)	3001	842.324	656.552
1. Продаја и примљени аванси у земљи	3002	495.616	445.992
2. Продаја и примљени аванси у иностранству	3003	284.997	186.096
3. Примљене камате из пословних активности	3004		
4. Остали приливи из редовног пословања	3005	61.711	24.464
II. Одливи готовине из пословних активности (1 до 8)	3006	762.270	541.367
1. Исплате добављачима и дати аванси у земљи	3007	448.166	291.790
2. Исплате добављачима и дати аванси у иностранству	3008	142.804	82.969
3. Зараде, накнаде зарада и остали лични расходи	3009	157.905	160.963
4. Плаћене камате у земљи	3010	3.750	1.808
5. Плаћене камате у иностранству	3011		
6. Порез на добитак	3012	3.368	
7. Одливи по основу осталих јавних прихода	3013	4.634	3.068
8. Остали одливи из пословних активности	3014	1.643	769
III. Нето прилив готовине из пословних активности (I - II)	3015	80.054	115.185
IV. Нето одлив готовине из пословних активности (II - I)	3016		
Б. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА			
I. Приливи готовине из активности инвестирања (1 до 5)	3017	2.354	
1. Продаја акција и удела	3018		
2. Продаја нематеријалне имовине, некретнина, постројења, опреме и биолошких средстава	3019	2.354	
3. Остали финансијски пласмани	3020		
4. Примљене камате из активности инвестирања	3021		
5. Примљене дивиденде	3022		
II. Одливи готовине из активности инвестирања (1 до 3)	3023	111.024	73.200
1. Куповина акција и удела	3024		
2. Куповина нематеријалне имовине, некретнина, постројења, опреме и биолошких средстава	3025	77.344	45.173

Позиција	АОП	Износ	
		Текућа година	Претходна година
1	2	3	4
3. Остали финансијски пласмани	3026	33.680	28.027
III. Нето прилив готовине из активности инвестирања (I - II)	3027		
IV. Нето одлив готовине из активности инвестирања (II - I)	3028	108.670	73.200
В. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА			
I. Приливи готовине из активности финансирања (1 до 7)	3029	91.681	20.000
1. Увећање основног капитала	3030		
2. Дугорочни кредити у земљи	3031	91.681	20.000
3. Дугорочни кредити у иностранству	3032		
4. Краткорочни кредити у земљи	3033		
5. Краткорочни кредити у иностранству	3034		
6. Остале дугорочне обавезе	3035		
7. Остале краткорочне обавезе	3036		
II. Одливи готовине из активности финансирања (1 до 8)	3037	62.245	63.922
1. Откуп сопствених акција и удела	3038		
2. Дугорочни кредити у земљи	3039		36.202
3. Дугорочни кредити у иностранству	3040		
4. Краткорочни кредити у земљи	3041	30.529	
5. Краткорочни кредити у иностранству	3042		
6. Остале обавезе	3043		
7. Финансијски лизинг	3044	31.716	27.720
8. Исплаћене дивиденде	3045		
III. Нето прилив готовине из активности финансирања (I - II)	3046	29.436	
IV. Нето одлив готовине из активности финансирања (II - I)	3047		43.922
Г. СВЕГА ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ (3001 + 3017 + 3029)	3048	936.359	676.552
Д. СВЕГА ОДЛИВ ГОТОВИНЕ (3006 + 3023 + 3037)	3049	935.539	678.489
Ђ. НЕТО ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ (3048 - 3049) ≥ 0	3050	820	
Е. НЕТО ОДЛИВ ГОТОВИНЕ (3049 - 3048) ≥ 0	3051		1.937
Ж. ГОТОВИНА НА ПОЧЕТКУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА	3052	309	2.246
З. ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ	3053		
И. НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ	3054		
Ј. ГОТОВИНА НА КРАЈУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА (3050 - 3051 + 3052 + 3053 - 3054)	3055	1.129	309

у _____	Законски заступник
дана _____ 20____ године	_____

Образац прописан Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја и садржини и форми обрасца Статистичког извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике („Службени гласник РС“ бр. 89/2020).

Попуњава правно лице - предузетник		
Матични број 07583176	Шифра делатности 2550	ПИБ 100603457
Назив MING KOVAČNICA A.D. NIŠ		
Седиште НИШ (ЦРВЕНИ КРСТ), Булевар 12. фебруар 95		

ИЗВЕШТАЈ О ПРОМЕНАМА НА КАПИТАЛУ

за период од 01.01.2022. до 31.12.2022. године

- у хиљадама динара -

Позиција	ОПИС	АОП	Основни капитал (група 30 без 306 и 309)	АОП	Остали основни капитал (рн 309)	АОП	Уписани а неуплаћени капитал (група 31)	АОП	Емисиона премија и резерве (рн 306 и група 32)
	1		2		3		4		5
1.	Стање на дан 01.01.____ године	4001	162.274	4010		4019		4028	2
2.	Ефекти ретроактивне исправке материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика	4002		4011		4020		4029	
3.	Кориговано почетно стање на дан 01.01.____ године (р.бр. 1+2)	4003	162.274	4012		4021		4030	2
4.	Нето промене у ____ години	4004		4013		4022		4031	
5.	Стање на дан 31.12. ____ године (р.бр. 3+4)	4005	162.274	4014		4023		4032	2
6.	Ефекти ретроактивне исправке материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика	4006		4015		4024		4033	
7.	Кориговано почетно стање на дан 01.01.____ године (р.бр. 5+6)	4007	162.274	4016		4025		4034	2
8.	Нето промене у ____ години	4008		4017		4026		4035	
9.	Стање на дан 31.12. ____ године (р.бр. 7+8)	4009	162.274	4018		4027		4036	2

Позиција	ОПИС	АОП	Рев. рез. и нер. доб. и губ. (група 33)	АОП	Нераспоређени добитак (група 34)	АОП	Губитак (група 35)	АОП	Учешће без права контроле
	1		6		7		8		9
1.	Стање на дан 01.01.____ године	4037	69.827	4046	297.016	4055		4064	
2.	Ефекти ретроактивне исправке материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика	4038		4047		4056		4065	
3.	Кориговано почетно стање на дан 01.01.____ године (р.бр. 1+2)	4039	69.827	4048	297.016	4057		4066	
4.	Нето промене у ____ години	4040	-5.338	4049	34.612	4058		4067	
5.	Стање на дан 31.12. ____ године (р.бр. 3+4)	4041	64.489	4050	331.628	4059		4068	
6.	Ефекти ретроактивне исправке материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика	4042		4051		4060		4069	
7.	Кориговано почетно стање на дан 01.01.____ године (р.бр. 5+6)	4043	64.489	4052	331.628	4061		4070	
8.	Нето промене у ____ години	4044	-5.334	4053	56.476	4062		4071	
9.	Стање на дан 31.12. ____ године (р.бр. 7+8)	4045	59.155	4054	388.104	4063		4072	

Позиција	ОПИС	АОП	Укупно (одговара позицији АОП 0401) (кол. 2+3+4+5+6+7-8+9) ≥ 0	АОП	Губитак изнад висине капитала (одговара позицији АОП 0455) (кол. 2+3+4+5+6+7-8+9) < 0
	1		10		11
1.	Стање на дан 01.01. ____ године	4073	529.119	4082	
2.	Ефекти ретроактивне исправке материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика	4074		4083	
3.	Кориговано почетно стање на дан 01.01. ____ године (р.бр. 1+2)	4075	529.119	4084	
4.	Нето промене у ____ години	4076		4085	
5.	Стање на дан 31.12. ____ године (р.бр. 3+4)	4077	558.393	4086	
6.	Ефекти ретроактивне исправке материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика	4078		4087	
7.	Кориговано почетно стање на дан 01.01. ____ године (р.бр. 5+6)	4079	558.393	4088	
8.	Нето промене у ____ години	4080		4089	
9.	Стање на дан 31.12. ____ године (р.бр. 7+8)	4081	609.535	4090	

у _____	Законски заступник
дана _____ 20____ године	_____

Образац прописан Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја и садржини и форми обрасца Статистичког извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике („Службени гласник РС“ бр. 89/2020).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE ZA 2022 GODINU
MING KOVAČNICA AD

1. OPŠTE INFORMACIJE O DRUŠTVU

Privredno društvo MING KOVAČNICA AD, za proizvodnju kovanih, livenih i presovanih proizvoda je akcionarsko društvo - sa sedištem u Nišu, Bul. 12. Februar 95.

Ming Kovačnica a.d. Niš, osnovano je 1856. godine kao Kovačnica Niš. Godine 1968. Kovačnica je pripojena AD Mašinska industrija Niš HOLDING CO Niš, kao Min Kovačnica.

26.04.2006. godine Min Kovačnica je privatizovana i upisana u registar APR sa matičnim brojem 07583176, i Poreski identifikacioni brojem (PIB): PIB 100603457.

Većinski vlasnik i matično pravno lice je MING DOO iz Beograda, Bulevar Nikole Tesle 3/II/200, matični broj 07412916, PIB 100037364, sa 86.65% vlasništva, koje je obveznik sastavljanja konsolidovanog finansijskog izveštaja. Ostali akcionari su Akcionarski fond ad RS sa 6.69%, manjinski akcionari 6.67% vlasničkog udela.

Krajnji vlasnici matičnog pravnog lica su: Dragica Madžarević sa 40%, Predrag Madžarević 35%, Nemanja Madžarević 25%. Pretežna delatnost društva je 2550 – kovanje, presovanje, štancovanje i valjanje metala i metalurgija praha.

Pored navedene pretežne delatnosti društvo obavlja i sledeće delatnosti: Spoljnotrgovinsko poslovanje; Trgovina robom.

Prema kriterijumima za razvrstavanje iz člana 6. Zakona o računovodstvu ("Sl. glasnik RS", br. 62/2013) društvo je razvrstano u srednje pravno lice.

Društvo je na dan 31. decembra 2022 godine imalo 135 zaposlenih, a 31. decembra 2021 godine 166 zaposlenih. Prosečan broj zaposlenih u toku 2022 godine, na bazi stanja krajem svakog meseca iznosi 144 zaposlenih, a za prethodnu godinu 173 zaposlenih.

Pojedinačni finansijski izveštaji odobreni su od strane odbora direktora, dana 29.03.2022. godine. Odobreni finansijski izveštaji mogu naknadno biti izmenjeni na osnovu mišljenja revizora, a u skladu sa važećim propisima.

2. OSNOVE I OKVIR FINANSIJSKOG IZVEŠTAVANJA

Društvo je u obavezi da vođenje poslovnih knjiga, priznavanje i procenjivanje imovine i obaveza, prihoda i rashoda, sastavljanje, prikazivanje, dostavljanje i obelodanjivanje finansijskih izveštaja vrši u skladu sa Zakonom o računovodstvu ("Sl. glasnik RS", br. 73/2019 i 44/2021 - dr. zakon - dalje: Zakon), kao i u skladu sa ostalom primenljivom podzakonskom regulativom. Društvo primenjuje Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja (dalje: MSFI), koji u smislu navedenog zakona, obuhvataju: Konceptualni okvir finansijskih izveštaja ("Sl. glasnik RS", br. 123/2020) (dalje: Konceptualni okvir), Međunarodni računovodstveni standardi (dalje: MRS), MSFI i sa njima povezana tumačenja, izdata od Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda (dalje: IFRIC), naknadne izmene tih standarda i sa njima povezana tumačenja, odobreni od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde (dalje: IASB), čiji je prevod utvrdilo i objavilo ministarstvo nadležno za poslove finansija.

Rešenjem Ministra finansija Republike Srbije o utvrđivanju prevoda Međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja ("Službeni glasnik RS", br. 123/2020 i 125/2020 - ispr.) (dalje: Rešenje o utvrđivanju prevoda) utvrđeni su i objavljeni prevodi osnovnih tekstova MSFI i MRS, Konceptualnog okvira, kao i povezanih IFRIC tumačenja. Navedeni prevodi objavljeni u Rešenju o utvrđivanju prevoda ne uključuju osnove za zaključivanje, ilustrujuće primere, smernice, komentare, suprotna mišljenja, razrađene primere, kao i drugi dopunski objašnjavajući materijal koji može da se usvoji u vezi sa standardima, odnosno tumačenjima, osim ako se izričito ne navodi da je taj materijal sastavni deo standarda, odnosno tumačenja. Na osnovu Rešenja o utvrđivanju prevoda Konceptualni okvir, MRS, MSFI, IFRIC i sa njima povezana tumačenja koja su prevedena, u primeni su od finansijskih izveštaja koji se sastavljaju na dan 31. decembra 2021. godine, s tim što ih je Društvo moglo primeniti i prilikom sastavljanja finansijskih izveštaja na dan 31. decembra 2020. godine (uz obelodanjivanje odgovarajućih informacija u Napomenama uz finansijske izveštaje).

Shodno navedenom, Društvo je u finansijskim izveštajima i ove godine primenilo MSFI 16 – Lizing čija je obavezna primena od finansijskih izveštaja za 2021. godinu, kao i MSFI 9 – Finansijski instrumenti i MSFI 15 – Prihod od ugovora sa kupcima primenilo i u finansijskim izveštajima za prethodnu godinu. Osim pomenutog, pojedina zakonska i podzakonska regulativa u Republici Srbiji definiše određene računovodstvene postupke, što ima za posledicu dodatna odstupanja od MSFI. Naime, Rešenjem o utvrđivanju prevoda, utvrđen je zvaničan prevod MSFI. Prevod MSFI koji je utvrdilo i objavilo Ministarstvo čine Konceptualni okvir, osnovni tekstovi MRS, osnovni tekstovi MSFI izdati od IASB, kao i tumačenja izdata od Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda (IFRIC) u obliku u kojem su izdati, odnosno usvojeni i koji ne uključuju osnove za zaključivanje, ilustrujuće primere, smernice, komentare, suprotna mišljenja, razrađene primere i drugi dopunski objašnjavajući materijal koji može da se usvoji u vezi sa standardima, odnosno tumačenjima, osim ako se izričito ne navodi da je sastavni deo standarda, odnosno tumačenja.

Shodno navedenom, a imajući u vidu potencijalno materijalne efekte, odstupanja računovodstvenih propisa Republike Srbije od MSFI i MRS mogu imati uticaja na realnost i objektivnost finansijskih izveštaja Društva.

Do datuma sastavljanja priloženih pojedinačnih finansijskih izveštaja, sledeći MRS, MSFI i tumačenja koja su sastavni deo standarda, kao i njihove izmene, izdati od strane IASB-a, odnosno IFRIC-a stupili su na snagu 1. januara 2022. godine ili ranije, i kao takvi se primenjuju na finansijske izveštaje za 2022. godinu.

2.1. Osnove za sastavljanje finansijskih izveštaja

Priloženi finansijski izveštaji Društva za 2022 godinu su sastavljeni u skladu sa važećim računovodstvenim propisima u Republici Srbiji zasnovanim na Zakonu.

Finansijski izveštaji za godinu sastavljeni su u skladu sa Zakonom o računovodstvu ("Sl. glasnik RS", br. 62/2013 i 30/2018) i podzakonskim aktima donetim na osnovu Zakona o računovodstvu. Društvo prilikom sastavljanja finansijskih izveštaja za *tekuću* godinu primenjuje:

Konceptualni okvir, MRS, odnosno MSFI i sa njima povezana tumačenja izdata od Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda (IFRIC), naknadne izmene tih standarda i sa njima povezana tumačenja, odobrena od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde (IASB), čiji je prevod utvrdilo i objavilo ministarstvo nadležno za poslove finansija.

Finansijski izveštaji su prikazani u formatu propisanom Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja i sadržini i formi obrasca statističkog izveštaja za privredna društva, zadruge i preduzetnike ("Sl. glasnik RS", br. 89/2020). Ovim pravilnikom definisani su obrasci finansijskih izveštaja i sadržina pozicija u obrascima, kao i minimum sadržaja napomena uz te izveštaje.

Društvo je u sastavljanju priloženih finansijskih izveštaja primenilo računovodstvene politike obelodanjene u daljem tekstu Napomene 3, koje su zasnovane na važećim računovodstvenim i poreskim propisima Republike Srbije. Ove politike su konzistentno primenjene na sve prikazane godine. Sastavljanje finansijskih izveštaja u skladu sa MSFI zahteva primenu izvesnih ključnih računovodstvenih procena. Ono, takođe, zahteva da rukovodstvo koristi svoje prosuđivanje u primeni računovodstvenih politika Društva. Oblasti koje zahtevaju prosuđivanje većeg stepena ili veće složenosti, odnosno oblasti u kojima pretpostavke i procene imaju materijalni značaj za finansijske izveštaje obelodanjene su u Napomeni 4.

Finansijski izveštaji su sastavljeni prema konceptu nabavne vrednosti osim za sledeće pozicije:

- zemljišta i postrojenja koji se vrednuju po revalorizovanoj vrednosti;
- finansijski instrumenti po fer vrednosti kroz bilans uspeha, koji se vrednuju po fer vrednosti;
- finansijski instrumenti po fer vrednosti kroz ukupan ostali rezultat, koji se vrednuju po fer vrednosti;
- Investicione nekretnine koje se vrednuju po fer vrednosti.

2.2. Uporedni podaci

Društvo nije vršilo izmene početnog stanja neraspoređene dobiti za prethodnu godinu, da bi odrazilo korekcije izvršene po osnovu Izveštaja revizora za prethodnu godinu i/ili utvrđenih a nekorigovanih grešaka, jer istih nije bilo.

Rukovodstvo Društva je procenilo da efekti korekcije grešaka iz ranijeg perioda nisu materijalno značajni i za iste nije izvršeno usklađivanje uporednih podataka, već su evidentirani u tekućem izveštajnom periodu.

2.3. Preračunavanje stranih valuta

Finansijski izveštaji Društva iskazani su u hiljadama dinara (RSD). Dinar predstavlja zvaničnu izveštajnu valutu u Republici Srbiji i funkcionalnu valutu Društva.

Poslovne promene u stranoj valuti su preračunate u dinare po srednjem kursu valute utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza, koji je važio na dan poslovne promene. Monetarne pozicije iskazane u stranoj valuti na dan bilansa stanja, preračunate su u dinare prema srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza, koji je važio na dan bilansa. Pozitivne i negativne kursne razlike nastale po osnovu izvršenih plaćanja i naplata u stranim sredstvima plaćanja u toku godine na dan bilansa iskazane su u bilansu uspeha Društva, kao prihodi/rashodi po osnovu kursnih razlika u okviru pozicije finansijskih prihoda/rashoda.

Potraživanja u koja je ugrađena valutna klauzula preračunata su u dinare po ugovorenom kursu valute koji je važio na dan bilansa. Pozitivni i negativni efekti nastali po ovom osnovu iskazani su u bilansu uspeha Društva, kao prihodi/rashodi po osnovu efekata ugovorene zaštite od rizika u okviru kategorije finansijskih prihoda/rashoda.

2.4. Primena pretpostavke stalnosti poslovanja

Finansijski izveštaji su sastavljeni pod pretpostavkom stalnosti poslovanja Društva, tj. pod pretpostavkom da će ono nastaviti da posluje tokom neograničenog vremenskog perioda u doglednoj budućnosti.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Osnovne računovodstvene politike primenjene za sastavljanje ovih finansijskih izveštaja navedene su u daljem tekstu. Ove politike su konzistentno primenjene na sve prikazane godine, osim ako nije drugačije naznačeno.

3.1. Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina se priznaje kao imovina samo ako su zadovoljeni sledeći uslovi:

- 1) ako je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa tom imovinom prilivati u pravno lice,
- 2) ako se nabavna vrednost/cena koštanja može pouzdano odmeriti,
- 3) ako se može identifikovati, odnosno prepoznatljiva je.

Nematerijalna imovina je prepoznatljiva ako je:

a) odvojiva, odnosno kada se može odvojiti ili odeliti od društva i prodati, preneti, licencirati, iznajmiti ili razmeniti, bilo pojedinačno ili zajedno sa povezanim ugovorom, prepoznatljivom imovinom ili obavezom, bez obzira da li Društvo ima nameru da to uradi ili

b) nastaje po osnovu ugovornih ili drugih zakonitih prava, bez obzira da li su ta prava prenosiva ili odvojiva od Društva ili od drugih prava i obaveza. Nematerijalna imovina se inicijalno priznaje po nabavnoj vrednosti. Nabavnu vrednost nematerijalne imovine čine:

a) nabavna cena, uključujući uvozne carine i poreze po osnovu prometa koji se ne refundira, nakon odbitka trgovinskih popusta i rabata; i

b) svi direktno pripisivi troškovi pripreme imovine za namenjenu upotrebu.

Direktno pripisivi troškovi koji se mogu kapitalizovati su:

- troškovi primanja zaposlenih nastali direktno u procesu dovođenja imovine u radno stanje;
- profesionalne naknade nastale direktno u procesu dovođenja imovine u radno stanje; i
- troškovi testiranja pravilnog funkcionisanja imovine.

Primeri izdataka koji ne čine deo nabavne vrednosti nematerijalne imovine, već terete rashod perioda su:

- troškovi uvođenja novog proizvoda ili usluge (uključujući troškove reklamiranja i promovisanja);
- troškovi vođenja poslova na novoj lokaciji ili sa novom grupom kupaca (uključujući troškove obuke osoblja); i
- administrativni i drugi opšti režijski troškovi.

Interno generisani gudvil kao i interno generisani zaštitni znakovi, impresumi, izdavački naslovi, liste kupaca i stavke slične sadržine se ne priznaju kao nematerijalna imovina. Ovakve stavke se priznaju kao rashod perioda.

Ulaganja u interno generisanu nematerijalnu imovinu, osim kapitalizovanih troškova razvoja, su evidentirana kao rashod perioda u kome su nastali.

Korisni vek nematerijalne imovine je određen. Stope amortizacije za određene vrste nematerijalnih ulaganja su:

Opis	Stopa amortizacije
Ulaganja u razvoj	20%
Licence, sertifikati	33,33%
Softver	20%
Ostala nematerijalna imovina	20%
Nematerijalna imovina uzeta u lizing	20%

Nematerijalna imovina sa određenim korisnim vekom upotrebe se amortizuje u toku korisnog veka trajanja i testira se na umanjeње vrednosti kada god se jave indikatori da nematerijalna imovina može da bude obezvređena.

Korisni vek nematerijalne imovine koja se ne amortizuje se ponovo razmatra u svakom periodu kako bi se utvrdilo da li događaji i okolnosti i dalje podržavaju pretpostavku neograničenog korisnog veka te imovine. Ukoliko to nije slučaj, promena procene korisnog veka iz neograničenog u ograničeni se računovodstveno obuhvata kao promena računovodstvene procene u skladu sa MRS 8.

Nematerijalna imovina koja ima neograničen vek trajanja i gudvil se ne amortizuju već se na datum svakog bilansa stanja testiraju na obezvređenje. Za nematerijalnu imovinu se smatra da ima neograničen korisni vek, ukoliko se na osnovu analize svih relevantnih faktora ne može predvideti završetak perioda u kome se očekuje da će nematerijalna imovina generisati prilive neto tokova gotovine u Društvo. Dobici i gubici koji proističu iz rashodovanja ili prodaje nematerijalne imovine se priznaju u bilansu uspeha perioda kada je nematerijalna imovina rashodovana, odnosno prodana, i to u visini razlike između priliva od prodaje i knjigovodstvene vrednosti sredstva.

Nematerijalna imovina u pripremi ne podleže obračunu amortizacije.

Naknadno merenje nematerijalne imovine vrši se po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i sve akumulirane gubitke zbog umanjenja vrednosti.

Na kraju svakog izveštajnog perioda Društvo procenjuje da li postoje bilo kakve naznake da je vrednost nematerijalne imovine umanjena. Ako postoje takve naznake procenjuje se nadoknadivi iznos i u slučaju kada je on manji od knjigovodstvene vrednosti, društvo treba da smanji knjigovodstvenu vrednost na nadoknadivi iznos, uz priznavanje gubitka zbog umanjenja vrednosti.

3.2. Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema su materijalne stavke koje se:

- a) drže za korišćenje u proizvodnji proizvoda ili isporuci dobara ili usluga, za iznajmljivanje drugima ili za administrativne svrhe; i
- b) za koje se očekuje da će se koristiti duže od jednog obračunskog perioda.

Stavke nekretnina, postrojenja i opreme, koje ispunjavaju uslove da budu priznate kao sredstvo, odmeravaju se prilikom početnog priznavanja po svojoj nabavnoj vrednosti odnosno, ceni koštanja.

Nabavnu vrednost čini vrednost po fakturi dobavljača uključujući carine, poreze koji se ne mogu refundirati i sve druge troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti. Nabavna vrednost umanjena je za sve primljene popuste i/ili rabate (poklone). Nabavna vrednost izgrađenih osnovnih sredstava je njihova nabavna vrednost na datum kada su izgradnja ili razvoj završeni.

Pod nekretninom ili opremom smatraju se ona sredstva čiji je očekivani korisni vek upotrebe duži od jedne godine.

Sredstva koja zadovoljavaju uslove za priznavanje kao nekretnine, postrojenja i oprema, ali im je nabavna vrednost niža od 100.000 dinara, priznaju se kao rashod perioda ili alat i inventar. Izuzeto, priznaju se sredstva za koja, pored zadovoljavanja uslova za priznavanje kao nekretnine, postrojenja i opreme, rukovodstvo proceni da su od značaja da se evidentiraju i vode u registru osnovnih sredstava društva.

Nakon početnog priznavanja nekretnine, postrojenja i oprema (osim građevinsko zemljište (sintetika 021) i mašine (konto 0230)) se iskazuju po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu ispravku vrednosti i eventualne akumulirane gubitke za umanjenje vrednosti.

Dobici ili gubici koji se javljaju prilikom prodaje ili rashodovanja nekretnina i opreme, priznaju se, u okviru ostalih prihoda ili ostalih rashoda, u bilansu uspeha.

Naknadni izdaci u nekretnine, postrojenja i opremu se kapitalizuju samo kada je verovatno da će buduće ekonomske koristi povezane sa tim izdacima pripasti Društvu i da izdaci mogu pouzdano da se izmere. Svi ostali troškovi tekućeg održavanja terete troškove perioda u kome nastanu.

Troškovi svakodnevnog servisiranja i održavanja nekretnina, postrojenja i opreme priznaju se kao rashod perioda kada su ti troškovi nastali. Izuzetno, važniji rezervni delovi i pomoćna oprema smatraju se nekretninama, postrojenjima i opremom i mogu se kapitalisati:

- kada Društvo očekuje da će ih koristiti duže od jednog obračunskog perioda,
- ako se ti rezervni delovi i oprema za servisiranje mogu koristiti samo u vezi sa stavkom nekretnina, postrojenja i opreme koja je već priznata u knjigama i
- ako imaju značajnu vrednost.

Nakon početnog priznavanja kao sredstva, građevinsko zemljište (sintetika 021) i mašine (konto 0230) u okviru sintetike postrojenja i opreme se odmeravaju i iskazuju po revalorizovanom iznosu (koji predstavlja njihovu fer vrednost na datum procene) umanjenu za naknadnu akumuliranu ispravku vrednosti (osim za zemljište) i eventualne akumulirane gubitke po osnovu obezvređenja. Revalorizovani iznosi se zasnivaju na periodičnim, najmanje trogodišnjim procenama (najviše petogodišnjim), koje vrši interno Društvo.

Kada se vrši revalorizacija određene mašine ili zemljišta, revalorizuje se celokupna grupa mašina odnosno zemljišta kojoj to sredstvo pripada.

Grupa nekretnina, postrojenja i opreme predstavlja grupisanje sredstava prema sličnoj prirodi i upotrebi u poslovanju Društva. Grupe su sledeće:

- građevinsko zemljište; konto 021
- građevinski objekti; konto 022
- mašine nisu uzete na lizing; konto 0230
- oprema; konto 0231
- Alat i inventar; konto 0232
- Nekretnine, postrojenja i oprema uzeti u lizing sa pravom korišćenja preko godinu dana; konto 025
- Ostale nekretnine, postrojenja i oprema; konto 026
- Nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi; konto 027
- Ulaganja u tuđe nekretnine, postrojenja i oprema; konto 028

Kada usled revalorizacije dođe do povećanja sadašnje vrednosti sredstava, pozitivan učinak iskazuje se u korist revalorizacionih rezervi. Pozitivan učinak revalorizacije priznaje se kao prihod do iznosa koji je jednak negativnom učinku revalorizacije priznatom kao rashod u ranijim godinama. Kada se iskazani iznos nekretnina, postrojenja i opreme smanji kao rezultat revalorizacije, smanjenje se iskazuje kao smanjenje ranije formiranih revalorizacionih rezervi, osim u slučaju da iznos smanjenja premašuje ranije formirane revalorizacione rezerve, kada se priznaje kao rashod.

Knjiženje promene fer vrednosti nekretnina postrojenja i opreme se vrši srazmerno na nabavnoj i ispravci vrednosti ili ukidanjem ispravke vrednosti i korekcijom nabavne vrednosti.

3.3. Amortizacija

Otpisivanje nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalne imovine, vrši se primenom proporcionalne metode kojom se vrednost sredstava u potpunosti otpisuje tokom procenjenog veka upotrebe.

Otpisivanje se vrši po stopama koje su zasnovane na preostalom korisnom veku upotrebe sredstava, procenjenom od strane rukovodstva Društva.

Stope amortizacije za glavne kategorije nekretnina i opreme date su u sledećem pregledu:

Opis	Korisni vek trajanja (u godinama)	Stopa amortizacije (u%)
NEKRETNINE		
Građevinski objekti visokogradnje i niskogradnje armiranobetonske konstrukcije (zgrade, mostovi, tuneli nadvožnjaci, lukobrani, naftovodi, vodovodi, plinovodi i dalekovodi), kao i postrojenja koja se smatraju samostalnim građevinskim objektom, objekti za električnu energiju i vodu	40	2,5%
Građevinski objekti niskogradnje s donjim strojem (donji stroj puteva i pruga, brane, nasipi i sl.)	40	2,5%
POSTROJENJA I OPREMA		
Postrojenja (sve vrste mašina i opreme za proizvodnju, indukzione peći, cnc mašine	20	5%

Opis	Korisni vek trajanja (u godinama)	Stopa amortizacije (u%)
čiji je vek trajanja 20 godina)		
Postrojenja (sve vrste mašina i opreme za proizvodnju, indukcijske peći, CNC mašine čiji je vek trajanja 12,5 godina)	12,5	8%
Oprema – ostala oprema u proizvodnji	10	10%
Alat za kovanje i krzanje	10	10%
Alati i nosači za mašinsku obradu	5	20%
Transportna sredstva – putnička vozila	10	10%
Klima uređaji i ostala oprema za zagrevanje i hlađenje, razvodni ormari za struju	10	10%
Kompjuterska oprema, računarski softver, telekomunikaciona oprema, kopir aparat	4	25%
Kancelarijski nameštaj	10	10%
OSTALA NEPOMENUTA SREDSTVA	10	10%

Obračun amortizacije nekretnina, opreme i nematerijalnih ulaganja počinje od 1. u narednom mesecu u odnosu na mesec kada se ova sredstva stave u upotrebu.

Rezidualna vrednost i korisni vek sredstva se proveravaju barem na kraju svakog datuma bilansa stanja, i ukoliko se očekivanja razlikuju od prethodnih procena, promena, Društvo vrši obračun u skladu sa MRS 8 Računovodstvene politike, promene računovodstvenih procena i greške.

Zemljište, dela likovne, vajarke, filmske i druge umetnosti, muzejske vrednosti, knjige u bibliotekama i nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi, ne podležu obračunu amortizacije.

Korisni vek upotrebe sredstva se preispituje najmanje na kraju svake poslovne godine, i ako postoje promene u očekivanoj dinamici trošenja budućih ekonomskih koristi koje su sadržane u sredstvu, stopa amortizacije se menja kako bi se odrazila promenjena dinamika.

Na kraju svakog izveštajnog perioda društvo procenjuje da li postoje bilo kakve naznake da je vrednost nekretnina, postrojenja i opreme umanjena. Ako postoje takve naznake procenjuje se nadoknadivi iznos i u slučaju kada je on manji od knjigovodstvene vrednosti, Društvo treba da smanji knjigovodstvenu vrednost na nadoknadivi iznos, uz priznavanje gubitka zbog umanjenja vrednosti.

3.4. Investicione nekretnine

Investiciona nekretnina je nekretnina (zemljište ili objekat - ili deo objekta ili oboje) koju drži (vlasnik ili korisnik lizinga u okviru finansijskog lizinga) u cilju ostvarivanja prihoda od zakupnine ili porasta vrednosti kapitala ili i jednog i drugog, a ne za:

- korišćenje u proizvodnji ili nabavci dobara ili usluga ili u administrativne svrhe; ili
- prodaju u redovnom toku poslovanja.

Nekretnina koju koristi vlasnik nije investiciona nekretnina.

Investicione nekretnine se priznaju kao sredstvo ako i samo ako:

- je verovatno da će Društvo u budućnosti ostvariti ekonomsku korist od te investicione nekretnine; i
- se nabavna vrednost investicione nekretnine može pouzdano odmeriti.

Investicione nekretnine se početno priznaju po nabavnoj vrednosti, odnosno ceni koštanja. Troškovi transakcije se uključuju u početno odmeravanje.

Nabavna vrednost kupljene investicione nekretnine obuhvata njenu kupovnu cenu i sve direktno pripisive izdatke.

Nakon početnog priznavanja, investicione nekretnine se iskazuju po nabavnoj vrednosti umanjenoj za kumuliranu ispravku vrednosti i eventualne kumulirane gubitke za umanjenje vrednosti. Amortizacija investicionih nekretnina se obračunava primenom proporcionalne metode kako bi se njihova nabavna vrednost rasporedila tokom njihovog procenjenog veka trajanja koji se kreće u rasponu od 20 do 40 godina. Na dan bilansa obelodanjuje se fer vrednost investicione nekretnine, bez obzira što je za naknadno vrednovanje izabran model nabavne vrednosti.

Društvo treba da vrši prenos nekretnine na investicione nekretnine ili sa njih onda i samo onda kada dođe do promene namene. Do promene namene dolazi kada nekretnina ispunji ili prestane da ispunjava definiciju investicione nekretnine i postoji dokaz o promeni namene. Sama za sebe, promena namere rukovodstva po pitanju namene nekretnine ne predstavlja dokaz o promeni namene.

Investicione nekretnine prestaju da se priznaju po otuđenju ili kada se investiciona nekretnina trajno povuče iz upotrebe i ne očekuju se nikakve buduće ekonomske koristi od njegovog otuđenja. Dobici ili gubici koji nastaju usled povlačenja ili otuđenja investicione nekretnine se utvrđuju kao razlika između neto prihoda od otuđenja i knjigovodstvene vrednosti sredstva i priznaju u bilansu uspeha u periodu povlačenja ili otuđenja.

Ako postoje bilo kakve indicije, da je došlo do umanjenja vrednosti investicione nekretnine, Društvo procenjuje nadoknadivu vrednost kao veću od upotrebne vrednosti i fer vrednosti umanjene za procenjene troškove prodaje. Knjigovodstvena vrednost investicione nekretnine se svodi do njene nadoknadive vrednosti kroz tekući bilans uspeha.

3.5. Učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica

Zavisna pravna lica predstavljaju ona pravna lica koja su pod kontrolom Društva, pri čemu se pod kontrolom podrazumeva moć upravljanja finansijskim i poslovnim politikama pravnog lica sa ciljem ostvarenja koristi od njegovog poslovanja. Smatra se da kontrola postoji kada Društvo poseduje, direktno ili indirektno (preko drugih zavisnih pravnih lica) više od polovine

prava glasa u drugom društvu. Ta pretpostavka može da se prevaziđe u izuzetnim okolnostima ako se može jasno dokazati da takvo vlasništvo ne čini kontrolu. Kontrola takođe postoji kada postoji moć uticaja na pravno lice u koje je investirano.

Matično društvo kontroliše zavisno u koji je investirao ako ima:

- a) moć nad zavisnim društvom koji je investirao,
- b) izloženost, ili prava na varijabilne prinose po osnovu svog učešća u zavisnom društvu u koji je investirao i
- c) sposobnost da koristi svoju moć nad zavisnim društvom u koji je investirao kako bi uticao na iznos prinosa.

Moć uticaja se reflektuje u sledećim pravima:

- a) prava u vidu glasačkih prava (ili potencijalnih glasačkih prava) u društvu u koje je investirano,
- b) prava imenovanja, ponovnog imenovanja ili razrešenja članova ključnog upravljačkog osoblja društva u koje je investirano, koje ima sposobnost da upravlja relevantnim aktivnostima,
- c) prava imenovanja ili razrešenja drugog društva koje upravlja relevantnim aktivnostima,
- d) prava davanja instrukcija društvu u koje je investirano za stupanje u transakcije, ili prava veta nad eventualnim izmenama, koje su u korist investitora,
- e) ostala prava (kao što su prava odlučivanja koja su definisana ugovorom o upravljanju) koja nosiocu tih prava daju sposobnost da upravlja relevantnim aktivnostima,
- f) postojanje izloženosti ili prava na varijabilni prinos po osnovu svog učešća u pravno lice u koje je investirano,
- g) sposobnost korišćenja moći nad pravnim licem kako bi se uticalo na iznos visine prinosa za investitora.

Učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica iskazana su po nabavnoj vrednosti ulaganja umanjenoj za eventualne kumulirane gubitke po osnovu obezvređenja. Metod nabavne vrednosti podrazumeva da se učešće u kapitalu zavisnog, pravnog lica, evidentira po vrednosti plaćenju za sticanje tog učešća i da se učešće iz godine u godinu vodi po nabavnoj vrednosti, osim ukoliko dođe do obezvređenja tog učešća kada je, potrebno da se knjigovodstvena vrednost svede na nadoknadivu vrednost i istovremeno prizna gubitak od obezvređenja. Prema metodu nabavne vrednosti promene na ukupnom kapitalu zavisnog pravnog lica (po osnovu rezultata, ili revalorizacionih rezervi), ne utiče na vrednovanje učešća u kapitalu u pojedinačnim finansijskim izveštajima matičnog društva. Prihod po osnovu uloga u kapitalu zavisnog pravnog lica priznaje se samo u slučaju donošenja odluke da se dobit raspodeli na dividende.

3.6. Učešća u kapitalu pridruženih pravnih lica

Pridruženo društvo je pravno lice u kojem Društvo ima značajan uticaj, koji podrazumeva moć učestvovanja u donošenju odluka o finansijskoj i poslovnoj politici Društva, ali ne i kontrolu ili zajedničku kontrolu nad tim politikama.

Ako Društvo ima, direktno ili indirektno (*na primer, preko zavisnih društava*), 20 ili više procenata glasačke moći (20 do 50%) pridruženog društva, pretpostavlja se da Društvo ima značajan uticaj, osim ako se može jasno dokazati da to nije tako.

Postojanje značajnog uticaja od strane Društva obično se dokazuje na jedan ili više sledećih načina:

- a) zastupljenost u upravnom odboru ili ekvivalentnom upravljačkom telu društva u koje je investirano;
- b) učešće u procesima uspostavljanja politika uključujući učešće u donošenju odluka o dividendama ili drugim raspodelama dobiti;
- c) materijalno značajne transakcije između Društva i društva u koje je investirano;
- d) razmena rukovodećih lica; ili
- e) pružanje suštinskih stručnih informacija.

Učešća u kapitalu pridruženih pravnih lica, za koje ne postoji objavljena kotacija cene, vrednuju se po nabavnoj vrednosti umanjenoj za sve akumulirane gubitke zbog umanjenja vrednosti.

Društvo treba da prizna dividende i druge raspodele dobijene od investicije kao prihod, bez obzira na to da li su te raspodele od akumulirane dobiti pridruženog društva nastale pre ili posle datuma sticanja.

Društvo treba da odmerava svoje investicije u pridružena društva za koje postoji objavljena kotacija cene korišćenjem modela fer vrednosti. Kada Društvo stiče učešće u kapitalu pridruženih društava za koje postoji objavljena kotacija cene Društvo treba da je odmerava po ceni transakcije uz isključenje bilo kakvih troškova transakcije.

Na svaki datum izveštavanja, Društvo treba da odmerava svoje investicije u pridružena društva po fer vrednosti, sa promenama fer vrednosti koje se priznaju u bilansu uspeha.

Ukoliko je neizvodljivo pouzdano odmeriti fer vrednost bez nepotrebnih troškova ili napora Društvo koristi model nabavne vrednosti.

Računovodstveno obuhvatanje investicija u pridružena društva i zajedničke poduhvate, u konsolidovanim finansijskim izveštajima matičnog društva obuhvataju se metodom udela. U skladu sa metodom udela investicija se prvo priznaje po nabavnoj vrednosti (*visini investicije*), a zatim se za promene koje nastanu nakon datuma sticanja vrše korigovanja investitorovog udela u neto imovini društva u koje je investirano.

3.7. Stalna sredstva koja se drže za prodaju i prestanak poslovanja

Društvo klasifikuje stalna sredstva kao sredstva koja se drže za prodaju kada se njihova knjigovodstvena vrednost može nadoknaditi prevashodno kroz prodaju, a ne daljim korišćenjem. Stalna sredstva koja se drže za prodaju moraju da budu dostupna za momentalnu prodaju u svom trenutnom stanju isključivo pod uslovima koji su uobičajeni za prodaje takve vrste imovine i njihova prodaja mora biti vrlo verovatna.

Stalna sredstva koja se drže za prodaju se prikazuju u iznosu nižem od knjigovodstvene i fer vrednosti umanjene za troškove prodaje.

Društvo ne amortizuje stalna sredstva dok su ona klasifikovana kao stalna sredstva koja se drže za prodaju.

3.8. Obezvređenje (Umanjenje vrednosti)

Za sredstva koja imaju nedefinisan korisni vek upotrebe i ne podležu amortizaciji, provera da li je došlo do umanjenja njihove vrednosti vrši se na godišnjem nivou.

Na dan izveštavanja rukovodstvo Društva, analizira vrednosti po kojima su prikazana nematerijalna imovina i nekretnine, postrojenja i oprema Društva. Ukoliko postoji indikacija da je neko sredstvo obezvređeno, procenjuje se nadoknativ iznos tog sredstva kako bi se utvrdio iznos umanjenja vrednosti.

Ukoliko je nadoknativ iznos nekog sredstva procenjen kao niži od vrednosti po kojoj je to sredstvo prikazano, postojeća vrednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknativne vrednosti, koju predstavlja vrednost veća od fer vrednosti sredstva umanjene za troškove prodaje i vrednosti u upotrebi. Gubitak zbog obezvređenja se priznaje u iznosu razlike, na teret rashoda od usklađivanja vrednosti.

Nadoknativa vrednost je fer vrednost sredstva umanjena za troškove prodaje ili vrednosti u upotrebi, u zavisnosti koja od ovih vrednosti je viša.

Priznavanje obezvređenja finansijskih sredstava koji se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti ili fer vrednosti kroz ukupni ostali rezultat (FVOCI) vrši se na osnovu obezvređenja po očekivanom kreditnom gubitku.

Društvo primenjuje model tri nivoa za određivanje obezvređenja finansijskih sredstava, koji se baziraju na tome da li je došlo do značajnog pogoršanja kreditnog rizika sredstva. Od nivoa u kome je sredstvo zavisice iznos obezvređenja koji je potrebno da se prizna kao i iznos prihoda po osnovu kamate:

Nivo 1: Kreditni rizik se nije značajno povećao od dana inicijalnog priznavanja - Priznaje se 12-mesečni očekivani kreditni gubitak;

Nivo 2: Kreditni rizik se značajno povećao od dana inicijalnog priznavanja - Priznaje se očekivani kreditni gubitak za celo trajanje finansijskog sredstva. Prihodi od kamate se priznaju na bruto principu;

Nivo 3: Finansijska imovina već obezvređena - priznaje se očekivani kreditni gubitak za celo trajanje finansijske imovine. Prihodi od kamate se priznaju na neto osnovi.

Očekivani kreditni gubitak za 12 meseci se računa tako što se verovatnoća nastanka neispunjenja po sredstvu u narednih 12 meseci, množi sa ukupnim očekivanim kreditnim gubitkom (tokom celog trajanja sredstva) koji bi nastao kao rezultat neispunjenja, bez obzira kada će se gubici desiti. Dakle, 12-mesečni očekivani kreditni gubici predstavljaju očekivane kreditne gubitke za celo trajanje sredstva koji su očekivani da će se desiti kao posledica mogućih neispunjenja u narednih 12 meseci od pribavljanja ili datuma izveštavanja.

Očekivani kreditni gubitak za celo trajanje finansijskog sredstva predstavlja sadašnju vrednost očekivanih kreditnih gubitaka koji će se desiti ako dođe do neispunjenja od strane dužnika u bilo kom momentu tokom važenja ugovorenih obaveza. U slučaju značajnog povećanja kreditnog rizika, umesto 12-mesečnog očekivanog gubitka priznaje se očekivani kreditni gubitak za celo trajanje sredstva. Posmatra se na promenama u riziku neispunjenja, a ne na promenama u iznosu očekivanog kreditnog gubitka. Značajno povećanje kreditnog rizika (tj. prelazak sa Nivoa 1 na Nivo 2) može da uključi sledeće:

- promene u opštim ekonomskim ili tržišnim uslovima,
- značajne promene u operativnom rezultatu ili finansijskoj poziciji dužnika,
- promene u iznosima finansijske podrške koja je dostupna Društvu,
- očekivano ili potencijalno kršenje kovenanata (posebnih odredaba u ugovoru),
- očekivano kašnjenje u plaćanju, itd.

Društvo računa očekivani kreditni gubitak na sledeći način:

- 1) Identifikuju se moguća scenarija (ishodi) koja mogu da se dese u praksi u vezi sa neispunjenjem obaveza;
- 2) Procenjuje se novčani gubitak u svakom od datih scenarija (ishoda);
- 3) Taj novčani gubitak se množi sa verovatnoćama dešavanja tih scenarija (ishoda) i
- 4) Na kraju se tako ponderisani iznosi svih scenarija (ishoda) sabiraju i dobija se očekivani kreditni gubitak.

Društvo ne identifikuje svaki mogući ishod, već razmatra najmanje dva ishoda i to:

- verovatnoća da će se desiti kreditni gubitak i
- verovatnoća da se kreditni gubitak neće desiti.

3.9. Finansijski instrumenti

Svi finansijski instrumenti se inicijalno vrednuju po fer vrednosti plus transakcioni troškovi, ako ih ima. Izuzetak su potraživanja od kupaca koja ne sadrže značajnu komponentu finansiranja u skladu sa MSFI 15 - Prihodi od ugovora sa kupcima, koja se u tom slučaju odmeravaju po vrednosti transakcije.

Finansijska sredstva

Klasifikacija finansijskih sredstava se utvrđuje na početku inicijalnog priznavanja, odnosno kada Društvo postane strana u ugovornim odnosima u vezi sa instrumentom.

Nakon početnog priznavanja, sva sredstva se odmeravaju na jedan od sledećih načina:

- Po fer vrednosti kroz bilans uspeha (FVTPL).
- Po amortizovanoj vrednosti;
- Po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat (FVTOCI);

Klasifikacija i vrednovanje finansijskih sredstava zavisi od dva osnovna kriterijuma:

- a) poslovnog modela na osnovu kojeg se upravlja finansijskim sredstvom;
- b) karakteristika ugovorenih novčanih tokova finansijskog sredstva ("SPPI" test - Solely Payments of Principal and Interest).

Procena poslovnog modela na osnovu kojeg se upravlja finansijskim sredstvima je ključna za klasifikaciju finansijskih sredstava. Poslovni model se utvrđuje na nivou koji odražava kako se upravlja grupom finansijskih sredstava da bi se postigao određeni poslovni cilj. Poslovni model ne zavisi od namera rukovodstva za pojedinačni instrument. Ovaj uslov ne posmatra svaki instrument pojedinačno već viši nivo grupisanja. Društvo može da ima više od jednog poslovnog modela na osnovu kojeg se upravlja finansijskim sredstvima.

Test poslovnog modela se vrši na sledeći način:

- Podeliti finansijska sredstva u posebne grupe ili portfolija u skladu sa načinom kako se njima upravlja (na primer: zajmovi i potraživanja se mogu grupisati zajedno jer se drže za naplatu keša, a retko ili skoro nikad za prodaju);
- Identifikuju se ciljevi koji se koriste u toku poslovanja za upravljanje tim grupama ili portfolijom sredstava (na primer cilj za potraživanja je da se drže i naplaćuju (prikuplja keš));
- Na bazi tih ciljeva, klasifikuje se svaka grupa ili portfolio kao "drže se za prikupljanje novčanih tokova", "drže se za prikupljanje novčanih tokova i prodaju" i "ostalo".

Sredstvo klasifikovano u kategoriji po amortizovanoj vrednosti treba da ispuni oba kriterijuma:

- Poslovni model: finansijsko sredstvo se drži radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova;
- SPPI test: da li ugovoreni uslovi daju pravo na novčane tokove koji predstavljaju samo plaćanje glavnice i kamate.

Sredstvo klasifikovano u kategoriji po fer vrednosti kroz ukupni ostali rezultat (FVTOCI) treba da ispuni oba kriterijuma:

- Poslovni model: finansijsko sredstvo se drži radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova i prodaje;
- SPPI test: da li ugovoreni uslovi daju pravo na novčane tokove koji predstavljaju samo plaćanje glavnice i kamate.

Samo zajmovi, potraživanja, ulaganja u dužničke hartije i slični dužnički instrumenti mogu da se kvalifikuju za odmeravanje po amortizovanoj vrednosti ili FVTOCI. U slučaju da dužnički instrument ne ispunjava ove kriterijume odmerava se po fer vrednosti kroz bilans uspeha (FVTPL).

Procena poslovnog modela se vrši na kraju svakog izveštajnog perioda kako bi se utvrdilo da li je došlo do promene u poslovnom modelu u odnosu na prethodni period. U tom slučaju vrši se reklasifikacija finansijskih sredstava u odgovarajuću kategoriju (amortizovana vrednost, FVOCI, FVPL).

Svi derivati se odmeravaju po fer vrednosti. Sve promene se priznaju kroz bilans uspeha.

a) Finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha

Finansijska sredstva se odmeravaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha osim ukoliko se ne odmeravaju po amortizovanoj vrednosti ili po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat. Početno vrednovanje ovih finansijskih sredstava vrši se po fer vrednosti na datum sticanja, s tim što se transakcioni troškovi koji su neposredno povezani sa sticanjem tih finansijskih sredstava ne uključuju u fer vrednost sredstva, dok se naknadno odmeravanje odnosno usklađivanje vrši na svaki datum bilansa stanja, a svi efekti promene fer vrednosti iskazuju se kao rashod odnosno prihod od usklađivanja vrednosti imovine. Evidentiranje prestanaka priznavanja finansijskih sredstava koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha iskazuju se na pozicijama dobitaka odnosno gubitaka u okviru bilansa uspeha.

Društvo vrednovanje finansijskih sredstava po fer vrednosti kroz bilans uspeha, vrši na osnovu poslovnog modela u kojem upravlja finansijskim sredstvima sa ciljem da realizuje tokove gotovine putem prodaje sredstava, odnosno da u kratkom roku kupljena finansijska sredstva proda sa ciljem sticanja dobitka na razlici u ceni.

Društvo u ovu kategoriju finansijskih sredstava obuhvata plasmane, kupljene ili stečene, kratkoročne i dugoročne prenosive hartije od vrednosti (akcije, obveznice, blagajničke i komercijalne zapise i ostale kratkoročne hartije od vrednosti kojima se trguje odnosno koje su pribavljene da se u kratkom roku ponovo prodaju).

b) Finansijska sredstva po amortizovanoj vrednosti

Finansijsko sredstvo se odmerava po amortizovanoj vrednosti kada su kumulativno ispunjena dva uslova:

- 1) da se finansijsko sredstvo drži u okviru poslovnog modela, čiji je cilj držanje finansijskog sredstva radi prikupljanja ugovorenih tokova gotovine, i
- 2) da ugovoreni uslovi finansijskog sredstva prouzrokuju na određene datume tokove gotovine koji su isključivo plaćanje glavnice i kamate zaračunate na preostali deo glavnice.

U ovu kategoriju uključuju se finansijska sredstva sa fiksnim ili odredivim iznosima plaćanja ili sa fiksnom dospelošću za koje Društvo ima verovatnu nameru i sposobnost da ih drži do dospeća.

Za utvrđivanje da li finansijsko sredstvo ispunjava uslove za merenje po amortizovanoj vrednosti, koristi se SPPI test, koji u osnovi predstavlja procenu ugovorenih karakteristika sadržanih u finansijskom sredstvu, u smislu da ugovoreni tokovi gotovine moraju biti isključivo plaćanje glavnice i kamate. Ovo ispitivanje potrebno je za karakteristike ugovora o tokovima gotovine svakog finansijskog sredstva posebno.

Finansijska sredstva po amortizovanoj vrednosti evidentiraju se korišćenjem metoda efektivne kamatne stope, umanjene za ispravke vrednosti, gubitke po osnovu obezvređenja odnosno obezvređenja po osnovu očekivanih kreditnih gubitaka. Metod efektivne kamatne stope, koristi se za izračunavanje amortizovane vrednosti finansijskog sredstva, kao i priznavanje prihoda od kamate tokom posmatranog perioda. Efektivna kamatna stopa je stopa koja diskontuje očekivana buduća gotovinska primanja finansijskih sredstava na bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva. Kada izračunava efektivnu kamatnu stopu, Društvo procenjuje tokove gotovine, uzimajući u obzir sve ugovorene uslove (plaćanja unapred ili produženja plaćanja i sl.). Pri izračunavanju efektivne kamatne stope, Društvo uključuje i sve naknade primljene između ugovornih strana, transakcione troškove, popuste i sve druge naknade definisane ugovornim odnosom.

Društvo prihod od kamate izračunava primenom metoda efektivne kamatne stope na bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva osim za kupljena kreditno obezvređena finansijska sredstva i finansijska sredstva koja su naknadno postala kreditno obezvređena.

Kratkoročna potraživanja, koja ne sadrže komponentu finansiranja, ne podležu primeni metoda efektivne kamatne stope već se evidentiraju po transakcionoj ceni umanjenoj za ispravku vrednosti.

Društvo direktno smanjuje bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva kada nema opravdana očekivanja da će povratiti finansijsko sredstvo u celosti ili da će povratiti njegov deo.

Model očekivanog kreditnog gubitka zahteva procenu mogućih gubitaka finansijskih instrumenata pre pogoršanja finansijske i kreditne sposobnosti dužnika. Društvo priznaje vrednosno usklađenje pre nego što je došlo do nastalih gubitaka. Na svaki datum bilansa stanja procenjuju se trenutni uslovi i buduća privredna kretanja, koja su dostupna u trenutku izrade finansijskih izveštaja, kako bi se projektovali očekivani kreditni gubici.

Društvo polazi od pretpostavke da svako potraživanje ili zajam nosi sa sobom određeni rizik da neće biti naplaćeno u budućnosti, očekivani kreditni gubitak u određenom iznosu postoji već u momentu priznavanja potraživanja.

Očekivani kreditni gubitak je po načinu računanja sličan pojmu koji se koristi u statistici - očekivana vrednost. Očekivana vrednost u statistici predstavlja vrednost koja se dobija zbirom ishoda koji su ponderisani verovatnoćom njihovog dešavanja.

Očekivani gubici se priznaju i odmeravaju u skladu sa pojednostavljenim pristupom.

Društvo primenjuje pojednostavljeni pristup za potraživanja od kupaca i odmerava gubitke u iznosu koji je jednak očekivanim kreditnim gubicima nastalog potraživanja.

Za računanje očekivanog kreditnog gubitka, koristi se matrica za određivanje ispravke. Upotreba matrica za ispravku podrazumeva grupisanje potraživanja na bazi različitih karakteristika kupaca određenih geografskom lokacijom kupaca, vrstom kupaca (matično pravno lice) i istorijskih obrazaca ostvarenih gubitaka. U skladu sa ovim modelom, istorijske stope ispravke se usklađuju kako bi odrazile relevantne informacije o sadašnjim uslovima i razumnim i objašnjivim predviđanjima oko budućih uslova.

Matrica za određivanje ispravke vrednosti zasniva se na različitom stepenu ispravke u odnosu na period naplate potraživanja koji je prošao od dana dospeća. Društvo koristi sledeće grupe za određivanje očekivanog kreditnog gubitka:

- nedospela,
- dospelala 1 do 30 dana,
- dospelala 31 do 60 dana,
- dospelala 61 do 90 dana,
- dospelala 91 do 270 dana,
- dospelala preko 270 dana.

Za izračunavanje stope istorijskog gubitka, Društvo određuje istorijski period koji se analizira, utvrđuje ukupnu prodaju i ukupne kreditne gubitke po osnovu prodaje u izabranom istorijskom periodu koji se analizira. Potraživanja i naplatu po osnovu tih potraživanja, Društvo raspodeljuje po grupama dospelosti. Izabrani istorijski period iznosi minimum 3 godine (za tekuću godinu izabrani istorijski periodi su dve uzastopne prethodne godine). Društvo u izabranom istorijskom periodu utvrđuje ukupnu prodaju odnosno utvrđuje koliko iznosi zbir svih izdatih računa u tom istorijskom periodu. Društvo za svaki račun utvrđuje datum dospeća kao i datum naplate i po svakom naplaćenom računu utvrđuje razliku između datuma dospeća i datuma naplate, te shodno tome vrši razvrstavanje potraživanja po grupama dospelosti.

Stopa istorijskog gubitka izračunava se stavljanjem u odnos ukupnog kreditnog gubitka nastalog po osnovu računa u posmatranom istorijskom periodu u odnosu na saldo potraživanja koji je uključen u formirane grupe dospelosti. Pod ukupnim kreditnim gubitkom podrazumeva se direktan otpis potraživanja u posmatranom istorijskom periodu. Korekcija utvrđene stope očekivanog kreditnog gubitka vrši se u skladu sa očekivanim budućim promenama koje mogu uticati na tako utvrđenu istorijsku stopu očekivanog kreditnog gubitka (rast BDP, stopa nezaposlenosti i sl.).

Društvo vrši obračun očekivanog kreditnog gubitka na osnovu matrice za određivanje ispravke vrednosti na sledeći način:

- saldo potraživanja na dan Bilansa stanja podeli po prethodno utvrđenim grupama dospelosti,
- saldo svake grupe dospelosti množi sa korigovanim stopom očekivanih kreditnih gubitaka i dobija iznos ispravke vrednosti za svaku formiranu grupu dospelog potraživanja.
- zbir obračunatih iznosa svih grupa dospelog potraživanja predstavlja saldo ispravke vrednosti potraživanja na dan Bilansa stanja.

Društvo priznaje u bilansu uspeha, dobitak ili gubitak po osnovu umanjenja vrednosti, iznos očekivanih kreditnih gubitaka (ili storniranje) koji je neophodan za korigovanje rezervisanja za gubitke na datum izveštavanja na iznos koji je neophodno priznati u skladu sa ranije priznatim gubitkom po osnovu umanjenja vrednosti.

U bilansu stanja Društva, kategorija finansijskih sredstava koja se naknadno odmeravaju po amortizovanoj vrednosti, obuhvata zajmove, kredite, potraživanja, obveznice, blagajničke i komercijane zapise, oročene depozite i druga finansijska sredstva koja nisu namenjena prodaji iako i prodaja koja nije značajna nije u suprotnosti sa ovim poslovnim modelom.

c) Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat

Početno priznavanje finansijskih sredstava koja se odmeravaju po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat vrši se po fer vrednost na datum sticanja uvećano za transakcione troškove, osim potraživanja od kupaca koja ne sadrže značajnu komponentu finansiranja u skladu sa MSFI 15, i koja se u tom slučaju odmeravaju po vrednosti transakcije.

Finansijska sredstva se mere po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat ukoliko su zajedno ispunjena dva uslova:

- da se sredstvo drži u okviru poslovnog modela čiji se cilj ostvaruje kako prikupljanjem ugovorenih tokova gotovine, tako i prodajom finansijskih sredstava, i
- ugovoreni uslovi finansijskog sredstva prouzrokuju na određeno vreme tokove gotovine koji se odnose na plaćanja glavnice i kamate obračunate na preostali deo glavnice.

Naknadno odmeravanje ovih finansijskih sredstava podrazumeva dva načina evidentiranja:

- a) po amortizovanoj vrednosti primenom metoda efektivne kamatne stope, uključujući kursiranje i ispravku vrednosti koja se evidentira na pozicijama bilansa uspeha,
- b) po fer vrednosti na datum bilansa stanja i to tako da se amortizovana vrednost iz tačke a) uskladi sa procenjenom fer vrednosti, dok se nastali efekat usklađivanja evidentira u okviru bilansa stanja kroz ostali ukupni rezultat odnosno preko dobitaka ili gubitaka ostalog ukupnog rezultata.

Društvo na svaki datum bilansa stanja vrši:

- obračun prihoda od kamate, primenom metoda efektivne kamatne stope,
- kursiranje na dan bilansa stanja (ukoliko je finansijsko sredstvo u stranoj valuti) i evidentiranje vrši na računima finansijskih prihoda odnosno finansijskih rashoda u bilansu uspeha,
- obračun ispravke vrednosti finansijskih sredstava primenom metoda očekivanog kreditnog gubitka i evidentiranje vrši preko računa rashoda odnosno prihoda u bilansu uspeha,
- procenu fer vrednost i vrši usklađivanje amortizovane vrednost sa procenjenom fer vrednosti, dok se tako utvrđeni efekti evidentiraju u okviru dobitaka ili gubitaka ostalog ukupnog rezultata u bilansu stanja.

Na dan prestanka priznavanja odnosno na dan otuđenja finansijskih sredstava koja se odmeravaju po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat, razlika između neto knjigovodstvene vrednosti finansijskog sredstva i naknade za prenos tog finansijskog sredstva, evidentira se u korist ili na teret dobitka ili gubitka u ostalom ukupnom rezultatu u okviru bilansa stanja, nakon čega se pripadajući deo dobitka ili gubitka u ostalom ukupnom rezultatu prenosi na račune ostalih prihoda odnosno rashoda u bilansu uspeha.

U bilansu stanja Društva, kategorija finansijskih sredstava koja se naknadno odmeravaju po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat, obuhvata učešća u kapitalu ostalih pravnih lica i dugoročne hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat, deo dugoročnih finansijskih plasmana koji se vrednuje po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat, deo dugoročnih finansijskih plasmana koji dospevaju do jedne godine, potraživanja po osnovu finansijskih derivate.

Fer vrednost finansijskih sredstava kojima se trguje na aktivnom tržištu (kao što su hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha i hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ukupan ostali rezultat) zasniva se na kotiranim tržišnim cenama na dan bilansa stanja. Kotirana tržišna cena koja se koristi za finansijska sredstva Društva predstavlja tekuću cenu ponude.

Finansijske obaveze

Finansijske obaveze se klasifikuju u dve kategorije za odmeravanje:

- po amortizovanoj vrednosti ili
- po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

Finansijske obaveze koje se drže radi trgovanja se odmeravaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha, dok se sve ostale finansijske obaveze odmeravaju po amortizovanoj vrednosti osim ako se ne primenjuje opcija za fer vrednost.

Finansijske obaveze Društva uključuju obaveze prema dobavljačima i ostale obaveze iz poslovanja kao i primljene kredite od banaka (prilagoditi).

Obaveze prema dobavljačima i ostale kratkoročne obaveze iz poslovanja naknadno se vrednuju po nominalnoj (fakturnoj) vrednosti odnosno amortizovanoj vrednosti.

Dužnički instrumenti (obaveze po osnovu menica i zajmova) klasifikovani kao kratkoročne obaveze treba da se odmeravaju po nediskontovanom iznosu gotovine ili druge naknade za koju se očekuje da bude plaćena ili primljena umanjeno za eventualno obezvređenje.

Primljeni krediti od banaka se prvobitno priznaju u iznosima primljenih sredstava, a nakon toga se iskazuju po amortizovanoj vrednosti uz primenu ugovorene kamatne stope.

Kreditni su odobreni uz varijabilne kamatne stope, a unapred plaćene naknade za odobrene kredite razgraničavaju se na proporcionalnoj osnovi tokom perioda trajanja kredita.

Obaveza je tekuća ukoliko se očekuje da bude izmirena u redovnom toku poslovnog ciklusa Društva, odnosno u periodu do 12 meseci nakon datuma izveštavanja. Sve ostale obaveze se klasifikuju kao dugoročne.

3.10. Zalihe

Zalihe su sredstva:

- a) koja se drže radi prodaje u uobičajenom toku poslovanja;
- b) u procesu proizvodnje za takvu prodaju; ili
- c) u obliku osnovnog i pomoćnog materijala koji se troši u proizvodnom procesu ili prilikom pružanja usluga.

Početno priznavanje zaliha vrši se po nabavnoj vrednosti koja obuhvata fakturnu cenu, uvozne carine i druge dažbine (osim onih koje Društvo može kasnije da povрати od poreskih vlasti) i troškove prevoza, manipulativne i druge troškove koji se mogu direktno pripisati sticanju gotovih proizvoda, materijala i usluga. Trgovački popusti, rabati i druge slične stavke se oduzimaju pri određivanju troškova nabavke.

Zalihe se naknadno vrednuju po nabavnoj vrednosti/ceni koštanja odnosno neto prodajnoj vrednosti umanjene za troškove dovršenja i prodaje, ako je niža.

Vrednost utrošenih zaliha se utvrđuje metodom prosečne ponderisane cene.

Kada se zalihe prodaju, njihova knjigovodstvena vrednost se priznaje kao rashod perioda u kom se priznaje i prihod povezan sa njima. Iznos bilo kog otpisa zaliha na neto ostvarivu vrednost i svi gubici zaliha se priznaju kao rashod u periodu u kom je nastao otpis ili gubitak. Iznos bilo kog poništavanja otpisa zaliha, koje se radi zbog povećanja neto ostvarive vrednosti, priznaje se kao umanjeno iznosa zaliha priznatih kao rashod u periodu u kojem je poništavanje izvršeno.

Zalihe sitnog inventara

Sitan inventar ima koristan vek trajanja manji od godinu dana. Zalihe sitnog inventara koje se nabavljaju od dobavljača mere se po nabavnoj vrednosti ili po neto prodajnoj vrednosti, ako je niža. Nabavnu vrednost ili cenu koštanja zaliha čine svi troškovi nabavke i drugi troškovi nastali dovođenjem zaliha na njihovo sadašnje mesto i stanje.

Stavljanjem u upotrebu sitnog inventara otpisuje se 100% njegove vrednosti upotrebom računa ispravke vrednosti.

Zalihe materijala i robe

Zalihe materijala i robe mere se po nabavnoj vrednosti ili po neto prodajnoj vrednosti, ako je niža.

Neto prodajna vrednost predstavlja procenjenu prodajnu vrednost umanjenu za procenjene troškove prodaje. Procenjeni troškovi prodaje zaliha, za potrebe svođenja ovih zaliha na neto prodajnu vrednost, utvrđuju se na bazi iskustvenog višegodišnjeg učešća ovih troškova u prihodima od prodaje robe. Utvrđivanje neto prodajne vrednosti vrši se za svaku stavku zaliha materijala i robe posebno.

Zalihe robe u maloprodaji iskazuju se po prodajnoj ceni u toku godine. Na kraju obračunskog perioda vrši se svođenje vrednosti zaliha na nabavnu vrednost putem alokacije realizovane razlike u ceni i poreza na dodatu vrednost, obračunatih na prosečnoj osnovi, na vrednost zaliha u stanju na kraju obračunskog perioda i nabavnu vrednost prodane robe.

Obračun izlaza (prodaje) zaliha materijala i robe, vrši se po metodi ponderisane prosečne cene. Utvrđivanje ponderisane prosečne cene robe vrši se posle svakog ulaza zaliha.

Vrednost zaliha može postati nenadoknadiiva ako su te zalihe oštećene, ako su postale delimično ili u potpunosti zastarele ili ako su im prodajne cene opale. Materijal i drugi oblici zaliha koji se troše u cilju proizvodnje, ne svode se ispod nabavne cene ako se očekuje da će proizvesti u cilju čije proizvodnje se oni troše biti prodati po ceni koja će biti jednaka ili veća u odnosu na njihovu nabavnu vrednost. U suprotnom, vrednost takvih zaliha se svodi na njihovu neto ostvarivu vrednost koja predstavlja trošak zamene materijala.

Zalihe nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda

Zalihe nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda mere se po ceni koštanja ili po neto prodajnoj vrednosti, ako je niža. Neto prodajna vrednost je procenjena prodajna cena u toku redovnog poslovanja, umanjena za procenjene troškove dovršavanja proizvodnje i troškove prodaje.

Cena koštanja gotovih proizvoda i nedovršene proizvodnje obuhvata utrošene sirovine, direktnu radnu snagu, i ostale direktne troškove. Indirektni troškovi se raspoređuju uz pomoć određenih ključeva.

Primeri troškova koji se ne uključuju u nabavnu vrednost/cenu koštanja zaliha i priznaju se kao rashod perioda u kom su nastali su:

- a) izuzetno visoki iznosi utrošenog materijala, rada ili drugi proizvodni troškovi;
- b) troškovi skladištenja, osim ako su ti troškovi neophodni u proizvodnom procesu pre sledeće faze proizvodnje;
- c) opšti administrativni troškovi koji ne doprinose dovođenju zaliha na sadašnju lokaciju i u sadašnje stanje; i
- d) troškovi prodaje.

3.11. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Gotovina i gotovinski ekvivalenti obuhvataju: gotovina u blagajni, depozite po viđenju kod banaka, oročena sredstva na računima banaka do 90 dana odnosno druga kratkoročna visoko likvidna ulaganja sa prvobitnim rokom dospeća do tri meseca ili kraće i prekoračenja po tekućem računu.

Prekoračenja po tekućem računu na dan sastavljanja finansijskih izveštaja uključena su u obaveze po kreditima u okviru kratkoročnih finansijskih obaveza.

Novčana sredstva se vrednuju po njihovoj nominalnoj vrednosti. Ukoliko je reč o novčanim sredstvima u stranoj valuti ona se vrednuju po zvaničnom srednjem kursu valute objavljenom od strane Narodne banke Srbije.

3.12. Lizing

Lizing se definiše kao ugovor ili deo ugovora, kojim se ustupa ili prenosi pravo korišćenja određene imovine tokom datog perioda trajanja lizinga u zamenu za naknadu.

Prilikom analize ugovora o zakupu sledeća tri kriterijuma moraju biti zadovoljena da bi se taj ugovor dalje tretirao kao zakup (lizing):

- 1) Da li postoji određena imovina
- 2) Da li korisnik lizinga stiče suštinski sve ekonomske koristi od upotrebe te imovine
- 3) Da li korisnik lizinga ima pravo da određuje način na koji će se ta imovina koristiti

Ispravno određivanje perioda trajanja lizinga je ključno u pravilnom obuhvatanju lizinga. Trajanje lizinga (zakupa) počinje s prvim danom trajanja lizinga, i uključuje:

- sve eventualne periode koje je davalac lizinga odobrio zakupcu bez plaćanja zakupnine,
- neopozivi period trajanja lizinga,
- periode pokrivene opcijom produženja lizinga ukoliko postoji realna verovatnoća da će zakupac iskoristiti tu opciju, i
- periode pokrivene opcijom raskidanja lizinga ukoliko postoji realna verovatnoća da zakupac neće iskoristiti tu opciju.

Neopozivi period trajanja lizinga je period u kome stavke ugovora važe sve dok obe strane (zakupac i zakupodavac) ne steknu pravo da ga raskinu.

Za razmatranje perioda koji su pokriveni opcijama produženja odnosno raskida lizinga zakupac se može koristiti sledećim faktorima:

- iznos plaćanja za zakupninu u bilo kom opcionom periodu,
- opcija kupovine koja se može primeniti na kraju perioda produženja po ceni za koju se očekuje da će biti ispod tržišne cene,

- ulaganja u zakupljene predmete sa ekonomskom koristi za zakupca,
- troškovi koji se odnose na raskidanje ugovora,
- važnost predmetnog sredstva za poslovanje zakupca, uslovljenost povezana sa korišćenjem opcije, istorijska praksa zakupca.

Društvo treba da vrši ponovnu procenu trajanja lizinga kada dođe do promene činilaca na osnovu kojih je razmatrana prvobitna procena i pri tome razmatra sledeće faktore:

- sva značajna unapređenja na imovini koja je predmet lizinga koja nisu bila predviđena prvog dana trajanja lizinga a od kojih se očekuje da će korisniku lizinga doneti značajnu ekonomsku korist kada postane moguće da se iskoristi opcija produženja ili raskidanja lizinga, odnosno opcija otkupa imovine koja je predmet lizinga;
- značajne modifikacije ili prilagođavanje imovine koja je predmet lizinga određenim potrebama koje nisu bile predviđene prvog dana trajanja lizinga;
- početak podzakup imovine koja je predmet lizinga na period koji prelazi ranije utvrđeno trajanje lizinga; i
- poslovne odluke korisnika lizinga koje se direktno tiču (ne)iskorišćavanja neke opcije (npr. odluke o produženju lizinga dopunske imovine, o otuđenju alternativne imovine ili otuđenju poslovne jedinice u okviru koje se upotrebljava imovina sa pravom korišćenja).

Društvo priznaje na početku obaveze po osnovu lizinga i imovinu sa pravom korišćenja.

Inicijalno merenje obaveza po osnovu lizinga se sastoji od sadašnje vrednosti sledećih pet komponenti koje nisu plaćene na početku zakupa:

- fiksnih plaćanja umanjenja za bilo koja potraživanja za podsticaje,
- određenih varijabilnih plaćanja,
- garantovanog ostatka vrednosti,
- cene korišćenja opcije otkupa,
- kazne za raskid ugovora.

Fiksna plaćanja su plaćanja zakupnine koja su definisana u ugovoru o zakupu i uključuju i tzv. u suštini fiksna plaćanja zakupnine (plaćanja koja mogu izgledati kao varijabilna, ali su u suštini fiksna).

Varijabilna plaćanja obuhvataju plaćanja koja zavise od stope ili indeksa. Varijabilna plaćanja koja ne zavise od stope ili indeksa su isključena iz inicijalnog odmeravanja lizing obaveza.

Garantovani ostatak vrednosti predstavlja podsticaj za zakupca da održava sredstvo u dobrom stanju i obuhvata iznose za koje zakupac očekuje da će zaraditi kada se sredstvo vrati.

Opcije otkupa i raskida predstavljaju iznose za koje zakupac očekuje da plati ili za kupovinu predmetnog sredstva ili za raskid zakupa koristeći pravo na opciju.

Za diskontovanje lizing plaćanja koristi se kamatna stopa sadržana u lizingu, osim ako ona ne može biti određena. Kamatna stopa sadržana u lizingu je kamatna stopa koja dovodi do izjednačavanja sadašnje vrednosti plaćanja po osnovu zakupa i negarantovanog ostatka vrednosti sa zbirom fer vrednosti imovine i svih početnih direktnih troškova davanja lizinga. Kamatnu stopu sadržanu u lizingu, često je teško utvrditi pa se koristi inkrementalna stopa zaduživanja. Inkrementalna stopa zaduživanja zakupca je ona kamatna stopa koju bi zakupac morao platiti da u sličnom roku i uz slične garancije posudi sredstva neophodna za nabavku imovine slične vrednosti kao imovine s pravom korišćenja u sličnom ekonomskom okruženju. Imovina sa pravom korišćenja se inicijalno priznaje po trošku koji se sastoji od sledećih komponenti: obaveza po osnovu lizinga, plaćanja nastala pre početka lizinga, inicijalni direktni troškovi, troškovi demontaže i uklanjanja umanjeno za podsticaje za zakup.

Naknadno odmeravanje obaveza po osnovu lizinga određuje se tako što se na inicijalnu vrednost dodaju kamate na ostatak obaveze umanjene za lizing plaćanja naravno uzimajući i u obzir ponovnu procenu obaveza ako je došlo od promena u proceni originalnog trajanja lizinga ili opcija produžetka odnosno prekida zakupa, promena u proceni opcije otkupa predmetne imovine, promene u indeksu ili stopi koja utiče na plaćanje i promena u proceni garantovanog ostatka vrednosti. Ponovne procene obaveza se generalno evidentiraju tako što se obaveza po osnovu lizinga usklađuje koristeći nove pretpostavke dok se imovina sa pravom korišćenja usklađuje za isti iznos.

Imovina sa pravom korišćenja se naknadno odmerava:

- po modelu revalorizacije; ili
- kao investiciona nekretnina po fer vrednosti u skladu sa MRS 40.

Imovina sa pravom korišćenja se prikazuje u sopstvenoj poziciji ili se kombinuje sa nekretninama, postrojenjima i opremom, dok se obaveze za zakup prikazuju posebno ili obuhvataju sa drugim obavezama.

Troškovi kamate po osnovu ugovora o lizingu se prikazuju sa ostalim troškovima finansiranja, dok se troškovi amortizacije imovine sa pravom korišćenja, prikazuju kao poslovni rashod tekućeg perioda.

Podzakupi

U slučaju kada Društvo uzima u zakup imovinu koju kasnije daje u zakup govori se o podzakupu. Posredni zakupodavac ima dva ugovora. U prvom ugovoru društvo ima ugovor o zakupu imovine sa glavnim zakupodavcem. U drugom ugovoru Društvo se javlja kao zakupodavac i daje u zakup istu imovinu podzakupcu. Računovodstveno obuhvatanje prvog ugovora (ugovora o uzimanju u zakup sa glavnim zakupodavcem) je identično kao i za sve druge ugovore o zakupu. Računovodstveno obuhvatanje drugog ugovora (ugovor o davanju u zakup podzakupcu) zavisi od toga da li je ugovor klasifikovan kao operativni ili finansijski lizing. U slučaju da je ugovor klasifikovan kao operativni lizing obaveza za zakup iz glavnog (prvog) zakupa ostaje i nastavlja da se priznaje rashod kamate. Takođe zadržava se i imovina sa pravom korišćenja i nastavlja sa obračunom amortizacije. U bilansu uspeha priznaje se prihod od zakupa iz podzakupca. Kod ugovora koji su klasifikovani kao finansijski

lizing, obaveza za zakup iz glavnog zakupa ostaje, i nastavlja se priznavanje rashoda kamate. Imovina sa pravom korišćenja se iskknjižava i priznaje se potraživanje za neto investiciju u podzakupu.

3.13. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva

Rezervisanja

Rezervisanja se priznaju u iznosima koji predstavljaju najbolju procenu izdataka zahtevanih da se izmiri sadašnja obaveza na datum bilansa stanja. Rezervisanje može biti kratkoročno i dugoročno. Ukoliko je rezervisanje dugoročno a efekat vrednosti novca značajan dugoročno rezervisanje se diskontuje.

Diskontna stopa je stopa pre oporezivanja koja odražava tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca i rizika specifičnih za obavezu. Diskontna stopa ne odražava rizike za koje su procene budućih tokova gotovine korigovane.

Iznos rezervisanja se utvrđuje razumnom procenom rukovodstva o očekivanim odlivima ekonomskih koristi iz Društva u budućnosti. Rezervisanje će biti priznato kada su kumulativno ispunjena sledeća tri uslova:

- 1) društvo ima sadašnju obavezu (zakonsku ili izvedenu) kao posledicu prošlog događaja;
- 2) verovatno je da će doći do odliva resursa radi izmirenja obaveza; i
- 3) visina obaveze može da se pouzdano proceni.

Rezervisanja za otpremnine i jubilarne nagrade se odmeravaju po sadašnjoj vrednosti očekivanih budućih odliva primenom diskontne stope, ukoliko je obračunat iznos tih obaveza materijalno značajan. Ako obračunati iznos nije materijalno značajan, isplate po ovom osnovu terete troškove perioda u kome su izvršene. Rezervisanja za sudske sporove formiraju se u iznosu koji odgovara najboljoj proceni rukovodstva Društva u pogledu izdataka koji će nastati da se takve obaveze izmire.

Trošak rezervisanja se priznaje u rashodima perioda.

Rezervisanje se može koristiti samo po osnovu izdataka za koje je rezervisanje prvobitno bilo priznato. Kada nastane odliv sredstava po osnovu obaveze za koju je prethodno izvršeno rezervisanje, stvarni troškovi se ne iskazuju ponovo kao rashod, već se knjiženje sprovodi zaduženjem računa rezervisanja, a u korist odgovarajućeg računa obaveza (prema vrstama) ili odgovarajućeg računa sredstava (zalihe, novčana sredstva) u zavisnosti od karaktera rezervisanja, vrste nastale obaveze i načina na koji je ona izmirena. Neiskorišćeni iznos rezervisanja ukida se u korist ostalih prihoda.

Ukoliko se očekuje da će deo izdataka za izmirenje obaveze biti nadoknađen od strane trećeg lica, nadoknada se uzima u obzir ako je izvesno da će biti primljena u slučaju da dođe do izmirenja obaveze. U tom slučaju nadoknada se tretira kao zasebna imovina, a iznos priznat za nadoknadu ne sme da premašuje iznos rezervisanja.

Rezervisanja se ponovo razmatraju na svaki datum bilansa stanja i koriguju radi odražavanja najbolje tekuće procene. Kada više nije verovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi biti zahtevan, rezervisanje se ukida u korist bilansa uspeha tekuće godine.

Rezervisanja se ne priznaju za buduće poslovne gubitke.

Potencijalne obaveze i potencijalna sredstva

Potencijalna obaveza je:

- moguća obaveza koja nastaje po osnovu prošlih događaja i čije postojanje će biti potvrđeno samo nastankom ili nenastankom jednog ili više neizvesnih budućih događaja koji nisu u potpunosti pod kontrolom Društva ili
- sadašnja obaveza koja nastaje po osnovu prošlih događaja ali nije priznata jer:
  - nije verovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi biti zahtevan za izmirenje obaveze, ili
  - iznos obaveze ne može da bude dovoljno pouzdano procenjen.

Potencijalne obaveze se ne priznaju u finansijskim izveštajima. Potencijalne obaveze se obelodanjuju u napomenama uz finansijske izveštaje, osim ako je verovatnoća odliva resursa koji sadrže ekonomske koristi veoma mala.

Društvo ne priznaje potencijalna sredstva u finansijskim izveštajima. Potencijalna sredstva se obelodanjuju u napomenama uz finansijske izveštaje, ukoliko je priliv ekonomskih koristi verovatan.

3.14. Primanja zaposlenih

a) Doprinosi za obavezno socijalno osiguranje

U skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, Društvo je u obavezi da plaća poreze i doprinose državnim fondovima kojima se obezbeđuje socijalna sigurnost zaposlenih. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u iznosima obračunatim po stopama propisanim relevantnim zakonskim propisima. Društvo je takođe, obavezno da od bruto zarada zaposlenih obustavi doprinose i da ih, u ime zaposlenih, uplati tim fondovima. Kada su doprinosi jednom uplaćeni, Društvo nema nikakvih daljih obaveza u pogledu plaćanja. Porez i doprinosi na teret poslodavca i na teret zaposlenog se knjiže na teret rashoda perioda na koji se odnose.

b) Otpremnine i jubilarne nagrade

Društvo obezbeđuje otpremnine prilikom odlaska u penziju i jubilarne nagrade. Očekivani troškovi za pomenute naknade se akumuliraju tokom perioda trajanja zaposlenja. Rezervisanja po osnovu ovih naknada i sa njima povezani troškovi se priznaju u iznosu sadašnje vrednosti očekivanih budućih gotovinskih tokova. Obaveze po osnovu otpremnina prilikom odlaska u penziju i po osnovu jubilarnih nagrada se procenjuju na godišnjem nivou od strane nezavisne, kvalifikovane interne komisije ili zaposlenih lica Društva.

Aktuarski dobici i gubici i troškovi prethodno izvršenih usluga priznaju se kao nerealizovani dobici i gubici po osnovu planova definisanih primanja kada nastanu.

c) Učešće u dobiti i bonusi

Društvo priznaje obavezu za bonuse i učešće u dobiti zaposlenih u periodu kada je doneta odluka o njihovoj isplati, odnosno priznaje obavezu i trošak za bonuse i učešće u dobiti zaposlenih na osnovu proračuna kojim se uzima u obzir dobit koja

pripada vlasnicima kapitala nakon određenih korekcija. Učešće zaposlenih u dobiti kao i bonusi podležu obračunu svih pripadajućih poreza i doprinosa na zarade.

d) Kratkoročna, plaćena odsustva

Akumulirana plaćena odsustva mogu da se prenose i koriste u narednim periodima, ukoliko u tekućem periodu nisu iskorišćena u potpunosti. Kada je procena rukovodstva Društva, da iznos kratkoročnih plaćenih odsustava na kraju prethodne godine nije materijalno značajan ne vrše se ukalkulisavanja navedenih obaveza na dan bilansa stanja.

3.15. Porezi i doprinosi

a) Porez na dobit

Tekući porez

Porez na dobit se obračunava i plaća u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica.

Porez na dobitak predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica Republike Srbije. Tekući porez na dobitak predstavlja iznos obračunat primenom propisane poreske stope od 15% na osnovicu koju predstavlja oporezivi dobitak. Oporezivi dobitak se utvrđuje u poreskom bilansu kao dobit pre oporezivanja iskazana u bilansu uspeha, nakon usklađivanja prihoda i rashoda na način propisan poreskim zakonodavstvom Republike Srbije. Iznos ovako utvrđenog poreza i iskazanog u poreskoj prijavi se umanjuje po osnovu poreskih kredita i poreskih podsticaja.

Poreski propisi u Republici Srbiji, ne dozvoljavaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda iskoriste kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u određenom prethodnom periodu. Gubici iz tekućeg perioda mogu se preneti na račun dobiti utvrđene u godišnjem poreskom bilansu iz budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

Obračunati tekući porez se priznaje kao obaveza i rashod u obračunskom periodu na koji se isti odnosi.

Odloženi porez

Odloženi porez na dobit se obračunava za sve privremene razlike između poreske osnove imovine i obaveza i njihove knjigovodstvene vrednosti. Važeće poreske stope na dan izveštavanja ili poreske stope koje su nakon tog dana stupile na snagu, koriste se za obračun iznosa odloženog poreza.

Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike. Odložena poreska sredstva priznaju se za odbitne privremene razlike i za efekte prenetog gubitka i neiskorišćene iznose prenosivih poreskih kredita i poreskih gubitaka iz prethodnog perioda, do nivoa do kojeg je izvesno da će postojati budući oporezivi dobiti na teret koji se odložena poreska sredstva mogu iskoristiti.

Knjigovodstvena vrednost odloženih poreskih sredstava preispituje se na svaki izveštajni datum i umanjuje do nivoa do kojeg više nije izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se ukupna vrednost ili deo vrednosti odloženih poreskih sredstava može iskoristiti.

Odložena poreska sredstva koja nisu priznata procenjuju se na svaki izveštajni datum i priznaju do nivoa u kojem je postalo verovatno da će buduća oporeziva dobit dozvoliti povraćaj odloženog poreskog sredstva.

Tekući i odloženi porezi priznaju se kao rashodi i prihodi i uključeni su u neto gubitak/dobit izveštajnog perioda, osim odloženih poreza koji se odnose na efekte procene fer vrednosti nekretnina, postrojenja i opreme evidentiranih preko revalorizacionih rezervi u kom slučaju se odloženi porezi knjiže preko ovih rezervi.

b) Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata poslovanja

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata poslovanja uključuju poreze na imovinu i druge poreze, razne naknade i doprinose koji se plaćaju u skladu sa republičkim i lokalnim poreskim propisima. Ovi porezi i doprinosi su prikazani u okviru ostalih poslovnih rashoda.

3.16. Dividende

Dividende vlasnicima evidentiraju se kao obaveza i umanjuju kapital u periodu u kojem je doneta odluka o njihovoj isplati.

Dividende odobrene za period nakon datuma izveštavanja se obelodanjuju u događajima nakon datuma izveštajnog perioda.

3.17. Državna davanja i državna pomoć

Državna davanja i pomoć mogu biti u obliku:

- državna pomoć su mere preduzete od strane države s namerom da pruži ekonomsku korist specifičnu za Društvo ako ispunjava određene kriterijume.
- državna davanja predstavljaju pomoć države u obliku prenosa resursa Društvo po osnovu ispunjenih izvesnih uslova u prošlosti ili budućnosti koji se odnose na poslovne aktivnosti društva.
- davanja povezana sa sredstvima su državna davanja za koja je primarni uslov da Društvo koje ima pravo da primi davanje treba da nabavi, izgradi ili na drugi način pribavi dugoročna sredstva. Mogu biti pripisani i sekundarni uslovi koji ograničavaju vrstu ili lokaciju sredstava ili periode u toku kojih sredstva treba pribaviti ili posedovati.
- davanja povezana sa prihodima su druga državna davanja, osim davanja povezanih sa sredstvima.

Državna davanja, uključujući nemonetarna davanja po fer vrednosti, se ne priznaju sve dok ne postoji opravdana uverenost:

- da će se Društvo pridržavati uslova povezanih sa davanjima; i
- da će davanje biti primljeno.

Državno davanje se priznaje na sistematskoj osnovi u bilansu uspeha tokom perioda u kojima Društvo priznaje kao rashod povezane troškove koje treba pokriti iz tog davanja.

Državno davanje koje se prima kao nadoknada za nastale rashode ili gubitke ili u svrhu pružanja direktne finansijske podrške Društvo sa kojom nisu povezani budući troškovi se priznaje u bilansu uspeha perioda u kojem se prima.

Nemonetarna državna davanja (u obliku prenosa nemonetarnih sredstava, kao što su zemljište ili drugi resursi, koji se daju na korišćenje Društvo) priznaju se po fer vrednost nemonetarnih sredstava.

Državna davanja povezana sa sredstvima, uključujući nemonetarna davanja po fer vrednosti, iskazuju se u bilansu stanja kao odloženi prihod po osnovu davanja koji se na sistematskoj osnovi priznaje u bilansu uspeha tokom veka trajanja sredstva. Davanja povezana sa prihodima se priznaju u okviru ostalih prihoda u bilansu uspeha.

3.18. Priznavanje prihoda

Društvo vrši priznavanje prihoda kroz model od pet koraka:

- 1) Identifikacija ugovora sa kupcima - ugovorne strane su odobrile ugovor (pismeno, usmeno ili u skladu sa drugim uobičajenim poslovnim praksama) i obavezale su se da ispune svoje obaveze;
- 2) Identifikacija ugovorne obaveze (obaveze činjenja) tj. da li je to isporuka dobra ili usluge - Društvo identifikuje prava svih strana u vezi sa dobrima ili uslugama koje se prenose;
- 3) Utvrđivanje cene transakcije - Društvo može da identifikuje uslove plaćanja za dobra ili usluge koje se prenose;
- 4) Alokacija cene transakcije na ugovorne obaveze - sadržina ugovora je komercijalna (to jest, očekuje se da će rizik, vreme ili iznos budućih tokova gotovine Društva da se promene kao rezultat ugovora): i
- 5) Priznavanje prihoda kada se ispune ugovorne obaveze - postoji značajna verovatnoća da će Društvo dobiti naknadu na koju će imati pravo u zamenu za dobra ili usluge koji će biti isporučeni kupcu. Prilikom vršenja procene da li je verovatno da će naplata nekog iznosa naknade biti izvršena, Društvo razmatra samo sposobnost i nameru kupca da plati taj iznos naknade do isteka roka dospeća. Iznos naknade na koji će Društvo imati pravo može biti manji od cene navedene u ugovoru ako je naknada promenljiva zato što Društvo može da ponudi kupcu popust na cenu.

Promenljivost koja se odnosi na naknade obećane od strane kupca može biti eksplicitno navedena u ugovoru. Pored uslova ugovora, postojanje sledećih okolnosti ukazuje na to da je obećana naknada promenljiva:

- a) kupac ima opravdano očekivanje koje proizilazi iz uobičajenih poslovnih praksi Društva, objavljenih politika ili konkretnih saopštenja da će Društvo prihvatiti manji iznos naknade od cene navedene u ugovoru. To jest, očekuje se da će Društvo ponuditi umanjenje cene (npr. popust, rabat, povraćaj novca ili kredit);
- b) druge činjenice i okolnosti ukazuju na nameru Društva da, prilikom zaključivanja ugovora sa kupcem, ponudi umanjenje cene kupcu.

Korak 1: Identifikacija ugovora sa kupcima

Ugovor je sporazum dveju strana koji kreira obavezujuća prava i obaveze za svaku stranu. MSFI 15 se primenjuje na sve ugovore koji imaju sve od sledećih odlika:

- 1) strane su odobrile ugovor i obavezale se na izvršenje ugovornih obaveza;
- 2) prava i obaveze strana u ugovoru se mogu identifikovati;
- 3) uslovi plaćanja se takođe mogu identifikovati;
- 4) ugovor je komercijalnog karaktera;
- 5) verovatno je da će se naknada iz ugovora naplatiti.

Ako svaka strana u ugovoru ima jednostrano pravo raskida ugovora koji je u celini neizvršen bez obaveze naknade drugoj strani onda ugovor ne postoji. Neizvršenje postoji ako kupcu nije isporučena roba odnosno pružene usluge i ako nije primljena, odnosno ne postoji pravo da se primi naknada u zamenu za robu i usluge.

U slučajevima kada imamo da su dva ili više ugovora zaključena u isto ili približno isto vreme sa istim kupcem onda se ti ugovori mogu kombinovati kao jedan ugovor. Neophodno je da se o ugovorima pregovaralo u paketu sa istim komercijalnim ciljem, da iznos naknade koji se plaća u okviru jednog ugovora zavisi od cene ili uslova iz drugog ugovora i da su roba ili usluge koji su obećani u okviru oba ugovora jedinstvena obaveza.

Promena u obavezujućim pravima i obavezama (npr. obim ugovora ili cena) tretira se kao modifikacija ugovora ako je odobrena i dovodi do stvaranja novih ili promene postojećih obavezujućih prava i obaveza. Modifikacije ugovora se tretiraju kao poseban ugovor samo ako se obim ugovora menja zbog novih odvojivih roba i usluga i ako promena u ugovorenoj ceni odražava pojedinačnu prodajnu cenu odvojive robe ili usluge.

Korak 2: Identifikacija ugovorne obaveze

Ugovorna obaveza (obaveza činjenja) je definisana ugovorom kao obaveza da se izvrši prenos kupcu odvojive robe ili usluge, pojedinačno ili zajedno ili u serijama tokom vremena. Aktivnosti koje ne rezultiraju u prenosu robe ili usluga kupcu nisu ugovorne obaveze iz ugovora sa kupcima i neće dovesti do priznavanja prihoda.

Potrebno je da sledeća dva kriterijuma budu ispunjena da bi se neka roba ili usluga smatrali odvojivom:

- Kupac može da ima koristi od pojedinačnog dobra ili usluge;
- Obećanje da se prenese roba ili usluga je odvojivo od ostalih obećanja iz ugovora.

Korak 3: Utvrđivanje cene transakcije

Cena transakcije predstavlja iznos naknade na koju Društvo očekuje da ima pravo u zamenu za prenos obećanih roba ili usluga i isključuje iznose naplaćene u ime trećih strana (npr. PDV). Prilikom određivanja transakcione cene u obzir se uzima i sledeće: da li postoje značajne komponente finansiranja, varijabilne komponente, iznosi koji se isplaćuju kupcu (npr. refundacije ili rabati) i nenovčane naknade. Varijabilne komponente mogu da uključuju popuste, pravo povrata, razne podsticaje, bonuse, kazne i slično.

Varijabilne komponente naknade se odmeravaju upotrebom dve metode:

- metod očekivane vrednosti (bazira se na ponderisanim očekivanim vrednostima u odnosu recimo na slične ugovore) i
- metod jednog najverovatnijeg iznosa (iznos koji je najverovatniji da se desi u slučajevima npr. kada postoji malo iznosa za razmatranje).

U slučajevima kada postoji komponenta finansiranja, prihod od prodaje se priznaje u iznosu koji predstavlja cenu koju bi kupac platio da je plaćanje izvršeno odmah u momentu isporuke robe ili usluga.

Društvo nije u obavezi da prilagođava iznos naknade po osnovu komponenti finansiranja ukoliko očekuje da će od prodaje do naplate proći manje od godinu dana.

Nenovčane naknade primljene od kupca se vrednuju po fer vrednosti.

Iznosi koji se isplaćuju kupcu uključuju iznose koje Društvo plaća ili očekuje da će ih platiti kupcu kao i kredite i slične stvari poput kupona ili vaučera. Računovodstveno se ovi iznosi obuhvataju tako što se za iznos naknade umanjuje cena transakcije (prihod se stornira), osim ako se plaćanje kupcu vrši kao zamena za drugu robu ili usluge primljene od kupca.

Korak 4: Alokacija cene transakcije na ugovorne obaveze

Cena transakcije iz 3. koraka se alocira na svaku ugovornu obavezu na bazi pojedinačnih (samostalnih) prodajnih cena svake ugovorne obaveze.

Samostalna prodajna cena je ona cena po kojoj bi se roba ili usluge zasebno prodavale. U slučajevima kada samostalne prodajne cene nisu lako uočljive, one se procenjuju i to korišćenjem jednog od sledećih pristupa:

- usklađena tržišna procena,
- očekivani troškovi plus marža, i
- rezidualni pristup (ono što ostane nakon što se oduzmu uočljive pojedinačne prodajne cene ostalih ugovornih obaveza).

Korak 5: Priznavanje prihoda nakon što je svaka ugovorna obaveza ispunjena

Cena transakcije alocirana na svaku od ugovornih obaveza (korak 4) priznaje se kao prihod kada je ispunjenje obaveze nastalo i to tokom vremena ili u određenom trenutku u vremenu.

Ispunjenje nastaje kada je kontrola nad obećanim dobrima ili uslugama prenešena na kupca, tj. kada on ima mogućnost da upravlja korišćenjem te imovine i mogućnost da značajno stiče sve preostale koristi od te imovine.

Sledeći faktori se mogu koristiti za razmatranje da li je došlo do prenosa kontrole:

- Društvo je fizički prenelo imovinu na kupca,
- ko ima zakonsko pravo nad imovinom,
- rizici i naknade u vezi sa vlasništvom,
- prihvatanje imovine od strane kupca,
- Društvo ima sadašnje pravo na naplatu po osnovu imovine.

Prihod se priznaje tokom vremena ako je ispunjen jedan od sledećih uslova:

- Kupac istovremeno prima i upotrebljava sve koristi koje Društvo pruža tokom izvršenja posla;
- U okviru izvršenja posla stvara se ili poboljšava imovina koja je pod kontrolom kupca;
- U okviru izvršenja posla ne stvara se imovina koju subjekt može upotrebiti na drugačiji način i subjekt ima ostvarivo pravo na plaćanje za ono što je uradio do određenog trenutka.

Prihod se priznaje tokom vremena na način koji najbolje predstavlja napredak u prenosu kontrole nad robom ili uslugama kupcu. Društvo primenjuje jednu od dve metode za merenje tog napretka:

- metod autputa (npr. procene ostvarenih rezultata, postignute kritične tačke iz projekta, jedinice proizvedene/isporučene i slično) i
- metod inputa (npr. utrošeni resursi, časovi rada, nastali troškovi, utrošeno vreme, radni sati mašina, itd.).

Ako uslovi za priznavanje prihoda tokom vremena nisu ispunjeni, onda se prihod priznaje u određenom trenutku. Prihod se priznaje u momentu u kome Društvo prenosi kontrolu nad određenom robom ili uslugama na kupca.

Troškovi ugovora

Društvo priznaje dodatne troškove sticanja ugovora s kupcem kao imovinu ako se očekuje povrat tih troškova. Dodatni troškovi sticanja ugovora su oni troškovi koje snosi Društvo prilikom sticanja ugovora sa kupcem, a koje ne bi snosio da nije bilo sticanja ugovora.

Troškovi ispunjenja ugovora se kapitališu ako ti troškovi nisu u delokrugu nekog drugog standarda, ako se odnose direktno na ugovor, zbog tih troškova se stvaraju ili povećavaju resursi i ako se očekuje povrat tih troškova.

Garancije

Ako kupac ima mogućnost odvojene kupovine garancije, garancija se smatra odvojitom uslugom i Društvo je dužno da tu garanciju tretira kao ugovornu obavezu i da na nju primenjuje sve ono što je prethodno opisano. Pri proceni da li se garancijom pruža usluga kupcu, treba da se razmotre i zakonski zahtevi u pogledu garancija kao i period koji pokriva garancija (što je duži period, veća je verovatnoća da se pruža usluga).

Finansijski prihodi

Finansijski prihodi obuhvataju prihode od kamata, kursnih razlika i ostale finansijske prihode, ostvarene iz odnosa sa matičnim, zavisnim i ostalim povezanim pravnim licima.

Prihodi od kamata se, u skladu sa načelom uzročnosti, priznaju u bilansu uspeha perioda na koji se odnose. Prihod od kamata potiče od kamata na deponovana sredstva kod banaka, kao i na zatezne kamate koje se obračunavaju kupcima koji kasne u izvršavanju svojih obaveza, u skladu sa ugovornim odredbama.

Prihod od zakupnina

Prihod od zakupnina potiče od davanja investicionih nekretnina u operativni zakup i obračunava se na proporcionalnoj osnovi tokom perioda trajanja zakupa.

Prihod od dividendi

Prihod od dividendi se priznaje kada se ustanovi pravo da se dividenda primi.

3.19. Rashodi

Rashodi se priznaju u bilansu uspeha po načelu uzročnosti prihoda i rashoda odnosno na obračunskoj osnovi i utvrđuju se za period kada su nastali.

Poslovni rashodi

Poslovni rashodi obuhvataju troškove uslovljene stvaranjem prihoda od prodaje i uključuju nabavnu vrednost prodate robe, troškove materijala, goriva i energije, bruto zarade, troškove amortizacije i usluge pružene od strane trećih lica. Poslovni rashodi obuhvataju i opšte troškove kao što su troškovi zakupa, marketinga, osiguranja, platnog prometa, poreza i ostali troškovi nastali u tekućem obračunskom periodu.

Finansijski rashodi

Finansijski rashodi obuhvataju rashode po osnovu kamata i kursnih razlika i ostale finansijske rashode, koji se evidentiraju u bilansu uspeha perioda na koji se odnose, a u skladu sa načelom uzročnosti.

3.20. Troškovi pozajmljivanja

Rashodi kamata i drugi troškovi pozajmljivanja koji se mogu neposredno pripisati sticanju, izgradnji ili izradi kvalifikovanog sredstva moraju se kapitalizovati, odnosno pripisati nabavnoj vrednosti - ceni koštanja sredstva. Kvalifikovanim sredstvom se smatra sredstvo koje se osposobljava za upotrebu i koje zahteva duži vremenski period da bi bilo spremno za nameravanu upotrebu ili prodaju.

Društvo treba da započne kapitalizaciju troškova pozajmljivanja, kao deo nabavne vrednosti sredstva koje se kvalifikuje, na datum početka kapitalizacije. Datum početka kapitalizacije je datum kada Društvo prvi put ispuni svaki od navedenih uslova:

- a) napravi izdatke za sredstvo;
- b) napravi troškove pozajmljivanja i
- c) preduzme aktivnosti neophodne da bi se sredstvo pripremilo za planiranu upotrebu ili prodaju.

Društvo treba da prestane sa kapitalizacijom troškova pozajmljivanja kada su u suštini završene sve aktivnosti neophodne da bi se sredstva koja se kvalifikuju pripremila za planiranu upotrebu ili prodaju.

Društvo treba da obustavi kapitalizaciju troškova pozajmljivanja tokom produženih perioda u kojima je prekinut aktivan razvoj sredstva koje se kvalifikuje.

Rashodi kamata i drugi troškovi koji se ne mogu neposredno pripisati sticanju, izgradnji ili izradi sredstva priznaju se na teret rashoda perioda u kome nastaju.

3.21. Odmeravanje fer vrednosti

Za sve elemente imovine i obaveza za koje je usvojena politika vrednovanja po fer vrednosti primenjuje se Međunarodni standard finansijskog izveštavanja - MSFI 13 Odmeravanje fer vrednosti i instrukcije propisane ovim pravilnikom.

Kada je imovina stečena ili obaveza preuzeta u transakciji razmene takve imovine ili obaveze, cena transakcije je cena plaćena za sticanje imovine ili naplaćena za preuzimanje obaveze (*ulazna cena*). Suprotno tome, fer vrednost imovine ili obaveze je cena koja bi bila naplaćena za prodaju imovine ili plaćena za prenos obaveze (*izlazna cena*).

Prilikom procene fer vrednosti Društvo treba da dosledno koristi izabrane tehnike procene koje su odgovarajuće u datim okolnostima i za koje ima dovoljno raspoloživih podataka. Tehnike procene koje Društvo može da koristi su:

- tržišni pristup - koriste se kupoprodajne cene i ostale relevantne informacije na bazi tržišnih transakcija sa identičnim ili uporedivim (sličnim) sredstvima, obavezama ili grupama sredstava i obaveza;
- troškovni pristup - koriste se iznosi koji bi se zahtevali za zamenu određenog sredstva - tekući troškovi zamene;
- prinosni pristup - zasniva se na konvertovanju budućih iznosa (npr. neto novčani tok ili prihodi i rashodi) u sadašnju vrednost pomoću diskontovanja. Fer vrednost kod ove metode utvrđuje se na bazi tekućih tržišnih očekivanja i pretpostavki o određenim budućim iznosima.

Prilikom merenja fer vrednosti pomoću navedenih metoda (tržišna, troškovna, prinosna) koriste se ulazni podaci - inputi.

Prilikom korišćenja ulaznih podataka (inputa) neophodno je poštovati sledeću hijerarhiju fer vrednosti u tri nivoa:

- Nivo 1 - Kotirane (nekorigovane) cene sa aktivnog tržišta za identična sredstva i obaveze kojima pravno lice ima pristup na dan procene. Tržišne cene sa aktivnog tržišta predstavljaju najpouzdaniji dokaz kolika je fer vrednost i treba ih bez korekcija i usklađivanja koristiti kao primarni input, osim u izuzetnim slučajevima.

- Nivo 2 - Ulazni podaci (inputi) koji podrazumevaju korišćenje:

- kotiranih tržišnih cena sa aktivnog tržišta za slična sredstva i obaveze,
- kotirane tržišne cene za identična ili slična sredstva i obaveze sa tržišta koje nisu aktivna,
- stopa prinosa na tržištu, i
- ostale inpute, osim kotiranih cena, koji su uočljivi za sredstvo ili obavezu (npr. kamatne stope i krive prinosa koje su uočljive u uobičajenim kotiranim intervalima itd).

- Nivo 3 - Inputi koji nisu vidljivi jer ne postoji aktivno tržište, kotirane tržišne cene ili uporedivi oblici imovine ili obaveza. To su procene koje se ne zasnivaju na eksternim podacima koji su vidljivi na tržištu, već na internim procenama rukovodstva kao što je prinosna metoda zasnovana na sadašnjoj vrednosti budućih novčanih tokova koje projektuje uprava.

Tehnike procene vrednosti koje se koriste za odmeravanje fer vrednosti primenjuju se dosledno. Promena tehnike procene, ili njene primene je, primerena, ako promena rezultira u odmeravanju koje jednako, ili bolje odražava fer vrednost u datim okolnostima. To može biti slučaj ako se, na primer, dogodi neki od sledećih događaja:

- a) razvoj novih tržišta;
- b) nove informacije postanu dostupne;
- c) prethodno korišćene informacije više nisu dostupne;
- d) tehnike procene su unapređene; ili

e) tržišni uslovi se promene.

Izmene koje su posledica promene u tehnici procene vrednosti ili njenoj primeni se računovodstveno obuhvataju kao promena u računovodstvenoj proceni a ne kao promena u računovodstvenoj politici koja bi zahtevala korigovanja rezultata ranijih godina.

3.22. Naknadno ustanovljene greške

Ispravka naknadno ustanovljenih materijalno značajnih grešaka, tj. u iznosu većem od 1% ukupnih prihoda iz prethodne godine vrši se preko računa neraspoređene dobiti iz ranijih godina, odnosno neraspoređenog gubitka ranijih godina. Naknadno ustanovljene greške koje su ispod praga značajnosti, ispravljaju se na teret rashoda, odnosno u korist prihoda tekućeg perioda u kome su identifikovane.

Materijalno značajna greška se posmatra u kumulativnom i/ili pojedinačnom iznosu.

U slučaju postojanja materijalno značajnih grešaka Društvo koriguje najmanje uporedne podatke za prethodnu poslovnu godinu u finansijskim izveštajima kada je greška otkrivena.

3.23. Transakcije sa povezanim licima

Povezano lice je lice koje ima kontrolu nad Društvom ili ima značajan uticaj na Društvo prilikom donošenja poslovnih i finansijskih odluka.

Povezana lica su:

- zavisna i pridružena Društva,
- rukovodstvo Društva,
- vlasnici, odnosno osnivači Društva.

Transakcije Društva sa povezanim stranama, uključuju iznos transakcija, prirodu odnosa sa povezanim stranama i druge informacije o transakcijama neophodne za razumevanje finansijskog položaja. Informacije o pojedinačnim transakcijama mogu se objediniti u skladu sa njihovom prirodom, osim kada su odvojene informacije potrebne za razumevanje efekata tih transakcija na finansijsko stanje Društva. Informacije o ovim transakcijama se obelodanjuju samo ako nisu zaključene pod uobičajenim tržišnim uslovima.

Društvo obelodanjuje naziv i sedište svakog društva u kojem Društvo, direktno ili indirektno poseduje udeo, iskazujući učešće u kapitalu, iznos kapitala i rezervi i dobitak ili gubitak poslednjeg izveštajnog perioda predmetnog društva, a za koje su usvojeni finansijski izveštaji.

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE I PROSUĐIVANJA

Računovodstvene procene i prosuđivanja se kontinuirano vrednuju i zasnivaju se na istorijskom iskustvu i drugim faktorima, uključujući očekivanja budućih događaja za koje se veruje da će u datim okolnostima biti razumna.

4.1. Ključne računovodstvene procene i pretpostavke

Društvo pravi procene i pretpostavke koje se odnose na budućnost. Rezultirajuće računovodstvene procene će, po definiciji, retko biti jednake ostvarenim rezultatima. Procene i pretpostavke se stalno preispituju. Izmene knjigovodstvenih procena priznaju se u periodu izmene ukoliko se odnose samo na taj period ili u periodu izmene i budućim periodima ukoliko izmena utiče na tekući i buduće periode. Rukovodstvo koristi sledeće procene prilikom sastavljanja finansijskih izveštaja:

Amortizacija i stopa amortizacije

Obračun amortizacije i stope amortizacije su zasnovane na projektovanom ekonomskom veku trajanja nekretnina, postrojenja i opreme. Jednom godišnje Društvo procenjuje ekonomski vek nekretnina, postrojenja i opreme na osnovu trenutnih predviđanja.

Ispravka vrednosti potraživanja

Ispravka vrednosti sumnjivih i spornih potraživanja je izvršena na osnovu očekivanog kreditnog gubitka. Društvo primenjuje uprošćeni ili pojednostavljeni pristup za računanje obezvređenja kod potraživanja iz poslovanja. Za računanje očekivanog kreditnog gubitka, standard dozvoljava upotrebu tzv. matrica za određivanje ispravke vrednosti. Upotreba matrica za ispravku vrednosti podrazumeva grupisanje potraživanja na bazi različitih karakteristika kupaca i istorijskih obrazaca ostvarenih gubitaka. Model koji Društvo koristi zasniva se na proceni naplativosti potraživanja u odnosu na ukupnu prodaju na kraju tekuće godine. Poređenjem ova dva parametra dolazi se do procentualnog iznosa za otpis potraživanja na dan bilansa.

Obezvređenje nefinansijske imovine

Na dan izveštavanja, rukovodstvo Društva analizira vrednosti po kojima su prikazana nematerijalna imovina i nekretnine, postrojenja i oprema Društva. Ukoliko postoji indikacija da je neko sredstvo obezvređeno, nadoknativ iznos te imovine se procenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvređenja. Ukoliko je nadoknativ iznos nekog sredstva procenjen kao niži od vrednosti po kojoj je to sredstvo prikazano, postojeća vrednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknativne vrednosti. Razmatranje obezvređenja zahteva od rukovodstva subjektivno prosuđivanje u pogledu tokova gotovine, stopa rasta i diskontnih stopa za jedinice koje generišu tokove gotovine, a koje su predmet razmatranja.

Rezervisanja po osnovu otpremnina i jubilarnih nagrada

Troškovi utvrđenih naknada zaposlenima nakon odlaska u penziju nakon ispunjenih zakonskih uslova i jubilarnih nagrada utvrđuju se primenom aktuarske procene. Aktuarska procena uključuje procenu diskontne stope, budućih kretanja zarada, stope mortaliteta i budućih povećanja naknade po odlasku u penziju. Zbog dugoročne prirode ovih planova, značajne neizvesnosti utiču na ishod procene.

Rezervisanje po osnovu sudskih sporova

Društvo je uključeno u veći broj sudskih sporova koji proističu iz njegovog svakodnevnog poslovanja i odnose se na komercijalna pitanja, kao i pitanja koja se tiču radnih odnosa, a koja se rešavaju ili razmatraju u toku regularnog poslovanja. Pravni sektor Društva procenjuje verovatnoću negativnih ishoda ovih pitanja, kao i iznose verovatnih ili razumnih procena gubitaka. Pitanja koja su ili potencijalne obaveze ili ne zadovoljavaju kriterijume za rezervisanje se obelodanjuju, osim ako je verovatnoća odliva resursa koji sadrže ekonomske koristi veoma mala.

Odložena poreska sredstva

Odložena poreska sredstva priznaju se na sve neiskorišćene poreske kredite do mere do koje je izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se neiskorišćeni poreski krediti mogu iskoristiti. Značajna procena od strane rukovodstva Društva je neophodna da bi se utvrdio iznos odloženih poreskih sredstava koja se mogu priznati, na osnovu perioda nastanka i visine budućih oporezivih dobitaka i strategije planiranja poreske politike.

Utvrđivanje fer vrednosti finansijskih instrumenata

Fer vrednost finansijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnom tržištu na dan bilansa stanja se bazira na kotiranim tržišnim cenama ponude ili tražnje, bez umanjenja po osnovu transakcionih troškova.

Fer vrednost finansijskih instrumenata koji nisu kotirani na aktivnom tržištu se određuje korišćenjem odgovarajućih tehnika vrednovanja, koje obuhvataju tehnike neto sadašnje vrednosti, poređenje sa sličnim instrumentima za koje postoje tržišne cene i ostale relevantne modele. Kada tržišni inputi nisu dostupni, oni se određuju procenjivanjima koja uključuju određeni stepen rasuđivanja u proceni "fer" vrednosti. Modeli procene odlikavaju trenutno stanje na tržištu na datum merenja i ne moraju predstavljati uslove na tržištu pre ili nakon datuma merenja. Stoga se tehnike vrednovanja revidiraju periodično, kako bi na odgovarajući način odrazile tekuće tržišne uslove.

5. NEMATERIJALNA IMOVINA

	Ulaganja u razvoj 010	Koncesije, patenti, licence i slična prava 011	Goodwill	Softveri i ostala prava 012	Ostala nemat. ulaganja	Nemat. ulaganja u pripremi	Dati avansi 017	Ukupno
Nabavna bruto vrednost na početku godine	2,347	1,221		3,404				6,972
Povećanje:	0	0	0	0	0	0	181	181
Nabavke u toku godine		0				0	181	181
Revalorizacija u toku godine								0
Smanjenje:	0	0	0	0	0	0	181	181
Aktiviranje							181	181
Prodato								0
Rashodovano								0
Nabavna bruto vrednost na kraju godine	2,347	1,221	0	3,404	0	0	0	6,972
								0
Kumulirana ispravka vrednosti na početku godine	1,095	537		2,686				4,318
Povećanje:	470	245	0	552	0	0	0	1,267
Amortizacija u toku godine	470	245		552				1,267
Obežvređenje u toku godine								0
Smanjenje:	0	0	0	0	0	0	0	0
Kumulirana ispravka u prodaji								0
Kumulirana ispravka u rashodovanju								0
Stanje ispravke vrednosti na kraju godine	1,565	782	0	3,238	0	0	0	5,585
								0
Neto sadašnja vrednost:								0
31.12.2022. godine	782	439	0	166	0	0	0	1,387
								0
Neto sadašnja vrednost:								0
31.12.2021. godine	1,252	684	0	718	0	0	0	2,654

6. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

	021	022	023	025	0267	027	029	000 din.
	Gradjevinsk o zemljište	Građevinsk ki objekti	Postrojenj a i oprema	Ostale nekret. postrojenj a i oprema NA LIZING	Ostala pokretn a imovina	NPO u pripremi	Avansi za nekretni ne, postroje nja i opremu	Ukupno
Nabavna vrednost na početku godine	42,007	343,972	589,578	91,888	994	78,322	1,340	1,148,101
Povećanje:	0	4,637	51,871	48,605	0	77,916	57,696	240,725
Nabavka, aktiviranje i prenos		4,637	51,871	48,605		77,916	57,696	240,725
Procena u toku godine								0
Viškovi utvrđeni popisom								0
Promena po osnovu evalORIZACIJE								0
Smanjenje:	0	0	17,358	0	0	103,913	33,553	154,824
Prodaja u toku godine			13,182					13,182
Rashod u toku godine			4,176					4,176
Prenos na sredstva namenjena prodaji								0
Prenos na drugi inv. Broj	0							0
Manjkovi utvrđeni popisom								0
Aktiviranje						103,913	33,553	137,466
Nabavna vrednost na kraju godine	42,007	348,609	624,091	140,493	994	52,325	25,483	1,234,002
								0
Kumulirana ispravka na početku godine	0	266,109	238,272	18,115	190	0	0	522,686
Povećanje:	0	8,450	40,922	9,049	100	0	0	58,521
Amortizacija		8,450	40,922	9,049	100			58,521
Obezvređenje								0
Ostalo - aktiviranje								0
Smanjenje:	0	0	10,697	0	0	0	0	10,697
Po osnovu prodaje			7,325					7,325
Po osnovu rashodovanja			3,373					3,373
Po osnovu prenosa na sredstva namenjena prodaji								0
Po osnovu manjkova utvrđenih popisom								0
Stanje na kraju godine	0	274,559	268,497	27,164	290	0	0	570,510
								0
Neto sadašnja vrednost:								0
31.12.2022. godine	42,007	74,050	355,594	113,329	704	52,325	25,483	663,492
								0
Neto sadašnja vrednost:								0
31.12.2021. godine	42,007	77,863	351,306	73,773	804	78,322	1,340	625,415

Knjigovodstvena vrednost koja bi bila priznata na datum izveštavanja za zemljište, i postrojenja da nisu naknadno vrednovana primenom modela revalorizacije iznosi u hiljadama RSD:

- za zemljište 20,621,
- za postrojenja konto 0230: 316.531

Promena krajnjeg stanja u odnosu na početno stanje revalorizacionih rezervi:

Revalorizacione rezerve	Stanje na dan 1.1. (tekuće) godine	Stanje na dan 31.12. (tekuće) godine	Efekat promene
Zemljište	21.386	21.386	0
Građevinski objekti	0	0	0
Postrojenja	44.274	39.061	-5.213
Oprema	0	0	0
Ukupno	65.660	60.447	-5.213

Pri proceni zemljišta i postrojenja primenom modela revalorizacije knjiženi su odloženi porezi u prethodnim periodima.

U 2022. godini društvo nije vršilo naknadno vrednovanje zemljišta.

Kreditni kod Fonda za razvoj su osigurani hipotekama i reda na nepokretnostima Društva i to nad:

Zgrada aneksa kalupne kovačnice 1388/7/19 čija sadašnja vrednost na dan 31. decembra 2022 godine iznosi 5.369 hiljada RSD.

Zgrada kalupne kovačnice 1388/7/1 čija sadašnja vrednost na dan 31. Decembra 2022 godine iznosi 24.579 hiljada RSD.

Sadašnja vrednost opreme koju je Društvo uzelo u lizing na dan 31. Decembra 2022 godine iznosi RSD 113.329 hiljada, i vodi se na kontu 025. Društvo ima isključivo finansijski lizing.

Nije bilo troškova pozajmljivanja koji su kapitalizovani.

7. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

	2022 godine	2021 godine
Učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica		
Učešća u kapitalu pridruženih subjekata i zajedničkim poduhvatima		
Učešća u kapitalu ostalih pravnih lica i dugoročne hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat konto 0420	0	96
Minus: Ispravka vrednosti (analitika)		96
Stanje na dan 31. decembra	0	0

8. ZALIHE

	2022 godine	2021 godine
Materijal 10	95.115	69.630
Nedovršena proizvodnja 11	86.779	85.193
Gotovi proizvodi 12	14.363	5.306
Roba 13	326	353
Stalna sredstva koja se drže za prodaju 14	1.380	1.380
Plaćeni avansi za zalihe i usluge 15	3.226	2.151
Minus: ispravka vrednosti (analitika)		
Stanje na dan 31. decembra	201.189	164.013

Povećanje/(smanjenje) vrednosti nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda iskazuje se u korist ili na teret poslovnih prihoda u bilansu uspeha (Napomena 27).

Zalihe nisu založene kao instrument obezbeđenja (jemstvo) za obaveze po osnovu bankarskih kredita.

9. POTRAŽIVANJA PO OSNOVU PRODAJE

	2022 godine	2021 godine
Potraživanja po osnovu prodaje		
Potraživanja od kupaca u zemlji 2040	35.999	40.980

Potraživanja od kupaca u inostranstvu 2050	16.268	30.500
Potraživanja od matičnog, zavisnih i ostalih povezanih lica u zemlji 200	52.500	28.983
Minus: ispravka vrednosti (analitika)	0	
Ispravka vrednosti potraživanja od kupaca u zemlji 2049	941	0
Ispravka vrednosti potraživanja od kupaca u inostranstvu 2059	219	0
Stanje na dan 31. decembra	103.607	100.463

Najznačajnije materijalno značajne stavke se odnose na:

Na dan 31.12.2022. godine vršena su usaglašenja sa kupcima. Privredno društvo ima veća potraživanja od domaćih kupaca i to: EDEPRO Beograd u iznosu od 18.886 hiljade dinara, FKL Temerin u iznosu od 7.014 hiljada dinara, METALAC FAD u iznosu od 4.731 hiljadu dinara, GM – CNC Indjija u iznosu od 1.337 hiljada dinara, REDUKTORI 2013 Niš u iznosu od 1.076 hiljada dinara. Potraživanje od matičnog pravnog lica Ming DOO Beograd u iznosu od 52.500 hiljade dinara. Od ino kupaca, veća potraživanja su od NARDI SRL (ITL) u iznosu od 6.016 hiljade dinara, KNOTT (SK) u iznosu 1.984 hiljade dinara, WABTEC MZT (MK) u iznosu 3.842 hiljade dinara, TENMAT (GB) u iznosu 4.222 hiljada dinara.

Knjigovodstvena vrednost potraživanja po osnovu prodaje iskazana je u sledećim valutama:

	2022 godine	2021 godine
U hiljadama		
RSD	87.558	69.963
EUR konto 2050	137	259
Druge valute (<i>navesti ako je primenljivo</i>)		

Promene na računu ispravke vrednosti potraživanja su:

	2022 godine	2021 godine
Stanje na dan 1. januara 2049 i 2059	0	822
Dodatna ispravka vrednosti	1.160	0
Direktan otpis prethodno ispravljenih potraživanja	0	0
Naplaćena ispravljena potraživanja	0	0
Storno prethodne ispravke u skladu sa MSFI 9 i obračunom kreditnih gubitaka prema martici ispravke potraživanja za tekuću godinu		-822
Stanje na dan 31. decembra	1.160	0

Potraživanja po osnovu prodaje i ostala potraživanja su nekamatonosna.

10. OSTALA KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA

	2022 godine	2021 godine
Potraživanja za kamatu i dividende 220		
Potraživanja od zaposlenih 221	1.096	628
Potraživanja od izvoznika 210		
Potraživanja po osnovu uvoza za tuđ račun 211		
Potraživanja iz komisije i konsignacione prodaje 212		
Potraživanja od zavisnog pravnog lica 218		
Potraživanja od državnih organa i organizacija 222	473	474
Potraživanja za više plaćen porez na dobitak 223		
Potraživanja po osnovu preplaćenih ostalih poreza i doprinosa 224	62	23
Potraživanja za naknade zarada koje se refundiraju 225		
Potraživanja po osnovu naknada šteta 226		
Ostala kratkoročna potraživanja 228	494	179
Minus ispravka vrednosti potraživanja iz specifičnih poslova (analitika)		

Porez na dodatu vrednost u primljenim fakturama po opštoj stopi (osim plaćenih avansa) 270		1.739	1.044
Porez na dodatu vrednost u primljenim fakturama po posebnoj stopi (osim plaćenih avansa) 271		29	72
Porez na dodatu vrednost u datim avansima po opštoj stopi 272			
Porez na dodatu vrednost u datim avansima po posebnoj stopi 273			
Porez na dodatu vrednost plaćen pri uvozu dobara po opštoj stopi 274			
Porez na dodatu vrednost plaćen pri uvozu dobara po posebnoj stopi 275			
Porez na dodatu vrednost obračunat na usluge inostranih lica 276			
Potraživanja za više plaćeni porez na dodatu vrednost 279		96	16.871
Stanje na dan 31. decembra		3.989	19.291

Zaposlenima se odobravaju kratkoročne pozajmice u skladu sa Ugovorima koji su potpisani između zaposlenog i Društva, koje se vraćaju u okviru 12 meseci od odobrenja, bez obračunavanja kamate.

11. KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

	2022 godine	2021 godine
Potraživanja za date zajmove u zemlji -232		
Finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz Bilans Uspeha 236		
Ostali kratkoročni finansijski plasmani 238		
Minus: Ispravka vrednosti (analitika)		
Stanje na dan 31. decembra		

12. GOTOVINSKI EKIVALENTI I GOTOVINA

	2022 godine	2021 godine
Hartije od vrednosti - gotovinski ekvivalenti 240		
Tekući (poslovni) računi 241	923	309
Izdvojena novčana sredstva i akreditivi 242		
Blagajna 243		
Devizni račun 244	206	
Devizni akreditivi 245		
Devizna blagajna 246		
Novčana sredstva čije je korišćenje ograničeno ili vrednost umanjena 249		
Ostala novčana sredstva 248		
Stanje na dan 31. decembra	1.129	309

13. KRATKOROČNA AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

	2022 godine	2021 godine
Unapred plaćeni troškovi		
Potraživanja za nefakturisani prihod		
Razgraničeni troškovi po osnovu obaveza		
Ostala aktivna vremenska razgraničenja 2899	2133	82
Stanje na dan 31. decembra	2.133	82

14. KAPITAL

a) Osnovni kapital

Registrovani iznos osnovnog kapitala Društva kod Agencije za privredne iznosi 2.050.829,58 evra, od čega se na novčani kapital odnosi 0 evra i nenovčani kapital 2.050.829,58 evra.

b) Upisani a neuplaćeni kapital

Društvo nema upisan a neuplaćen kapital.

U nastavku je data detaljna tabela promena na kapitalu za godinu koja se završava 31.12. tekuće godine i 31.12. prethodne godine:

	Osnovni kapital 30	Statutarne rezerve 32	Revalorizacije rezerve 330	Nerealizovani gubici i dobiti 331	Neraspoređe ni dobitak/ (gubitak)	Ukupno
Stanje 1.1.2021. godine	162.274	2	69.978	-151	297.016	529.119
Isplata dobiti						
Neto gubitak/dobitak 2021 godine			-4.318	-1.020	34.612	29.274
Stanje 31.12.2021. godine	162.274	2	65.660	-1.171	331.628	558.393
Stanje 1.1.2022. godine	162.274	2	65.660	-1.171	331.628	558.393
Neto gubitak/dobitak tekuće godine			-5.213	-121	56.476	51.142
Stanje 31.12.2022 godine	162.274	2	60.447	-1.292	388.104	609.535

Nominalna vrednost akcija je 600rsd. Društvo ima 270.455 običnih akcija. Društvo nije upisivalo akcije u izveštajnom periodu.

c) Rezerve

Statutarne i druge rezerve uključuju: rezerve za sticanje sopstvenih akcija, za poništenje preferencijalnih akcija, za pokriće budućih gubitaka I iznose 2 hiljade RSD na kraju tekuće godine.

d) Revalorizacije rezerve i nerealizovani dobiti i gubici

Smanjenje od RSD 5.213 hiljada odnosi na realizovane revalorizacije rezerve po osnovu razlike između amortizacije na nabavnu i amortizacije na revalorizovanu vrednost postrojenja od kojih se iznos od 5,213 hiljada dinara prenosi na račun dobiti 34. Nerealizovani gubici se odnose na aktuarske dobitke/gubitke po osnovu rezervisanja za otpremnine za odlazak u penziju u iznosu od 121 hiljada RSD.

15. DUGOROČNA REZERVISANJA

	Troškovi u garantnom roku	Sudski sporovi	Zadržane kaucije i depoziti	Restrukturiranje	Otpremnine za odlazak u penziju i jubilarne nagrade	Ostala rezervisanja	Ukupno
Stanje na dan 1. januara 2021 godine					2.519		
Dodatna rezervisanja					1.854		
Efekat diskontovanja							
Iskorišćeno u toku godine					252		
Ukidanje neiskorišćenih iznosa							
Stanje na dan 31. decembra 2021 godine					4.121		

Dodatna rezervisanja						406			
Efekat diskontovanja									
Iskorišćeno u toku godine						244			
Ukidanje neiskorišćenih iznosa									
Stanje na dan 31. decembra 2022 godine						4.283			

a) Rezervisanja za troškove u garantnom roku

Uobičajena praksa je da Društvo daje garanciju na svoje proizvode za period od 12 meseci. Rukovodstvo procenjuje troškove rezervisanja za buduće zahteve u garantnom roku na osnovu informacija o ovim zahtevima u prethodnim periodima, kao i na osnovu nedavnih trendova koji bi mogli nagovestiti da se informacije o prošlim troškovima mogu razlikovati od budućih zahteva. U tekućoj godini nisu rađena rezervisanja za troškove u garantnom roku, jer njihov efekat nije toliko značajan.

b) Sudski sporovi

Rezervisanja za sudske sporove se mogu odnositi na rezervisanja za određene sudske sporove koje su protiv Društva pokrenuli poverioci/kupci/zaposleni. Rezervisanja za sudske sporove formiraju se u iznosu koji odgovara najboljoj proceni rukovodstva Društva u pogledu izdataka koji će nastati da se takve obaveze izmire.

Na 31. Decembar 2022. Godine, Društvo kao tuženi ima sudske procese sa zaposlenima za naknadu štete, i spor pred Prekrašnim sudom zbog povrede carinskih propisa a kao tužilac ima sudski spor sa Jugolimpexom protiv Kopex Min I RS osnov spora utvrđivanje imovine.

Po mišljenju rukovodstva, nakon odgovarajućih pravnih konsultacija, zaključeno je da navedeni sporovi ne bi mogli dovesti do značajnijih gubitaka, te iz tog razloga nisu rađena rezervisanja za sudske sporove na dan 31. decembra tekuće godine.

c) Otpremnine za odlazak u penziju i jubilarne nagrade

Rezervisanja za otpremnine i jubilarne nagrade se odmeravaju po sadašnjoj vrednosti očekivanih budućih odliva primenom diskontne stope koja odražava kamatu na visokokvalitetne hartije od vrednosti koje su iskazane u valuti u kojoj će obaveze za penzije biti plaćene. Imajući u vidu da u Republici Srbiji ne postoji razvijeno tržište za ovakve obveznice, korišćene su stope tržišnih prinosa na državne obveznice.

Utvrđivanje iznosa za obelodanjivanje:

1	Obaveza rezervisanja na dan 01.01.2022(početno stanje na računu 404)	4.120.471,00
2	Trošak tekuće usluge rada	120.346,16
3	Troškovi kamata	164.818,84
4	Aktuarski dobitak/gubitak	121.377,28
5	Iznos ukidanja u toku 2022 godine, ranije formiranog rezervisanja zaključno sa 31.12.2022godine	244.003,35
6	Iznos obaveze za rezervisanje otpremnine na dan 31.12.2022(krajnje stanje na računu 404)	4.283.009,93
7	Projektovani iznos rezervisanja na dan 31.12.2022godine na osnovu pretpostavki validnih 31.12.2021godine.	4.405.636,00
8	Iznos stvarno isplaćene otpremnine u toku godine	399.648,00
9	Iznos za knjiženje u okviru troška perioda / prihoda (r.br2+r.br.3+r.br4)	406.542,28

Osnovne aktuarske pretpostavke koje su korišćene su:

	2022 godine	2021 godine
Diskontna stopa	5%	4%
Buduća povećanja zarada	10%	1%
Fluktuacija zaposlenih/smrtnost/oboljevanje	15%	15%
Izmene starosne granice za penzionisanje		
Ostalo - otpremnina po zakonu	208.078	182.264

Za 2022. godinu utvrđena su rezervisanja u iznosu od 406.542,28 dinara, i knjiženje stavom
3310 - 121.377,28 / 406.542,28 - 4040
5450 - 285.165,00/

16. OBAVEZE KOJE SE MOGU KONVERTOVATI U KAPITAL

Društvo nema obaveze koje se mogu konvertovati u kapital na poslednji dan tekuće godine.

Obaveze iz prethodne godine u iznosu od 1.660 RSD hiljada i koje su se odnosile na ulaganje koje je matično društvo izvršilo u procesu privatizacije preko iznosa koji je bio obaveza investiranja u Društvo, su prenete na redovne obaveze prema matičnom društvu.

17. DUGOROČNI KREDITI I ZAJMOVI

	2022 godine	2021 godine
Finansijski kredit od:		
- banaka u zemlji 414 ukupno	72.443	19.708
Fond za razvoj 2017	0	3.041
Fond za razvoj 2022	27.952	
Halk EUR	16.425	
Unicredit banka	21.400	
Halk banka RSD	6.666	16.667
Erste banka		
Finansijski lizing od:		
- banaka u zemlji 416 ukupno	27.189	41.826
Intesa lizing		
Raiffeisen lizing	580	7.469
Unicredit lizing	26.609	32.697
Ukupno dugoročni krediti	99.632	59.874

Dospeće dugoročnih kredita i finansijskog lizinga:

	2022 godine	2021 godine
U naredne 2 godine	73.008	39.433
Između 3 i 5 godine	26.624	20.441
Preko 5 godina	0	
Stanje na dan 31. decembra		

Knjigovodstvena vrednost kredita Društva izražena je u sledećim valutama:

	2022 godine	2021 godine
RSD	0	16.667
EUR	849	366
Ostale valute	-	-

Finansijski lizing se odnosi na opremu za proizvodnju.

Kreditni od banaka obezbeđeni su hipotekom I reda na nepokretnosti Društva (Napomena: 6).

18. OSTALE DUGOROČNE OBAVEZE

Ostale dugoročne obaveze na dan 31. decembar tekuće godine iznose RSD 0 hiljada.

19. KRATKOROČNE FINANSIJSKE OBAVEZE

	2022 godine	2021 godine
Kratkoročni krediti od banaka u zemlji 422 ukupno		0

		0
Deo dugoročnih kredita koji dospeva do jedne godine od banaka u zemlji 424 ukupno	38.054	29.543
Fond za razvoj 2015		17.270
Fond za razvoj 2017	3.041	8.940
Fond za razvoj 2022	11.216	
Halk banka RSD	10.000	3.333
Halk banka EUR	7.039	
Unicredit banka	6.758	
Finansijski lizing koji dospeva do jedne godine banke u zemlji 425 ukupno	12.888	31.721
Intesa lizing		7.235
Unicredit lizing		
Raiffeisen lizing – škoda		397
Raiffeisen lizing – OKUMA	6.873	6.725
Raiffeisen lizing - TROKUT TEST		977
Unicredit lizing - solarna elektrana	6.015	16.387
Ostale kratkoročne obaveze – porezi i doprinosi na zarade odloženi COVIS 19 konto 4294		
Stanje na dan 31. decembra	50.942	61.264

Ostale kratkoročne obaveze na dan 31. decembar tekuće godine iznose RSD 0 hiljada.

Knjigovodstvena vrednost kratkoročnih kredita i finansijskog lizinga Društva izražena je u sledećim valutama:

U 000	2022 godine	2021 godine
RSD	10.000	3.333
EUR	349	488
Ostale valute	-	-

Kredit i finansijski lizing su odobreni pod standardnim uslovima banka i lizing kuća, sa kamatama koje se kreću u okviru od 3% do 4.5%. Po osnovu istih nisu date hipoteke.

20. PRIMLJENI AVANSI, DEPOZITI I KAUCIJE

	2022 godine	2021 godine
Primljeni avans u zemlji za nabavku materijala 430 deo	13.274	2.034
Primljeni avans za stalna sredstva namenjena prodaji 430 deo		
Primljeni avans iz inostranstva za isporuke 430 deo	320	3.244
Stanje na dan 31. decembra	13.594	5.278

21. OBAVEZE IZ POSLOVANJA

	2022 godine	2021 godine
Dobavljači - matična i zavisna pravna lica – 431	34.855	90.577

Dobavljači u zemlji - 435	60.603	52.445
Dobavljači u inostranstvu - 436	51.042	37.739
Ostale obaveze iz poslovanja 439	354	156
Stanje na dan 31. decembra	146.854	180.917

Obaveze prema dobavljačima ne nose kamatu i imaju valutu plaćanja koja se kreće u rasponu od avansa do 90 dana.

Obaveze prema dobavljačima u inostranstvu na dan 31. decembra 2022 godine u iznosu od 51.042 hiljada RSD predstavljaju protivvrednost obaveza u iznosu od 435 hiljada EUR.

Rukovodstvo Društva smatra da iskazana vrednost obaveza iz poslovanja odražava njihovu fer vrednost na dan bilansa stanja.

Na dan bilansa stanja društvo ima sledeće materijalno značajne obaveze: MING DOO - 34.855 hiljada rsd; ALFA-STEEL DOO - 12.874 hiljada rsd; COROTOOLS – 9.272 hiljada rsd; JP EPS – 8.699 hiljada rsd; FKL TEMERIN – 4.956 hiljada rsd; ELING – 3.785 hiljada rsd; ROTOMETAL ALATI – 2.279 hiljada rsd; TRITON OIL – 1.113 hiljade rsd; LADEVAC PROMET – 918 hiljada rsd; SANVI – 893 hiljada rsd.

Obaveze prema ino dobavljačima : Stomana Bugarska -76 hiljada eur; ŽELEZARNIE Slovačka - 117 hiljade eur; CMC-POLAND – 70 hiljada eur; HASCELIK – 65 hiljada eur; TENMAT – 35 hiljada eur.

Ostale obaveze iz poslovanja se najvećim delom odnose na obaveze prema Komercijalnoj banci za plaćanja izvršena viza poslovnom karticom i iznose 209 hiljada rsd.

22. OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE

	2022 godine	2021 godine
Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada -45 ukupno	19.367	21.033
Obaveze za neto zarade i naknade zarada, osim naknada zarada koje se refundiraju - 450	13.370	7.708
Obaveze za porez na zarade i naknade zarada na teret zaposlenog - 451	1.407	758
Obaveze za doprinose na zarade i naknade zarada na teret zaposlenog - 452	1.905	2.132
Obaveze za poreze i doprinose na zarade i naknade zarada na teret poslodavca - 453	1.548	1.844
Obaveze za neto naknade zarada koje se refundiraju - 454	317	114
Obaveze za poreze i doprinose na naknade zarada na teret zaposlenog koje se refundiraju - 455	107	34
Obaveze za poreze i doprinose na teret poslodavca koje se refundiraju - 456	65	20
Odložene obaveze za porez i doprinose COVID 19- 4590	648	8.423
Obaveze za poreze i doprinose na naknade zarade na teret poslodavca koje se refundiraju		
Svega druge obaveze – 46 ukupno	341	222
Obaveze po osnovu kamata i troškova finansiranja 460	0	0
Obaveze za dividende/učešće u dobitku		
Obaveze prema zaposlenima 463	33	92
Obaveze prema članovima upravnog i nadzornog odbora		
Obaveze prema fizičkim licima za naknade po ugovorima	176	
Ostale obaveze	132	130

Stanje na dan 31. decembra 44, 45, 46	19.708	21.255
--	---------------	---------------

Rukovodstvo Društva smatra da iskazana vrednost ostalih kratkoročnih obaveza odgovara njihovoj fer vrednosti na dan bilansa stanja.

23. OBAVEZE PO OSNOVU POREZA NA DODATU VREDNOST

	2022 godine	2021 godine
Obaveze za porez na dodatu vrednost po izdatim fakturama po opštoj stopi (osim primljenih avansa) - 470	283	
Obaveze za porez na dodatu vrednost po izdatim fakturama po posebnoj stopi (osim primljenih avansa) -471		
Obaveze za porez na dodatu vrednost po primljenim avansima po opštoj stopi -472		
Obaveze za porez na dodatu vrednost po primljenim avansima po posebnoj stopi -473		
Obaveze za porez na dodatu vrednost po osnovu sopstvene potrošnje po opštoj stopi		
Obaveze za porez na dodatu vrednost po osnovu sopstvene potrošnje po posebnoj stopi		
Obaveze za porez na dodatu vrednost po osnovu prodaje za gotovinu		
Obaveze za porez na dodatu vrednost po osnovu razlike obračunatog poreza na dodatu vrednost i prethodnog poreza -479	6.231	342
Obaveze za porez na dodatu vrednost po izdatim fakturama po opštoj stopi (osim primljenih avansa)		
Stanje na dan 31. decembra	6.514	342

24. OBAVEZE ZA OSTALE POREZE, DOPRINOSE I DRUGE DAŽBINE

	2022 godine	2021 godine
Obaveze za akcize		
Obaveze za porez iz rezultata 481	3.479	
Obaveze za poreze, carine i druge dažbine iz nabavke 482	26	27
Obaveze za doprinose koji terete troškove		
Ostale obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine 489	73	
Stanje na dan 31. decembra	3.578	27

25. KRATKOROČNA PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

	2022 godine	2021 godine
Unapred obračunati troškovi		
Obračunati prihodi budućeg perioda		
Odloženi prihodi i primljene donacije		
Ostala pasivna vremenska razgraničenja 4992 pdv sadržan u primljenom avasnom računu	4.283	8
Stanje na dan 31. decembra	4.283	8

26. USAGLAŠAVANJE POTRAŽIVANJA I OBAVEZA

Društvo je izvršilo usaglašavanje potraživanja i obaveza sa stanjem na dan 31.12.2022 godine.

- Neusaglašena potraživanja ukupno iznose: RSD 0,00 hiljade
- Neusaglašene obaveze ukupno iznose: RSD 0,00 hiljade

Usaglašena su stanja sa svim bankama, i kupcima i dobavljačima sa kojima je obavljen materijalno značajan promet ili na 31. decembar tekuće godine postoje značajni iznosi potraživanja ili obaveza.

27. POSLOVNI PRIHODI

	2022 godine	2021 godine
Prihodi od prodaje robe na domaćem tržištu ukupno	540	1.333

Prihodi od prodaje robe matičnim i zavisnim pravnim licima 600	0	358
Prihodi od prodaje robe na domaćem tržištu 604	540	975
Prihodi od prodaje robe na inostranom tržištu ukupno	0	0
Prihodi od prodaje robe na inostranom tržištu 605	0	0
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na domaćem tržištu ukupno	637.859	513.708
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga matičnim i zavisnim pravnim licima 610	445.035	373.536
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na domaćem tržištu 614	192.824	140.172
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na inostranom tržištu ukupno	275.237	180.114
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na inostranom tržištu 615	275.237	180.114
Prihodi od aktiviranja učinaka i robe ukupno	9.703	2.531
Prihodi po osnovu upotrebe proizvod i usluga za alat i inventar 621	9.703	2.531
Povećanje vrednosti zaliha nedovršenih i gotovih proizvoda 630	38.522	40.208
Smanjenje vrednosti zaliha nedovršenih i gotovih proizvoda 631	27.880	4.351
Prihod od premija, subvencija, dotacija, donacija 64 ukupno	10.966	7.895
Drugi poslovni prihodi 65 ukupno	25.205	34.560
Prihodi od prodaje čeličnog otpada kao nus proizvoda u procesu proizvodnje 6591	25.205	34.560
Ostali drugi poslovni prihodi ostatak 65		
Za godinu ukupno	970.152	775.998

Prihod Društva priznat od ugovora sa kupcima po kategorijama iznosi 938.841 RSD. Nema nefakturisanog iznosa prihoda. Društvo obično ispunjava obaveze izvršenja prema kupcima danom isporuke. Priznaje se uobičajeni garantni rok od 12 meseci.

Društvo ne amortizuje inkrementalne troškove zaključivanja ugovora (ako je amortizacioni period kraći od godinu dana), kao i da apstrahuje efekat finansiranja (ako će od prenosa dobara i usluga, do momenta naplate, proći manje od godinu dana). Prihod od premija, subvencija, dotacija, sa najvećim delom odnose se na primanja subvencija od RAS u iznosu od 5.206 hiljada RSD, primljenih po osnovu Ugovora o dodeli bespovratnih sredstava za unapredjenje poslovanja i primanja od Unicredit leasing u iznosu od 5.760 hiljada RSD, primljenih po osnovu prenos GRANTA po Aneksu 1 Ugovora o finansijskom lizingu 17750/21, za Solarne Panele program EBRD.

28. NABAVNA VREDNOST PRODATE ROBE

Nabavna vrednost prodate robe u tekućoj godini je iznosila RSD 476 hiljade rsd (2021 godine: RSD 992 hiljada rsd).

29. TROŠKOVI MATERIJALA

	2022 godine	2021 godine
Troškovi materijala za izradu 511	579.684	432.227
Troškovi ostalog materijala (režijskog) 512	894	1.392
Troškovi goriva i energije 513	69.489	63.897
Troškovi rezervnih delova - 514	3.254	3.062
Za godinu	653.321	500.578

30. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

	2022 godine	2021 godine
Troškovi zarada i naknada zarada (bruto) 520	130.448	125.523
Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade na teret poslodavca 521	18.956	21.022
Troškovi naknada po ugovoru o delu 522	384	
Troškovi naknada po autorskim ugovorima		
Troškovi naknada po ugovoru o privremenim i povremenim poslovima		
Troškovi naknada fizičkim licima po osnovu ostalih ugovora - 525	317	430

Troškovi naknada članovima upravnog i nadzornog odbora			
Ostali lični rashodi i naknade 529		8.128	7.789
Za godinu		158.233	154.764
Broj zaposlenih prosečan		144	173

31. TROŠKOVI PROIZVODNIH USLUGA

	2022 godine	2021 godine
Troškovi usluga na izradi učinaka 530		
Transportne usluge 531	5.169	2.222
Usluge održavanja 532	12.548	9.777
Zakupnine 533		
Troškovi sajmovi 534	131	
Reklama i propaganda 535		
Troškovi istraživanja 536	208	1.130
Troškovi razvoja koji se ne kapitalizuju 537	446	
Troškovi ostalih usluga 539	8.666	10.081
Za godinu	27.168	23.210

32. TROŠKOVI AMORTIZACIJE

	2022 godine	2021 godine
Troškovi amortizacije nematerijalne imovine	1.265	1.276
Troškovi amortizacije nekretnina, postrojenja i opreme	58.522	54.503
Troškovi amortizacije investicionih nekretnina		
Za godinu	59.787	55.779

33. TROŠKOVI DUGOROČNIH REZERVISANJA

	2022 godine	2021 godine
Troškovi rezervisanja za garantni rok		
Rezervisanja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava		
Rezervisanja za zadržane kaucije i depozite		
Rezervisanja za troškove restrukturiranja		
Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih	476	273
Ostala rezervisanja		
Za godinu	476	273

34. NEMATERIJALNI TROŠKOVI

	2022 godine	2021 godine
Troškovi neproizvodnih usluga 550	3.487	2.306
Troškovi reprezentacije 551	743	603

Troškovi premije osiguranja 552		768	832
Troškovi platnog prometa 553		1.009	615
Troškovi članarina 554		541	540
Troškovi poreza 555		1.175	1.287
Troškovi doprinosa 556			
Ostali nematerijalni troškovi 559		641	642
Za godinu		8.364	6.825

Ukupan iznos naknada u iznosu od 180 hiljada RDS za 2022 godinu u okviru grupe 5500, odnosi se na zakonsku reviziju godišnjeg finansijskog izveštaja uplaćenih ovlašćenom revizoru REVIZIJA PLUS-PRO DOO. Nisu postojale druge naknade koje je društvo uplaćivalo za druge usluge provere, za usluge poreskog savetovanja, kao i za druge usluge osim revizorskih.

35. FINANSIJSKI PRIHODI

	2022 godine	2021 godine
Finansijski prihodi od zavisnih i povezanih lica		
Prihodi kamata 662		1.065
Pozitivne kursne razlike i efekti valutne klauzule 663	408	498
Za godinu	408	1.563

36. FINANSIJSKI RASHODI

	2022 godine	2021 godine
Finansijski rashodi iz odnosa povezanim pravnim licima		
Rashodi kamata 562	3.917	2.852
Negativne kursne razlike i efekti valutne klauzule 563+564	681	371
Ostali finansijski rashodi 569		3
Za godinu	4.598	3.226

Rashodi kamata na računu 562 odnose se na kamate po kreditima kod Fonda za razvoj , u iznosu 591 hiljade rsd, Halk banka - 923 hiljade rsd, Unicredit banka u iznosu 491 hiljade rsd, rashodi kamata po finansijskim lizinima (Raiffeisen lizing, Intesa lizing, Unicredit lizing) u iznosu 1.881 hiljade rsd, na zatezne kamate u zemlji prema dobavljačima 22 hiljada, za neblagovremeno plaćene javne prihode 7 hiljada rsd.

37. PRIHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI FINANSIJSKE IMOVINE KOJA SE ISKAŽUJE PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA

	2022 godine	2021 godine
Prihodi od usklađivanja vrednosti dugoročnih finansijskih plasmana i hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha 68 bez 683, 685, 686		
Prihodi od usklađivanja vrednosti potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana 683, 685, 686		822
Za godinu		822

38. RASHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI FINANSIJSKE IMOVINE KOJA SE ISKAŽUJE PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA

	2022 godine	2021 godine

Rashodi od usklađivanja vrednosti dugoročnih finansijskih plasmana i hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha 58 bez 583, 585, 586		
Rashodi od usklađivanja vrednosti potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana 583, 585, 586	1.161	
Za godinu	1.161	0

39. OSTALI PRIHODI

	2022 godine	2021 godine
<i>Ostali prihodi</i>		
Dobici od prodaje:		
- nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme 670	5.873	725
- bioloških sredstava		
- učešća i dugoročnih hartija od vrednosti 672		
- materijala		
Viškovi 674		
Naplaćena otpisana potraživanja 675		9
Prihodi po osnovu efekata ugovorene zaštite od rizika 676		
Prihodi od smanjenja obaveza 677	1.006	514
Prihodi od ukidanja kratkoročnih i dugoročnih rezervisanja 678		
Ostali nepomenuti prihodi 679	216	237
Za godinu	7.095	1.485

Prihodi na računu 670 u iznosu od 739 hiljada rsd, odnose se na prodaju rashodovanog alata KUPCU armature - Čapljina BiH, 3.413 hiljada rsd, odnose se na prodaju CNC revolver strug Kupcu Reduktori 2013 - Niš, 470 hiljada rsd, odnose se na prodaju opreme kupcu Adriatehnica – Italija, 1.251 hiljada rsd, odnose se na prodaju glodalice I stuga Kupcu Reses Centar – Kragujevec.

40. OSTALI RASHODI

	2022 godine	2021 godine
<i>Ostali rashodi</i>		
Gubici od prodaje: 570	5.879	1.002
- nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme		
- bioloških sredstava		
- učešća i dugoročnih hartija od vrednosti		
- materijala		
Manjkovi		
Rashodi po osnovu efekata ugovorene zaštite od rizika		
Rashodi po osnovu direktnih otpisa potraživanja 576	650	
Rashodi po osnovu rashodovanja zaliha		
Ostali nepomenuti rashodi 579	192	
<i>Svega ostali rashodi</i>		
Za godinu	6.721	1.002

Gubici od rashodovanja opreme - račun 570 odnose se na rashod postrojenja I opreme koje nisu više u funkciji I to na računu 5704 – gubitak od prodaje postrojenja I opreme – 1.163 hiljada rsd, 5705 - gubitak od rashodovanja postrojenja I opreme - 102 hiljada rsd I 5707 - gubitak od rashodovanja alata – 4.614 hiljada RSD.

41. POZITIVAN/NEGATIVAN NETO EFEKAT NA REZULTAT PO OSNOVU DOBITKA/GUBITKA POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA, EFEKTI PROMENA RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I ISPRAVKI GREŠAKA IZ RANIJIH PERIODA

	2022 godine	2021 godine
Dobitak poslovanja koje se obustavlja		
Prihodi od efekata promene računovodstvenih politika		
Prihodi po osnovu ispravki grešaka iz ranijih godina koje nisu materijalno značajne		
Gubitak poslovanja koje se obustavlja		
Rashodi od efekata promene računovodstvenih politika		
Rashodi po osnovu ispravki grešaka iz ranijih godina koje nisu materijalno značajne - 5921	0	96
Za godinu	0	96

42. POREZ NA DOBITAK

a) Komponente poreza na dobitak

	2022 godine	2021 godine
Poreski rashod perioda 721	6.846	
Odloženi poreski rashodi perioda dug saldo 722		4.862
Odloženi poreski prihodi perioda potra saldo 722	1.086	2.302
Za godinu	5.760	2.560

b) Usaglašavanje poreskog rashoda i računovodstvene dobiti pre oporezivanja

Obračunati poreski rashod (prihod) se razlikuje od teorijskog iznosa koji bi se dobio primenom važeće poreske stope od 15% na računovodstvenu dobit pre oporezivanja, kao što sledi:

	2022 godine	2021 godine
Dobit pre oporezivanja	57.350	33.123
Rashodi koji se ne priznaju za poreske svrhe	4.577	8.478
Oporeziva osnovica	62.773	41.601
Porez obračunat po propisanoj poreskoj stopi na oporezivu osnovicu - 15%	9.416	6.240
Korišćenje prethodno nepriznatih poreskih gubitaka i kredita	2.569	6.240
Konačna obaveza poreza na dobit	6.846	0
Za godinu	0	0
Efektivna poreska stopa	16.42%	18.83%

c) Odložena poreska sredstva i obaveze

Promene na **odloženim poreskim sredstvima** prikazane su u sledećoj tabeli:

	2022 godine	2021 godine
Stanje na dan 1. januara 288		0
Efekat privremenih razlika po osnovu amortizacije		0
Efekat privremenih razlika po osnovu otpremnina	61	240
Efekat privremenih razlika po poreskih kredita za ulaganja u os		2.062
Efekat ostalih privremenih razlika		0
Zatvaranje odložene poreske obaveze	61	2.302

Stanje na dan	0	0

Promene na **odloženim poreskim obavezama** prikazane su u sledećoj tabeli:

	2022 godine	2021 godine
Stanje na dan 1. januara 498	19.089	16.364
Efekat privremenih razlika po osnovu amortizacije	-1.025	4.862
Efekat privremenih razlika po osnovu promene fer vrednosti zemljišta		165
Zatvaranje odloženog poreskog sredstva	-61	-2.302
Stanje na dan	18.003	19.089

43. VANBILANSNE STAVKE

	2022 godine	2021 godine
Bankarske garancija po osnovu obezbeđenja naplate carine, drugih uvoznih dadžbina i kamate i poreza na dodatu vrednost prema Upravi carine 884/894	0	0
Za godinu	0	0

44. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA

a) Nabavke i prodaje povezanim licima

Većinski vlasnik Društva je Ming doo Beograd, mat. Br. 07412916, u čijem se vlasništvu nalazi 86.65% osnovnog kapitala Društva. Preostalih 13.35% kapitala se kotira na berzi i nalazi se u vlasništvu raznih akcionara. Krajnji vlasnici matičnog pravnog lica su: Dragica Madžarević sa 40%, Predrag Madžarević 35%, Nemanja Madžarević 25%. Povezana lica mogu ulaziti u transakcije koje nepovezana lica možda ne bi vršila i transakcije sa povezanim licima mogu se obavljati pod drugačijim uslovima i drugačijim iznosima u odnosu na iste transakcije sa nepovezanim pravnim licima. Odnosi između Društva i povezanih lica regulisani su na ugovornoj osnovi. Sledeće transakcije su obavljene sa povezanim pravnim licima:

	2022godine	2021 godine
<i>(a) Prodaja robe i usluga</i>	445.035	373.894
Matično društvo Ming prihodi od prodaje robe 60000		358
Matično društvo Ming prihodi od prodaje proizvoda 61000	444,505	372,606
Matično društvo Ming prihodi od prodaje usluge 610001	530	930
Zavisna društva		
Ostala povezana društva		

Roba se prodaje po cenama i uslovima koji bi bili na raspolaganju trećim licima.

	2022 godine	2021 godine
<i>(b) Nabavke robe i usluga</i>	329.619	260.440
Matično društvo Ming nabavka robe		
Matično društvo Ming nabavka materijala	329.619	260.440
Matično društvo Ming nabavka proizvoda		
Matično društvo Ming nabavka usluga		
Zavisna društva		
Ostala povezana društva		

Roba i usluge se kupuju u skladu sa normalnim uslovima poslovanja.

b) Stanja na kraju godine proizašla iz prodaje/nabavki roba/usluga

	2022 godine	2021 godine
Potraživanja od povezanih pravnih lica (napomena...)		
Matično društvo Ming doo	52.500	28.983
Zavisna društva		
Ostala povezana društva		
Obaveze prema povezanim licima (napomena...)		
Matično društvo Ming doo	34.855	90.577
Zavisna društva		
Ostala povezana društva		

c) Naknade članovima organa upravljanja i nadzora

Društvo nije isplaćivalo naknade članovima organa upravljanja i nadzora.

d) Krediti povezanim licima

Ne postoje krediti dati povezanim licima.

45. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA

45.1 Faktori finansijskog rizika

Poslovanje Društva je izloženo različitim finansijskim rizicima: tržišni rizik, kreditni rizik i rizik likvidnosti. Upravljanje rizicima u Društvu je usmereno na nastojanje da se u situaciji nepredvidivosti finansijskih tržišta potencijalni negativni uticaji na finansijsko poslovanje Društva svedu na minimum. Upravljanje rizicima obavlja finansijska služba Društva u skladu sa politikama odobrenim od strane Upravnog odbora.

a) Tržišni rizik

Tržišni rizik je rizik da će fer vrednost budućih tokova gotovine finansijskog instrumenta biti promenljiva zbog promena tržišnih cena. Izloženost tržišnom riziku se sagledava preko analize senzitivnosti, te s tim u vezi, nije bilo značajnijih promena u izloženosti Društva tržišnom riziku, niti u načinu na koji Društvo upravlja ili meri taj rizik.

Tržišni rizik uključuje tri vrste rizika, kao što sledi:

Rizik od promene kursa stranih valuta

Društvo posluje u međunarodnim okvirima i izloženo je riziku promena kursa stranih valuta koji proističe iz poslovanja sa različitim valutama, prvenstveno evro. Rizik proističe kako iz budućih poslovnih transakcija, tako i iz priznatih sredstava i obaveza u stranoj valuti.

Rukovodstvo Društva je ustanovilo politiku za upravljanje rizikom od promena kursa stranih valuta u odnosu na njegovu funkcionalnu valutu. Društvo ima potraživanja i obaveze u stranoj valuti, tako da je maksimizirana usklađenost priliva i odliva u istoj valuti radi zaštite od promene deviznih kursa.

U narednoj tabeli je prikazana izloženost Društva deviznom riziku na dan 31. decembar 2022 godine:

U hiljadama RSD	EUR	RSD	Ukupno
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	206	923	1,129
Potraživanja	16,049	87,558	103,607
Kratkoročni finansijski plasmani			0
Dugoročni finansijski plasmani			0
Ostala potraživanja		3,989	3,989
Ukupno	16,255	92,470	108,725
Kratkoročne finansijske obaveze	40,942	10,000	50,942
Obaveze iz poslovanja	51,042	95,812	146,854

Dugoročne obaveze	92,965	6,667	99,632
Ostale obaveze		29,800	29,800
Ukupno	184,949	142,279	327,228
Neto devizna pozicija na 31.12.22.	-168,694	-49,809	-218,503

Rizik od promene cena

Društvo nije izloženo većem riziku od promena cena vlasničkih hartija od vrednosti s obzirom da nema većih ulaganja klasifikovanih u bilansu stanja kao dugoročne hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat ili kao finansijska sredstva po fer vrednosti čiji se efekti promena u fer vrednosti iskazuju u bilansu uspeha.

Rizik od promene kamatnih stopa

Rizik Društva od promena fer vrednosti kamatnih stopa proističe prvenstveno iz obaveza po osnovu primljenih dugoročnih kredita od banaka. Krediti primljeni po promenljivim kamatnim stopama izlažu Društvo kamatnom riziku tokova gotovine. Krediti primljeni po fiksnim kamatnim stopama izlažu Društvo riziku promene fer vrednosti kamatnih stopa.

Tokom 2022 godine, najveći deo obaveza po kreditima bio je sa varijabilnom kamatnom stopom, koja je vezana za EURIBOR. Obaveze po kreditima sa promenljivim kamatnim stopama bile su najvećim delom izražene u stranoj valuti (evro).

Društvo vrši analizu izloženosti riziku od promene kamatnih stopa na dinamičkoj osnovi uzimajući u obzir alternativne izvore finansiranja i refinansiranja, pre svega za dugoročne obaveze budući da one predstavljaju najznačajniju kamatonosnu poziciju.

U sledećoj tabeli je prikazana izloženost Društva riziku promene kamatnih stopa:

U hiljadama RSD	2022	2021
Finansijska sredstva		
Finansijske obaveze	42,209	29,251
Instrumenti sa fiksnom kamatnom stopom	42,209	29,251
Finansijska sredstva		
Finansijske obaveze	108,365	91,887
Instrumenti sa varijabilnom kamatnom stopom	108,365	91,887

b) Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik finansijskog gubitka za Društvo ako druga ugovorna strana u finansijskom instrumentu ne ispunji svoje ugovorne obaveze. Kreditni rizik prevashodno proističe po osnovu potraživanja iz poslovanja.

U skladu sa usvojenom kreditnom politikom, Društvo analizira kreditni bonitet svakog novog pojedinačnog kupca pre nego što mu se ponude standardni uslovi prodaje. Takođe, za svakog kupca je ustanovljen kreditni limit koji predstavlja maksimalni dozvoljen iznos potraživanja pre nego što se zatraži odobrenje Direktora. Kupcu čiji kreditni bonitet ne ispunjava tražene uslove, prodaja se vrši samo na bazi avansnog plaćanja.

Upravljanje potraživanjima od kupaca

Društvo je izloženo kreditnom riziku koji predstavlja rizik da dužnici neće biti u mogućnosti da dugovanja prema Društvu izmire u potpunosti i na vreme, što bi imalo za rezultat finansijski gubitak za Društvo. Izloženost Društva ovom riziku ograničena je na iznos potraživanja od kupaca na dan bilansa.

Potraživanja od kupaca na dan 31.12.2022. godine prikazana su u tabeli koja sledi:

U hiljadama RSD	2022	2021
Kupci u zemlji	87,558	69,963
Kupci u inostranstvu	16,049	30,500
Ukupno	103,607	100,463

Starosna struktura potraživanja od kupaca data je u narednoj tabeli:

	Bruto	Ispravka	Neto	Bruto	Ispravka	Neto
U hiljadama RSD	2022	vrednosti	izloženost	2021	vrednosti	izloženost
		2022	2022		2021	2021
Nedospela potraživanja	96,422		96,422	90,214		90,214
Docnja od 0 do 30 dana	7,185		7,185	9,524		9,524
Docnja od 31 do 90 dana			0	725		725
Docnja od 91 do 120 dana			0			0
Docnja od 121 do 360 dana	1,160	1,160	0			0
Docnja preko 360 dana			0			0
Ukupno	104,767	1,160	103,607	100,463	0	100,463

c) Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik da Društvo neće biti u mogućnosti da finansira sredstva odgovarajućim izvorima finansiranja sa stanovišta rokova i stopa i rizik nemogućnosti da se sredstvo realizuje po razumnoj ceni u odgovarajućem vremenskom okviru.

Društvo upravlja likvidnošću sa ciljem da osigura da izvori finansiranja budu raspoloživi za izmirenje obaveza u trenutku njihovog dospeća. Društvo neprekidno procenjuje rizik likvidnosti identifikovanjem i praćenjem promena u izvorima finansiranja potrebnim za ispunjenje poslovnih ciljeva Društva, a u skladu sa poslovnom strategijom Društva.

Sljedeća tabela predstavlja ročnost dospeća sredstava i obaveza, prema preostalom roku dospeća, na dan 31. decembra 2022. godine:

u 000rsd	Do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Od 2 do 3 godine	Od 4 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	1,129					1,129
Potraživanja	103,607					103,607
Kratkoročni finansijski plasmani						0
Dugoročni finansijski plasmani						0
Ostala potraživanja	3,989					3,989
Ukupno	108,725	0	0	0	0	108,725
Kratkoročne finansijske obaveze		50,942				50,942
Obaveze iz poslovanja	146,854					146,854
Dugoročne obaveze			73,007	26,625	0	99,632
Ostale kratkoročne obaveze	26,321	3,479				29,800
Ukupno	173,175	54,421	73,007	26,625	0	327,228
Ročna neusklađenost	-64,450	-54,421	-73,007	-26,625	0	-218,503

Sledeća tabela predstavlja ročnost dospeća sredstava i obaveza, prema preostalom roku dospeća, na dan 31. decembra 2021. godine:

u 000rsd	Do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Od 2 do 3 godine	Od 4 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	309					309
Potraživanja	100,463					100,463
Kratkoročni finansijski plasmani						0
Dugoročni finansijski plasmani						0
Ostala potraživanja	19,291					19,291
Ukupno	120,063	0	0	0	0	120,063
Kratkoročne finansijske obaveze		61,264				61,264
Obaveze iz poslovanja	180,917					180,917
Dugoročne obaveze			39,481	13,323	8,730	61,534
Ostale kratkoročne obaveze	21,624	0				21,624
Ukupno	202,541	61,264	39,481	13,323	8,730	325,339
Ročna neusklađenost	-82,478	-61,264	-39,481	-13,323	-8,730	-205,276

45.2. Upravljanje rizikom kapitala

Cilj upravljanja kapitalom je da Društvo zadrži sposobnost da nastavi da posluje u neograničenom periodu u predvidljivoj budućnosti, kako bi vlasnicima kapitala obezbedilo povraćaj (profit), a koristi ostalim zainteresovanim stranama, kao i da bi očuvalo optimalnu strukturu kapitala sa ciljem da smanji troškove kapitala.

Društvo prati kapital na osnovu koeficijenta zaduženosti. Ovaj koeficijent se izračunava iz odnosa neto dugovanja Društva i njegovog ukupnog kapitala. Neto dugovanje se dobija kada se ukupni krediti (uključujući kratkoročne i dugoročne, kao što je prikazano u bilansu stanja) umanje za gotovinu i gotovinske ekvivalente. Ukupni kapital se dobija kada se na kapital, iskazan u bilansu stanja, doda neto dugovanje.

Naime, pokazatelji zaduženosti Društva sa stanjem na dan 31.12.2022. godine i 31.12.2021 godine bili su sledeći:

U hiljadama RSD	2022	2021
Ukupne obaveze (dugoročne i kratkoročne)	345,105	330,625
<i>Minus: Gotovinski ekvivalenti i gotovina</i>	<i>1,129</i>	<i>309</i>
Neto zaduženost	343,976	330,316
Kapital	609,535	558,393
<i>Racio ukupnog dugovanja prema kapitalu</i>	<i>0.56</i>	<i>0.59</i>

Na dan 31. decembra 2022 godine i 2021 godine koeficijent zaduženosti Društva bio je kao što sledi:

U hiljadama RSD	2022	2021
Obaveze po kreditima (dugoročne i kratkoročne)	150,574	121,138
<i>Minus: Gotovinski ekvivalenti i gotovina</i>	1,129	309
Neto dugovanje	149,445	120,829
Sopstveni kapital	609,535	558,393
Ukupan kapital	758,980	679,222
Koeficijent zaduženosti	19.69%	17.79%

45.3 Pravična (fer) vrednost

Poslovna politika Društva je da obelodani informacije o pravičnoj vrednosti aktive i pasive za koju postoje zvanične tržišne informacije i kada se pravična vrednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrednosti. U Republici Srbiji ne postoji dovoljno tržišnog iskustva, kao ni stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje potraživanja i ostale finansijske aktive i pasive, pošto zvanične tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, pravičnu vrednost nije moguće pouzdano utvrditi u odsustvu aktivnog tržišta. Rukovodstvo Društva vrši procenu rizika i u slučajevima kada se oceni da vrednost po kojoj se imovina vodi u poslovnim knjigama neće biti realizovana vrši ispravku vrednosti.

Rukovodstvo Društva smatra da iznosi u priloženim finansijskim izveštajima odražavaju vrednost koja je u datim okolnostima najverodostojnija i najkorisnija za potrebe izveštavanja.

46. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

Nije bilo značajnih događaja nakon datuma izveštajnog perioda koji bi zahtevali korekcije ili obelodanjivanje u napomenama uz priložene finansijske izveštaje Društva za 2022 godinu.

47. DEVIZNI KURSEVI

Zvanični devizni kursevi Narodne Banke Srbije, korišćeni za preračun deviznih pozicija na dan 31. decembra 2022 godine i 31. decembra 2021 godine u funkcionalnu valutu (RSD), za pojedine strane valute su:

	u RSD	
	2022 godine	2021 godine
EUR	117,3224	117,5821
USD	110,1515	103,9262
CHF	119,2543	113,6388

U Nišu, 28.03.2023.

MING KOVAČNICA AD NIŠ

Попуњава правно лице - предузетник		
Матични број 07583176	Шифра делатности 2550	ПИБ 100603457
Назив MING KOVAČNICA A.D. NIŠ		
Седиште НИШ (ЦРВЕНИ КРСТ), Булевар 12. фебруар 95		

СТАТИСТИЧКИ ИЗВЕШТАЈ

за 2022 годину

I. ОПШТИ ПОДАЦИ О ПРАВНОМ ЛИЦУ И ПРЕДУЗЕТНИКУ

ОПИС	Озн. за АОП	Текућа година	Претходна година
1	2	3	4
1. Број месеци пословања (ознака од 1 до 12)	9001	12	12
2. Ознака за власништво (ознака од 1 до 5)	9002	2	2
3. Број страних (правних или физичких) лица која имају учешће у капиталу	9003		
4. Број страних (правних или физичких) лица чије је учешће у капиталу 10% или више од 10%	9004		
5. Просечан број запослених на основу стања крајем сваког месеца (цео број)	9005	144	173
6 . Просечан број запослених преко агенција и организација за запошљавање (омладинске и студентске задруге) на основу стања крајем сваког месеца (цео број)	9006	0	0
7. Просечан број волонтера на основу стања крајем сваког месеца (цео број)	9007	0	0

II. БРУТО ПРОМЕНЕ НЕМАТЕРИЈАЛНЕ ИМОВИНЕ И НЕКРЕТНИНА, ПОСТРОЈЕЊА, ОПРЕМЕ И БИОЛОШКИХ СРЕДСТАВА

-износи у хиљадама динара-

Група рачуна, рачун	ОПИС	Озн. за АОП	Бруто	Исправка вредности	Нето (кол. 4 - 5)
1	2	3	4	5	6
01	1. Нематеријална имовина				
	1.1. Стање на почетку године	9008	6.972	4.318	2.654
	1.2. Повећања у току године (набавке, реконструкције и др. без аванса и софтвера)	9009			
	1.3 Повећања у току године - софтвери	9010			
	1.4. Повећања у току године - аванси	9011			
	1.5. Смањења у току године (продаја, расходовање и др.)	9012			
	1.6. Амортизација и обезвређење	9013		1.267	
	1.7. Ревалоризација	9014			
	1.8. Стање на крају године (9008 + 9009 + 9010 + 9011 - 9012 + 9013 + 9014)	9015	6.972	5.585	1.387

Група рачуна, рачун	ОПИС	Озн. за АОП	Бруто	Исправка вредности	Нето (кол. 4 - 5)
1	2	3	4	5	6
02 (део)	2. Грађевински објекти, постројења и опрема				
	2.1. Стање на почетку године	9016	1.106.094	522.686	583.408
	2.2. Повећања у току године (набавке, реконструкције и др. без аванса)	9017	79.116		79.116
	2.3. Повећања у току године - аванси	9018	24.143		24.143
	2.4. Смањења у току године (продаја, расходовање и др.)	9019	17.358	10.697	6.661
	2.5. Амортизација и обезвређење	9020		58.521	
	2.6. Ревалоризација	9021			
	2.7. Стање на крају године (9016 + 9017 + 9018 - 9019 + 9020 + 9021)	9022	1.191.995	570.510	621.485
02 (део)	3. Земљиште				
	3.1. Стање на почетку године	9023	42.007		42.007
	3.2. Повећања у току године - набавке (без аванса)	9024			
	3.3. Повећања у току године - значајнија побољшања земљишта (крчење, мелиорација и др.)	9025			
	3.4. Повећања у току године - аванси	9026			
	3.5. Смањења у току године (продаја и др.)	9027			
	3.6. Амортизација и обезвређење	9028			
	3.7. Ревалоризација	9029			
	3.8. Стање на крају године (9023 + 9024 + 9025 + 9026 - 9027 + 9028 + 9029)	9030	42.007		42.007
03	4. Биолошка средства				
	4.1. Стање на почетку године	9031			
	4.2. Повећања у току године (набавке, реконструкција и др. без аванса)	9032			
	4.3. Повећања у току године - аванси	9033			
	4.4. Смањења у току године (продаја, расходовање и др.)	9034			
	4.5. Амортизација и обезвређење	9035			
	4.6. Ревалоризација	9036			
	4.7. Стање на крају године (9031 + 9032 + 9033 - 9034 + 9035 + 9036)	9037			

III. СТРУКТУРА ЗАЛИХА

-износи у хиљадама динара-

Група рачуна, рачун	ОПИС	Озн. за АОП	Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5
10	1. Материјал, резервни делови, алат и ситан инвентар	9038	95.115	69.630
11	2. Недовршена производња и услуге	9039	86.779	85.193
12	3. Готови производи	9040	14.363	5.306
13	4. Роба	9041	326	353
14	5. Стална имовина која се држи за продају и престанак пословања	9042	1.380	1.380
15	6. Плаћени аванси за залихе и услуге	9043	3.226	2.151
	7. СВЕГА (9038 + 9039 + 9040 + 9041 + 9042 + 9043 + 0031 + 0037)	9044	201.189	164.013

IV. СТРУКТУРА ОСНОВНОГ КАПИТАЛА

-износи у хиљадама динара-

Група рачуна, рачун	ОПИС	Озн. за АОП	Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5
300	1. Акцијски капитал	9045	162.274	162.274
	у томе: страни капитал	9046		
301	2. Удели друштава с ограниченом одговорношћу	9047		
	у томе: страни капитал	9048		
302	3. Улози	9049		
	у томе: страни капитал	9050		
303	4. Државни капитал	9051		
304	5. Друштвени капитал	9052		
305	6. Заједнички удели	9053		
306	7. Емисиона премија	9054		
307	8. Улози - сопствени извори других правних лица - улози оснивача и других лица	9055		
309	9. Остали основни капитал	9056		
	10. СВЕГА (9045 + 9047 + 9049 + 9051 + 9052 + 9053 + 9054 + 9055 + 9056 + 0402 + 0404)	9057	162.274	162.274

V. СТРУКТУРА АКЦИЈСКОГ КАПИТАЛА

-број акција као цео број-
-износи у хиљадама динара-

Група рачуна, рачун	ОПИС	Озн. за АОП	Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5
	1. Обичне акције			
	1.1. Број обичних акција	9058	270.455	270.455
део 300	1.2. Номинална вредност обичних акција - укупно	9059	162.274	162.274
	2. Приоритетне акције			
	2.1. Број приоритетних акција	9060		
део 300	2.2. Номинална вредност приоритетних акција - укупно	9061		
300	3. СВЕГА - номинална вредност (9059 + 9061 = 9045)	9062	162.274	162.274

VI. СТРУКТУРА ИСПЛАЋЕНИХ ДИВИДЕНДИ И УЧЕШЋА У ДОБИТКУ, ПО СЕКТОРИМА

-износи у хиљадама динара-

ОПИС	Озн. за АОП	Текућа година	Претходна година
1	2	3	4
1. Привредна друштва (домаћа правна лица)	9063		
2. Физичка лица	9064		
3. Држава и институције и организације које се финансирају из буџета	9065		
4. Финансијске институције	9066		
5. Непрофитне организације, фондације и фондови непрофитног карактера	9067		
6. Страна физичка лица	9068		
7. Страна правна лица	9069		
8. Европске финансијске и развојне институције	9070		
9. СВЕГА (9063 + 9064 + 9065 + 9066 + 9067 + 9068 + 9069 + 9070 = 3045)	9071		

VII. ПОТРАЖИВАЊА И ОБАВЕЗЕ

-износи у хиљадама динара-

Група рачуна, рачун	ОПИС	Озн. за АОП	Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5
226 (део)	1. Потраживања у току године од друштава за осигурање за накнаду штете (дуговни промет без почетног стања)	9072		
43	2. Обавезе из пословања (потражни промет без почетног стања)	9073	1.327.050	1.008.601
450	3. Обавезе за нето зараде и накнаде зарада, осим накнада зарада које се рефундирају (потражни промет без почетног стања)	9074	98.681	93.102
451	4. Обавезе за порез на зараде и накнаде зарада на терет запосленог (потражни промет без почетног стања)	9075	9.693	8.819
452	5. Обавезе за доприносе на зараде и накнаде зарада на терет запосленог (потражни промет без почетног стања)	9076	22.074	23.602
465	6. Обавезе према физичким лицима за накнаде по уговорима (потражни промет без почетног стања)	9077	495	
	7. Контролни збир (9072 + 9073 + 9074 + 9075 + 9076 + 9077)	9078	1.457.993	1.134.124

VIII. ДРУГИ ТРОШКОВИ И РАСХОДИ

-износи у хиљадама динара-

Група рачуна, рачун	ОПИС	Озн. за АОП	Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5
513	1. Трошкови горива и енергије	9079	69.489	63.897
520	2. Трошкови зарада и накнада зарада (бруто)	9080	130.448	125.523
521	3. Трошкови пореза и доприноса на зараде и накнаде зарада на терет послодавца	9081	18.956	21.022
522, 523 и 525	4. Трошкови накнада физичким лицима (бруто) по основу уговора	9082	701	430
524	5. Трошкови накнада по уговору о привременим и повременим пословима закљученим са физичким лицем	9083		
526	6. Трошкови накнада директору, односно члановима органа управљања и надзора	9084		
528	7. Трошкови ангажовања запослених преко агенција и задруга	9085		6.905
део 529	8. Накнаде трошкова запосленима	9086	7.132	884
део 529	9. Остала давања запосленима и лична примања која се не сматрају зарадом - отпремнине, јубиларне награде, помоћ запосленом, стипендије и др.	9087	996	
део 529	10. Накнаде трошкова и друга давања послодавцима и другим физичким лицима која нису запослена	9088		
део 525, 533 и део 54	11. Трошкови закупнина	9089		
део 525, део 533 и део 54	12. Трошкови закупнина земљишта	9090		
536 и 537	13. Трошкови истраживања и развоја	9091	654	1.129
552	14. Трошкови премија осигурања	9092	768	832

Група рачуна, рачун	ОПИС	Озн. за АОП	Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5
553	15. Трошкови платног промета	9093	1.009	616
554	16. Трошкови чланарина	9094	541	540
555	17. Трошкови пореза и накнада	9095	1.175	1.287
556	18. Трошкови доприноса	9096		
део 579	19. Расходи за хуманитарне, научне, верске, културне, здравствене, образовне и за спортске намене, као и за заштиту човекове средине	9097	30	
	20. Контролни збир (9079 + 9080 + 9081 + 9082 + 9083 + 9084 + 9085 + 9086 + 9087 + 9088 + 9089 + 9090 + 9091 + 9092 + 9093 + 9094 + 9095 + 9096 + 9097)	9098	231.899	223.065

IX. РАСХОДИ КАМАТА

-износи у хиљадама динара-

Група рачуна, рачун	ОПИС	Озн. за АОП	Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5
Група рачуна 56 (део)	1. Камате по кредитима и зајмовима од пословних банака у земљи	9099	2.006	1.732
	2. Камате по основу финансијског лизинга у земљи	9100	1.881	1.047
	3. Камате по основу зајмова од других небанкарских предузећа и зајмодаваца у земљи	9101		
	4. Камате по основу хартија од вредности	9102		
	5. Затезне камате	9103	30	74
	6. Камате по основу краткорочних и дугорочних кредита у иностранству	9104		
	7. Контролни збир (9099 + 9100 + 9101 + 9102 + 9103 + 9104)	9105	3.917	2.853

X. ДРУГИ ПРИХОДИ

-износи у хиљадама динара-

Група рачуна, рачун	ОПИС	Озн. за АОП	Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5
640	1. Приходи од премија, субвенција, дотација, регреса, компензација и повраћаја пореских дажбина	9106	10.966	
641	2. Приходи по основу условљених донација	9107		7.895
65	3. Други пословни приходи	9108		
део 650	4. Приходи од закупнина за земљиште	9109		
651	5. Приходи од чланарина	9110		
део 660, део 661 и део 669	6. Приходи по основу дивиденди и учешћа у добитку	9111		
	7. Контролни збир (9106 + 9107 + 9108 + 9109 + 9110 + 9111)	9112	10.966	7.895

XI. ПРИХОДИ ОД КАМАТА

-износи у хиљадама динара-

Група рачуна, рачун	ОПИС	Озн. за АОП	Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5
Група рачуна 66 (део)	1. Камате по депозитима у пословним банкама у земљи	9113		
	2. Камате по основу датих кредита и зајмова у земљи	9114		
	3. Камате по основу хартија од вредности	9115		
	4. Затезне камате	9116		1.065
	5. Камате по основу датих кредита и зајмова у иностранству	9117		
	6. Контролни збир (9113 + 9114 + 9115 + 9116 + 9117)	9118		1.065

XII. ОСТАЛИ ПОДАЦИ

-износи у хиљадама динара-

ОПИС	Озн. за АОП	Текућа година	Претходна година
1	2	3	4
1. Обавезе за акцизе (према годишњем обрачуну акциза)	9119		
2. Обрачунате царине и друге увозне дажбине (укупан годишњи износ према обрачуну)	9120	122	1.768
3. Капиталне субвенције и друга државна додељивања за изградњу и набавку основних средстава и нематеријалне имовине	9121		
4. Државна додељивања за премије, регрес и покриће текућих трошкова пословања	9122		
5. Остала државна додељивања	9123		
6. Примљене донације из иностранства и друга бесповратна средства у новцу или натури од иностраних правних и физичких лица	9124		
7. Лична примања предузетника из нето добитка (попуњавају само предузетници)	9125		
8. Контролни збир (9119 + 9120 + 9121 + 9122 + 9123 + 9124 + 9125)	9126	122	1.768

XIII. БРУТО ПОТРАЖИВАЊА ЗА ДАТЕ КРЕДИТЕ И ЗАЈМОВЕ, ПРОДАТЕ ПРОИЗВОДЕ, РОБУ И УСЛУГЕ И ДАТЕ АВАНСЕ И ДРУГА ПОТРАЖИВАЊА

-износи у хиљадама динара-

Група рачуна, рачун	ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ	Озн. за АОП	Бруто	Исправка вредности	Нето (кол. 4 - 5)
1	2	3	4	5	6
230 (део), 231 (део), 232 (део), 234 (део)	1. Краткорочни финансијски пласмани (дати кредити и зајмови) физичким лицима и предузетницима	9127			
043 (део), 045 (део), 050 (део), 051 (део), 053 (део)	2. Дугорочни финансијски пласмани (дати кредити и зајмови) физичким лицима и предузетницима	9128			
	3. Продати производи, роба и услуге и дати аванси (9130 + 9131 + 9132)	9129			
017 (део), 029 (део), 038 (део) 052 (део) 150 (део), 152 (део), 154 (део), 200 (део), 202 (део), 204 (део)	3.1. Продати производи, роба и услуге и дати аванси физичким лицима и предузетницима	9130			
017 (део), 029 (део), 038 (део) 052 (део) 150 (део), 152 (део), 154 (део), 200 (део), 202 (део), 204 (део)	3.2. Продати производи, роба и услуге и дати аванси државним органима и институцијама	9131			
017 (део), 029 (део), 038 (део), 052 (део), 150 (део), 152 (део), 154 (део), 200 (део), 202 (део), 204 (део)	3.3. Продати производи, роба и услуге и дати аванси органима и институцијама локалне самоуправе	9132			
	4. Друга потраживања (9134 + 9135 + 9136)	9133	536		536
206 (део), 221, 228 (део)	4.1. Потраживања од физичких лица и предузетника	9134			
206 (део), 222 (део), 223, 224 (део), 225 (део), 227 (део), 228 (део)	4.2. Потраживања од државних органа и институција	9135	495		495
206 (део), 222 (део), 224, (део),225 (део), 227 (део), 228 (део)	4.3. Потраживања од органа и институција локалне самоуправе	9136	41		41

у _____

Законски заступник

дана _____ 20____ године

_____

Образац прописан Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја и садржини и форми обрасца Статистичког извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике („Службени гласник РС“ бр. 89/2020).

**Skupštini akcionara
privrednog društva
"Ming Kovačnica" ad, Niš**

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Mišljenje

Izvršili smo reviziju priloženih finansijskih izveštaja privrednog društva "Ming Kovačnica" a.d., Niš (u daljem tekstu: Društvo), koji obuhvataju bilans stanja na dan 31. decembra 2022. godine, bilans uspeha, izveštaj o promenama na kapitalu i izveštaj o tokovima gotovine za godinu koja se završila na taj dan, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i ostalih napomena uz finansijske izveštaje.

Po našem mišljenju finansijski izveštaji istinito i objektivno prikazuju po svim materijalno značajnim aspektima finansijsko stanje privrednog društva "Ming Kovačnica" a.d., Niš na dan 31. decembra 2022. godine i rezultate njegovog poslovanja i novčane tokove za godinu koja se završila na taj dan, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i ostalim računovodstvenim propisima u Republici Srbiji i osnovama za prezentaciju datim u Napomenama uz priložene finansijske izveštaje.

Osnova za mišljenje

Reviziju smo izvršili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije primenljivim u Republici Srbiji. Naše odgovornosti u skladu sa tim standardima su detaljnije opisane u odeljku izveštaja koji je naslovljen Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izveštaja. Mi smo nezavisni u odnosu na Društvo u skladu sa Etičkim kodeksom za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne etičke standarde za računovođe (IESBA Kodeks) i etičkim zahtevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izveštaja u Republici Srbiji, i ispunili smo naše druge etičke odgovornosti u skladu sa ovim zahtevima i IESBA Kodeksom. Smatramo da su revizijski dokazi koji smo pribavili dovoljni i adekvatni da nam pruže osnovu za naše mišljenje.

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja koja su, po našem profesionalnom prosuđivanju, bila od najvećeg značaja u našoj reviziji finansijskih izveštaja za tekući period. Ova pitanja su razmatrana u kontekstu revizije finansijskih izveštaja u celini i u formiranju našeg mišljenja o njima, i mi nismo izneli izdvojeno mišljenje o ovim pitanjima.

Utvdili smo da nema ključnih revizijskih pitanja koja treba da se saopšte u našem izveštaju.

Odgovornost rukovodstva i lica ovlašćenih za upravljanje za finansijske izveštaje

Rukovodstvo Društva je odgovorno za pripremu i objektivno prikazivanje ovih finansijskih izveštaja u skladu sa Zakonom o računovodstvu i ostalim propisima koji regulišu finansijsko poslovanje u Republici Srbiji i za one interne kontrole za koje odredi da su potrebne za pripremu finansijskih izveštaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled kriminalne radnje ili greške.

Izveštaj nezavisnog revizora – nastavak

Pri sastavljanju finansijskih izveštaja, rukovodstvo je odgovorno za procenu sposobnosti Društva da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti, obelodanjujući, po potrebi, pitanja koja se odnose na stalnost poslovanja i primenu načela stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako rukovodstvo namerava da likvidira ili da obustavi poslovanje, ili nema drugu realnu mogućnost osim da to uradi.

Lica ovlašćena za upravljanje su odgovorna za nadgledanje procesa finansijskog izveštavanja Društva.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izveštaja

Naš cilj je sticanje uveravanja u razumnoj meri o tome da finansijski izveštaji, uzeti u celini, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled kriminalne radnje ili greške i izdavanje izveštaja revizora koji sadrži naše mišljenje. Uveravanje u razumnoj meri označava visok nivo uveravanja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija sprovedena u skladu sa Međunarodnim standardima revizije uvek otkriti materijalno pogrešne iskaze ako takvi iskazi postoje. Pogrešni iskazi mogu da nastanu usled kriminalne radnje ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako je razumno očekivati da će oni, pojedinačno ili zbirno, uticati na ekonomske odluke korisnika donete na osnovu ovih finansijskih izveštaja.

Kao deo revizije u skladu sa Međunarodnim standardima revizije, mi primenjujemo profesionalno prosuđivanje i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Isto tako, mi:

- Vršimo identifikaciju i procenu rizika od materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izveštajima, nastalih usled kriminalne radnje ili greške, osmišljavanje i obavljanje revizijskih postupaka koji su prikladni za te rizike i pribavljanje dovoljno adekvatnih revizijskih dokaza da obezbede osnovu za naše mišljenje. Rizik da neće biti identifikovani materijalno značajni pogrešni iskazi koji su rezultat kriminalne radnje je veći nego za pogrešne iskaze nastale usled greške, zato što kriminalna radnja može da uključi udruživanje, falsifikovanje, namerne popuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje interne kontrole.
- Stičemo razumevanje o internim kontrolama koje su relevantne za reviziju radi osmišljavanja revizijskih postupaka koji su prikladni u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema interne kontrole Društva.
- Vršimo procenu primenjenih računovodstvenih politika i u kojoj meri su razumne računovodstvene procene i povezana obelodanjivanja koje je izvršilo rukovodstvo.
- Donosimo zaključak o prikladnosti primene načela stalnosti kao računovodstvene osnove od strane rukovodstva i, na osnovu prikupljenih revizijskih dokaza, da li postoji materijalna neizvesnost u vezi sa događajima ili uslovima koji mogu da izazovu značajnu sumnju u pogledu sposobnosti Društva da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti. Ako zaključimo da postoji materijalna neizvesnost, dužni smo da u svom izveštaju skrenemo pažnju na povezana obelodanjivanja u finansijskim izveštajima ili, ako takva obelodanjivanja nisu adekvatna, da modifikujemo svoje mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizijskim dokazima prikupljenim do datuma izveštaja revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu za posledicu da imaju da Društvo, prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti.
- Vršimo procenu ukupne prezentacije, strukture i sadržaja finansijskih izveštaja, uključujući obelodanjivanja, i da li su u finansijskim izveštajima prikazane osnovne transakcije i događaji na takav način da se postigne fer prezentacija.

Saopštavamo licima ovlašćenim za upravljanje, između ostalog, planirani obim i vreme revizije i značajne revizijske nalaze, uključujući sve značajne nedostatke interne kontrole koje smo identifikovali tokom revizije.

Izveštaj nezavisnog revizora – nastavak

Takođe, dostavljamo licima ovlašćenim za upravljanje izjavu da smo usklađeni sa relevantnim etičkim zahtevima u pogledu nezavisnosti i da ćemo ih obavestiti o svim odnosima i ostalim pitanjima za koja može razumno da se pretpostavi da utiču na našu nezavisnost, i gde je to moguće, o povezanim merama zaštite.

Od pitanja koja su saopštena licima ovlašćenim za upravljanje, mi određujemo koja pitanja su bila od najveće važnosti u reviziji finansijskih izveštaja za tekući period i stoga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ova pitanja u izveštaju revizora, osim ako zakon ili regulativa isključuje javno obelodanjivanje o tom pitanju ili kada, u izuzetno retkim okolnostima, utvrdimo da pitanje ne treba da bude uključeno u izveštaj revizora, zato što je razumno očekivati da negativne posledice budu veće nego koristi od takve komunikacije.

Izveštaj o drugim zakonskim i regulatornim zahtevima

Izvršili smo pregled godišnjeg izveštaja o poslovanju Društva. Rukovodstvo Društva je odgovorno za sastavljanje i prezentiranje godišnjeg izveštaja o poslovanju, u skladu sa zahtevima Zakona o računovodstvu i Zakona o tržištu kapitala („Službeni glasnik Republike Srbije”, br. 31/2011, 112/2015, 108/2016 i 9/2020). Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje o usklađenosti godišnjeg izveštaja o poslovanju sa finansijskim izveštajima za poslovnu 2022. godinu. U vezi sa tim, naši postupci ispitivanja su ograničeni na procenjivanje usaglašenosti računovodstvenih informacija sadržanih u godišnjem izveštaju o poslovanju sa godišnjim finansijskim izveštajima koji su bili predmet revizije. Shodno tome naši postupci nisu uključivali pregled ostalih informacija sadržanih u godišnjem izveštaju o poslovanju koje proističu iz informacija i evidencija koja nisu bile predmet revizije.

Po našem mišljenju, računovodstvene informacije prikazane u godišnjem izveštaju o poslovanju su, po svim materijalno značajnim pitanjima, usklađene sa finansijskim izveštajima Društva za godinu koja se završava na dan 31. decembra 2022. godine.

Beograd, 24.04.2023 godine

Savka
Latinović
200004209

Digitally signed by Savka Latinović
200004209
DN: c=RS, 2.5.4.97=MB:RS-17457535,
2.5.4.97=VATRS-102640269,
o=Revizija Plus-Pro d.o.o. Beograd,
serialNumber=CA:RS-200004209,
serialNumber=PNORS-300694971541
7, sn=Latinović, givenName=Savka,
cn=Savka Latinović 200004209
Date: 2023.04.24 12:06:40 +02'00'

Попуњава правно лице - предузетник		
Матични број 07583176	Шифра делатности 2550	ПИБ 100603457
Назив MING KOVAČNICA A.D. NIŠ		
Седиште НИШ (ЦРВЕНИ КРСТ), Булевар 12. фебруар 95		

БИЛАНС СТАЊА

на дан 31.12.2022. године

- у хиљадама динара -

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање 20__.	Почетно стање 01.01.20__.
1	2	3	4	5	6	7
	АКТИВА					
00	А. УПИСАНИ А НЕУПЛАЋЕНИ КАПИТАЛ	0001				
	Б. СТАЛНА ИМОВИНА (0003 + 0009 + 0017 + 0018 + 0028)	0002		664.879	628.069	
01	И. НЕМАТЕРИЈАЛНА ИМОВИНА (0004 + 0005 + 0006 + 0007 + 0008)	0003		1.387	2.654	
010	1. Улагања у развој	0004	5	782	1.252	
011, 012 и 014	2. Концесије, патенти, лиценце, робне и услужне марке, софтвер и остала нематеријална имовина	0005	5	605	1.402	
013	3. Гудвил	0006				
015 и 016	4. Нематеријална имовина узета у лизинг и нематеријална имовина у припреми	0007				
017	5. Аванси за нематеријалну имовину	0008				
02	II. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА (0010 + 0011 + 0012 + 0013 + 0014 + 0015 + 0016)	0009		663.492	625.415	
020, 021 и 022	1. Земљиште и грађевински објекти	0010	6	116.058	119.871	
023	2. Постројења и опрема	0011	6	355.593	351.306	
024	3. Инвестиционе некретнине	0012				
025 и 027	4. Некретнине, постројења и опрема узети у лизинг и некретнине, постројења и опрема у припреми	0013	6	165.654	152.095	
026 и 028	5. Остале некретнине, постројења и опрема и улагања на туђим некретнинама, постројењима и опреми	0014	6	704	803	
029 (део)	6. Аванси за некретнине, постројења и опрему у земљи	0015	6	25.483	0	
029 (део)	7. Аванси за некретнине, постројења и опрему у иностранству	0016	6	0	1.340	
03	III. БИОЛОШКА СРЕДСТВА	0017				
04 и 05	IV. ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ И ДУГОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА (0019 + 0020 + 0021 + 0022 + 0023 + 0024 + 0025 + 0026 + 0027)	0018		0	0	

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање _____ 20__.	Почетно стање 01.01.20__.
1	2	3	4	5	6	7
040 (део), 041 (део) и 042 (део)	1. Учешћа у капиталу правних лица (осим учешћа у капиталу која се вреднују методом учешћа)	0019	7	0	0	
040 (део), 041 (део), 042 (део)	2. Учешћа у капиталу која се вреднују методом учешћа	0020				
043, 050 (део) и 051 (део)	3. Дугорочни пласмани матичном, зависним и осталим повезаним лицима и дугорочна потраживања од тих лица у земљи	0021				
044, 050 (део), 051 (део)	4. Дугорочни пласмани матичном, зависним и осталим повезаним лицима и дугорочна потраживања од тих лица у иностранству	0022				
045 (део) и 053 (део)	5. Дугорочни пласмани (дати кредити и зајмови) у земљи	0023				
045 (део) и 053 (део)	6. Дугорочни пласмани (дати кредити и зајмови) у иностранству	0024				
046	7. Дугорочна финансијска улагања (хартије од вредности које се вреднују по амортизованој вредности)	0025				
047	8. Откупљене сопствене акције и откупљени сопствени удели	0026				
048, 052, 054, 055 и 056	9. Остали дугорочни финансијски пласмани и остала дугорочна потраживања	0027				
28 (део), осим 288	V. ДУГОРОЧНА АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	0028				
288	В. ОДЛОЖЕНА ПОРЕСКА СРЕДСТВА	0029				
	Г. ОБРТНА ИМОВИНА (0031 + 0037 + 0038 + 0044 + 0048 + 0057+ 0058)	0030		312.047	284.158	
Класа 1, осим групе рачуна 14	I. ЗАЛИХЕ (0032 + 0033 + 0034 + 0035 + 0036)	0031		199.809	162.633	
10	1. Материјал, резервни делови, алат и ситан инвентар	0032	8	95.115	69.630	
11 и 12	2. Недовршена производња и готови производи	0033	8	101.142	90.499	
13	3. Роба	0034	8	326	353	
150, 152 и 154	4. Плаћени аванси за залихе и услуге у земљи	0035	8	260	1.709	
151, 153 и 155	5. Плаћени аванси за залихе и услуге у иностранству	0036	8	2.966	442	
14	II. СТАЛНА ИМОВИНА КОЈА СЕ ДРЖИ ЗА ПРОДАЈУ И ПРЕСТАНАК ПОСЛОВАЊА	0037	8	1.380	1.380	
20	III. ПОТРАЖИВАЊА ПО ОСНОВУ ПРОДАЈЕ (0039 + 0040 + 0041 + 0042 + 0043)	0038		103.607	100.463	
204	1. Потраживања од купаца у земљи	0039	9	35.058	40.980	
205	2. Потраживања од купаца у иностранству	0040	9	16.049	30.500	

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање _____ 20__.	Почетно стање 01.01.20__.
1	2	3	4	5	6	7
200 и 202	3. Потраживања од матичног, зависних и осталих повезаних лица у земљи	0041	9	52.500	28.983	
201 и 203	4. Потраживања од матичног, зависних и осталих повезаних лица у иностранству	0042				
206	5. Остала потраживања по основу продаје	0043				
21, 22 и 27	IV. ОСТАЛА КРАТКОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА (0045 + 0046 + 0047)	0044		3.989	19.291	
21, 22 осим 223 и 224, и 27	1. Остала потраживања	0045	10	3.927	19.268	
223	2. Потраживања за више плаћен порез на добитак	0046				
224	3. Потраживања по основу преплаћених осталих пореза и доприноса	0047	10	62	23	
23	V. КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ (0049 + 0050 + 0051 + 0052 + 0053 + 0054 + 0055 + 0056)	0048				
230	1. Краткорочни кредити и пласмани - матично и зависна правна лица	0049				
231	2. Краткорочни кредити и пласмани - остала повезана лица	0050				
232, 234 (део)	3. Краткорочни кредити, зајмови и пласмани у земљи	0051				
233, 234 (део)	4. Краткорочни кредити, зајмови и пласмани у иностранству	0052				
235	5. Хартије од вредности које се вреднују по амортизованој вредности	0053				
236 (део)	6. Финансијска средства која се вреднују по фер вредности кроз Биланс успеха	0054				
237	7. Откупљене сопствене акције и откупљени сопствени удели	0055				
236 (део), 238 и 239	8. Остали краткорочни финансијски пласмани	0056				
24	VI. ГОТОВИНА И ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ	0057	12	1.129	309	
28 (део), осим 288	VII. КРАТКОРОЧНА АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	0058	13	2.133	82	
	Д. УКУПНА АКТИВА = ПОСЛОВНА ИМОВИНА (0001 + 0002 + 0029 + 0030)	0059		976.926	912.227	
88	Ђ. ВАНБИЛАНСНА АКТИВА	0060				
	ПАСИВА					
	А. КАПИТАЛ (0402 + 0403 + 0404 + 0405 + 0406 - 0407 + 0408 + 0411 - 0412) ≥ 0	0401		609.535	558.393	
30, осим 306	I. ОСНОВНИ КАПИТАЛ	0402	14	162.274	162.274	
31	II. УПИСАНИ А НЕУПЛАЋЕНИ КАПИТАЛ	0403				

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање _____ 20__.	Почетно стање 01.01.20__.
1	2	3	4	5	6	7
306	III. ЕМИСИОНА ПРЕМИЈА	0404				
32	IV. РЕЗЕРВЕ	0405	14	2	2	
330 и потражни салдо рачуна 331,332, 333, 334, 335, 336 и 337	V. ПОЗИТИВНЕ РЕВАЛОРИЗАЦИОНЕ РЕЗЕРВЕ И НЕРЕАЛИЗОВАНИ ДОБИЦИ ПО ОСНОВУ ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА И ДРУГИХ КОМПОНЕНТИ ОСТАЛОГ СВЕОБУХВАТНОГ РЕЗУЛТАТА	0406	14	60.447	65.660	
дуговни салдо рачуна 331, 332, 333, 334, 335, 336 и 337	VI. НЕРЕАЛИЗОВАНИ ГУБИЦИ ПО ОСНОВУ ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА И ДРУГИХ КОМПОНЕНТИ ОСТАЛОГ СВЕОБУХВАТНОГ РЕЗУЛТАТА	0407	14	1.292	1.171	
34	VII. НЕРАСПОРЕЂЕНИ ДОБИТАК (0409 + 0410)	0408		388.104	331.628	
340	1. Нераспоређени добитак ранијих година	0409	14	336.514	301.065	
341	2. Нераспоређени добитак текуће године	0410	14	51.590	30.563	
	VIII. УЧЕШЋЕ БЕЗ ПРАВА КОНТРОЛЕ	0411				
35	IX. ГУБИТАК (0413 + 0414)	0412				
350	1. Губитак ранијих година	0413				
351	2. Губитак текуће године	0414				
	Б. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА И ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (0416 + 0420 + 0428)	0415		103.915	65.654	
40	I. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА (0417+0418+0419)	0416		4.283	4.120	
404	1. Резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених	0417	15	4.283	4.120	
400	2. Резервисања за трошкове у гарантном року	0418				
40, осим 400 и 404	3. Остала дугорочна резервисања	0419				
41	II. ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (0421 + 0422 + 0423 + 0424 + 0425 + 0426 + 0427)	0420		99.632	61.534	
410	1. Обавезе које се могу конвертовати у капитал	0421	16	0	1.660	
411 (део) и 412 (део)	2. Дугорочни кредити и остале дугорочне обавезе према матичном, зависним и осталим повезаним лицима у земљи	0422				
411 (део) и 412 (део)	3. Дугорочни кредити и остале дугорочне обавезе према матичном, зависним и осталим повезаним лицима у иностранству	0423				
414 и 416 (део)	4. Дугорочни кредити, зајмови и обавезе по основу лизинга у земљи	0424	17	99.632	59.874	
415 и 416 (део)	5. Дугорочни кредити, зајмови и обавезе по основу лизинга у иностранству	0425				
413	6. Обавезе по емитованим хартијама од вредности	0426				

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање _____ 20__.	Почетно стање 01.01.20__.
1	2	3	4	5	6	7
419	7. Остале дугорочне обавезе	0427	19	0	0	
49 (део), осим 498 и 495 (део)	III. ДУГОРОЧНА ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	0428				
498	B. ОДЛОЖЕНЕ ПОРЕСКЕ ОБАВЕЗЕ	0429	42	18.003	19.089	
495 (део)	Г. ДУГОРОЧНИ ОДЛОЖЕНИ ПРИХОДИ И ПРИМЉЕНЕ ДОНАЦИЈЕ	0430				
	Д. КРАТКОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА И КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (0432 + 0433 + 0441 + 0442 + 0449 + 0453 + 0454)	0431		245.473	269.091	
467	I. КРАТКОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА	0432				
42, осим 427	II. КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ (0434 + 0435 + 0436 + 0437 + 0438 + 0439 + 0440)	0433		50.942	61.264	
420 (део) и 421 (део)	1. Обавезе по основу кредита према матичном, зависним и осталим повезаним лицима у земљи	0434				
420 (део) и 421 (део)	2. Обавезе по основу кредита према матичном, зависним и осталим повезаним лицима у иностранству	0435				
422 (део), 424 (део), 425 (део), и 429 (део)	3. Обавезе по основу кредита и зајмова од лица која нису домаће банке	0436				
422 (део), 424 (део), 425 (део) и 429 (део)	4. Обавезе по основу кредита од домаћих банака	0437	19	50.942	61.264	
423, 424 (део), 425 (део) и 429 (део)	5. Кредити, зајмови и обавезе из иностранства	0438				
426	6. Обавезе по краткорочним хартијама од вредности	0439				
428	7. Обавезе по основу финансијских деривата	0440				
430	III. ПРИМЉЕНИ АВАНСИ, ДЕПОЗИТИ И КАУЦИЈЕ	0441	20	13.594	5.278	
43, осим 430	IV. ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА (0443 + 0444 + 0445 + 0446 + 0447 + 0448)	0442		146.854	180.917	
431 и 433	1. Обавезе према добављачима - матична, зависна правна лица и остала повезана лица у земљи	0443	21	34.855	90.577	
432 и 434	2. Обавезе према добављачима - матична, зависна правна лица и остала повезана лица у иностранству	0444				
435	3. Обавезе према добављачима у земљи	0445	21	60.603	52.445	
436	4. Обавезе према добављачима у иностранству	0446	21	51.042	37.739	
439 (део)	5. Обавезе по меницама	0447				
439 (део)	6. Остале обавезе из пословања	0448	21	354	156	
44,45,46, осим 467, 47 и 48	V. ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (0450 + 0451 + 0452)	0449		29.800	21.624	

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање _____ 20__.	Почетно стање 01.01.20__.
1	2	3	4	5	6	7
44, 45 и 46 осим 467	1. Остале краткорочне обавезе	0450	<div>22</div>	<div>19.708</div>	<div>21.255</div>	
47,48 осим 481	2. Обавезе по основу пореза на додату вредност и осталих јавних прихода	0451	<div>23-24</div>	<div>6.613</div>	<div>369</div>	
481	3. Обавезе по основу пореза на добитак	0452	<div>24</div>	<div>3.479</div>		
427	VI. ОБАВЕЗЕ ПО ОСНОВУ СРЕДСТАВА НАМЕЊЕНИХ ПРОДАЈИ И СРЕДСТАВА ПОСЛОВАЊА КОЈЕ ЈЕ ОБУСТАВЉЕНО	0453	<div></div>			
49 (део) осим 498	VII. КРАТКОРОЧНА ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	0454	<div>25</div>	<div>4.283</div>	<div>8</div>	
	Ђ. ГУБИТАК ИЗНАД ВИСИНЕ КАПИТАЛА (0415 + 0429 + 0430 + 0431 - 0059) ≥ 0 = (0407 + 0412 - 0402 - 0403 - 0404 - 0405 - 0406 - 0408 - 0411) ≥ 0	0455	<div></div>			
	Е. УКУПНА ПАСИВА (0401 + 0415 + 0429 + 0430 + 0431 - 0455)	0456	<div></div>	<div>976.926</div>	<div>912.227</div>	
89	Ж. ВАНБИЛАНСНА ПАСИВА	0457	<div></div>			

Образац прописан Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја и садржини и форми обрасца Статистичког извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике („Службени гласник РС“ бр. 89/2020).

Попуњава правно лице - предузетник		
Матични број 07583176	Шифра делатности 2550	ПИБ 100603457
Назив MING KOVAČNICA A.D. NIŠ		
Седиште НИШ (ЦРВЕНИ КРСТ), Булевар 12. фебруар 95		

БИЛАНС УСПЕХА

за период од 01.01.2022. до 31.12.2022. године

- у хиљадама динара -

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	И з н о с	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
	A. ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ (1002 + 1005 + 1008 + 1009 - 1010 + 1011 + 1012)	1001		970.152	775.998
60	I. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ РОБЕ (1003 + 1004)	1002		540	1.333
600, 602 и 604	1. Приходи од продаје робе на домаћем тржишту	1003	27	540	1.333
601, 603 и 605	2. Приходи од продаје роба на иностраном тржишту	1004			
61	II. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ ПРОИЗВОДА И УСЛУГА (1006 + 1007)	1005		913.096	693.822
610, 612 и 614	1. Приходи од продаје производа и услуга на домаћем тржишту	1006	27	637.859	513.708
611, 613 и 615	2. Приходи од продаје производа и услуга на иностраном тржишту	1007	27	275.237	180.114
62	III. ПРИХОДИ ОД АКТИВИРАЊА УЧИНАКА И РОБЕ	1008	27	9.703	2.531
630	IV. ПОВЕЋАЊЕ ВРЕДНОСТИ ЗАЛИХА НЕДОВРШЕНИХ И ГОТОВИХ ПРОИЗВОДА	1009	27	38.522	40.208
631	V. СМАЊЕЊЕ ВРЕДНОСТИ ЗАЛИХА НЕДОВРШЕНИХ И ГОТОВИХ ПРОИЗВОДА	1010	27	27.880	4.351
64 и 65	VI. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ	1011	27	36.171	42.455
68, осим 683, 685 и 686	VII. ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ИМОВИНЕ (ОСИМ ФИНАНСИЈСКЕ)	1012			
	B. ПОСЛОВНИ РАСХОДИ (1014 + 1015 + 1016 + 1020 + 1021 + 1022 + 1023 + 1024)	1013		907.825	742.421
50	I. НАБАВНА ВРЕДНОСТ ПРОДАТЕ РОБЕ	1014	28	476	992
51	II. ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА, ГОРИВА И ЕНЕРГИЈЕ	1015	29	653.321	500.578
52	III. ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ (1017 + 1018 + 1019)	1016		158.233	154.764
520	1. Трошкови зарада и накнада зарада	1017	30	130.448	125.523
521	2. Трошкови пореза и доприноса на зараде и накнаде зарада	1018	30	18.956	21.022
52 осим 520 и 521	3. Остали лични расходи и накнаде	1019	30	8.829	8.219
540	IV. ТРОШКОВИ АМОРТИЗАЦИЈЕ	1020	32	59.787	55.779
58, осим 583, 585 и 586	V. РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ИМОВИНЕ (ОСИМ ФИНАНСИЈСКЕ)	1021			
53	VI. ТРОШКОВИ ПРОИЗВОДНИХ УСЛУГА	1022	31	27.168	23.210
54, осим 540	VII. ТРОШКОВИ РЕЗЕРВИСАЊА	1023	33	476	273
55	VIII. НЕМАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ	1024	34	8.364	6.825

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	И з н о с	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
	В. ПОСЛОВНИ ДОБИТАК (1001 - 1013) ≥ 0	1025		62.327	33.577
	Г. ПОСЛОВНИ ГУБИТАК (1013 - 1001) ≥ 0	1026			
	Д. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ (1028 + 1029 + 1030 + 1031)	1027		408	1.563
660 и 661	I. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ ИЗ ОДНОСА СА МАТИЧНИМ, ЗАВИСНИМ И ОСТАЛИМ ПОВЕЗАНИМ ЛИЦИМА	1028			
662	II. ПРИХОДИ ОД КАМАТА	1029	35	0	1.065
663 и 664	III. ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ И ПОЗИТИВНИ ЕФЕКТИ ВАЛУТНЕ КЛАУЗУЛЕ	1030	35	408	498
665 и 669	IV. ОСТАЛИ ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ	1031			
	Ђ. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ (1033 + 1034 + 1035 + 1036)	1032		4.598	3.226
560 и 561	I. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ ИЗ ОДНОСА СА МАТИЧНИМ, ЗАВИСНИМ И ОСТАЛИМ ПОВЕЗАНИМ ЛИЦИМА	1033			
562	II. РАСХОДИ КАМАТА	1034	36	3.917	2.852
563 и 564	III. НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ И НЕГАТИВНИ ЕФЕКТИ ВАЛУТНЕ КЛАУЗУЛЕ	1035	36	681	371
565 и 569	IV. ОСТАЛИ ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ	1036			3
	Е. ДОБИТАК ИЗ ФИНАНСИРАЊА (1027 - 1032) ≥ 0	1037			
	Ж. ГУБИТАК ИЗ ФИНАНСИРАЊА (1032 - 1027) ≥ 0	1038		4.190	1.663
683, 685 и 686	З. ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА	1039	37	0	822
583, 585 и 586	И. РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА	1040	38	1.161	0
67	Ј. ОСТАЛИ ПРИХОДИ	1041	39	7.095	1.485
57	К. ОСТАЛИ РАСХОДИ	1042	40	6.721	1.002
	Л. УКУПНИ ПРИХОДИ (1001 + 1027 + 1039 + 1041)	1043		977.655	779.868
	Љ. УКУПНИ РАСХОДИ (1013 + 1032 + 1040 + 1042)	1044		920.305	746.649
	М. ДОБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1043 - 1044) ≥ 0	1045		57.350	33.219
	Н. ГУБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1044 - 1043) ≥ 0	1046			
69-59	Њ. ПОЗИТИВАН НЕТО ЕФЕКАТ НА РЕЗУЛТАТ ПО ОСНОВУ ДОБИТКА ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА, ПРОМЕНА РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И ИСПРАВКИ ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ПЕРИОДА	1047			
59- 69	О. НЕГАТИВАН НЕТО ЕФЕКАТ НА РЕЗУЛТАТ ПО ОСНОВУ ГУБИТКА ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА, ПРОМЕНА РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И ИСПРАВКИ ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ПЕРИОДА	1048	41	0	96
	П. ДОБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1045 - 1046 + 1047 - 1048) ≥ 0	1049		57.350	33.123

[illegible]

Образац прописан Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја и садржини и форми обрасца Статистичког извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике („Службени гласник РС“ бр. 89/2020).

Попуњава правно лице - предузетник		
Матични број 07583176	Шифра делатности 2550	ПИБ 100603457
Назив MING KOVAČNICA A.D. NIŠ		
Седиште НИШ (ЦРВЕНИ КРСТ), Булевар 12. фебруар 95		

ИЗВЕШТАЈ О ОСТАЛОМ РЕЗУЛТАТУ

за период од 01.01.2022. до 31.12.2022. године

- у хиљадама динара -

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
	A. НЕТО РЕЗУЛТАТ ИЗ ПОСЛОВАЊА				
	I. НЕТО ДОБИТАК (АОП 1055)	2001		51.590	30.563
	II. НЕТО ГУБИТАК (АОП 1056)	2002			
	Б. ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК				
	а) Ставке које неће бити рекласификоване у Биланс успеха у будућим периодима				
330	1. Промене ревалоризације нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме				
	а) повећање ревалоризационих резерви	2003	6		1.101
	б) смањење ревалоризационих резерви	2004		327	
331	2. Актуарски добици или губици по основу планова дефинисаних примања				
	а) добици	2005			
	б) губици	2006	14	121	1.020
333	3. Добици или губици по основу удела у осталом свеобухватном добитку или губитку придружених друштава				
	а) добици	2007			
	б) губици	2008			
	б) Ставке које накнадно могу бити рекласификоване у Биланс успеха у будућим периодима				
332	1. Добици или губици по основу улагања у власничке инструменте капитала				
	а) добици	2009			
	б) губици	2010			
334	2. Добици или губици по основу прерачуна финансијских извештаја иностраног пословања				
	а) добици	2011			
	б) губици	2012			

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
335	3. Добици или губици од инструмената заштите нето улагања у инострано пословање				
	а) добиици	2013			
	б) губици	2014			
336	4. Добици или губици по основу инструмената заштите ризика (хеџинга) новчаног тока				
	а) добиици	2015			
	б) губици	2016			
337	5. Добици или губици по основу хартија од вредности које се вреднују по фер вредности кроз остали укупан резултат				
	а) добиици	2017			
	б) губици	2018			
	I. ОСТАЛИ БРУТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК (2003 + 2005 + 2007 + 2009 + 2011 + 2013 + 2015 + 2017) - (2004 + 2006 + 2008 + 2010 + 2012 + 2014 + 2016 + 2018) ≥ 0	2019			81
	II. ОСТАЛИ БРУТО СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК (2004 + 2006 + 2008 + 2010 + 2012 + 2014 + 2016 + 2018) - (2003 + 2005 + 2007 + 2009 + 2011 + 2013 + 2015 + 2017) ≥ 0	2020		448	
	III. ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ РАСХОД НА ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК ПЕРИОДА	2021			
	IV. ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ ПРИХОД НА ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК ПЕРИОДА	2022			
	V. НЕТО ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК (2019 - 2020 - 2021 + 2022) ≥ 0	2023			81
	VI. НЕТО ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК (2020 - 2019 + 2021 - 2022) ≥ 0	2024		448	
	В. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ РЕЗУЛТАТ ПЕРИОДА				
	I. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК (2001 - 2002 + 2023 - 2024) ≥ 0	2025		51.142	30.644
	II. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК (2002 - 2001 + 2024 - 2023) ≥ 0	2026			
	Г. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК (2028 + 2029) = АОП 2025 ≥ 0 или АОП 2026 > 0	2027			
	1. Приписан матичном правном лицу	2028			
	2. Приписан учешћима без права контроле	2029			

у _____

дана _____ 20____ године

Законски заступник
Nemanja
Madžarević

Digitally signed by Nemanja Madžarević
DN: cn=N, o=Z.A. 877-VATRS-100024517,
c=BA, email=Nemanja.Madzarevic@ZAKONICA.A.D.,
serialNumber=PW285-010788710008,
emailAddress=ZAKONICA.A.D., cn=Madžarević,
givenName=Nemanja, sn=Nemanja Madžarević,
email=2023.01.28 15:59:41 +0200

Попуњава правно лице - предузетник		
Матични број 07583176	Шифра делатности 2550	ПИБ 100603457
Назив MING KOVAČNICA A.D. NIŠ		
Седиште НИШ (ЦРВЕНИ КРСТ), Булевар 12. фебруар 95		

ИЗВЕШТАЈ О ПРОМЕНАМА НА КАПИТАЛУ

за период од 01.01.2022. до 31.12.2022. године

- у хиљадама динара -

Позиција	ОПИС	АОП	Основни капитал (група 30 без 306 и 309)	АОП	Остали основни капитал (рн 309)	АОП	Уписани а неуплаћени капитал (група 31)	АОП	Емисиона премија и резерве (рн 306 и група 32)
	1		2		3		4		5
1.	Стање на дан 01.01. _____ године	4001	162.274	4010		4019		4028	2
2.	Ефекти ретроактивне исправке материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика	4002		4011		4020		4029	
3.	Кориговано почетно стање на дан 01.01. _____ године (р.бр. 1+2)	4003	162.274	4012		4021		4030	2
4.	Нето промене у _____ години	4004		4013		4022		4031	
5.	Стање на дан 31.12. _____ године (р.бр. 3+4)	4005	162.274	4014		4023		4032	2
6.	Ефекти ретроактивне исправке материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика	4006		4015		4024		4033	
7.	Кориговано почетно стање на дан 01.01. _____ године (р.бр. 5+6)	4007	162.274	4016		4025		4034	2
8.	Нето промене у _____ години	4008		4017		4026		4035	
9.	Стање на дан 31.12. _____ године (р.бр. 7+8)	4009	162.274	4018		4027		4036	2

Позиција	ОПИС	АОП	Рев. рез. и нер. доб. и губ. (група 33)	АОП	Нераспоређени добитак (група 34)	АОП	Губитак (група 35)	АОП	Учешће без права контроле
	1		6		7		8		9
1.	Стање на дан 01.01.____ године	4037	69.827	4046	297.016	4055		4064	
2.	Ефекти ретроактивне исправке материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика	4038		4047		4056		4065	
3.	Кориговано почетно стање на дан 01.01.____ године (р.бр. 1+2)	4039	69.827	4048	297.016	4057		4066	
4.	Нето промене у ____ години	4040	-5.338	4049	34.612	4058		4067	
5.	Стање на дан 31.12. ____ године (р.бр. 3+4)	4041	64.489	4050	331.628	4059		4068	
6.	Ефекти ретроактивне исправке материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика	4042		4051		4060		4069	
7.	Кориговано почетно стање на дан 01.01.____ године (р.бр. 5+6)	4043	64.489	4052	331.628	4061		4070	
8.	Нето промене у ____ години	4044	-5.334	4053	56.476	4062		4071	
9.	Стање на дан 31.12. ____ године (р.бр. 7+8)	4045	59.155	4054	388.104	4063		4072	

Позиција	ОПИС	АОП	Укупно (одговара позицији АОП 0401) (кол. 2+3+4+5+6+7-8+9) ≥ 0	АОП	Губитак изнад висине капитала (одговара позицији АОП 0455) (кол. 2+3+4+5+6+7-8+9) < 0
	1		10		11
1.	Стање на дан 01.01. ____ године	4073	529.119	4082	
2.	Ефекти ретроактивне исправке материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика	4074		4083	
3.	Кориговано почетно стање на дан 01.01. ____ године (р.бр. 1+2)	4075	529.119	4084	
4.	Нето промене у ____ години	4076		4085	
5.	Стање на дан 31.12. ____ године (р.бр. 3+4)	4077	558.393	4086	
6.	Ефекти ретроактивне исправке материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика	4078		4087	
7.	Кориговано почетно стање на дан 01.01. ____ године (р.бр. 5+6)	4079	558.393	4088	
8.	Нето промене у ____ години	4080		4089	
9.	Стање на дан 31.12. ____ године (р.бр. 7+8)	4081	609.535	4090	

у _____	Законски заступник
дана _____ 20____ године	Nemanja Madzarević <div> <div></div> <div> <p>Образац прописан Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја и садржини и форми обрасца Статистичког извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике („Службени гласник РС“ бр. 89/2020).</p> </div> </div>

Образац прописан Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја и садржини и форми обрасца Статистичког извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике („Службени гласник РС“ бр. 89/2020).

Попуњава правно лице - предузетник		
Матични број 07583176	Шифра делатности 2550	ПИБ 100603457
Назив MING KOVAČNICA A.D. NIŠ		
Седиште НИШ (ЦРВЕНИ КРСТ), Булевар 12. фебруар 95		

ИЗВЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ

у периоду од 01.01.2022. до 31.12.2022. године

- у хиљадама динара -

Позиција	АОП	Износ	
		Текућа година	Претходна година
1	2	3	4
А. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ			
I. Приливи готовине из пословних активности (1 до 4)	3001	842.324	656.552
1. Продаја и примљени аванси у земљи	3002	495.616	445.992
2. Продаја и примљени аванси у иностранству	3003	284.997	186.096
3. Примљене камате из пословних активности	3004		
4. Остали приливи из редовног пословања	3005	61.711	24.464
II. Одливи готовине из пословних активности (1 до 8)	3006	762.270	541.367
1. Исплате добављачима и дати аванси у земљи	3007	448.166	291.790
2. Исплате добављачима и дати аванси у иностранству	3008	142.804	82.969
3. Зараде, накнаде зарада и остали лични расходи	3009	157.905	160.963
4. Плаћене камате у земљи	3010	3.750	1.808
5. Плаћене камате у иностранству	3011		
6. Порез на добитак	3012	3.368	
7. Одливи по основу осталих јавних прихода	3013	4.634	3.068
8. Остали одливи из пословних активности	3014	1.643	769
III. Нето прилив готовине из пословних активности (I - II)	3015	80.054	115.185
IV. Нето одлив готовине из пословних активности (II - I)	3016		
Б. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА			
I. Приливи готовине из активности инвестирања (1 до 5)	3017	2.354	
1. Продаја акција и удела	3018		
2. Продаја нематеријалне имовине, некретнина, постројења, опреме и биолошких средстава	3019	2.354	
3. Остали финансијски пласмани	3020		
4. Примљене камате из активности инвестирања	3021		
5. Примљене дивиденде	3022		
II. Одливи готовине из активности инвестирања (1 до 3)	3023	111.024	73.200
1. Куповина акција и удела	3024		
2. Куповина нематеријалне имовине, некретнина, постројења, опреме и биолошких средстава	3025	77.344	45.173

Позиција	АОП	Износ	
		Текућа година	Претходна година
1	2	3	4
3. Остали финансијски пласмани	3026	33.680	28.027
III. Нето прилив готовине из активности инвестирања (I - II)	3027		
IV. Нето одлив готовине из активности инвестирања (II - I)	3028	108.670	73.200
В. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА			
I. Приливи готовине из активности финансирања (1 до 7)	3029	91.681	20.000
1. Увећање основног капитала	3030		
2. Дугорочни кредити у земљи	3031	91.681	20.000
3. Дугорочни кредити у иностранству	3032		
4. Краткорочни кредити у земљи	3033		
5. Краткорочни кредити у иностранству	3034		
6. Остале дугорочне обавезе	3035		
7. Остале краткорочне обавезе	3036		
II. Одливи готовине из активности финансирања (1 до 8)	3037	62.245	63.922
1. Откуп сопствених акција и удела	3038		
2. Дугорочни кредити у земљи	3039		36.202
3. Дугорочни кредити у иностранству	3040		
4. Краткорочни кредити у земљи	3041	30.529	
5. Краткорочни кредити у иностранству	3042		
6. Остале обавезе	3043		
7. Финансијски лизинг	3044	31.716	27.720
8. Исплаћене дивиденде	3045		
III. Нето прилив готовине из активности финансирања (I - II)	3046	29.436	
IV. Нето одлив готовине из активности финансирања (II - I)	3047		43.922
Г. СВЕГА ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ (3001 + 3017 + 3029)	3048	936.359	676.552
Д. СВЕГА ОДЛИВ ГОТОВИНЕ (3006 + 3023 + 3037)	3049	935.539	678.489
Ђ. НЕТО ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ (3048 - 3049) ≥ 0	3050	820	
Е. НЕТО ОДЛИВ ГОТОВИНЕ (3049 - 3048) ≥ 0	3051		1.937
Ж. ГОТОВИНА НА ПОЧЕТКУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА	3052	309	2.246
З. ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ	3053		
И. НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ	3054		
Ј. ГОТОВИНА НА КРАЈУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА (3050 - 3051 + 3052 + 3053 - 3054)	3055	1.129	309

у _____
дана _____ 20____ године

Законски заступник
Nemanja
Madzarević

Датум: 2023.05.29 09:42:10 - 42/07
Датум: 2023.05.29 09:42:10 - 42/07
Датум: 2023.05.29 09:42:10 - 42/07
Датум: 2023.05.29 09:42:10 - 42/07

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE ZA 2022 GODINU
MING KOVAČNICA AD

1. OPŠTE INFORMACIJE O DRUŠTVU

Privredno društvo MING KOVAČNICA AD, za proizvodnju kovanih, livenih i presovanih proizvoda je akcionarsko društvo - sa sedištem u Nišu, Bul. 12. Februar 95.

Ming Kovačnica a.d. Niš, osnovano je 1856. godine kao Kovačnica Niš. Godine 1968. Kovačnica je pripojena AD Mašinska industrija Niš HOLDING CO Niš, kao Min Kovačnica.

26.04.2006. godine Min Kovačnica je privatizovana i upisana u registar APR sa matičnim brojem 07583176, i Poreski identifikacioni brojem (PIB): PIB 100603457.

Većinski vlasnik i matično pravno lice je MING DOO iz Beograda, Bulevar Nikole Tesle 3/II/200, matični broj 07412916, PIB 100037364, sa 86.65% vlasništva, koje je obveznik sastavljanja konsolidovanog finansijskog izveštaja. Ostali akcionari su Akcionarski fond ad RS sa 6.69%, manjinski akcionari 6.67% vlasničkog udela.

Krajnji vlasnici matičnog pravnog lica su: Dragica Madžarević sa 40%, Predrag Madžarević 35%, Nemanja Madžarević 25%. Pretežna delatnost društva je 2550 – kovanje, presovanje, štancovanje i valjanje metala i metalurgija praha.

Pored navedene pretežne delatnosti društvo obavlja i sledeće delatnosti: Spoljnotrgovinsko poslovanje; Trgovina robom.

Prema kriterijumima za razvrstavanje iz člana 6. Zakona o računovodstvu ("Sl. glasnik RS", br. 62/2013) društvo je razvrstano u srednje pravno lice.

Društvo je na dan 31. decembra 2022 godine imalo 135 zaposlenih, a 31. decembra 2021 godine 166 zaposlenih. Prosečan broj zaposlenih u toku 2022 godine, na bazi stanja krajem svakog meseca iznosi 144 zaposlenih, a za prethodnu godinu 173 zaposlenih.

Pojedinačni finansijski izveštaji odobreni su od strane odbora direktora, dana 29.03.2022. godine. Odobreni finansijski izveštaji mogu naknadno biti izmenjeni na osnovu mišljenja revizora, a u skladu sa važećim propisima.

2. OSNOVE I OKVIR FINANSIJSKOG IZVEŠTAVANJA

Društvo je u obavezi da vođenje poslovnih knjiga, priznavanje i procenjivanje imovine i obaveza, prihoda i rashoda, sastavljanje, prikazivanje, dostavljanje i obelodanjivanje finansijskih izveštaja vrši u skladu sa Zakonom o računovodstvu ("Sl. glasnik RS", br. 73/2019 i 44/2021 - dr. zakon - dalje: Zakon), kao i u skladu sa ostalom primenljivom podzakonskom regulativom. Društvo primenjuje Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja (dalje: MSFI), koji u smislu navedenog zakona, obuhvataju: Konceptualni okvir finansijskih izveštaja ("Sl. glasnik RS", br. 123/2020) (dalje: Konceptualni okvir), Međunarodni računovodstveni standardi (dalje: MRS), MSFI i sa njima povezana tumačenja, izdata od Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda (dalje: IFRIC), naknadne izmene tih standarda i sa njima povezana tumačenja, odobreni od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde (dalje: IASB), čiji je prevod utvrdilo i objavilo ministarstvo nadležno za poslove finansija.

Rešenjem Ministra finansija Republike Srbije o utvrđivanju prevoda Međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja ("Službeni glasnik RS", br. 123/2020 i 125/2020 - ispr.) (dalje: Rešenje o utvrđivanju prevoda) utvrđeni su i objavljeni prevodi osnovnih tekstova MSFI i MRS, Konceptualnog okvira, kao i povezanih IFRIC tumačenja. Navedeni prevodi objavljeni u Rešenju o utvrđivanju prevoda ne uključuju osnove za zaključivanje, ilustrujuće primere, smernice, komentare, suprotna mišljenja, razrađene primere, kao i drugi dopunski objašnjavajući materijal koji može da se usvoji u vezi sa standardima, odnosno tumačenjima, osim ako se izričito ne navodi da je taj materijal sastavni deo standarda, odnosno tumačenja. Na osnovu Rešenja o utvrđivanju prevoda Konceptualni okvir, MRS, MSFI, IFRIC i sa njima povezana tumačenja koja su prevedena, u primeni su od finansijskih izveštaja koji se sastavljaju na dan 31. decembra 2021. godine, s tim što ih je Društvo moglo primeniti i prilikom sastavljanja finansijskih izveštaja na dan 31. decembra 2020. godine (uz obelodanjivanje odgovarajućih informacija u Napomenama uz finansijske izveštaje).

Shodno navedenom, Društvo je u finansijskim izveštajima i ove godine primenilo MSFI 16 – Lizing čija je obavezna primena od finansijskih izveštaja za 2021. godinu, kao i MSFI 9 – Finansijski instrumenti i MSFI 15 – Prihod od ugovora sa kupcima primenilo i u finansijskim izveštajima za prethodnu godinu. Osim pomenutog, pojedina zakonska i podzakonska regulativa u Republici Srbiji definiše određene računovodstvene postupke, što ima za posledicu dodatna odstupanja od MSFI. Naime, Rešenjem o utvrđivanju prevoda, utvrđen je zvaničan prevod MSFI. Prevod MSFI koji je utvrdilo i objavilo Ministarstvo čine Konceptualni okvir, osnovni tekstovi MRS, osnovni tekstovi MSFI izdati od IASB, kao i tumačenja izdata od Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda (IFRIC) u obliku u kojem su izdati, odnosno usvojeni i koji ne uključuju osnove za zaključivanje, ilustrujuće primere, smernice, komentare, suprotna mišljenja, razrađene primere i drugi dopunski objašnjavajući materijal koji može da se usvoji u vezi sa standardima, odnosno tumačenjima, osim ako se izričito ne navodi da je sastavni deo standarda, odnosno tumačenja.

Shodno navedenom, a imajući u vidu potencijalno materijalne efekte, odstupanja računovodstvenih propisa Republike Srbije od MSFI i MRS mogu imati uticaja na realnost i objektivnost finansijskih izveštaja Društva.

Do datuma sastavljanja priloženih pojedinačnih finansijskih izveštaja, sledeći MRS, MSFI i tumačenja koja su sastavni deo standarda, kao i njihove izmene, izdati od strane IASB-a, odnosno IFRIC-a stupili su na snagu 1. januara 2022. godine ili ranije, i kao takvi se primenjuju na finansijske izveštaje za 2022. godinu.

2.1. Osnove za sastavljanje finansijskih izveštaja

Priloženi finansijski izveštaji Društva za 2022 godinu su sastavljeni u skladu sa važećim računovodstvenim propisima u Republici Srbiji zasnovanim na Zakonu.

Finansijski izveštaji za godinu sastavljeni su u skladu sa Zakonom o računovodstvu ("Sl. glasnik RS", br. 62/2013 i 30/2018) i podzakonskim aktima donetim na osnovu Zakona o računovodstvu. Društvo prilikom sastavljanja finansijskih izveštaja za *tekuću* godinu primenjuje:

Konceptualni okvir, MRS, odnosno MSFI i sa njima povezana tumačenja izdata od Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda (IFRIC), naknadne izmene tih standarda i sa njima povezana tumačenja, odobrena od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde (IASB), čiji je prevod utvrdilo i objavilo ministarstvo nadležno za poslove finansija.

Finansijski izveštaji su prikazani u formatu propisanom Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja i sadržini i formi obrasca statističkog izveštaja za privredna društva, zadruge i preduzetnike ("Sl. glasnik RS", br. 89/2020). Ovim pravilnikom definisani su obrasci finansijskih izveštaja i sadržina pozicija u obrascima, kao i minimum sadržaja napomena uz te izveštaje.

Društvo je u sastavljanju priloženih finansijskih izveštaja primenilo računovodstvene politike obelodanjene u daljem tekstu Napomene 3, koje su zasnovane na važećim računovodstvenim i poreskim propisima Republike Srbije. Ove politike su konzistentno primenjene na sve prikazane godine. Sastavljanje finansijskih izveštaja u skladu sa MSFI zahteva primenu izvesnih ključnih računovodstvenih procena. Ono, takođe, zahteva da rukovodstvo koristi svoje prosuđivanje u primeni računovodstvenih politika Društva. Oblasti koje zahtevaju prosuđivanje većeg stepena ili veće složenosti, odnosno oblasti u kojima pretpostavke i procene imaju materijalni značaj za finansijske izveštaje obelodanjene su u Napomeni 4.

Finansijski izveštaji su sastavljeni prema konceptu nabavne vrednosti osim za sledeće pozicije:

- zemljišta i postrojenja koji se vrednuju po revalorizovanoj vrednosti;
- finansijski instrumenti po fer vrednosti kroz bilans uspeha, koji se vrednuju po fer vrednosti;
- finansijski instrumenti po fer vrednosti kroz ukupan ostali rezultat, koji se vrednuju po fer vrednosti;
- Investicione nekretnine koje se vrednuju po fer vrednosti.

2.2. Uporedni podaci

Društvo nije vršilo izmene početnog stanja neraspoređene dobiti za prethodnu godinu, da bi odrazilo korekcije izvršene po osnovu Izveštaja revizora za prethodnu godinu i/ili utvrđenih a nekorigovanih grešaka, jer istih nije bilo.

Rukovodstvo Društva je procenilo da efekti korekcije grešaka iz ranijeg perioda nisu materijalno značajni i za iste nije izvršeno usklađivanje uporednih podataka, već su evidentirani u tekućem izveštajnom periodu.

2.3. Preračunavanje stranih valuta

Finansijski izveštaji Društva iskazani su u hiljadama dinara (RSD). Dinar predstavlja zvaničnu izveštajnu valutu u Republici Srbiji i funkcionalnu valutu Društva.

Poslovne promene u stranoj valuti su preračunate u dinare po srednjem kursu valute utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza, koji je važio na dan poslovne promene. Monetarne pozicije iskazane u stranoj valuti na dan bilansa stanja, preračunate su u dinare prema srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza, koji je važio na dan bilansa. Pozitivne i negativne kursne razlike nastale po osnovu izvršenih plaćanja i naplata u stranim sredstvima plaćanja u toku godine na dan bilansa iskazane su u bilansu uspeha Društva, kao prihodi/rashodi po osnovu kursnih razlika u okviru pozicije finansijskih prihoda/rashoda.

Potraživanja u koja je ugrađena valutna klauzula preračunata su u dinare po ugovorenom kursu valute koji je važio na dan bilansa. Pozitivni i negativni efekti nastali po ovom osnovu iskazani su u bilansu uspeha Društva, kao prihodi/rashodi po osnovu efekata ugovorene zaštite od rizika u okviru kategorije finansijskih prihoda/rashoda.

2.4. Primena pretpostavke stalnosti poslovanja

Finansijski izveštaji su sastavljeni pod pretpostavkom stalnosti poslovanja Društva, tj. pod pretpostavkom da će ono nastaviti da posluje tokom neograničenog vremenskog perioda u doglednoj budućnosti.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Osnovne računovodstvene politike primenjene za sastavljanje ovih finansijskih izveštaja navedene su u daljem tekstu. Ove politike su konzistentno primenjene na sve prikazane godine, osim ako nije drugačije naznačeno.

3.1. Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina se priznaje kao imovina samo ako su zadovoljeni sledeći uslovi:

- 1) ako je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa tom imovinom prilivati u pravno lice,
- 2) ako se nabavna vrednost/cena koštanja može pouzdano odmeriti,
- 3) ako se može identifikovati, odnosno prepoznatljiva je.

Nematerijalna imovina je prepoznatljiva ako je:

- a) odvojiva, odnosno kada se može odvojiti ili odeliti od društva i prodati, preneti, licencirati, iznajmiti ili razmeniti, bilo pojedinačno ili zajedno sa povezanim ugovorom, prepoznatljivom imovinom ili obavezom, bez obzira da li Društvo ima nameru da to uradi ili
- b) nastaje po osnovu ugovornih ili drugih zakonitih prava, bez obzira da li su ta prava prenosiva ili odvojiva od Društva ili od drugih prava i obaveza. Nematerijalna imovina se inicijalno priznaje po nabavnoj vrednosti. Nabavnu vrednost nematerijalne imovine čine:

a) nabavna cena, uključujući uvozne carine i poreze po osnovu prometa koji se ne refundira, nakon odbitka trgovinskih popusta i rabata; i

b) svi direktno pripisivi troškovi pripreme imovine za namenjenu upotrebu.

Direktno pripisivi troškovi koji se mogu kapitalizovati su:

- troškovi primanja zaposlenih nastali direktno u procesu dovođenja imovine u radno stanje;
- profesionalne naknade nastale direktno u procesu dovođenja imovine u radno stanje; i
- troškovi testiranja pravilnog funkcionisanja imovine.

Primeri izdataka koji ne čine deo nabavne vrednosti nematerijalne imovine, već terete rashod perioda su:

- troškovi uvođenja novog proizvoda ili usluge (uključujući troškove reklamiranja i promovisanja);
- troškovi vođenja poslova na novoj lokaciji ili sa novom grupom kupaca (uključujući troškove obuke osoblja); i
- administrativni i drugi opšti režijski troškovi.

Interno generisani gudvil kao i interno generisani zaštitni znakovi, impresumi, izdavački naslovi, liste kupaca i stavke slične sadržine se ne priznaju kao nematerijalna imovina. Ovakve stavke se priznaju kao rashod perioda.

Ulaganja u interno generisanu nematerijalnu imovinu, osim kapitalizovanih troškova razvoja, su evidentirana kao rashod perioda u kome su nastali.

Korisni vek nematerijalne imovine je određen. Stope amortizacije za određene vrste nematerijalnih ulaganja su:

Opis	Stopa amortizacije
Ulaganja u razvoj	20%
Licence, sertifikati	33,33%
Softver	20%
Ostala nematerijalna imovina	20%
Nematerijalna imovina uzeta u lizing	20%

Nematerijalna imovina sa određenim korisnim vekom upotrebe se amortizuje u toku korisnog veka trajanja i testira se na umanjeње vrednosti kada god se jave indikatori da nematerijalna imovina može da bude obezvređena.

Korisni vek nematerijalne imovine koja se ne amortizuje se ponovo razmatra u svakom periodu kako bi se utvrdilo da li događaji i okolnosti i dalje podržavaju pretpostavku neograničenog korisnog veka te imovine. Ukoliko to nije slučaj, promena procene korisnog veka iz neograničenog u ograničeni se računovodstveno obuhvata kao promena računovodstvene procene u skladu sa MRS 8.

Nematerijalna imovina koja ima neograničen vek trajanja i gudvil se ne amortizuju već se na datum svakog bilansa stanja testiraju na obezvređenje. Za nematerijalnu imovinu se smatra da ima neograničen korisni vek, ukoliko se na osnovu analize svih relevantnih faktora ne može predvideti završetak perioda u kome se očekuje da će nematerijalna imovina generisati prilive neto tokova gotovine u Društvo. Dobici i gubici koji proističu iz rashodovanja ili prodaje nematerijalne imovine se priznaju u bilansu uspeha perioda kada je nematerijalna imovina rashodovana, odnosno prodana, i to u visini razlike između priliva od prodaje i knjigovodstvene vrednosti sredstva.

Nematerijalna imovina u pripremi ne podleže obračunu amortizacije.

Naknadno merenje nematerijalne imovine vrši se po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i sve akumulirane gubitke zbog umanjenja vrednosti.

Na kraju svakog izveštajnog perioda Društvo procenjuje da li postoje bilo kakve naznake da je vrednost nematerijalne imovine umanjena. Ako postoje takve naznake procenjuje se nadoknadivi iznos i u slučaju kada je on manji od knjigovodstvene vrednosti, društvo treba da smanji knjigovodstvenu vrednost na nadoknadivi iznos, uz priznavanje gubitka zbog umanjenja vrednosti.

3.2. Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema su materijalne stavke koje se:

a) drže za korišćenje u proizvodnji proizvoda ili isporuci dobara ili usluga, za iznajmljivanje drugima ili za administrativne svrhe; i

b) za koje se očekuje da će se koristiti duže od jednog obračunskog perioda.

Stavke nekretnina, postrojenja i opreme, koje ispunjavaju uslove da budu priznate kao sredstvo, odmeravaju se prilikom početnog priznavanja po svojoj nabavnoj vrednosti odnosno, ceni koštanja.

Nabavnu vrednost čini vrednost po fakturi dobavljača uključujući carine, poreze koji se ne mogu refundirati i sve druge troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti. Nabavna vrednost umanjena je za sve primljene popuste i/ili rabate (poklone). Nabavna vrednost izgrađenih osnovnih sredstava je njihova nabavna vrednost na datum kada su izgradnja ili razvoj završeni.

Pod nekretninom ili opremom smatraju se ona sredstva čiji je očekivani korisni vek upotrebe duži od jedne godine.

Sredstva koja zadovoljavaju uslove za priznavanje kao nekretnine, postrojenja i oprema, ali im je nabavna vrednost niža od 100.000 dinara, priznaju se kao rashod perioda ili alat i inventar. Izuzeto, priznaju se sredstva za koja, pored zadovoljavanja uslova za priznavanje kao nekretnine, postrojenja i opreme, rukovodstvo proceni da su od značaja da se evidentiraju i vode u registru osnovnih sredstava društva.

Nakon početnog priznavanja nekretnine, postrojenja i oprema (osim građevinsko zemljište (sintetika 021) i mašine (konto 0230)) se iskazuju po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu ispravku vrednosti i eventualne akumulirane gubitke za umanjenje vrednosti.

Dobici ili gubici koji se javljaju prilikom prodaje ili rashodovanja nekretnina i opreme, priznaju se, u okviru ostalih prihoda ili ostalih rashoda, u bilansu uspeha.

Naknadni izdaci u nekretnine, postrojenja i opremu se kapitalizuju samo kada je verovatno da će buduće ekonomske koristi povezane sa tim izdacima pripasti Društvu i da izdaci mogu pouzdano da se izmere. Svi ostali troškovi tekućeg održavanja terete troškove perioda u kome nastanu.

Troškovi svakodnevnog servisiranja i održavanja nekretnina, postrojenja i opreme priznaju se kao rashod perioda kada su ti troškovi nastali. Izuzetno, važniji rezervni delovi i pomoćna oprema smatraju se nekretninama, postrojenjima i opremom i mogu se kapitalisati:

- kada Društvo očekuje da će ih koristiti duže od jednog obračunskog perioda,
- ako se ti rezervni delovi i oprema za servisiranje mogu koristiti samo u vezi sa stavkom nekretnina, postrojenja i opreme koja je već priznata u knjigama i
- ako imaju značajnu vrednost.

Nakon početnog priznavanja kao sredstva, građevinsko zemljište (sintetika 021) i mašine (konto 0230) u okviru sintetike postrojenja i opreme se odmeravaju i iskazuju po revalorizovanom iznosu (koji predstavlja njihovu fer vrednost na datum procene) umanjenu za naknadnu akumuliranu ispravku vrednosti (osim za zemljište) i eventualne akumulirane gubitke po osnovu obezvređenja. Revalorizovani iznosi se zasnivaju na periodičnim, najmanje trogodišnjim procenama (najviše petogodišnjim), koje vrši interno Društvo.

Kada se vrši revalorizacija određene mašine ili zemljišta, revalorizuje se celokupna grupa mašina odnosno zemljišta kojoj to sredstvo pripada.

Grupa nekretnina, postrojenja i opreme predstavlja grupisanje sredstava prema sličnoj prirodi i upotrebi u poslovanju Društva. Grupe su sledeće:

- građevinsko zemljište; konto 021
- građevinski objekti; konto 022
- mašine nisu uzete na lizing; konto 0230
- oprema; konto 0231
- Alat i inventar; konto 0232
- Nekretnine, postrojenja i oprema uzeti u lizing sa pravom korišćenja preko godinu dana; konto 025
- Ostale nekretnine, postrojenja i oprema; konto 026
- Nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi; konto 027
- Ulaganja u tuđe nekretnine, postrojenja i oprema; konto 028

Kada usled revalorizacije dođe do povećanja sadašnje vrednosti sredstava, pozitivan učinak iskazuje se u korist revalorizacionih rezervi. Pozitivan učinak revalorizacije priznaje se kao prihod do iznosa koji je jednak negativnom učinku revalorizacije priznatom kao rashod u ranijim godinama. Kada se iskazani iznos nekretnina, postrojenja i opreme smanji kao rezultat revalorizacije, smanjenje se iskazuje kao smanjenje ranije formiranih revalorizacionih rezervi, osim u slučaju da iznos smanjenja premašuje ranije formirane revalorizacione rezerve, kada se priznaje kao rashod.

Knjiženje promene fer vrednosti nekretnina postrojenja i opreme se vrši srazmerno na nabavnoj i ispravci vrednosti ili ukidanjem ispravke vrednosti i korekcijom nabavne vrednosti.

3.3. Amortizacija

Otpisivanje nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalne imovine, vrši se primenom proporcionalne metode kojom se vrednost sredstava u potpunosti otpisuje tokom procenjenog veka upotrebe.

Otpisivanje se vrši po stopama koje su zasnovane na preostalom korisnom veku upotrebe sredstava, procenjenom od strane rukovodstva Društva.

Stope amortizacije za glavne kategorije nekretnina i opreme date su u sledećem pregledu:

Opis	Korisni vek trajanja (u godinama)	Stopa amortizacije (u%)
NEKRETNINE		
Građevinski objekti visokogradnje i niskogradnje armiranobetonske konstrukcije (zgrade, mostovi, tuneli nadvožnjaci, lukobrani, naftovodi, vodovodi, plinovodi i dalekovodi), kao i postrojenja koja se smatraju samostalnim građevinskim objektom, objekti za električnu energiju i vodu	40	2,5%
Građevinski objekti niskogradnje s donjim strojem (donji stroj puteva i pruga, brane, nasipi i sl.)	40	2,5%
POSTROJENJA I OPREMA		
Postrojenja (sve vrste mašina i opreme za proizvodnju, indukzione peći, cnc mašine	20	5%

Opis	Korisni vek trajanja (u godinama)	Stopa amortizacije (u%)
čiji je vek trajanja 20 godina)		
Postrojenja (sve vrste mašina i opreme za proizvodnju, indukcijske peći, CNC mašine čiji je vek trajanja 12,5 godina)	12,5	8%
Oprema – ostala oprema u proizvodnji	10	10%
Alat za kovanje i krzanje	10	10%
Alati i nosači za mašinsku obradu	5	20%
Transportna sredstva – putnička vozila	10	10%
Klima uređaji i ostala oprema za zagrevanje i hlađenje, razvodni ormari za struju	10	10%
Kompjuterska oprema, računarski softver, telekomunikaciona oprema, kopir aparat	4	25%
Kancelarijski nameštaj	10	10%
OSTALA NEPOMENUTA SREDSTVA	10	10%

Obračun amortizacije nekretnina, opreme i nematerijalnih ulaganja počinje od 1. u narednom mesecu u odnosu na mesec kada se ova sredstva stave u upotrebu.

Rezidualna vrednost i korisni vek sredstva se proveravaju barem na kraju svakog datuma bilansa stanja, i ukoliko se očekivanja razlikuju od prethodnih procena, promena, Društvo vrši obračun u skladu sa MRS 8 Računovodstvene politike, promene računovodstvenih procena i greške.

Zemljište, dela likovne, vajarke, filmske i druge umetnosti, muzejske vrednosti, knjige u bibliotekama i nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi, ne podležu obračunu amortizacije.

Korisni vek upotrebe sredstva se preispituje najmanje na kraju svake poslovne godine, i ako postoje promene u očekivanoj dinamici trošenja budućih ekonomskih koristi koje su sadržane u sredstvu, stopa amortizacije se menja kako bi se odrazila promenjena dinamika.

Na kraju svakog izveštajnog perioda društvo procenjuje da li postoje bilo kakve naznake da je vrednost nekretnina, postrojenja i opreme umanjena. Ako postoje takve naznake procenjuje se nadoknadivi iznos i u slučaju kada je on manji od knjigovodstvene vrednosti, Društvo treba da smanji knjigovodstvenu vrednost na nadoknadivi iznos, uz priznavanje gubitka zbog umanjenja vrednosti.

3.4. Investicione nekretnine

Investiciona nekretnina je nekretnina (zemljište ili objekat - ili deo objekta ili oboje) koju drži (vlasnik ili korisnik lizinga u okviru finansijskog lizinga) u cilju ostvarivanja prihoda od zakupnine ili porasta vrednosti kapitala ili i jednog i drugog, a ne za:

- korišćenje u proizvodnji ili nabavci dobara ili usluga ili u administrativne svrhe; ili
- prodaju u redovnom toku poslovanja.

Nekretnina koju koristi vlasnik nije investiciona nekretnina.

Investicione nekretnine se priznaju kao sredstvo ako i samo ako:

- je verovatno da će Društvo u budućnosti ostvariti ekonomsku korist od te investicione nekretnine; i
- se nabavna vrednost investicione nekretnine može pouzdano odmeriti.

Investicione nekretnine se početno priznaju po nabavnoj vrednosti, odnosno ceni koštanja. Troškovi transakcije se uključuju u početno odmeravanje.

Nabavna vrednost kupljene investicione nekretnine obuhvata njenu kupovnu cenu i sve direktno pripisive izdatke.

Nakon početnog priznavanja, investicione nekretnine se iskazuju po nabavnoj vrednosti umanjenoj za kumuliranu ispravku vrednosti i eventualne kumulirane gubitke za umanjenje vrednosti. Amortizacija investicionih nekretnina se obračunava primenom proporcionalne metode kako bi se njihova nabavna vrednost rasporedila tokom njihovog procenjenog veka trajanja koji se kreće u rasponu od 20 do 40 godina. Na dan bilansa obelodanjuje se fer vrednost investicione nekretnine, bez obzira što je za naknadno vrednovanje izabran model nabavne vrednosti.

Društvo treba da vrši prenos nekretnine na investicione nekretnine ili sa njih onda i samo onda kada dođe do promene namene. Do promene namene dolazi kada nekretnina ispunji ili prestane da ispunjava definiciju investicione nekretnine i postoji dokaz o promeni namene. Sama za sebe, promena namere rukovodstva po pitanju namene nekretnine ne predstavlja dokaz o promeni namene.

Investicione nekretnine prestaju da se priznaju po otuđenju ili kada se investiciona nekretnina trajno povuče iz upotrebe i ne očekuju se nikakve buduće ekonomske koristi od njegovog otuđenja. Dobici ili gubici koji nastaju usled povlačenja ili otuđenja investicione nekretnine se utvrđuju kao razlika između neto prihoda od otuđenja i knjigovodstvene vrednosti sredstva i priznaju u bilansu uspeha u periodu povlačenja ili otuđenja.

Ako postoje bilo kakve indicije, da je došlo do umanjenja vrednosti investicione nekretnine, Društvo procenjuje nadoknadivu vrednost kao veću od upotrebne vrednosti i fer vrednosti umanjene za procenjene troškove prodaje. Knjigovodstvena vrednost investicione nekretnine se svodi do njene nadoknadive vrednosti kroz tekući bilans uspeha.

3.5. Učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica

Zavisna pravna lica predstavljaju ona pravna lica koja su pod kontrolom Društva, pri čemu se pod kontrolom podrazumeva moć upravljanja finansijskim i poslovnim politikama pravnog lica sa ciljem ostvarenja koristi od njegovog poslovanja. Smatra se da kontrola postoji kada Društvo poseduje, direktno ili indirektno (preko drugih zavisnih pravnih lica) više od polovine

prava glasa u drugom društvu. Ta pretpostavka može da se prevaziđe u izuzetnim okolnostima ako se može jasno dokazati da takvo vlasništvo ne čini kontrolu. Kontrola takođe postoji kada postoji moć uticaja na pravno lice u koje je investirano.

Matično društvo kontroliše zavisno u koji je investirao ako ima:

- a) moć nad zavisnim društvom koji je investirao,
- b) izloženost, ili prava na varijabilne prinose po osnovu svog učešća u zavisnom društvu u koji je investirao i
- c) sposobnost da koristi svoju moć nad zavisnim društvom u koji je investirao kako bi uticao na iznos prinosa.

Moć uticaja se reflektuje u sledećim pravima:

- a) prava u vidu glasačkih prava (ili potencijalnih glasačkih prava) u društvu u koje je investirano,
- b) prava imenovanja, ponovnog imenovanja ili razrešenja članova ključnog upravljačkog osoblja društva u koje je investirano, koje ima sposobnost da upravlja relevantnim aktivnostima,
- c) prava imenovanja ili razrešenja drugog društva koje upravlja relevantnim aktivnostima,
- d) prava davanja instrukcija društvu u koje je investirano za stupanje u transakcije, ili prava veta nad eventualnim izmenama, koje su u korist investitora,
- e) ostala prava (kao što su prava odlučivanja koja su definisana ugovorom o upravljanju) koja nosiocu tih prava daju sposobnost da upravlja relevantnim aktivnostima,
- f) postojanje izloženosti ili prava na varijabilni prinos po osnovu svog učešća u pravno lice u koje je investirano,
- g) sposobnost korišćenja moći nad pravnim licem kako bi se uticalo na iznos visine prinosa za investitora.

Učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica iskazana su po nabavnoj vrednosti ulaganja umanjenoj za eventualne kumulirane gubitke po osnovu obezvređenja. Metod nabavne vrednosti podrazumeva da se učešće u kapitalu zavisnog, pravnog lica, evidentira po vrednosti plaćenju za sticanje tog učešća i da se učešće iz godine u godinu vodi po nabavnoj vrednosti, osim ukoliko dođe do obezvređenja tog učešća kada je, potrebno da se knjigovodstvena vrednost svede na nadoknadivu vrednost i istovremeno prizna gubitak od obezvređenja. Prema metodu nabavne vrednosti promene na ukupnom kapitalu zavisnog pravnog lica (po osnovu rezultata, ili revalorizacionih rezervi), ne utiče na vrednovanje učešća u kapitalu u pojedinačnim finansijskim izveštajima matičnog društva. Prihod po osnovu uloga u kapitalu zavisnog pravnog lica priznaje se samo u slučaju donošenja odluke da se dobit raspodeli na dividende.

3.6. Učešća u kapitalu pridruženih pravnih lica

Pridruženo društvo je pravno lice u kojem Društvo ima značajan uticaj, koji podrazumeva moć učestvovanja u donošenju odluka o finansijskoj i poslovnoj politici Društva, ali ne i kontrolu ili zajedničku kontrolu nad tim politikama.

Ako Društvo ima, direktno ili indirektno (*na primer, preko zavisnih društava*), 20 ili više procenata glasačke moći (20 do 50%) pridruženog društva, pretpostavlja se da Društvo ima značajan uticaj, osim ako se može jasno dokazati da to nije tako.

Postojanje značajnog uticaja od strane Društva obično se dokazuje na jedan ili više sledećih načina:

- a) zastupljenost u upravnom odboru ili ekvivalentnom upravljačkom telu društva u koje je investirano;
- b) učešće u procesima uspostavljanja politika uključujući učešće u donošenju odluka o dividendama ili drugim raspodelama dobiti;
- c) materijalno značajne transakcije između Društva i društva u koje je investirano;
- d) razmena rukovodećih lica; ili
- e) pružanje suštinskih stručnih informacija.

Učešća u kapitalu pridruženih pravnih lica, za koje ne postoji objavljena kotacija cene, vrednuju se po nabavnoj vrednosti umanjenoj za sve akumulirane gubitke zbog umanjenja vrednosti.

Društvo treba da prizna dividende i druge raspodele dobijene od investicije kao prihod, bez obzira na to da li su te raspodele od akumulirane dobiti pridruženog društva nastale pre ili posle datuma sticanja.

Društvo treba da odmerava svoje investicije u pridružena društva za koje postoji objavljena kotacija cene korišćenjem modela fer vrednosti. Kada Društvo stiče učešće u kapitalu pridruženih društava za koje postoji objavljena kotacija cene Društvo treba da je odmerava po ceni transakcije uz isključenje bilo kakvih troškova transakcije.

Na svaki datum izveštavanja, Društvo treba da odmerava svoje investicije u pridružena društva po fer vrednosti, sa promenama fer vrednosti koje se priznaju u bilansu uspeha.

Ukoliko je neizvodljivo pouzdano odmeriti fer vrednost bez nepotrebnih troškova ili napora Društvo koristi model nabavne vrednosti.

Računovodstveno obuhvatanje investicija u pridružena društva i zajedničke poduhvate, u konsolidovanim finansijskim izveštajima matičnog društva obuhvataju se metodom udela. U skladu sa metodom udela investicija se prvo priznaje po nabavnoj vrednosti (*visini investicije*), a zatim se za promene koje nastanu nakon datuma sticanja vrše korigovanja investitorovog udela u neto imovini društva u koje je investirano.

3.7. Stalna sredstva koja se drže za prodaju i prestanak poslovanja

Društvo klasifikuje stalna sredstva kao sredstva koja se drže za prodaju kada se njihova knjigovodstvena vrednost može nadoknaditi prevashodno kroz prodaju, a ne daljim korišćenjem. Stalna sredstva koja se drže za prodaju moraju da budu dostupna za momentalnu prodaju u svom trenutnom stanju isključivo pod uslovima koji su uobičajeni za prodaje takve vrste imovine i njihova prodaja mora biti vrlo verovatna.

Stalna sredstva koja se drže za prodaju se prikazuju u iznosu nižem od knjigovodstvene i fer vrednosti umanjene za troškove prodaje.

Društvo ne amortizuje stalna sredstva dok su ona klasifikovana kao stalna sredstva koja se drže za prodaju.

3.8. Obezvređenje (Umanjenje vrednosti)

Za sredstva koja imaju nedefinisan korisni vek upotrebe i ne podležu amortizaciji, provera da li je došlo do umanjenja njihove vrednosti vrši se na godišnjem nivou.

Na dan izveštavanja rukovodstvo Društva, analizira vrednosti po kojima su prikazana nematerijalna imovina i nekretnine, postrojenja i oprema Društva. Ukoliko postoji indikacija da je neko sredstvo obezvređeno, procenjuje se nadoknativ iznos tog sredstva kako bi se utvrdio iznos umanjenja vrednosti.

Ukoliko je nadoknativ iznos nekog sredstva procenjen kao niži od vrednosti po kojoj je to sredstvo prikazano, postojeća vrednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknativne vrednosti, koju predstavlja vrednost veća od fer vrednosti sredstva umanjene za troškove prodaje i vrednosti u upotrebi. Gubitak zbog obezvređenja se priznaje u iznosu razlike, na teret rashoda od usklađivanja vrednosti.

Nadoknativa vrednost je fer vrednost sredstva umanjena za troškove prodaje ili vrednosti u upotrebi, u zavisnosti koja od ovih vrednosti je viša.

Priznavanje obezvređenja finansijskih sredstava koji se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti ili fer vrednosti kroz ukupni ostali rezultat (FVOCI) vrši se na osnovu obezvređenja po očekivanom kreditnom gubitku.

Društvo primenjuje model tri nivoa za određivanje obezvređenja finansijskih sredstava, koji se baziraju na tome da li je došlo do značajnog pogoršanja kreditnog rizika sredstva. Od nivoa u kome je sredstvo zavisice iznos obezvređenja koji je potrebno da se prizna kao i iznos prihoda po osnovu kamate:

Nivo 1: Kreditni rizik se nije značajno povećao od dana inicijalnog priznavanja - Priznaje se 12-mesečni očekivani kreditni gubitak;

Nivo 2: Kreditni rizik se značajno povećao od dana inicijalnog priznavanja - Priznaje se očekivani kreditni gubitak za celo trajanje finansijskog sredstva. Prihodi od kamate se priznaju na bruto principu;

Nivo 3: Finansijska imovina već obezvređena - priznaje se očekivani kreditni gubitak za celo trajanje finansijske imovine. Prihodi od kamate se priznaju na neto osnovi.

Očekivani kreditni gubitak za 12 meseci se računa tako što se verovatnoća nastanka neispunjenja po sredstvu u narednih 12 meseci, množi sa ukupnim očekivanim kreditnim gubitkom (tokom celog trajanja sredstva) koji bi nastao kao rezultat neispunjenja, bez obzira kada će se gubici desiti. Dakle, 12-mesečni očekivani kreditni gubici predstavljaju očekivane kreditne gubitke za celo trajanje sredstva koji su očekivani da će se desiti kao posledica mogućih neispunjenja u narednih 12 meseci od pribavljanja ili datuma izveštavanja.

Očekivani kreditni gubitak za celo trajanje finansijskog sredstva predstavlja sadašnju vrednost očekivanih kreditnih gubitaka koji će se desiti ako dođe do neispunjenja od strane dužnika u bilo kom momentu tokom važenja ugovorenih obaveza. U slučaju značajnog povećanja kreditnog rizika, umesto 12-mesečnog očekivanog gubitka priznaje se očekivani kreditni gubitak za celo trajanje sredstva. Posmatra se na promenama u riziku neispunjenja, a ne na promenama u iznosu očekivanog kreditnog gubitka. Značajno povećanje kreditnog rizika (tj. prelazak sa Nivoa 1 na Nivo 2) može da uključi sledeće:

- promene u opštim ekonomskim ili tržišnim uslovima,
- značajne promene u operativnom rezultatu ili finansijskoj poziciji dužnika,
- promene u iznosima finansijske podrške koja je dostupna Društvu,
- očekivano ili potencijalno kršenje kovenanata (posebnih odredaba u ugovoru),
- očekivano kašnjenje u plaćanju, itd.

Društvo računa očekivani kreditni gubitak na sledeći način:

- 1) Identifikuju se moguća scenarija (ishodi) koja mogu da se dese u praksi u vezi sa neispunjenjem obaveza;
- 2) Procenjuje se novčani gubitak u svakom od datih scenarija (ishoda);
- 3) Taj novčani gubitak se množi sa verovatnoćama dešavanja tih scenarija (ishoda) i
- 4) Na kraju se tako ponderisani iznosi svih scenarija (ishoda) sabiraju i dobija se očekivani kreditni gubitak.

Društvo ne identifikuje svaki mogući ishod, već razmatra najmanje dva ishoda i to:

- verovatnoća da će se desiti kreditni gubitak i
- verovatnoća da se kreditni gubitak neće desiti.

3.9. Finansijski instrumenti

Svi finansijski instrumenti se inicijalno vrednuju po fer vrednosti plus transakcioni troškovi, ako ih ima. Izuzetak su potraživanja od kupaca koja ne sadrže značajnu komponentu finansiranja u skladu sa MSFI 15 - Prihodi od ugovora sa kupcima, koja se u tom slučaju odmeravaju po vrednosti transakcije.

Finansijska sredstva

Klasifikacija finansijskih sredstava se utvrđuje na početku inicijalnog priznavanja, odnosno kada Društvo postane strana u ugovornim odnosima u vezi sa instrumentom.

Nakon početnog priznavanja, sva sredstva se odmeravaju na jedan od sledećih načina:

- Po fer vrednosti kroz bilans uspeha (FVTPL).
- Po amortizovanoj vrednosti;
- Po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat (FVTOCI);

Klasifikacija i vrednovanje finansijskih sredstava zavisi od dva osnovna kriterijuma:

- a) poslovnog modela na osnovu kojeg se upravlja finansijskim sredstvom;
- b) karakteristika ugovorenih novčanih tokova finansijskog sredstva ("SPPI" test - Solely Payments of Principal and Interest).

Procena poslovnog modela na osnovu kojeg se upravlja finansijskim sredstvima je ključna za klasifikaciju finansijskih sredstava. Poslovni model se utvrđuje na nivou koji odražava kako se upravlja grupom finansijskih sredstava da bi se postigao određeni poslovni cilj. Poslovni model ne zavisi od namera rukovodstva za pojedinačni instrument. Ovaj uslov ne posmatra svaki instrument pojedinačno već viši nivo grupisanja. Društvo može da ima više od jednog poslovnog modela na osnovu kojeg se upravlja finansijskim sredstvima.

Test poslovnog modela se vrši na sledeći način:

- Podeliti finansijska sredstva u posebne grupe ili portfolija u skladu sa načinom kako se njima upravlja (na primer: zajmovi i potraživanja se mogu grupisati zajedno jer se drže za naplatu keša, a retko ili skoro nikad za prodaju);
- Identifikuju se ciljevi koji se koriste u toku poslovanja za upravljanje tim grupama ili portfolijom sredstava (na primer cilj za potraživanja je da se drže i naplaćuju (prikuplja keš));
- Na bazi tih ciljeva, klasifikuje se svaka grupa ili portfolio kao "drže se za prikupljanje novčanih tokova", "drže se za prikupljanje novčanih tokova i prodaju" i "ostalo".

Sredstvo klasifikovano u kategoriji po amortizovanoj vrednosti treba da ispuni oba kriterijuma:

- Poslovni model: finansijsko sredstvo se drži radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova;
- SPPI test: da li ugovoreni uslovi daju pravo na novčane tokove koji predstavljaju samo plaćanje glavnice i kamate.

Sredstvo klasifikovano u kategoriji po fer vrednosti kroz ukupni ostali rezultat (FVTOCI) treba da ispuni oba kriterijuma:

- Poslovni model: finansijsko sredstvo se drži radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova i prodaje;
- SPPI test: da li ugovoreni uslovi daju pravo na novčane tokove koji predstavljaju samo plaćanje glavnice i kamate.

Samo zajmovi, potraživanja, ulaganja u dužničke hartije i slični dužnički instrumenti mogu da se kvalifikuju za odmeravanje po amortizovanoj vrednosti ili FVTOCI. U slučaju da dužnički instrument ne ispunjava ove kriterijume odmerava se po fer vrednosti kroz bilans uspeha (FVTPL).

Procena poslovnog modela se vrši na kraju svakog izveštajnog perioda kako bi se utvrdilo da li je došlo do promene u poslovnom modelu u odnosu na prethodni period. U tom slučaju vrši se reklasifikacija finansijskih sredstava u odgovarajuću kategoriju (amortizovana vrednost, FVOCI, FVPL).

Svi derivati se odmeravaju po fer vrednosti. Sve promene se priznaju kroz bilans uspeha.

a) Finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha

Finansijska sredstva se odmeravaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha osim ukoliko se ne odmeravaju po amortizovanoj vrednosti ili po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat. Početno vrednovanje ovih finansijskih sredstava vrši se po fer vrednosti na datum sticanja, s tim što se transakcioni troškovi koji su neposredno povezani sa sticanjem tih finansijskih sredstava ne uključuju u fer vrednost sredstva, dok se naknadno odmeravanje odnosno usklađivanje vrši na svaki datum bilansa stanja, a svi efekti promene fer vrednosti iskazuju se kao rashod odnosno prihod od usklađivanja vrednosti imovine. Evidentiranje prestanaka priznavanja finansijskih sredstava koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha iskazuju se na pozicijama dobitaka odnosno gubitaka u okviru bilansa uspeha.

Društvo vrednovanje finansijskih sredstava po fer vrednosti kroz bilans uspeha, vrši na osnovu poslovnog modela u kojem upravlja finansijskim sredstvima sa ciljem da realizuje tokove gotovine putem prodaje sredstava, odnosno da u kratkom roku kupljena finansijska sredstva proda sa ciljem sticanja dobitka na razlici u ceni.

Društvo u ovu kategoriju finansijskih sredstava obuhvata plasmane, kupljene ili stečene, kratkoročne i dugoročne prenosive hartije od vrednosti (akcije, obveznice, blagajničke i komercijalne zapise i ostale kratkoročne hartije od vrednosti kojima se trguje odnosno koje su pribavljene da se u kratkom roku ponovo prodaju).

b) Finansijska sredstva po amortizovanoj vrednosti

Finansijsko sredstvo se odmerava po amortizovanoj vrednosti kada su kumulativno ispunjena dva uslova:

- 1) da se finansijsko sredstvo drži u okviru poslovnog modela, čiji je cilj držanje finansijskog sredstva radi prikupljanja ugovorenih tokova gotovine, i
- 2) da ugovoreni uslovi finansijskog sredstva prouzrokuju na određene datume tokove gotovine koji su isključivo plaćanje glavnice i kamate zaračunate na preostali deo glavnice.

U ovu kategoriju uključuju se finansijska sredstva sa fiksnim ili odredivim iznosima plaćanja ili sa fiksnom dospelošću za koje Društvo ima verovatnu nameru i sposobnost da ih drži do dospeća.

Za utvrđivanje da li finansijsko sredstvo ispunjava uslove za merenje po amortizovanoj vrednosti, koristi se SPPI test, koji u osnovi predstavlja procenu ugovorenih karakteristika sadržanih u finansijskom sredstvu, u smislu da ugovoreni tokovi gotovine moraju biti isključivo plaćanje glavnice i kamate. Ovo ispitivanje potrebno je za karakteristike ugovora o tokovima gotovine svakog finansijskog sredstva posebno.

Finansijska sredstva po amortizovanoj vrednosti evidentiraju se korišćenjem metoda efektivne kamatne stope, umanjene za ispravke vrednosti, gubitke po osnovu obezvređenja odnosno obezvređenja po osnovu očekivanih kreditnih gubitaka. Metod efektivne kamatne stope, koristi se za izračunavanje amortizovane vrednosti finansijskog sredstva, kao i priznavanje prihoda od kamate tokom posmatranog perioda. Efektivna kamatna stopa je stopa koja diskontuje očekivana buduća gotovinska primanja finansijskih sredstava na bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva. Kada izračunava efektivnu kamatnu stopu, Društvo procenjuje tokove gotovine, uzimajući u obzir sve ugovorene uslove (plaćanja unapred ili produženja plaćanja i sl.). Pri izračunavanju efektivne kamatne stope, Društvo uključuje i sve naknade primljene između ugovornih strana, transakcione troškove, popuste i sve druge naknade definisane ugovornim odnosom.

Društvo prihod od kamate izračunava primenom metoda efektivne kamatne stope na bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva osim za kupljena kreditno obezvređena finansijska sredstva i finansijska sredstva koja su naknadno postala kreditno obezvređena.

Kratkoročna potraživanja, koja ne sadrže komponentu finansiranja, ne podležu primeni metoda efektivne kamatne stope već se evidentiraju po transakcionoj ceni umanjenoj za ispravku vrednosti.

Društvo direktno smanjuje bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva kada nema opravdana očekivanja da će povratiti finansijsko sredstvo u celosti ili da će povratiti njegov deo.

Model očekivanog kreditnog gubitka zahteva procenu mogućih gubitaka finansijskih instrumenata pre pogoršanja finansijske i kreditne sposobnosti dužnika. Društvo priznaje vrednosno usklađenje pre nego što je došlo do nastalih gubitaka. Na svaki datum bilansa stanja procenjuju se trenutni uslovi i buduća privredna kretanja, koja su dostupna u trenutku izrade finansijskih izveštaja, kako bi se projektovali očekivani kreditni gubici.

Društvo polazi od pretpostavke da svako potraživanje ili zajam nosi sa sobom određeni rizik da neće biti naplaćeno u budućnosti, očekivani kreditni gubitak u određenom iznosu postoji već u momentu priznavanja potraživanja.

Očekivani kreditni gubitak je po načinu računanja sličan pojmu koji se koristi u statistici - očekivana vrednost. Očekivana vrednost u statistici predstavlja vrednost koja se dobija zbirom ishoda koji su ponderisani verovatnoćom njihovog dešavanja.

Očekivani gubici se priznaju i odmeravaju u skladu sa pojednostavljenim pristupom.

Društvo primenjuje pojednostavljeni pristup za potraživanja od kupaca i odmerava gubitke u iznosu koji je jednak očekivanim kreditnim gubicima nastalog potraživanja.

Za računanje očekivanog kreditnog gubitka, koristi se matrica za određivanje ispravke. Upotreba matrica za ispravku podrazumeva grupisanje potraživanja na bazi različitih karakteristika kupaca određenih geografskom lokacijom kupaca, vrstom kupaca (matično pravno lice) i istorijskih obrazaca ostvarenih gubitaka. U skladu sa ovim modelom, istorijske stope ispravke se usklađuju kako bi odrazile relevantne informacije o sadašnjim uslovima i razumnim i objašnjivim predviđanjima oko budućih uslova.

Matrica za određivanje ispravke vrednosti zasniva se na različitom stepenu ispravke u odnosu na period naplate potraživanja koji je prošao od dana dospeća. Društvo koristi sledeće grupe za određivanje očekivanog kreditnog gubitka:

- nedospela,
- dospelala 1 do 30 dana,
- dospelala 31 do 60 dana,
- dospelala 61 do 90 dana,
- dospelala 91 do 270 dana,
- dospelala preko 270 dana.

Za izračunavanje stope istorijskog gubitka, Društvo određuje istorijski period koji se analizira, utvrđuje ukupnu prodaju i ukupne kreditne gubitke po osnovu prodaje u izabranom istorijskom periodu koji se analizira. Potraživanja i naplatu po osnovu tih potraživanja, Društvo raspodeljuje po grupama dospelosti. Izabrani istorijski period iznosi minimum 3 godine (za tekuću godinu izabrani istorijski periodi su dve uzastopne prethodne godine). Društvo u izabranom istorijskom periodu utvrđuje ukupnu prodaju odnosno utvrđuje koliko iznosi zbir svih izdatih računa u tom istorijskom periodu. Društvo za svaki račun utvrđuje datum dospeća kao i datum naplate i po svakom naplaćenom računu utvrđuje razliku između datuma dospeća i datuma naplate, te shodno tome vrši razvrstavanje potraživanja po grupama dospelosti.

Stopa istorijskog gubitka izračunava se stavljanjem u odnos ukupnog kreditnog gubitka nastalog po osnovu računa u posmatranom istorijskom periodu u odnosu na saldo potraživanja koji je uključen u formirane grupe dospelosti. Pod ukupnim kreditnim gubitkom podrazumeva se direktan otpis potraživanja u posmatranom istorijskom periodu. Korekcija utvrđene stope očekivanog kreditnog gubitka vrši se u skladu sa očekivanim budućim promenama koje mogu uticati na tako utvrđenu istorijsku stopu očekivanog kreditnog gubitka (rast BDP, stopa nezaposlenosti i sl.).

Društvo vrši obračun očekivanog kreditnog gubitka na osnovu matrice za određivanje ispravke vrednosti na sledeći način:

- saldo potraživanja na dan Bilansa stanja podeli po prethodno utvrđenim grupama dospelosti,
- saldo svake grupe dospelosti množi sa korigovanim stopom očekivanih kreditnih gubitaka i dobija iznos ispravke vrednosti za svaku formiranu grupu dospelog potraživanja.
- zbir obračunatih iznosa svih grupa dospelog potraživanja predstavlja saldo ispravke vrednosti potraživanja na dan Bilansa stanja.

Društvo priznaje u bilansu uspeha, dobitak ili gubitak po osnovu umanjenja vrednosti, iznos očekivanih kreditnih gubitaka (ili storniranje) koji je neophodan za korigovanje rezervisanja za gubitke na datum izveštavanja na iznos koji je neophodno priznati u skladu sa ranije priznatim gubitkom po osnovu umanjenja vrednosti.

U bilansu stanja Društva, kategorija finansijskih sredstava koja se naknadno odmeravaju po amortizovanoj vrednosti, obuhvata zajmove, kredite, potraživanja, obveznice, blagajničke i komercijane zapise, oročene depozite i druga finansijska sredstva koja nisu namenjena prodaji iako i prodaja koja nije značajna nije u suprotnosti sa ovim poslovnim modelom.

c) Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat

Početno priznavanje finansijskih sredstava koja se odmeravaju po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat vrši se po fer vrednost na datum sticanja uvećano za transakcione troškove, osim potraživanja od kupaca koja ne sadrže značajnu komponentu finansiranja u skladu sa MSFI 15, i koja se u tom slučaju odmeravaju po vrednosti transakcije.

Finansijska sredstva se mere po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat ukoliko su zajedno ispunjena dva uslova:

- da se sredstvo drži u okviru poslovnog modela čiji se cilj ostvaruje kako prikupljanjem ugovorenih tokova gotovine, tako i prodajom finansijskih sredstava, i
- ugovoreni uslovi finansijskog sredstva prouzrokuju na određeno vreme tokove gotovine koji se odnose na plaćanja glavnice i kamate obračunate na preostali deo glavnice.

Naknadno odmeravanje ovih finansijskih sredstava podrazumeva dva načina evidentiranja:

- a) po amortizovanoj vrednosti primenom metoda efektivne kamatne stope, uključujući kursiranje i ispravku vrednosti koja se evidentira na pozicijama bilansa uspeha,
- b) po fer vrednosti na datum bilansa stanja i to tako da se amortizovana vrednost iz tačke a) uskladi sa procenjenom fer vrednosti, dok se nastali efekat usklađivanja evidentira u okviru bilansa stanja kroz ostali ukupni rezultat odnosno preko dobitaka ili gubitaka ostalog ukupnog rezultata.

Društvo na svaki datum bilansa stanja vrši:

- obračun prihoda od kamate, primenom metoda efektivne kamatne stope,
- kursiranje na dan bilansa stanja (ukoliko je finansijsko sredstvo u stranoj valuti) i evidentiranje vrši na računima finansijskih prihoda odnosno finansijskih rashoda u bilansu uspeha,
- obračun ispravke vrednosti finansijskih sredstava primenom metoda očekivanog kreditnog gubitka i evidentiranje vrši preko računa rashoda odnosno prihoda u bilansu uspeha,
- procenu fer vrednost i vrši usklađivanje amortizovane vrednost sa procenjenom fer vrednosti, dok se tako utvrđeni efekti evidentiraju u okviru dobitaka ili gubitaka ostalog ukupnog rezultata u bilansu stanja.

Na dan prestanka priznavanja odnosno na dan otuđenja finansijskih sredstava koja se odmeravaju po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat, razlika između neto knjigovodstvene vrednosti finansijskog sredstva i naknade za prenos tog finansijskog sredstva, evidentira se u korist ili na teret dobitka ili gubitka u ostalom ukupnom rezultatu u okviru bilansa stanja, nakon čega se pripadajući deo dobitka ili gubitka u ostalom ukupnom rezultatu prenosi na račune ostalih prihoda odnosno rashoda u bilansu uspeha.

U bilansu stanja Društva, kategorija finansijskih sredstava koja se naknadno odmeravaju po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat, obuhvata učešća u kapitalu ostalih pravnih lica i dugoročne hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat, deo dugoročnih finansijskih plasmana koji se vrednuje po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat, deo dugoročnih finansijskih plasmana koji doprevaju do jedne godine, potraživanja po osnovu finansijskih derivate.

Fer vrednost finansijskih sredstava kojima se trguje na aktivnom tržištu (kao što su hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha i hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ukupan ostali rezultat) zasniva se na kotiranim tržišnim cenama na dan bilansa stanja. Kotirana tržišna cena koja se koristi za finansijska sredstva Društva predstavlja tekuću cenu ponude.

Finansijske obaveze

Finansijske obaveze se klasifikuju u dve kategorije za odmeravanje:

- po amortizovanoj vrednosti ili
- po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

Finansijske obaveze koje se drže radi trgovanja se odmeravaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha, dok se sve ostale finansijske obaveze odmeravaju po amortizovanoj vrednosti osim ako se ne primenjuje opcija za fer vrednost.

Finansijske obaveze Društva uključuju obaveze prema dobavljačima i ostale obaveze iz poslovanja kao i primljene kredite od banaka (prilagoditi).

Obaveze prema dobavljačima i ostale kratkoročne obaveze iz poslovanja naknadno se vrednuju po nominalnoj (fakturnoj) vrednosti odnosno amortizovanoj vrednosti.

Dužnički instrumenti (obaveze po osnovu menica i zajmova) klasifikovani kao kratkoročne obaveze treba da se odmeravaju po nediskontovanom iznosu gotovine ili druge naknade za koju se očekuje da bude plaćena ili primljena umanjeno za eventualno obezvređenje.

Primljeni krediti od banaka se prvobitno priznaju u iznosima primljenih sredstava, a nakon toga se iskazuju po amortizovanoj vrednosti uz primenu ugovorene kamatne stope.

Kreditni su odobreni uz varijabilne kamatne stope, a unapred plaćene naknade za odobrene kredite razgraničavaju se na proporcionalnoj osnovi tokom perioda trajanja kredita.

Obaveza je tekuća ukoliko se očekuje da bude izmirena u redovnom toku poslovnog ciklusa Društva, odnosno u periodu do 12 meseci nakon datuma izveštavanja. Sve ostale obaveze se klasifikuju kao dugoročne.

3.10. Zalihe

Zalihe su sredstva:

- a) koja se drže radi prodaje u uobičajenom toku poslovanja;
- b) u procesu proizvodnje za takvu prodaju; ili
- c) u obliku osnovnog i pomoćnog materijala koji se troši u proizvodnom procesu ili prilikom pružanja usluga.

Početno priznavanje zaliha vrši se po nabavnoj vrednosti koja obuhvata fakturnu cenu, uvozne carine i druge dažbine (osim onih koje Društvo može kasnije da povрати od poreskih vlasti) i troškove prevoza, manipulativne i druge troškove koji se mogu direktno pripisati sticanju gotovih proizvoda, materijala i usluga. Trgovački popusti, rabati i druge slične stavke se oduzimaju pri određivanju troškova nabavke.

Zalihe se naknadno vrednuju po nabavnoj vrednosti/ceni koštanja odnosno neto prodajnoj vrednosti umanjene za troškove dovršenja i prodaje, ako je niža.

Vrednost utrošenih zaliha se utvrđuje metodom prosečne ponderisane cene.

Kada se zalihe prodaju, njihova knjigovodstvena vrednost se priznaje kao rashod perioda u kom se priznaje i prihod povezan sa njima. Iznos bilo kog otpisa zaliha na neto ostvarivu vrednost i svi gubici zaliha se priznaju kao rashod u periodu u kom je nastao otpis ili gubitak. Iznos bilo kog poništavanja otpisa zaliha, koje se radi zbog povećanja neto ostvarive vrednosti, priznaje se kao umanjeno iznosa zaliha priznatih kao rashod u periodu u kojem je poništavanje izvršeno.

Zalihe sitnog inventara

Sitan inventar ima koristan vek trajanja manji od godinu dana. Zalihe sitnog inventara koje se nabavljaju od dobavljača mere se po nabavnoj vrednosti ili po neto prodajnoj vrednosti, ako je niža. Nabavnu vrednost ili cenu koštanja zaliha čine svi troškovi nabavke i drugi troškovi nastali dovođenjem zaliha na njihovo sadašnje mesto i stanje.

Stavljanjem u upotrebu sitnog inventara otpisuje se 100% njegove vrednosti upotrebom računa ispravke vrednosti.

Zalihe materijala i robe

Zalihe materijala i robe mere se po nabavnoj vrednosti ili po neto prodajnoj vrednosti, ako je niža.

Neto prodajna vrednost predstavlja procenjenu prodajnu vrednost umanjenu za procenjene troškove prodaje. Procenjeni troškovi prodaje zaliha, za potrebe svođenja ovih zaliha na neto prodajnu vrednost, utvrđuju se na bazi iskustvenog višegodišnjeg učešća ovih troškova u prihodima od prodaje robe. Utvrđivanje neto prodajne vrednosti vrši se za svaku stavku zaliha materijala i robe posebno.

Zalihe robe u maloprodaji iskazuju se po prodajnoj ceni u toku godine. Na kraju obračunskog perioda vrši se svođenje vrednosti zaliha na nabavnu vrednost putem alokacije realizovane razlike u ceni i poreza na dodatu vrednost, obračunatih na prosečnoj osnovi, na vrednost zaliha u stanju na kraju obračunskog perioda i nabavnu vrednost prodate robe.

Obračun izlaza (prodaje) zaliha materijala i robe, vrši se po metodi ponderisane prosečne cene. Utvrđivanje ponderisane prosečne cene robe vrši se posle svakog ulaza zaliha.

Vrednost zaliha može postati nenadoknadiiva ako su te zalihe oštećene, ako su postale delimično ili u potpunosti zastarele ili ako su im prodajne cene opale. Materijal i drugi oblici zaliha koji se troše u cilju proizvodnje, ne svode se ispod nabavne cene ako se očekuje da će proizvesti u cilju čije proizvodnje se oni troše biti prodati po ceni koja će biti jednaka ili veća u odnosu na njihovu nabavnu vrednost. U suprotnom, vrednost takvih zaliha se svodi na njihovu neto ostvarivu vrednost koja predstavlja trošak zamene materijala.

Zalihe nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda

Zalihe nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda mere se po ceni koštanja ili po neto prodajnoj vrednosti, ako je niža. Neto prodajna vrednost je procenjena prodajna cena u toku redovnog poslovanja, umanjena za procenjene troškove dovršavanja proizvodnje i troškove prodaje.

Cena koštanja gotovih proizvoda i nedovršene proizvodnje obuhvata utrošene sirovine, direktnu radnu snagu, i ostale direktne troškove. Indirektni troškovi se raspoređuju uz pomoć određenih ključeva.

Primeri troškova koji se ne uključuju u nabavnu vrednost/cenu koštanja zaliha i priznaju se kao rashod perioda u kom su nastali su:

- a) izuzetno visoki iznosi utrošenog materijala, rada ili drugi proizvodni troškovi;
- b) troškovi skladištenja, osim ako su ti troškovi neophodni u proizvodnom procesu pre sledeće faze proizvodnje;
- c) opšti administrativni troškovi koji ne doprinose dovođenju zaliha na sadašnju lokaciju i u sadašnje stanje; i
- d) troškovi prodaje.

3.11. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Gotovina i gotovinski ekvivalenti obuhvataju: gotovina u blagajni, depozite po viđenju kod banaka, oročena sredstva na računima banaka do 90 dana odnosno druga kratkoročna visoko likvidna ulaganja sa prvobitnim rokom dospeća do tri meseca ili kraće i prekoračenja po tekućem računu.

Prekoračenja po tekućem računu na dan sastavljanja finansijskih izveštaja uključena su u obaveze po kreditima u okviru kratkoročnih finansijskih obaveza.

Novčana sredstva se vrednuju po njihovoj nominalnoj vrednosti. Ukoliko je reč o novčanim sredstvima u stranoj valuti ona se vrednuju po zvaničnom srednjem kursu valute objavljenom od strane Narodne banke Srbije.

3.12. Lizing

Lizing se definiše kao ugovor ili deo ugovora, kojim se ustupa ili prenosi pravo korišćenja određene imovine tokom datog perioda trajanja lizinga u zamenu za naknadu.

Prilikom analize ugovora o zakupu sledeća tri kriterijuma moraju biti zadovoljena da bi se taj ugovor dalje tretirao kao zakup (lizing):

- 1) Da li postoji određena imovina
- 2) Da li korisnik lizinga stiče suštinski sve ekonomske koristi od upotrebe te imovine
- 3) Da li korisnik lizinga ima pravo da određuje način na koji će se ta imovina koristiti

Ispravno određivanje perioda trajanja lizinga je ključno u pravilnom obuhvatanju lizinga. Trajanje lizinga (zakupa) počinje s prvim danom trajanja lizinga, i uključuje:

- sve eventualne periode koje je davalac lizinga odobrio zakupcu bez plaćanja zakupnine,
- neopozivi period trajanja lizinga,
- periode pokrivene opcijom produženja lizinga ukoliko postoji realna verovatnoća da će zakupac iskoristiti tu opciju, i
- periode pokrivene opcijom raskidanja lizinga ukoliko postoji realna verovatnoća da zakupac neće iskoristiti tu opciju.

Neopozivi period trajanja lizinga je period u kome stavke ugovora važe sve dok obe strane (zakupac i zakupodavac) ne steknu pravo da ga raskinu.

Za razmatranje perioda koji su pokriveni opcijama produženja odnosno raskida lizinga zakupac se može koristiti sledećim faktorima:

- iznos plaćanja za zakupninu u bilo kom opcionom periodu,
- opcija kupovine koja se može primeniti na kraju perioda produženja po ceni za koju se očekuje da će biti ispod tržišne cene,

- ulaganja u zakupljene predmete sa ekonomskom koristi za zakupca,
- troškovi koji se odnose na raskidanje ugovora,
- važnost predmetnog sredstva za poslovanje zakupca, uslovljenost povezana sa korišćenjem opcije, istorijska praksa zakupca.

Društvo treba da vrši ponovnu procenu trajanja lizinga kada dođe do promene činilaca na osnovu kojih je razmatrana prvobitna procena i pri tome razmatra sledeće faktore:

- sva značajna unapređenja na imovini koja je predmet lizinga koja nisu bila predviđena prvog dana trajanja lizinga a od kojih se očekuje da će korisniku lizinga doneti značajnu ekonomsku korist kada postane moguće da se iskoristi opcija produženja ili raskidanja lizinga, odnosno opcija otkupa imovine koja je predmet lizinga;
- značajne modifikacije ili prilagođavanje imovine koja je predmet lizinga određenim potrebama koje nisu bile predviđene prvog dana trajanja lizinga;
- početak podzakupa imovine koja je predmet lizinga na period koji prelazi ranije utvrđeno trajanje lizinga; i
- poslovne odluke korisnika lizinga koje se direktno tiču (ne)iskorišćavanja neke opcije (npr. odluke o produženju lizinga dopunske imovine, o otuđenju alternativne imovine ili otuđenju poslovne jedinice u okviru koje se upotrebljava imovina sa pravom korišćenja).

Društvo priznaje na početku obaveze po osnovu lizinga i imovinu sa pravom korišćenja.

Inicijalno merenje obaveza po osnovu lizinga se sastoji od sadašnje vrednosti sledećih pet komponenti koje nisu plaćene na početku zakupa:

- fiksnih plaćanja umanjenja za bilo koja potraživanja za podsticaje,
- određenih varijabilnih plaćanja,
- garantovanog ostatka vrednosti,
- cene korišćenja opcije otkupa,
- kazne za raskid ugovora.

Fiksna plaćanja su plaćanja zakupnine koja su definisana u ugovoru o zakupu i uključuju i tzv. u suštini fiksna plaćanja zakupnine (plaćanja koja mogu izgledati kao varijabilna, ali su u suštini fiksna).

Varijabilna plaćanja obuhvataju plaćanja koja zavise od stope ili indeksa. Varijabilna plaćanja koja ne zavise od stope ili indeksa su isključena iz inicijalnog odmeravanja lizing obaveza.

Garantovani ostatak vrednosti predstavlja podsticaj za zakupca da održava sredstvo u dobrom stanju i obuhvata iznose za koje zakupac očekuje da će zaraditi kada se sredstvo vrati.

Opcije otkupa i raskida predstavljaju iznose za koje zakupac očekuje da plati ili za kupovinu predmetnog sredstva ili za raskid zakupa koristeći pravo na opciju.

Za diskontovanje lizing plaćanja koristi se kamatna stopa sadržana u lizingu, osim ako ona ne može biti određena. Kamatna stopa sadržana u lizingu je kamatna stopa koja dovodi do izjednačavanja sadašnje vrednosti plaćanja po osnovu zakupa i negarantovanog ostatka vrednosti sa zbirom fer vrednosti imovine i svih početnih direktnih troškova davanja lizinga. Kamatnu stopu sadržanu u lizingu, često je teško utvrditi pa se koristi inkrementalna stopa zaduživanja. Inkrementalna stopa zaduživanja zakupca je ona kamatna stopa koju bi zakupac morao platiti da u sličnom roku i uz slične garancije posudi sredstva neophodna za nabavku imovine slične vrednosti kao imovine s pravom korišćenja u sličnom ekonomskom okruženju. Imovina sa pravom korišćenja se inicijalno priznaje po trošku koji se sastoji od sledećih komponenti: obaveza po osnovu lizinga, plaćanja nastala pre početka lizinga, inicijalni direktni troškovi, troškovi demontaže i uklanjanja umanjeno za podsticaje za zakup.

Naknadno odmeravanje obaveza po osnovu lizinga određuje se tako što se na inicijalnu vrednost dodaju kamate na ostatak obaveze umanjene za lizing plaćanja naravno uzimajući i u obzir ponovnu procenu obaveza ako je došlo od promena u proceni originalnog trajanja lizinga ili opcija produžetka odnosno prekida zakupa, promena u proceni opcije otkupa predmetne imovine, promene u indeksu ili stopi koja utiče na plaćanje i promena u proceni garantovanog ostatka vrednosti. Ponovne procene obaveza se generalno evidentiraju tako što se obaveza po osnovu lizinga usklađuje koristeći nove pretpostavke dok se imovina sa pravom korišćenja usklađuje za isti iznos.

Imovina sa pravom korišćenja se naknadno odmerava:

- po modelu revalorizacije; ili
- kao investiciona nekretnina po fer vrednosti u skladu sa MRS 40.

Imovina sa pravom korišćenja se prikazuje u sopstvenoj poziciji ili se kombinuje sa nekretninama, postrojenjima i opremom, dok se obaveze za zakup prikazuju posebno ili obuhvataju sa drugim obavezama.

Troškovi kamate po osnovu ugovora o lizingu se prikazuju sa ostalim troškovima finansiranja, dok se troškovi amortizacije imovine sa pravom korišćenja, prikazuju kao poslovni rashod tekućeg perioda.

Podzakupi

U slučaju kada Društvo uzima u zakup imovinu koju kasnije daje u zakup govori se o podzakupu. Posredni zakupodavac ima dva ugovora. U prvom ugovoru društvo ima ugovor o zakupu imovine sa glavnim zakupodavcem. U drugom ugovoru Društvo se javlja kao zakupodavac i daje u zakup istu imovinu podzakupcu. Računovodstveno obuhvatanje prvog ugovora (ugovora o uzimanju u zakup sa glavnim zakupodavcem) je identično kao i za sve druge ugovore o zakupu. Računovodstveno obuhvatanje drugog ugovora (ugovor o davanju u zakup podzakupcu) zavisi od toga da li je ugovor klasifikovan kao operativni ili finansijski lizing. U slučaju da je ugovor klasifikovan kao operativni lizing obaveza za zakup iz glavnog (prvog) zakupa ostaje i nastavlja da se priznaje rashod kamate. Takođe zadržava se i imovina sa pravom korišćenja i nastavlja sa obračunom amortizacije. U bilansu uspeha priznaje se prihod od zakupa iz podzakupa. Kod ugovora koji su klasifikovani kao finansijski

lizing, obaveza za zakup iz glavnog zakupa ostaje, i nastavlja se priznavanje rashoda kamate. Imovina sa pravom korišćenja se iskknjižava i priznaje se potraživanje za neto investiciju u podzakupu.

3.13. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva

Rezervisanja

Rezervisanja se priznaju u iznosima koji predstavljaju najbolju procenu izdataka zahtevanih da se izmiri sadašnja obaveza na datum bilansa stanja. Rezervisanje može biti kratkoročno i dugoročno. Ukoliko je rezervisanje dugoročno a efekat vrednosti novca značajan dugoročno rezervisanje se diskontuje.

Diskontna stopa je stopa pre oporezivanja koja odražava tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca i rizika specifičnih za obavezu. Diskontna stopa ne odražava rizike za koje su procene budućih tokova gotovine korigovane.

Iznos rezervisanja se utvrđuje razumnom procenom rukovodstva o očekivanim odlivima ekonomskih koristi iz Društva u budućnosti. Rezervisanje će biti priznato kada su kumulativno ispunjena sledeća tri uslova:

- 1) društvo ima sadašnju obavezu (zakonsku ili izvedenu) kao posledicu prošlog događaja;
- 2) verovatno je da će doći do odliva resursa radi izmirenja obaveza; i
- 3) visina obaveze može da se pouzdano proceni.

Rezervisanja za otpremnine i jubilarne nagrade se odmeravaju po sadašnjoj vrednosti očekivanih budućih odliva primenom diskontne stope, ukoliko je obračunat iznos tih obaveza materijalno značajan. Ako obračunati iznos nije materijalno značajan, isplate po ovom osnovu terete troškove perioda u kome su izvršene. Rezervisanja za sudske sporove formiraju se u iznosu koji odgovara najboljoj proceni rukovodstva Društva u pogledu izdataka koji će nastati da se takve obaveze izmire.

Trošak rezervisanja se priznaje u rashodima perioda.

Rezervisanje se može koristiti samo po osnovu izdataka za koje je rezervisanje prvobitno bilo priznato. Kada nastane odliv sredstava po osnovu obaveze za koju je prethodno izvršeno rezervisanje, stvarni troškovi se ne iskazuju ponovo kao rashod, već se knjiženje sprovodi zaduženjem računa rezervisanja, a u korist odgovarajućeg računa obaveza (prema vrstama) ili odgovarajućeg računa sredstava (zalihe, novčana sredstva) u zavisnosti od karaktera rezervisanja, vrste nastale obaveze i načina na koji je ona izmirena. Neiskorišćeni iznos rezervisanja ukida se u korist ostalih prihoda.

Ukoliko se očekuje da će deo izdataka za izmirenje obaveze biti nadoknađen od strane trećeg lica, nadoknada se uzima u obzir ako je izvesno da će biti primljena u slučaju da dođe do izmirenja obaveze. U tom slučaju nadoknada se tretira kao zasebna imovina, a iznos priznat za nadoknadu ne sme da premašuje iznos rezervisanja.

Rezervisanja se ponovo razmatraju na svaki datum bilansa stanja i koriguju radi odražavanja najbolje tekuće procene. Kada više nije verovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi biti zahtevan, rezervisanje se ukida u korist bilansa uspeha tekuće godine.

Rezervisanja se ne priznaju za buduće poslovne gubitke.

Potencijalne obaveze i potencijalna sredstva

Potencijalna obaveza je:

- moguća obaveza koja nastaje po osnovu prošlih događaja i čije postojanje će biti potvrđeno samo nastankom ili nenastankom jednog ili više neizvesnih budućih događaja koji nisu u potpunosti pod kontrolom Društva ili
- sadašnja obaveza koja nastaje po osnovu prošlih događaja ali nije priznata jer:
  - nije verovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi biti zahtevan za izmirenje obaveze, ili
  - iznos obaveze ne može da bude dovoljno pouzdano procenjen.

Potencijalne obaveze se ne priznaju u finansijskim izveštajima. Potencijalne obaveze se obelodanjuju u napomenama uz finansijske izveštaje, osim ako je verovatnoća odliva resursa koji sadrže ekonomske koristi veoma mala.

Društvo ne priznaje potencijalna sredstva u finansijskim izveštajima. Potencijalna sredstva se obelodanjuju u napomenama uz finansijske izveštaje, ukoliko je priliv ekonomskih koristi verovatan.

3.14. Primanja zaposlenih

a) Doprinosi za obavezno socijalno osiguranje

U skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, Društvo je u obavezi da plaća poreze i doprinose državnim fondovima kojima se obezbeđuje socijalna sigurnost zaposlenih. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u iznosima obračunatim po stopama propisanim relevantnim zakonskim propisima. Društvo je takođe, obavezno da od bruto zarada zaposlenih obustavi doprinose i da ih, u ime zaposlenih, uplati tim fondovima. Kada su doprinosi jednom uplaćeni, Društvo nema nikakvih daljih obaveza u pogledu plaćanja. Porez i doprinosi na teret poslodavca i na teret zaposlenog se knjiže na teret rashoda perioda na koji se odnose.

b) Otpremnine i jubilarne nagrade

Društvo obezbeđuje otpremnine prilikom odlaska u penziju i jubilarne nagrade. Očekivani troškovi za pomenute naknade se akumuliraju tokom perioda trajanja zaposlenja. Rezervisanja po osnovu ovih naknada i sa njima povezani troškovi se priznaju u iznosu sadašnje vrednosti očekivanih budućih gotovinskih tokova. Obaveze po osnovu otpremnina prilikom odlaska u penziju i po osnovu jubilarnih nagrada se procenjuju na godišnjem nivou od strane nezavisne, kvalifikovane interne komisije ili zaposlenih lica Društva.

Aktuarski dobici i gubici i troškovi prethodno izvršenih usluga priznaju se kao nerealizovani dobici i gubici po osnovu planova definisanih primanja kada nastanu.

c) Učešće u dobiti i bonusi

Društvo priznaje obavezu za bonuse i učešće u dobiti zaposlenih u periodu kada je doneta odluka o njihovoj isplati, odnosno priznaje obavezu i trošak za bonuse i učešće u dobiti zaposlenih na osnovu proračuna kojim se uzima u obzir dobit koja

pripada vlasnicima kapitala nakon određenih korekcija. Učešće zaposlenih u dobiti kao i bonusi podležu obračunu svih pripadajućih poreza i doprinosa na zarade.

d) Kratkoročna, plaćena odsustva

Akumulirana plaćena odsustva mogu da se prenose i koriste u narednim periodima, ukoliko u tekućem periodu nisu iskorišćena u potpunosti. Kada je procena rukovodstva Društva, da iznos kratkoročnih plaćenih odsustava na kraju prethodne godine nije materijalno značajan ne vrše se ukalkulisavanja navedenih obaveza na dan bilansa stanja.

3.15. Porezi i doprinosi

a) Porez na dobit

Tekući porez

Porez na dobit se obračunava i plaća u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica.

Porez na dobitak predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica Republike Srbije. Tekući porez na dobitak predstavlja iznos obračunat primenom propisane poreske stope od 15% na osnovicu koju predstavlja oporezivi dobitak. Oporezivi dobitak se utvrđuje u poreskom bilansu kao dobit pre oporezivanja iskazana u bilansu uspeha, nakon usklađivanja prihoda i rashoda na način propisan poreskim zakonodavstvom Republike Srbije. Iznos ovako utvrđenog poreza i iskazanog u poreskoj prijavi se umanjuje po osnovu poreskih kredita i poreskih podsticaja.

Poreski propisi u Republici Srbiji, ne dozvoljavaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda iskoriste kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u određenom prethodnom periodu. Gubici iz tekućeg perioda mogu se preneti na račun dobiti utvrđene u godišnjem poreskom bilansu iz budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

Obračunati tekući porez se priznaje kao obaveza i rashod u obračunskom periodu na koji se isti odnosi.

Odloženi porez

Odloženi porez na dobit se obračunava za sve privremene razlike između poreske osnove imovine i obaveza i njihove knjigovodstvene vrednosti. Važeće poreske stope na dan izveštavanja ili poreske stope koje su nakon tog dana stupile na snagu, koriste se za obračun iznosa odloženog poreza.

Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike. Odložena poreska sredstva priznaju se za odbitne privremene razlike i za efekte prenetog gubitka i neiskorišćene iznose prenosivih poreskih kredita i poreskih gubitaka iz prethodnog perioda, do nivoa do kojeg je izvesno da će postojati budući oporezivi dobiti na teret koji se odložena poreska sredstva mogu iskoristiti.

Knjigovodstvena vrednost odloženih poreskih sredstava preispituje se na svaki izveštajni datum i umanjuje do nivoa do kojeg više nije izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se ukupna vrednost ili deo vrednosti odloženih poreskih sredstava može iskoristiti.

Odložena poreska sredstva koja nisu priznata procenjuju se na svaki izveštajni datum i priznaju do nivoa u kojem je postalo verovatno da će buduća oporeziva dobit dozvoliti povraćaj odloženog poreskog sredstva.

Tekući i odloženi porezi priznaju se kao rashodi i prihodi i uključeni su u neto gubitak/dobit izveštajnog perioda, osim odloženih poreza koji se odnose na efekte procene fer vrednosti nekretnina, postrojenja i opreme evidentiranih preko revalorizacionih rezervi u kom slučaju se odloženi porezi knjiže preko ovih rezervi.

b) Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata poslovanja

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata poslovanja uključuju poreze na imovinu i druge poreze, razne naknade i doprinose koji se plaćaju u skladu sa republičkim i lokalnim poreskim propisima. Ovi porezi i doprinosi su prikazani u okviru ostalih poslovnih rashoda.

3.16. Dividende

Dividende vlasnicima evidentiraju se kao obaveza i umanjuju kapital u periodu u kojem je doneta odluka o njihovoj isplati.

Dividende odobrene za period nakon datuma izveštavanja se obelodanjuju u događajima nakon datuma izveštajnog perioda.

3.17. Državna davanja i državna pomoć

Državna davanja i pomoć mogu biti u obliku:

- državna pomoć su mere preduzete od strane države s namerom da pruži ekonomsku korist specifičnu za Društvo ako ispunjava određene kriterijume.
- državna davanja predstavljaju pomoć države u obliku prenosa resursa Društvu po osnovu ispunjenih izvesnih uslova u prošlosti ili budućnosti koji se odnose na poslovne aktivnosti društva.
- davanja povezana sa sredstvima su državna davanja za koja je primarni uslov da Društvo koje ima pravo da primi davanje treba da nabavi, izgradi ili na drugi način pribavi dugoročna sredstva. Mogu biti pripisani i sekundarni uslovi koji ograničavaju vrstu ili lokaciju sredstava ili periode u toku kojih sredstva treba pribaviti ili posedovati.
- davanja povezana sa prihodima su druga državna davanja, osim davanja povezanih sa sredstvima.

Državna davanja, uključujući nemonetarna davanja po fer vrednosti, se ne priznaju sve dok ne postoji opravdana uverenost:

- da će se Društvo pridržavati uslova povezanih sa davanjima; i
- da će davanje biti primljeno.

Državno davanje se priznaje na sistematskoj osnovi u bilansu uspeha tokom perioda u kojima Društvo priznaje kao rashod povezane troškove koje treba pokriti iz tog davanja.

Državno davanje koje se prima kao nadoknada za nastale rashode ili gubitke ili u svrhu pružanja direktne finansijske podrške Društvu sa kojom nisu povezani budući troškovi se priznaje u bilansu uspeha perioda u kojem se prima.

Nemonetarna državna davanja (u obliku prenosa nemonetarnih sredstava, kao što su zemljište ili drugi resursi, koji se daju na korišćenje Društvu) priznaju se po fer vrednost nemonetarnih sredstava.

Državna davanja povezana sa sredstvima, uključujući nemonetarna davanja po fer vrednosti, iskazuju se u bilansu stanja kao odloženi prihod po osnovu davanja koji se na sistematskoj osnovi priznaje u bilansu uspeha tokom veka trajanja sredstva. Davanja povezana sa prihodima se priznaju u okviru ostalih prihoda u bilansu uspeha.

3.18. Priznavanje prihoda

Društvo vrši priznavanje prihoda kroz model od pet koraka:

- 1) Identifikacija ugovora sa kupcima - ugovorne strane su odobrile ugovor (pismeno, usmeno ili u skladu sa drugim uobičajenim poslovnim praksama) i obavezale su se da ispune svoje obaveze;
- 2) Identifikacija ugovorne obaveze (obaveze činjenja) tj. da li je to isporuka dobra ili usluge - Društvo identifikuje prava svih strana u vezi sa dobrima ili uslugama koje se prenose;
- 3) Utvrđivanje cene transakcije - Društvo može da identifikuje uslove plaćanja za dobra ili usluge koje se prenose;
- 4) Alokacija cene transakcije na ugovorne obaveze - sadržina ugovora je komercijalna (to jest, očekuje se da će rizik, vreme ili iznos budućih tokova gotovine Društva da se promene kao rezultat ugovora): i
- 5) Priznavanje prihoda kada se ispune ugovorne obaveze - postoji značajna verovatnoća da će Društvo dobiti naknadu na koju će imati pravo u zamenu za dobra ili usluge koji će biti isporučeni kupcu. Prilikom vršenja procene da li je verovatno da će naplata nekog iznosa naknade biti izvršena, Društvo razmatra samo sposobnost i nameru kupca da plati taj iznos naknade do isteka roka dospeća. Iznos naknade na koji će Društvo imati pravo može biti manji od cene navedene u ugovoru ako je naknada promenljiva zato što Društvo može da ponudi kupcu popust na cenu.

Promenljivost koja se odnosi na naknade obećane od strane kupca može biti eksplicitno navedena u ugovoru. Pored uslova ugovora, postojanje sledećih okolnosti ukazuje na to da je obećana naknada promenljiva:

- a) kupac ima opravdano očekivanje koje proizilazi iz uobičajenih poslovnih praksi Društva, objavljenih politika ili konkretnih saopštenja da će Društvo prihvatiti manji iznos naknade od cene navedene u ugovoru. To jest, očekuje se da će Društvo ponuditi umanjenje cene (npr. popust, rabat, povraćaj novca ili kredit);
- b) druge činjenice i okolnosti ukazuju na nameru Društva da, prilikom zaključivanja ugovora sa kupcem, ponudi umanjenje cene kupcu.

Korak 1: Identifikacija ugovora sa kupcima

Ugovor je sporazum dveju strana koji kreira obavezujuća prava i obaveze za svaku stranu. MSFI 15 se primenjuje na sve ugovore koji imaju sve od sledećih odlika:

- 1) strane su odobrile ugovor i obavezale se na izvršenje ugovornih obaveza;
- 2) prava i obaveze strana u ugovoru se mogu identifikovati;
- 3) uslovi plaćanja se takođe mogu identifikovati;
- 4) ugovor je komercijalnog karaktera;
- 5) verovatno je da će se naknada iz ugovora naplatiti.

Ako svaka strana u ugovoru ima jednostrano pravo raskida ugovora koji je u celini neizvršen bez obaveze naknade drugoj strani onda ugovor ne postoji. Neizvršenje postoji ako kupcu nije isporučena roba odnosno pružene usluge i ako nije primljena, odnosno ne postoji pravo da se primi naknada u zamenu za robu i usluge.

U slučajevima kada imamo da su dva ili više ugovora zaključena u isto ili približno isto vreme sa istim kupcem onda se ti ugovori mogu kombinovati kao jedan ugovor. Neophodno je da se o ugovorima pregovaralo u paketu sa istim komercijalnim ciljem, da iznos naknade koji se plaća u okviru jednog ugovora zavisi od cene ili uslova iz drugog ugovora i da su roba ili usluge koji su obećani u okviru oba ugovora jedinstvena obaveza.

Promena u obavezujućim pravima i obavezama (npr. obim ugovora ili cena) tretira se kao modifikacija ugovora ako je odobrena i dovodi do stvaranja novih ili promene postojećih obavezujućih prava i obaveza. Modifikacije ugovora se tretiraju kao poseban ugovor samo ako se obim ugovora menja zbog novih odvojivih roba i usluga i ako promena u ugovorenoj ceni odražava pojedinačnu prodajnu cenu odvojive robe ili usluge.

Korak 2: Identifikacija ugovorne obaveze

Ugovorna obaveza (obaveza činjenja) je definisana ugovorom kao obaveza da se izvrši prenos kupcu odvojive robe ili usluge, pojedinačno ili zajedno ili u serijama tokom vremena. Aktivnosti koje ne rezultiraju u prenosu robe ili usluga kupcu nisu ugovorne obaveze iz ugovora sa kupcima i neće dovesti do priznavanja prihoda.

Potrebno je da sledeća dva kriterijuma budu ispunjena da bi se neka roba ili usluga smatrali odvojivom:

- Kupac može da ima koristi od pojedinačnog dobra ili usluge;
- Obećanje da se prenese roba ili usluga je odvojivo od ostalih obećanja iz ugovora.

Korak 3: Utvrđivanje cene transakcije

Cena transakcije predstavlja iznos naknade na koju Društvo očekuje da ima pravo u zamenu za prenos obećanih roba ili usluga i isključuje iznose naplaćene u ime trećih strana (npr. PDV). Prilikom određivanja transakcione cene u obzir se uzima i sledeće: da li postoje značajne komponente finansiranja, varijabilne komponente, iznosi koji se isplaćuju kupcu (npr. refundacije ili rabati) i nenovčane naknade. Varijabilne komponente mogu da uključuju popuste, pravo povrata, razne podsticaje, bonuse, kazne i slično.

Varijabilne komponente naknade se odmeravaju upotrebom dve metode:

- metod očekivane vrednosti (bazira se na ponderisanim očekivanim vrednostima u odnosu recimo na slične ugovore) i
- metod jednog najverovatnijeg iznosa (iznos koji je najverovatniji da se desi u slučajevima npr. kada postoji malo iznosa za razmatranje).

U slučajevima kada postoji komponenta finansiranja, prihod od prodaje se priznaje u iznosu koji predstavlja cenu koju bi kupac platio da je plaćanje izvršeno odmah u momentu isporuke robe ili usluga.

Društvo nije u obavezi da prilagođava iznos naknade po osnovu komponenti finansiranja ukoliko očekuje da će od prodaje do naplate proći manje od godinu dana.

Nenovčane naknade primljene od kupca se vrednuju po fer vrednosti.

Iznosi koji se isplaćuju kupcu uključuju iznose koje Društvo plaća ili očekuje da će ih platiti kupcu kao i kredite i slične stvari poput kupona ili vaučera. Računovodstveno se ovi iznosi obuhvataju tako što se za iznos naknade umanjuje cena transakcije (prihod se stornira), osim ako se plaćanje kupcu vrši kao zamena za drugu robu ili usluge primljene od kupca.

Korak 4: Alokacija cene transakcije na ugovorne obaveze

Cena transakcije iz 3. koraka se alocira na svaku ugovornu obavezu na bazi pojedinačnih (samostalnih) prodajnih cena svake ugovorne obaveze.

Samostalna prodajna cena je ona cena po kojoj bi se roba ili usluge zasebno prodavale. U slučajevima kada samostalne prodajne cene nisu lako uočljive, one se procenjuju i to korišćenjem jednog od sledećih pristupa:

- usklađena tržišna procena,
- očekivani troškovi plus marža, i
- rezidualni pristup (ono što ostane nakon što se oduzmu uočljive pojedinačne prodajne cene ostalih ugovornih obaveza).

Korak 5: Priznavanje prihoda nakon što je svaka ugovorna obaveza ispunjena

Cena transakcije alocirana na svaku od ugovornih obaveza (korak 4) priznaje se kao prihod kada je ispunjenje obaveze nastalo i to tokom vremena ili u određenom trenutku u vremenu.

Ispunjenje nastaje kada je kontrola nad obećanim dobrima ili uslugama prenešena na kupca, tj. kada on ima mogućnost da upravlja korišćenjem te imovine i mogućnost da značajno stiče sve preostale koristi od te imovine.

Sledeći faktori se mogu koristiti za razmatranje da li je došlo do prenosa kontrole:

- Društvo je fizički prenelo imovinu na kupca,
- ko ima zakonsko pravo nad imovinom,
- rizici i naknade u vezi sa vlasništvom,
- prihvatanje imovine od strane kupca,
- Društvo ima sadašnje pravo na naplatu po osnovu imovine.

Prihod se priznaje tokom vremena ako je ispunjen jedan od sledećih uslova:

- Kupac istovremeno prima i upotrebljava sve koristi koje Društvo pruža tokom izvršenja posla;
- U okviru izvršenja posla stvara se ili poboljšava imovina koja je pod kontrolom kupca;
- U okviru izvršenja posla ne stvara se imovina koju subjekt može upotrebiti na drugačiji način i subjekt ima ostvarivo pravo na plaćanje za ono što je uradio do određenog trenutka.

Prihod se priznaje tokom vremena na način koji najbolje predstavlja napredak u prenosu kontrole nad robom ili uslugama kupcu. Društvo primenjuje jednu od dve metode za merenje tog napretka:

- metod autputa (npr. procene ostvarenih rezultata, postignute kritične tačke iz projekta, jedinice proizvedene/isporučene i slično) i
- metod inputa (npr. utrošeni resursi, časovi rada, nastali troškovi, utrošeno vreme, radni sati mašina, itd.).

Ako uslovi za priznavanje prihoda tokom vremena nisu ispunjeni, onda se prihod priznaje u određenom trenutku. Prihod se priznaje u momentu u kome Društvo prenosi kontrolu nad određenom robom ili uslugama na kupca.

Troškovi ugovora

Društvo priznaje dodatne troškove sticanja ugovora s kupcem kao imovinu ako se očekuje povrat tih troškova. Dodatni troškovi sticanja ugovora su oni troškovi koje snosi Društvo prilikom sticanja ugovora sa kupcem, a koje ne bi snosio da nije bilo sticanja ugovora.

Troškovi ispunjenja ugovora se kapitališu ako ti troškovi nisu u delokrugu nekog drugog standarda, ako se odnose direktno na ugovor, zbog tih troškova se stvaraju ili povećavaju resursi i ako se očekuje povrat tih troškova.

Garancije

Ako kupac ima mogućnost odvojene kupovine garancije, garancija se smatra odvojitom uslugom i Društvo je dužno da tu garanciju tretira kao ugovornu obavezu i da na nju primenjuje sve ono što je prethodno opisano. Pri proceni da li se garancijom pruža usluga kupcu, treba da se razmotre i zakonski zahtevi u pogledu garancija kao i period koji pokriva garancija (što je duži period, veća je verovatnoća da se pruža usluga).

Finansijski prihodi

Finansijski prihodi obuhvataju prihode od kamata, kursnih razlika i ostale finansijske prihode, ostvarene iz odnosa sa matičnim, zavisnim i ostalim povezanim pravnim licima.

Prihodi od kamata se, u skladu sa načelom uzročnosti, priznaju u bilansu uspeha perioda na koji se odnose. Prihod od kamata potiče od kamata na deponovana sredstva kod banaka, kao i na zatezne kamate koje se obračunavaju kupcima koji kasne u izvršavanju svojih obaveza, u skladu sa ugovornim odredbama.

Prihod od zakupnina

Prihod od zakupnina potiče od davanja investicionih nekretnina u operativni zakup i obračunava se na proporcionalnoj osnovi tokom perioda trajanja zakupa.

Prihod od dividendi

Prihod od dividendi se priznaje kada se ustanovi pravo da se dividenda primi.

3.19. Rashodi

Rashodi se priznaju u bilansu uspeha po načelu uzročnosti prihoda i rashoda odnosno na obračunskoj osnovi i utvrđuju se za period kada su nastali.

Poslovni rashodi

Poslovni rashodi obuhvataju troškove uslovljene stvaranjem prihoda od prodaje i uključuju nabavnu vrednost prodate robe, troškove materijala, goriva i energije, bruto zarade, troškove amortizacije i usluge pružene od strane trećih lica. Poslovni rashodi obuhvataju i opšte troškove kao što su troškovi zakupa, marketinga, osiguranja, platnog prometa, poreza i ostali troškovi nastali u tekućem obračunskom periodu.

Finansijski rashodi

Finansijski rashodi obuhvataju rashode po osnovu kamata i kursnih razlika i ostale finansijske rashode, koji se evidentiraju u bilansu uspeha perioda na koji se odnose, a u skladu sa načelom uzročnosti.

3.20. Troškovi pozajmljivanja

Rashodi kamata i drugi troškovi pozajmljivanja koji se mogu neposredno pripisati sticanju, izgradnji ili izradi kvalifikovanog sredstva moraju se kapitalizovati, odnosno pripisati nabavnoj vrednosti - ceni koštanja sredstva. Kvalifikovanim sredstvom se smatra sredstvo koje se osposobljava za upotrebu i koje zahteva duži vremenski period da bi bilo spremno za nameravanu upotrebu ili prodaju.

Društvo treba da započne kapitalizaciju troškova pozajmljivanja, kao deo nabavne vrednosti sredstva koje se kvalifikuje, na datum početka kapitalizacije. Datum početka kapitalizacije je datum kada Društvo prvi put ispuni svaki od navedenih uslova:

- a) napravi izdatke za sredstvo;
- b) napravi troškove pozajmljivanja i
- c) preduzme aktivnosti neophodne da bi se sredstvo pripremilo za planiranu upotrebu ili prodaju.

Društvo treba da prestane sa kapitalizacijom troškova pozajmljivanja kada su u suštini završene sve aktivnosti neophodne da bi se sredstva koja se kvalifikuju pripremila za planiranu upotrebu ili prodaju.

Društvo treba da obustavi kapitalizaciju troškova pozajmljivanja tokom produženih perioda u kojima je prekinut aktivan razvoj sredstva koje se kvalifikuje.

Rashodi kamata i drugi troškovi koji se ne mogu neposredno pripisati sticanju, izgradnji ili izradi sredstva priznaju se na teret rashoda perioda u kome nastaju.

3.21. Odmeravanje fer vrednosti

Za sve elemente imovine i obaveza za koje je usvojena politika vrednovanja po fer vrednosti primenjuje se Međunarodni standard finansijskog izveštavanja - MSFI 13 Odmeravanje fer vrednosti i instrukcije propisane ovim pravilnikom.

Kada je imovina stečena ili obaveza preuzeta u transakciji razmene takve imovine ili obaveze, cena transakcije je cena plaćena za sticanje imovine ili naplaćena za preuzimanje obaveze (*ulazna cena*). Suprotno tome, fer vrednost imovine ili obaveze je cena koja bi bila naplaćena za prodaju imovine ili plaćena za prenos obaveze (*izlazna cena*).

Prilikom procene fer vrednosti Društvo treba da dosledno koristi izabrane tehnike procene koje su odgovarajuće u datim okolnostima i za koje ima dovoljno raspoloživih podataka. Tehnike procene koje Društvo može da koristi su:

- tržišni pristup - koriste se kupoprodajne cene i ostale relevantne informacije na bazi tržišnih transakcija sa identičnim ili uporedivim (sličnim) sredstvima, obavezama ili grupama sredstava i obaveza;
- troškovni pristup - koriste se iznosi koji bi se zahtevali za zamenu određenog sredstva - tekući troškovi zamene;
- prinosni pristup - zasniva se na konvertovanju budućih iznosa (npr. neto novčani tok ili prihodi i rashodi) u sadašnju vrednost pomoću diskontovanja. Fer vrednost kod ove metode utvrđuje se na bazi tekućih tržišnih očekivanja i pretpostavki o određenim budućim iznosima.

Prilikom merenja fer vrednosti pomoću navedenih metoda (tržišna, troškovna, prinosna) koriste se ulazni podaci - inputi.

Prilikom korišćenja ulaznih podataka (inputa) neophodno je poštovati sledeću hijerarhiju fer vrednosti u tri nivoa:

- Nivo 1 - Kotirane (nekorigovane) cene sa aktivnog tržišta za identična sredstva i obaveze kojima pravno lice ima pristup na dan procene. Tržišne cene sa aktivnog tržišta predstavljaju najpouzdaniji dokaz kolika je fer vrednost i treba ih bez korekcija i usklađivanja koristiti kao primarni input, osim u izuzetnim slučajevima.

- Nivo 2 - Ulazni podaci (inputi) koji podrazumevaju korišćenje:

- kotiranih tržišnih cena sa aktivnog tržišta za slična sredstva i obaveze,
- kotirane tržišne cene za identična ili slična sredstva i obaveze sa tržišta koje nisu aktivna,
- stopa prinosa na tržištu, i
- ostale inpute, osim kotiranih cena, koji su uočljivi za sredstvo ili obavezu (npr. kamatne stope i krive prinosa koje su uočljive u uobičajenim kotiranim intervalima itd).

- Nivo 3 - Inputi koji nisu vidljivi jer ne postoji aktivno tržište, kotirane tržišne cene ili uporedivi oblici imovine ili obaveza. To su procene koje se ne zasnivaju na eksternim podacima koji su vidljivi na tržištu, već na internim procenama rukovodstva kao što je prinosna metoda zasnovana na sadašnjoj vrednosti budućih novčanih tokova koje projektuje uprava.

Tehnike procene vrednosti koje se koriste za odmeravanje fer vrednosti primenjuju se dosledno. Promena tehnike procene, ili njene primene je, primerena, ako promena rezultira u odmeravanju koje jednako, ili bolje odražava fer vrednost u datim okolnostima. To može biti slučaj ako se, na primer, dogodi neki od sledećih događaja:

- a) razvoj novih tržišta;
- b) nove informacije postanu dostupne;
- c) prethodno korišćene informacije više nisu dostupne;
- d) tehnike procene su unapređene; ili

e) tržišni uslovi se promene.

Izmene koje su posledica promene u tehnici procene vrednosti ili njenoj primeni se računovodstveno obuhvataju kao promena u računovodstvenoj proceni a ne kao promena u računovodstvenoj politici koja bi zahtevala korigovanja rezultata ranijih godina.

3.22. Naknadno ustanovljene greške

Ispravka naknadno ustanovljenih materijalno značajnih grešaka, tj. u iznosu većem od 1% ukupnih prihoda iz prethodne godine vrši se preko računa neraspoređene dobiti iz ranijih godina, odnosno neraspoređenog gubitka ranijih godina. Naknadno ustanovljene greške koje su ispod praga značajnosti, ispravljaju se na teret rashoda, odnosno u korist prihoda tekućeg perioda u kome su identifikovane.

Materijalno značajna greška se posmatra u kumulativnom i/ili pojedinačnom iznosu.

U slučaju postojanja materijalno značajnih grešaka Društvo koriguje najmanje uporedne podatke za prethodnu poslovnu godinu u finansijskim izveštajima kada je greška otkrivena.

3.23. Transakcije sa povezanim licima

Povezano lice je lice koje ima kontrolu nad Društvom ili ima značajan uticaj na Društvo prilikom donošenja poslovnih i finansijskih odluka.

Povezana lica su:

- zavisna i pridružena Društva,
- rukovodstvo Društva,
- vlasnici, odnosno osnivači Društva.

Transakcije Društva sa povezanim stranama, uključuju iznos transakcija, prirodu odnosa sa povezanim stranama i druge informacije o transakcijama neophodne za razumevanje finansijskog položaja. Informacije o pojedinačnim transakcijama mogu se objediniti u skladu sa njihovom prirodom, osim kada su odvojene informacije potrebne za razumevanje efekata tih transakcija na finansijsko stanje Društva. Informacije o ovim transakcijama se obelodanjuju samo ako nisu zaključene pod uobičajenim tržišnim uslovima.

Društvo obelodanjuje naziv i sedište svakog društva u kojem Društvo, direktno ili indirektno poseduje udeo, iskazujući učešće u kapitalu, iznos kapitala i rezervi i dobitak ili gubitak poslednjeg izveštajnog perioda predmetnog društva, a za koje su usvojeni finansijski izveštaji.

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE I PROSUĐIVANJA

Računovodstvene procene i prosuđivanja se kontinuirano vrednuju i zasnivaju se na istorijskom iskustvu i drugim faktorima, uključujući očekivanja budućih događaja za koje se veruje da će u datim okolnostima biti razumna.

4.1. Ključne računovodstvene procene i pretpostavke

Društvo pravi procene i pretpostavke koje se odnose na budućnost. Rezultirajuće računovodstvene procene će, po definiciji, retko biti jednake ostvarenim rezultatima. Procene i pretpostavke se stalno preispituju. Izmene knjigovodstvenih procena priznaju se u periodu izmene ukoliko se odnose samo na taj period ili u periodu izmene i budućim periodima ukoliko izmena utiče na tekući i buduće periode. Rukovodstvo koristi sledeće procene prilikom sastavljanja finansijskih izveštaja:

Amortizacija i stopa amortizacije

Obračun amortizacije i stope amortizacije su zasnovane na projektovanom ekonomskom veku trajanja nekretnina, postrojenja i opreme. Jednom godišnje Društvo procenjuje ekonomski vek nekretnina, postrojenja i opreme na osnovu trenutnih predviđanja.

Ispravka vrednosti potraživanja

Ispravka vrednosti sumnjivih i spornih potraživanja je izvršena na osnovu očekivanog kreditnog gubitka. Društvo primenjuje uprošćeni ili pojednostavljeni pristup za računanje obezvređenja kod potraživanja iz poslovanja. Za računanje očekivanog kreditnog gubitka, standard dozvoljava upotrebu tzv. matrica za određivanje ispravke vrednosti. Upotreba matrica za ispravku vrednosti podrazumeva grupisanje potraživanja na bazi različitih karakteristika kupaca i istorijskih obrazaca ostvarenih gubitaka. Model koji Društvo koristi zasniva se na proceni naplativosti potraživanja u odnosu na ukupnu prodaju na kraju tekuće godine. Poređenjem ova dva parametra dolazi se do procentualnog iznosa za otpis potraživanja na dan bilansa.

Obezvređenje nefinansijske imovine

Na dan izveštavanja, rukovodstvo Društva analizira vrednosti po kojima su prikazana nematerijalna imovina i nekretnine, postrojenja i oprema Društva. Ukoliko postoji indikacija da je neko sredstvo obezvređeno, nadoknadiv iznos te imovine se procenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvređenja. Ukoliko je nadoknadivi iznos nekog sredstva procenjen kao niži od vrednosti po kojoj je to sredstvo prikazano, postojeća vrednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknadive vrednosti. Razmatranje obezvređenja zahteva od rukovodstva subjektivno prosuđivanje u pogledu tokova gotovine, stopa rasta i diskontnih stopa za jedinice koje generišu tokove gotovine, a koje su predmet razmatranja.

Rezervisanja po osnovu otpremnina i jubilarnih nagrada

Troškovi utvrđenih naknada zaposlenima nakon odlaska u penziju nakon ispunjenih zakonskih uslova i jubilarnih nagrada utvrđuju se primenom aktuarske procene. Aktuarska procena uključuje procenu diskontne stope, budućih kretanja zarada, stope mortaliteta i budućih povećanja naknade po odlasku u penziju. Zbog dugoročne prirode ovih planova, značajne neizvesnosti utiču na ishod procene.

Rezervisanje po osnovu sudskih sporova

Društvo je uključeno u veći broj sudskih sporova koji proističu iz njegovog svakodnevnog poslovanja i odnose se na komercijalna pitanja, kao i pitanja koja se tiču radnih odnosa, a koja se rešavaju ili razmatraju u toku regularnog poslovanja. Pravni sektor Društva procenjuje verovatnoću negativnih ishoda ovih pitanja, kao i iznose verovatnih ili razumnih procena gubitaka. Pitanja koja su ili potencijalne obaveze ili ne zadovoljavaju kriterijume za rezervisanje se obelodanjuju, osim ako je verovatnoća odliva resursa koji sadrže ekonomske koristi veoma mala.

Odložena poreska sredstva

Odložena poreska sredstva priznaju se na sve neiskorišćene poreske kredite do mere do koje je izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se neiskorišćeni poreski krediti mogu iskoristiti. Značajna procena od strane rukovodstva Društva je neophodna da bi se utvrdio iznos odloženih poreskih sredstava koja se mogu priznati, na osnovu perioda nastanka i visine budućih oporezivih dobitaka i strategije planiranja poreske politike.

Utvrđivanje fer vrednosti finansijskih instrumenata

Fer vrednost finansijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnom tržištu na dan bilansa stanja se bazira na kotiranim tržišnim cenama ponude ili tražnje, bez umanjenja po osnovu transakcionih troškova.

Fer vrednost finansijskih instrumenata koji nisu kotirani na aktivnom tržištu se određuje korišćenjem odgovarajućih tehnika vrednovanja, koje obuhvataju tehnike neto sadašnje vrednosti, poređenje sa sličnim instrumentima za koje postoje tržišne cene i ostale relevantne modele. Kada tržišni inputi nisu dostupni, oni se određuju procenjivanjima koja uključuju određeni stepen rasuđivanja u proceni "fer" vrednosti. Modeli procene odlikavaju trenutno stanje na tržištu na datum merenja i ne moraju predstavljati uslove na tržištu pre ili nakon datuma merenja. Stoga se tehnike vrednovanja revidiraju periodično, kako bi na odgovarajući način odrazile tekuće tržišne uslove.

5. NEMATERIJALNA IMOVINA

	Ulaganja u razvoj 010	Koncesije, patenti, licence i slična prava 011	Goodwill	Softveri i ostala prava 012	Ostala nemat. ulaganja	Nemat. ulaganja u pripremi	Dati avansi 017	Ukupno
Nabavna bruto vrednost na početku godine	2,347	1,221		3,404				6,972
Povećanje:	0	0	0	0	0	0	181	181
Nabavke u toku godine		0				0	181	181
Revalorizacija u toku godine								0
Smanjenje:	0	0	0	0	0	0	181	181
Aktiviranje							181	181
Prodato								0
Rashodovano								0
Nabavna bruto vrednost na kraju godine	2,347	1,221	0	3,404	0	0	0	6,972
								0
Kumulirana ispravka vrednosti na početku godine	1,095	537		2,686				4,318
Povećanje:	470	245	0	552	0	0	0	1,267
Amortizacija u toku godine	470	245		552				1,267
Obezvredjenje u toku godine								0
Smanjenje:	0	0	0	0	0	0	0	0
Kumulirana ispravka u prodaji								0
Kumulirana ispravka u rashodovanju								0
Stanje ispravke vrednosti na kraju godine	1,565	782	0	3,238	0	0	0	5,585
								0
Neto sadašnja vrednost:								0
31.12.2022. godine	782	439	0	166	0	0	0	1,387
								0
Neto sadašnja vrednost:								0
31.12.2021. godine	1,252	684	0	718	0	0	0	2,654

6. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

	021	022	023	025	0267	027	029	000 din.
	Gradjevinsk o zemljište	Građevinsk ki objekti	Postrojenj a i oprema	Ostale nekret. postrojenj a i oprema NA LIZING	Ostala pokretn a imovina	NPO u pripremi	Avansi za nekretni ne, postroje nja i opremu	Ukupno
Nabavna vrednost na početku godine	42,007	343,972	589,578	91,888	994	78,322	1,340	1,148,101
Povećanje:	0	4,637	51,871	48,605	0	77,916	57,696	240,725
Nabavka, aktiviranje i prenos		4,637	51,871	48,605		77,916	57,696	240,725
Procena u toku godine								0
Viškovi utvrđeni popisom								0
Promena po osnovu evalORIZACIJE								0
Smanjenje:	0	0	17,358	0	0	103,913	33,553	154,824
Prodaja u toku godine			13,182					13,182
Rashod u toku godine			4,176					4,176
Prenos na sredstva namenjena prodaji								0
Prenos na drugi inv. Broj	0							0
Manjkovi utvrđeni popisom								0
Aktiviranje						103,913	33,553	137,466
Nabavna vrednost na kraju godine	42,007	348,609	624,091	140,493	994	52,325	25,483	1,234,002
								0
Kumulirana ispravka na početku godine	0	266,109	238,272	18,115	190	0	0	522,686
Povećanje:	0	8,450	40,922	9,049	100	0	0	58,521
Amortizacija		8,450	40,922	9,049	100			58,521
Obezvređenje								0
Ostalo - aktiviranje								0
Smanjenje:	0	0	10,697	0	0	0	0	10,697
Po osnovu prodaje			7,325					7,325
Po osnovu rashodovanja			3,373					3,373
Po osnovu prenosa na sredstva namenjena prodaji								0
Po osnovu manjkova utvrđenih popisom								0
Stanje na kraju godine	0	274,559	268,497	27,164	290	0	0	570,510
								0
Neto sadašnja vrednost:								0
31.12.2022. godine	42,007	74,050	355,594	113,329	704	52,325	25,483	663,492
								0
Neto sadašnja vrednost:								0
31.12.2021. godine	42,007	77,863	351,306	73,773	804	78,322	1,340	625,415

Knjigovodstvena vrednost koja bi bila priznata na datum izveštavanja za zemljište, i postrojenja da nisu naknadno vrednovana primenom modela revalorizacije iznosi u hiljadama RSD:

- za zemljište 20,621,
- za postrojenja konto 0230: 316.531

Promena krajnjeg stanja u odnosu na početno stanje revalorizacionih rezervi:

Revalorizacione rezerve	Stanje na dan 1.1. (tekuće) godine	Stanje na dan 31.12. (tekuće) godine	Efekat promene
Zemljište	21.386	21.386	0
Građevinski objekti	0	0	0
Postrojenja	44.274	39.061	-5.213
Oprema	0	0	0
Ukupno	65.660	60.447	-5.213

Pri proceni zemljišta i postrojenja primenom modela revalorizacije knjiženi su odloženi porezi u prethodnim periodima.

U 2022. godini društvo nije vršilo naknadno vrednovanje zemljišta.

Kreditni kod Fonda za razvoj su osigurani hipotekama i reda na nepokretnostima Društva i to nad:

Zgrada aneksa kalupne kovačnice 1388/7/19 čija sadašnja vrednost na dan 31. decembra 2022 godine iznosi 5.369 hiljada RSD.

Zgrada kalupne kovačnice 1388/7/1 čija sadašnja vrednost na dan 31. Decembra 2022 godine iznosi 24.579 hiljada RSD.

Sadašnja vrednost opreme koju je Društvo uzelo u lizing na dan 31. Decembra 2022 godine iznosi RSD 113.329 hiljada, i vodi se na kontu 025. Društvo ima isključivo finansijski lizing.

Nije bilo troškova pozajmljivanja koji su kapitalizovani.

7. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

	2022 godine	2021 godine
Učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica		
Učešća u kapitalu pridruženih subjekata i zajedničkim poduhvatima		
Učešća u kapitalu ostalih pravnih lica i dugoročne hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat konto 0420	0	96
Minus: Ispravka vrednosti (analitika)		96
Stanje na dan 31. decembra	0	0

8. ZALIHE

	2022 godine	2021 godine
Materijal 10	95.115	69.630
Nedovršena proizvodnja 11	86.779	85.193
Gotovi proizvodi 12	14.363	5.306
Roba 13	326	353
Stalna sredstva koja se drže za prodaju 14	1.380	1.380
Plaćeni avansi za zalihe i usluge 15	3.226	2.151
Minus: ispravka vrednosti (analitika)		
Stanje na dan 31. decembra	201.189	164.013

Povećanje/(smanjenje) vrednosti nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda iskazuje se u korist ili na teret poslovnih prihoda u bilansu uspeha (Napomena 27).

Zalihe nisu založene kao instrument obezbeđenja (jemstvo) za obaveze po osnovu bankarskih kredita.

9. POTRAŽIVANJA PO OSNOVU PRODAJE

	2022 godine	2021 godine
Potraživanja po osnovu prodaje		
Potraživanja od kupaca u zemlji 2040	35.999	40.980

Potraživanja od kupaca u inostranstvu 2050	16.268	30.500
Potraživanja od matičnog, zavisnih i ostalih povezanih lica u zemlji 200	52.500	28.983
Minus: ispravka vrednosti (analitika)	0	
Ispravka vrednosti potraživanja od kupaca u zemlji 2049	941	0
Ispravka vrednosti potraživanja od kupaca u inostranstvu 2059	219	0
Stanje na dan 31. decembra	103.607	100.463

Najznačajnije materijalno značajne stavke se odnose na:

Na dan 31.12.2022. godine vršena su usaglašenja sa kupcima. Privredno društvo ima veća potraživanja od domaćih kupaca i to: EDEPRO Beograd u iznosu od 18.886 hiljade dinara, FKL Temerin u iznosu od 7.014 hiljada dinara, METALAC FAD u iznosu od 4.731 hiljadu dinara, GM – CNC Indjija u iznosu od 1.337 hiljada dinara, REDUKTORI 2013 Niš u iznosu od 1.076 hiljada dinara. Potraživanje od matičnog pravnog lica Ming DOO Beograd u iznosu od 52.500 hiljade dinara. Od ino kupaca, veća potraživanja su od NARDI SRL (ITL) u iznosu od 6.016 hiljade dinara, KNOTT (SK) u iznosu 1.984 hiljade dinara, WABTEC MZT (MK) u iznosu 3.842 hiljade dinara, TENMAT (GB) u iznosu 4.222 hiljada dinara.

Knjigovodstvena vrednost potraživanja po osnovu prodaje iskazana je u sledećim valutama:

	2022 godine	2021 godine
U hiljadama		
RSD	87.558	69.963
EUR konto 2050	137	259
Druge valute (<i>navesti ako je primenljivo</i>)		

Promene na računu ispravke vrednosti potraživanja su:

	2022 godine	2021 godine
Stanje na dan 1. januara 2049 i 2059	0	822
Dodatna ispravka vrednosti	1.160	0
Direktan otpis prethodno ispravljenih potraživanja	0	0
Naplaćena ispravljena potraživanja	0	0
Storno prethodne ispravke u skladu sa MSFI 9 i obračunom kreditnih gubitaka prema martici ispravke potraživanja za tekuću godinu		-822
Stanje na dan 31. decembra	1.160	0

Potraživanja po osnovu prodaje i ostala potraživanja su nekamatonosna.

10. OSTALA KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA

	2022 godine	2021 godine
Potraživanja za kamatu i dividende 220		
Potraživanja od zaposlenih 221	1.096	628
Potraživanja od izvoznika 210		
Potraživanja po osnovu uvoza za tuđ račun 211		
Potraživanja iz komisije i konsignacione prodaje 212		
Potraživanja od zavisnog pravnog lica 218		
Potraživanja od državnih organa i organizacija 222	473	474
Potraživanja za više plaćen porez na dobitak 223		
Potraživanja po osnovu preplaćenih ostalih poreza i doprinosa 224	62	23
Potraživanja za naknade zarada koje se refundiraju 225		
Potraživanja po osnovu naknada šteta 226		
Ostala kratkoročna potraživanja 228	494	179
Minus ispravka vrednosti potraživanja iz specifičnih poslova (analitika)		

Porez na dodatu vrednost u primljenim fakturama po opštoj stopi (osim plaćenih avansa) 270		1.739	1.044
Porez na dodatu vrednost u primljenim fakturama po posebnoj stopi (osim plaćenih avansa) 271		29	72
Porez na dodatu vrednost u datim avansima po opštoj stopi 272			
Porez na dodatu vrednost u datim avansima po posebnoj stopi 273			
Porez na dodatu vrednost plaćen pri uvozu dobara po opštoj stopi 274			
Porez na dodatu vrednost plaćen pri uvozu dobara po posebnoj stopi 275			
Porez na dodatu vrednost obračunat na usluge inostranih lica 276			
Potraživanja za više plaćeni porez na dodatu vrednost 279		96	16.871
Stanje na dan 31. decembra		3.989	19.291

Zaposlenima se odobravaju kratkoročne pozajmice u skladu sa Ugovorima koji su potpisani između zaposlenog i Društva, koje se vraćaju u okviru 12 meseci od odobrenja, bez obračunavanja kamate.

11. KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

	2022 godine	2021 godine
Potraživanja za date zajmove u zemlji -232		
Finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz Bilans Uspeha 236		
Ostali kratkoročni finansijski plasmani 238		
Minus: Ispravka vrednosti (analitika)		
Stanje na dan 31. decembra		

12. GOTOVINSKI EKIVALENTI I GOTOVINA

	2022 godine	2021 godine
Hartije od vrednosti - gotovinski ekvivalenti 240		
Tekući (poslovni) računi 241	923	309
Izdvojena novčana sredstva i akreditivi 242		
Blagajna 243		
Devizni račun 244	206	
Devizni akreditivi 245		
Devizna blagajna 246		
Novčana sredstva čije je korišćenje ograničeno ili vrednost umanjena 249		
Ostala novčana sredstva 248		
Stanje na dan 31. decembra	1.129	309

13. KRATKOROČNA AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

	2022 godine	2021 godine
Unapred plaćeni troškovi		
Potraživanja za nefakturisani prihod		
Razgraničeni troškovi po osnovu obaveza		
Ostala aktivna vremenska razgraničenja 2899	2133	82
Stanje na dan 31. decembra	2.133	82

14. KAPITAL

a) Osnovni kapital

Registrovani iznos osnovnog kapitala Društva kod Agencije za privredne iznosi 2.050.829,58 evra, od čega se na novčani kapital odnosi 0 evra i nenovčani kapital 2.050.829,58 evra.

b) Upisani a neuplaćeni kapital

Društvo nema upisan a neuplaćen kapital.

U nastavku je data detaljna tabela promena na kapitalu za godinu koja se završava 31.12. tekuće godine i 31.12. prethodne godine:

	Osnovni kapital 30	Statutarne rezerve 32	Revalorizacije rezerve 330	Nerealizovani gubici i dobiti 331	Neraspoređe ni dobitak/ (gubitak)	Ukupno
Stanje 1.1.2021. godine	162.274	2	69.978	-151	297.016	529.119
Isplata dobiti						
Neto gubitak/dobitak 2021 godine			-4.318	-1.020	34.612	29.274
Stanje 31.12.2021. godine	162.274	2	65.660	-1.171	331.628	558.393
Stanje 1.1.2022. godine	162.274	2	65.660	-1.171	331.628	558.393
Neto gubitak/dobitak tekuće godine			-5.213	-121	56.476	51.142
Stanje 31.12.2022 godine	162.274	2	60.447	-1.292	388.104	609.535

Nominalna vrednost akcija je 600rsd. Društvo ima 270.455 običnih akcija. Društvo nije upisivalo akcije u izveštajnom periodu.

c) Rezerve

Statutarne i druge rezerve uključuju: rezerve za sticanje sopstvenih akcija, za poništenje preferencijalnih akcija, za pokriće budućih gubitaka i iznose 2 hiljade RSD na kraju tekuće godine.

d) Revalorizacije rezerve i nerealizovani dobiti i gubici

Smanjenje od RSD 5.213 hiljada odnosi na realizovane revalorizacije rezerve po osnovu razlike između amortizacije na nabavnu i amortizacije na revalorizovanu vrednost postrojenja od kojih se iznos od 5,213 hiljada dinara prenosi na račun dobiti 34. Nerealizovani gubici se odnose na aktuarske dobitke/gubitke po osnovu rezervisanja za otpremnine za odlazak u penziju u iznosu od 121 hiljada RSD.

15. DUGOROČNA REZERVISANJA

	Troškovi u garantnom roku	Sudski sporovi	Zadržane kaucije i depoziti	Restrukturiranje	Otpremnine za odlazak u penziju i jubilarne nagrade	Ostala rezervisanja	Ukupno
Stanje na dan 1. januara 2021 godine					2.519		
Dodatna rezervisanja					1.854		
Efekat diskontovanja							
Iskorišćeno u toku godine					252		
Ukidanje neiskorišćenih iznosa							
Stanje na dan 31. decembra 2021 godine					4.121		

Dodatna rezervisanja						406			
Efekat diskontovanja									
Iskorišćeno u toku godine						244			
Ukidanje neiskorišćenih iznosa									
Stanje na dan 31. decembra 2022 godine						4.283			

a) Rezervisanja za troškove u garantnom roku

Uobičajena praksa je da Društvo daje garanciju na svoje proizvode za period od 12 meseci. Rukovodstvo procenjuje troškove rezervisanja za buduće zahteve u garantnom roku na osnovu informacija o ovim zahtevima u prethodnim periodima, kao i na osnovu nedavnih trendova koji bi mogli nagovestiti da se informacije o prošlim troškovima mogu razlikovati od budućih zahteva. U tekućoj godini nisu rađena rezervisanja za troškove u garantnom roku, jer njihov efekat nije toliko značajan.

b) Sudski sporovi

Rezervisanja za sudske sporove se mogu odnositi na rezervisanja za određene sudske sporove koje su protiv Društva pokrenuli poverioci/kupci/zaposleni. Rezervisanja za sudske sporove formiraju se u iznosu koji odgovara najboljoj proceni rukovodstva Društva u pogledu izdataka koji će nastati da se takve obaveze izmire.

Na 31. Decembar 2022. Godine, Društvo kao tuženi ima sudske procese sa zaposlenima za naknadu štete, i spor pred Prekrašnim sudom zbog povrede carinskih propisa a kao tužilac ima sudski spor sa Jugolimpexom protiv Kopex Min I RS osnov spora utvrđivanje imovine.

Po mišljenju rukovodstva, nakon odgovarajućih pravnih konsultacija, zaključeno je da navedeni sporovi ne bi mogli dovesti do značajnijih gubitaka, te iz tog razloga nisu rađena rezervisanja za sudske sporove na dan 31. decembra tekuće godine.

c) Otpremnine za odlazak u penziju i jubilarne nagrade

Rezervisanja za otpremnine i jubilarne nagrade se odmeravaju po sadašnjoj vrednosti očekivanih budućih odliva primenom diskontne stope koja odražava kamatu na visokokvalitetne hartije od vrednosti koje su iskazane u valuti u kojoj će obaveze za penzije biti plaćene. Imajući u vidu da u Republici Srbiji ne postoji razvijeno tržište za ovakve obveznice, korišćene su stope tržišnih prinosa na državne obveznice.

Utvrđivanje iznosa za obelodanjivanje:

1	Obaveza rezervisanja na dan 01.01.2022(početno stanje na računu 404)	4.120.471,00
2	Trošak tekuće usluge rada	120.346,16
3	Troškovi kamata	164.818,84
4	Aktuarski dobitak/gubitak	121.377,28
5	Iznos ukidanja u toku 2022 godine, ranije formiranog rezervisanja zaključno sa 31.12.2022godine	244.003,35
6	Iznos obaveze za rezervisanje otpremnine na dan 31.12.2022(krajnje stanje na računu 404)	4.283.009,93
7	Projektovani iznos rezervisanja na dan 31.12.2022godine na osnovu pretpostavki validnih 31.12.2021godine.	4.405.636,00
8	Iznos stvarno isplaćene otpremnine u toku godine	399.648,00
9	Iznos za knjiženje u okviru troška perioda / prihoda (r.br2+r.br.3+r.br4)	406.542,28

Osnovne aktuarske pretpostavke koje su korišćene su:

	2022 godine	2021 godine
Diskontna stopa	5%	4%
Buduća povećanja zarada	10%	1%
Fluktuacija zaposlenih/smrtost/oboljevanje	15%	15%
Izmene starosne granice za penzionisanje		
Ostalo - otpremnina po zakonu	208.078	182.264

Za 2022. godinu utvrđena su rezervisanja u iznosu od 406.542,28 dinara, i knjiženje stavom
3310 - 121.377,28 / 406.542,28 - 4040
5450 - 285.165,00/

16. OBAVEZE KOJE SE MOGU KONVERTOVATI U KAPITAL

Društvo nema obaveze koje se mogu konvertovati u kapital na poslednji dan tekuće godine.

Obaveze iz prethodne godine u iznosu od 1.660 RSD hiljada i koje su se odnosile na ulaganje koje je matično društvo izvršilo u procesu privatizacije preko iznosa koji je bio obaveza investiranja u Društvo, su prenete na redovne obaveze prema matičnom društvu.

17. DUGOROČNI KREDITI I ZAJMOVI

	2022 godine	2021 godine
Finansijski kredit od:		
- banaka u zemlji 414 ukupno	72.443	19.708
Fond za razvoj 2017	0	3.041
Fond za razvoj 2022	27.952	
Halk EUR	16.425	
Unicredit banka	21.400	
Halk banka RSD	6.666	16.667
Erste banka		
Finansijski lizing od:		
- banaka u zemlji 416 ukupno	27.189	41.826
Intesa lizing		
Raiffeisen lizing	580	7.469
Unicredit lizing	26.609	32.697
Ukupno dugoročni krediti	99.632	59.874

Dospeće dugoročnih kredita i finansijskog lizinga:

	2022 godine	2021 godine
U naredne 2 godine	73.008	39.433
Između 3 i 5 godine	26.624	20.441
Preko 5 godina	0	
Stanje na dan 31. decembra		

Knjigovodstvena vrednost kredita Društva izražena je u sledećim valutama:

	2022 godine	2021 godine
RSD	0	16.667
EUR	849	366
Ostale valute	-	-

Finansijski lizing se odnosi na opremu za proizvodnju.

Kreditni od banaka obezbeđeni su hipotekom I reda na nepokretnosti Društva (Napomena: 6).

18. OSTALE DUGOROČNE OBAVEZE

Ostale dugoročne obaveze na dan 31. decembar tekuće godine iznose RSD 0 hiljada.

19. KRATKOROČNE FINANSIJSKE OBAVEZE

	2022 godine	2021 godine
Kratkoročni krediti od banaka u zemlji 422 ukupno		0

		0
Deo dugoročnih kredita koji dospeva do jedne godine od banaka u zemlji 424 ukupno	38.054	29.543
Fond za razvoj 2015		17.270
Fond za razvoj 2017	3.041	8.940
Fond za razvoj 2022	11.216	
Halk banka RSD	10.000	3.333
Halk banka EUR	7.039	
Unicredit banka	6.758	
Finansijski lizing koji dospeva do jedne godine banke u zemlji 425 ukupno	12.888	31.721
Intesa lizing		7.235
Unicredit lizing		
Raiffeisen lizing – škoda		397
Raiffeisen lizing – OKUMA	6.873	6.725
Raiffeisen lizing - TROKUT TEST		977
Unicredit lizing - solarna elektrana	6.015	16.387
Ostale kratkoročne obaveze – porezi i doprinosi na zarade odloženi COVIS 19 konto 4294		
Stanje na dan 31. decembra	50.942	61.264

Ostale kratkoročne obaveze na dan 31. decembar tekuće godine iznose RSD 0 hiljada.

Knjigovodstvena vrednost kratkoročnih kredita i finansijskog lizinga Društva izražena je u sledećim valutama:

U 000	2022 godine	2021 godine
RSD	10.000	3.333
EUR	349	488
Ostale valute	-	-

Kredit i finansijski lizing su odobreni pod standardnim uslovima banka i lizing kuća, sa kamatama koje se kreću u okviru od 3% do 4.5%. Po osnovu istih nisu date hipoteke.

20. PRIMLJENI AVANSI, DEPOZITI I KAUCIJE

	2022 godine	2021 godine
Primljeni avans u zemlji za nabavku materijala 430 deo	13.274	2.034
Primljeni avans za stalna sredstva namenjena prodaji 430 deo		
Primljeni avans iz inostranstva za isporuke 430 deo	320	3.244
Stanje na dan 31. decembra	13.594	5.278

21. OBAVEZE IZ POSLOVANJA

	2022 godine	2021 godine
Dobavljači - matična i zavisna pravna lica – 431	34.855	90.577

Dobavljači u zemlji - 435	60.603	52.445
Dobavljači u inostranstvu - 436	51.042	37.739
Ostale obaveze iz poslovanja 439	354	156
Stanje na dan 31. decembra	146.854	180.917

Obaveze prema dobavljačima ne nose kamatu i imaju valutu plaćanja koja se kreće u rasponu od avansa do 90 dana.

Obaveze prema dobavljačima u inostranstvu na dan 31. decembra 2022 godine u iznosu od 51.042 hiljada RSD predstavljaju protivvrednost obaveza u iznosu od 435 hiljada EUR.

Rukovodstvo Društva smatra da iskazana vrednost obaveza iz poslovanja odražava njihovu fer vrednost na dan bilansa stanja.

Na dan bilansa stanja društvo ima sledeće materijalno značajne obaveze: MING DOO - 34.855 hiljada rsd; ALFA-STEEL DOO - 12.874 hiljada rsd; COROTOOLS – 9.272 hiljada rsd; JP EPS – 8.699 hiljada rsd; FKL TEMERIN – 4.956 hiljada rsd; ELING – 3.785 hiljada rsd; ROTOMETAL ALATI – 2.279 hiljada rsd; TRITON OIL – 1.113 hiljade rsd; LAĐEVAC PROMET – 918 hiljada rsd; SANVI – 893 hiljada rsd.

Obaveze prema ino dobavljačima : Stomana Bugarska -76 hiljada eur; ŽELEZARNIE Slovačka - 117 hiljade eur; CMC-POLAND – 70 hiljada eur; HASCELIK – 65 hiljada eur; TENMAT – 35 hiljada eur.

Ostale obaveze iz poslovanja se najvećim delom odnose na obaveze prema Komercijalnoj banci za plaćanja izvršena viza poslovnom karticom i iznose 209 hiljada rsd.

22. OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE

	2022 godine	2021 godine
Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada -45 ukupno	19.367	21.033
Obaveze za neto zarade i naknade zarada, osim naknada zarada koje se refundiraju - 450	13.370	7.708
Obaveze za porez na zarade i naknade zarada na teret zaposlenog - 451	1.407	758
Obaveze za doprinose na zarade i naknade zarada na teret zaposlenog - 452	1.905	2.132
Obaveze za poreze i doprinose na zarade i naknade zarada na teret poslodavca - 453	1.548	1.844
Obaveze za neto naknade zarada koje se refundiraju - 454	317	114
Obaveze za poreze i doprinose na naknade zarada na teret zaposlenog koje se refundiraju - 455	107	34
Obaveze za poreze i doprinose na teret poslodavca koje se refundiraju - 456	65	20
Odložene obaveze za porez i doprinose COVID 19- 4590	648	8.423
Obaveze za poreze i doprinose na naknade zarade na teret poslodavca koje se refundiraju		
Svega druge obaveze – 46 ukupno	341	222
Obaveze po osnovu kamata i troškova finansiranja 460	0	0
Obaveze za dividende/učešće u dobitku		
Obaveze prema zaposlenima 463	33	92
Obaveze prema članovima upravnog i nadzornog odbora		
Obaveze prema fizičkim licima za naknade po ugovorima	176	
Ostale obaveze	132	130

Stanje na dan 31. decembra 44, 45, 46	19.708	21.255
--	---------------	---------------

Rukovodstvo Društva smatra da iskazana vrednost ostalih kratkoročnih obaveza odgovara njihovoj fer vrednosti na dan bilansa stanja.

23. OBAVEZE PO OSNOVU POREZA NA DODATU VREDNOST

	2022 godine	2021 godine
Obaveze za porez na dodatu vrednost po izdatim fakturama po opštoj stopi (osim primljenih avansa) - 470	283	
Obaveze za porez na dodatu vrednost po izdatim fakturama po posebnoj stopi (osim primljenih avansa) -471		
Obaveze za porez na dodatu vrednost po primljenim avansima po opštoj stopi -472		
Obaveze za porez na dodatu vrednost po primljenim avansima po posebnoj stopi -473		
Obaveze za porez na dodatu vrednost po osnovu sopstvene potrošnje po opštoj stopi		
Obaveze za porez na dodatu vrednost po osnovu sopstvene potrošnje po posebnoj stopi		
Obaveze za porez na dodatu vrednost po osnovu prodaje za gotovinu		
Obaveze za porez na dodatu vrednost po osnovu razlike obračunatog poreza na dodatu vrednost i prethodnog poreza -479	6.231	342
Obaveze za porez na dodatu vrednost po izdatim fakturama po opštoj stopi (osim primljenih avansa)		
Stanje na dan 31. decembra	6.514	342

24. OBAVEZE ZA OSTALE POREZE, DOPRINOSE I DRUGE DAŽBINE

	2022 godine	2021 godine
Obaveze za akcize		
Obaveze za porez iz rezultata 481	3.479	
Obaveze za poreze, carine i druge dažbine iz nabavke 482	26	27
Obaveze za doprinose koji terete troškove		
Ostale obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine 489	73	
Stanje na dan 31. decembra	3.578	27

25. KRATKOROČNA PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

	2022 godine	2021 godine
Unapred obračunati troškovi		
Obračunati prihodi budućeg perioda		
Odloženi prihodi i primljene donacije		
Ostala pasivna vremenska razgraničenja 4992 pdv sadržan u primljenom avasnom računu	4.283	8
Stanje na dan 31. decembra	4.283	8

26. USAGLAŠAVANJE POTRAŽIVANJA I OBAVEZA

Društvo je izvršilo usaglašavanje potraživanja i obaveza sa stanjem na dan 31.12.2022 godine.

- Neusaglašena potraživanja ukupno iznose: RSD 0,00 hiljade
- Neusaglašene obaveze ukupno iznose: RSD 0,00 hiljade

Usaglašena su stanja sa svim bankama, i kupcima i dobavljačima sa kojima je obavljen materijalno značajan promet ili na 31. decembar tekuće godine postoje značajni iznosi potraživanja ili obaveza.

27. POSLOVNI PRIHODI

	2022 godine	2021 godine
Prihodi od prodaje robe na domaćem tržištu ukupno	540	1.333

Prihodi od prodaje robe matičnim i zavisnim pravnim licima 600	0	358
Prihodi od prodaje robe na domaćem tržištu 604	540	975
Prihodi od prodaje robe na inostranom tržištu ukupno	0	0
Prihodi od prodaje robe na inostranom tržištu 605	0	0
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na domaćem tržištu ukupno	637.859	513.708
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga matičnim i zavisnim pravnim licima 610	445.035	373.536
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na domaćem tržištu 614	192.824	140.172
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na inostranom tržištu ukupno	275.237	180.114
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na inostranom tržištu 615	275.237	180.114
Prihodi od aktiviranja učinaka i robe ukupno	9.703	2.531
Prihodi po osnovu upotrebe proizvod i usluga za alat i inventar 621	9.703	2.531
Povećanje vrednosti zaliha nedovršenih i gotovih proizvoda 630	38.522	40.208
Smanjenje vrednosti zaliha nedovršenih i gotovih proizvoda 631	27.880	4.351
Prihod od premija, subvencija, dotacija, donacija 64 ukupno	10.966	7.895
Drugi poslovni prihodi 65 ukupno	25.205	34.560
Prihodi od prodaje čeličnog otpada kao nus proizvoda u procesu proizvodnje 6591	25.205	34.560
Ostali drugi poslovni prihodi ostatak 65		
Za godinu ukupno	970.152	775.998

Prihod Društva priznat od ugovora sa kupcima po kategorijama iznosi 938.841 RSD. Nema nefakturisanog iznosa prihoda. Društvo obično ispunjava obaveze izvršenja prema kupcima danom isporuke. Priznaje se uobičajeni garantni rok od 12 meseci.

Društvo ne amortizuje inkrementalne troškove zaključivanja ugovora (ako je amortizacioni period kraći od godinu dana), kao i da apstrahuje efekat finansiranja (ako će od prenosa dobara i usluga, do momenta naplate, proći manje od godinu dana). Prihod od premija, subvencija, dotacija, sa najvećim delom odnose se na primanja subvencija od RAS u iznosu od 5.206 hiljada RSD, primljenih po osnovu Ugovora o dodeli bespovratnih sredstava za unapredjenje poslovanja i primanja od Unicredit leasing u iznosu od 5.760 hiljada RSD, primljenih po osnovu prenos GRANTA po Aneksu 1 Ugovora o finansijskom lizingu 17750/21, za Solarne Panele program EBRD.

28. NABAVNA VREDNOST PRODATE ROBE

Nabavna vrednost prodate robe u tekućoj godini je iznosila RSD 476 hiljade rsd (2021 godine: RSD 992 hiljada rsd).

29. TROŠKOVI MATERIJALA

	2022 godine	2021 godine
Troškovi materijala za izradu 511	579.684	432.227
Troškovi ostalog materijala (režijskog) 512	894	1.392
Troškovi goriva i energije 513	69.489	63.897
Troškovi rezervnih delova - 514	3.254	3.062
Za godinu	653.321	500.578

30. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

	2022 godine	2021 godine
Troškovi zarada i naknada zarada (bruto) 520	130.448	125.523
Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade na teret poslodavca 521	18.956	21.022
Troškovi naknada po ugovoru o delu 522	384	
Troškovi naknada po autorskim ugovorima		
Troškovi naknada po ugovoru o privremenim i povremenim poslovima		
Troškovi naknada fizičkim licima po osnovu ostalih ugovora - 525	317	430

Troškovi naknada članovima upravnog i nadzornog odbora			
Ostali lični rashodi i naknade 529		8.128	7.789
Za godinu		158.233	154.764
Broj zaposlenih prosečan		144	173

31. TROŠKOVI PROIZVODNIH USLUGA

	2022 godine	2021 godine
Troškovi usluga na izradi učinaka 530		
Transportne usluge 531	5.169	2.222
Usluge održavanja 532	12.548	9.777
Zakupnine 533		
Troškovi sajmovi 534	131	
Reklama i propaganda 535		
Troškovi istraživanja 536	208	1.130
Troškovi razvoja koji se ne kapitalizuju 537	446	
Troškovi ostalih usluga 539	8.666	10.081
Za godinu	27.168	23.210

32. TROŠKOVI AMORTIZACIJE

	2022 godine	2021 godine
Troškovi amortizacije nematerijalne imovine	1.265	1.276
Troškovi amortizacije nekretnina, postrojenja i opreme	58.522	54.503
Troškovi amortizacije investicionih nekretnina		
Za godinu	59.787	55.779

33. TROŠKOVI DUGOROČNIH REZERVISANJA

	2022 godine	2021 godine
Troškovi rezervisanja za garantni rok		
Rezervisanja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava		
Rezervisanja za zadržane kaucije i depozite		
Rezervisanja za troškove restrukturiranja		
Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih	476	273
Ostala rezervisanja		
Za godinu	476	273

34. NEMATERIJALNI TROŠKOVI

	2022 godine	2021 godine
Troškovi neproizvodnih usluga 550	3.487	2.306
Troškovi reprezentacije 551	743	603

Troškovi premije osiguranja 552		768	832
Troškovi platnog prometa 553		1.009	615
Troškovi članarina 554		541	540
Troškovi poreza 555		1.175	1.287
Troškovi doprinosa 556			
Ostali nematerijalni troškovi 559		641	642
Za godinu		8.364	6.825

Ukupan iznos naknada u iznosu od 180 hiljada RDS za 2022 godinu u okviru grupe 5500, odnosi se na zakonsku reviziju godišnjeg finansijskog izveštaja uplaćenih ovlašćenom revizoru REVIZIJA PLUS-PRO DOO. Nisu postojale druge naknade koje je društvo uplaćivalo za druge usluge provere, za usluge poreskog savetovanja, kao i za druge usluge osim revizorskih.

35. FINANSIJSKI PRIHODI

	2022 godine	2021 godine
Finansijski prihodi od zavisnih i povezanih lica		
Prihodi kamata 662		1.065
Pozitivne kursne razlike i efekti valutne klauzule 663	408	498
Za godinu	408	1.563

36. FINANSIJSKI RASHODI

	2022 godine	2021 godine
Finansijski rashodi iz odnosa povezanim pravnim licima		
Rashodi kamata 562	3.917	2.852
Negativne kursne razlike i efekti valutne klauzule 563+564	681	371
Ostali finansijski rashodi 569		3
Za godinu	4.598	3.226

Rashodi kamata na računu 562 odnose se na kamate po kreditima kod Fonda za razvoj , u iznosu 591 hiljade rsd, Halk banka - 923 hiljade rsd, Unicredit banka u iznosu 491 hiljade rsd, rashodi kamata po finansijskim lizinima (Raiffeisen lizing, Intesa lizing, Unicredit lizing) u iznosu 1.881 hiljade rsd, na zatezne kamate u zemlji prema dobavljačima 22 hiljada, za neblagovremeno plaćene javne prihode 7 hiljada rsd.

37. PRIHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI FINANSIJSKE IMOVINE KOJA SE ISKAŽUJE PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA

	2022 godine	2021 godine
Prihodi od usklađivanja vrednosti dugoročnih finansijskih plasmana i hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha 68 bez 683, 685, 686		
Prihodi od usklađivanja vrednosti potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana 683, 685, 686		822
Za godinu		822

38. RASHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI FINANSIJSKE IMOVINE KOJA SE ISKAŽUJE PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA

	2022 godine	2021 godine

Rashodi od usklađivanja vrednosti dugoročnih finansijskih plasmana i hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha 58 bez 583, 585, 586		
Rashodi od usklađivanja vrednosti potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana 583, 585, 586	1.161	
Za godinu	1.161	0

39. OSTALI PRIHODI

	2022 godine	2021 godine
<i>Ostali prihodi</i>		
Dobici od prodaje:		
- nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme 670	5.873	725
- bioloških sredstava		
- učešća i dugoročnih hartija od vrednosti 672		
- materijala		
Viškovi 674		
Naplaćena otpisana potraživanja 675		9
Prihodi po osnovu efekata ugovorene zaštite od rizika 676		
Prihodi od smanjenja obaveza 677	1.006	514
Prihodi od ukidanja kratkoročnih i dugoročnih rezervisanja 678		
Ostali nepomenuti prihodi 679	216	237
Za godinu	7.095	1.485

Prihodi na računu 670 u iznosu od 739 hiljada rsd, odnose se na prodaju rashodovanog alata KUPCU armature - Čapljina BiH, 3.413 hiljada rsd, odnose se na prodaju CNC revolver strug Kupcu Reduktori 2013 - Niš, 470 hiljada rsd, odnose se na prodaju opreme kupcu Adriatehnica – Italija, 1.251 hiljada rsd, odnose se na prodaju glodalice I stuga Kupcu Reses Centar – Kragujevec.

40. OSTALI RASHODI

	2022 godine	2021 godine
<i>Ostali rashodi</i>		
Gubici od prodaje: 570	5.879	1.002
- nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme		
- bioloških sredstava		
- učešća i dugoročnih hartija od vrednosti		
- materijala		
Manjkovi		
Rashodi po osnovu efekata ugovorene zaštite od rizika		
Rashodi po osnovu direktnih otpisa potraživanja 576	650	
Rashodi po osnovu rashodovanja zaliha		
Ostali nepomenuti rashodi 579	192	
<i>Svega ostali rashodi</i>		
Za godinu	6.721	1.002

Gubici od rashodovanja opreme - račun 570 odnose se na rashod postrojenja I opreme koje nisu više u funkciji I to na računu 5704 – gubitak od prodaje postrojenja I opreme – 1.163 hiljada rsd, 5705 - gubitak od rashodovanja postrojenja I opreme - 102 hiljada rsd I 5707 - gubitak od rashodovanja alata – 4.614 hiljada RSD.

41. POZITIVAN/NEGATIVAN NETO EFEKAT NA REZULTAT PO OSNOVU DOBITKA/GUBITKA POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA, EFEKTI PROMENA RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I ISPRAVKI GREŠAKA IZ RANIJIH PERIODA

	2022 godine	2021 godine
Dobitak poslovanja koje se obustavlja		
Prihodi od efekata promene računovodstvenih politika		
Prihodi po osnovu ispravki grešaka iz ranijih godina koje nisu materijalno značajne		
Gubitak poslovanja koje se obustavlja		
Rashodi od efekata promene računovodstvenih politika		
Rashodi po osnovu ispravki grešaka iz ranijih godina koje nisu materijalno značajne - 5921	0	96
Za godinu	0	96

42. POREZ NA DOBITAK

a) Komponente poreza na dobitak

	2022 godine	2021 godine
Poreski rashod perioda 721	6.846	
Odloženi poreski rashodi perioda dug saldo 722		4.862
Odloženi poreski prihodi perioda potra saldo 722	1.086	2.302
Za godinu	5.760	2.560

b) Usaglašavanje poreskog rashoda i računovodstvene dobiti pre oporezivanja

Obračunati poreski rashod (prihod) se razlikuje od teorijskog iznosa koji bi se dobio primenom važeće poreske stope od 15% na računovodstvenu dobit pre oporezivanja, kao što sledi:

	2022 godine	2021 godine
Dobit pre oporezivanja	57.350	33.123
Rashodi koji se ne priznaju za poreske svrhe	4.577	8.478
Oporeziva osnovica	62.773	41.601
Porez obračunat po propisanoj poreskoj stopi na oporezivu osnovicu - 15%	9.416	6.240
Korišćenje prethodno nepriznatih poreskih gubitaka i kredita	2.569	6.240
Konačna obaveza poreza na dobit	6.846	0
Za godinu	0	0
Efektivna poreska stopa	16.42%	18.83%

c) Odložena poreska sredstva i obaveze

Promene na **odloženim poreskim sredstvima** prikazane su u sledećoj tabeli:

	2022 godine	2021 godine
Stanje na dan 1. januara 288		0
Efekat privremenih razlika po osnovu amortizacije		0
Efekat privremenih razlika po osnovu otpremnina	61	240
Efekat privremenih razlika po poreskih kreditu za ulaganja u os		2.062
Efekat ostalih privremenih razlika		0
Zatvaranje odložene poreske obaveze	61	2.302

Stanje na dan	0	0

Promene na **odloženim poreskim obavezama** prikazane su u sledećoj tabeli:

	2022 godine	2021 godine
Stanje na dan 1. januara 498	19.089	16.364
Efekat privremenih razlika po osnovu amortizacije	-1.025	4.862
Efekat privremenih razlika po osnovu promene fer vrednosti zemljišta		165
Zatvaranje odloženog poreskog sredstva	-61	-2.302
Stanje na dan	18.003	19.089

43. VANBILANSNE STAVKE

	2022 godine	2021 godine
Bankarske garancija po osnovu obezbeđenja naplate carine, drugih uvoznih dadžbina i kamate i poreza na dodatu vrednost prema Upravi carine 884/894	0	0
Za godinu	0	0

44. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA

a) Nabavke i prodaje povezanim licima

Većinski vlasnik Društva je Ming doo Beograd, mat. Br. 07412916, u čijem se vlasništvu nalazi 86.65% osnovnog kapitala Društva. Preostalih 13.35% kapitala se kotira na berzi i nalazi se u vlasništvu raznih akcionara. Krajnji vlasnici matičnog pravnog lica su: Dragica Madžarević sa 40%, Predrag Madžarević 35%, Nemanja Madžarević 25%. Povezana lica mogu ulaziti u transakcije koje nepovezana lica možda ne bi vršila i transakcije sa povezanim licima mogu se obavljati pod drugačijim uslovima i drugačijim iznosima u odnosu na iste transakcije sa nepovezanim pravnim licima. Odnosi između Društva i povezanih lica regulisani su na ugovornoj osnovi. Sledeće transakcije su obavljene sa povezanim pravnim licima:

	2022godine	2021 godine
<i>(a) Prodaja robe i usluga</i>	445.035	373.894
Matično društvo Ming prihodi od prodaje robe 60000		358
Matično društvo Ming prihodi od prodaje proizvoda 61000	444,505	372,606
Matično društvo Ming prihodi od prodaje usluge 610001	530	930
Zavisna društva		
Ostala povezana društva		

Roba se prodaje po cenama i uslovima koji bi bili na raspolaganju trećim licima.

	2022 godine	2021 godine
<i>(b) Nabavke robe i usluga</i>	329.619	260.440
Matično društvo Ming nabavka robe		
Matično društvo Ming nabavka materijala	329.619	260.440
Matično društvo Ming nabavka proizvoda		
Matično društvo Ming nabavka usluga		
Zavisna društva		
Ostala povezana društva		

Roba i usluge se kupuju u skladu sa normalnim uslovima poslovanja.

b) Stanja na kraju godine proizašla iz prodaje/nabavki roba/usluga

	2022 godine	2021 godine
Potraživanja od povezanih pravnih lica (napomena...)		
Matično društvo Ming doo	52.500	28.983
Zavisna društva		
Ostala povezana društva		
Obaveze prema povezanim licima (napomena...)		
Matično društvo Ming doo	34.855	90.577
Zavisna društva		
Ostala povezana društva		

c) Naknade članovima organa upravljanja i nadzora

Društvo nije isplaćivalo naknade članovima organa upravljanja i nadzora.

d) Krediti povezanim licima

Ne postoje krediti dati povezanim licima.

45. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA

45.1 Faktori finansijskog rizika

Poslovanje Društva je izloženo različitim finansijskim rizicima: tržišni rizik, kreditni rizik i rizik likvidnosti. Upravljanje rizicima u Društvu je usmereno na nastojanje da se u situaciji nepredvidivosti finansijskih tržišta potencijalni negativni uticaji na finansijsko poslovanje Društva svedu na minimum. Upravljanje rizicima obavlja finansijska služba Društva u skladu sa politikama odobrenim od strane Upravnog odbora.

a) Tržišni rizik

Tržišni rizik je rizik da će fer vrednost budućih tokova gotovine finansijskog instrumenta biti promenljiva zbog promena tržišnih cena. Izloženost tržišnom riziku se sagledava preko analize senzitivnosti, te s tim u vezi, nije bilo značajnijih promena u izloženosti Društva tržišnom riziku, niti u načinu na koji Društvo upravlja ili meri taj rizik.

Tržišni rizik uključuje tri vrste rizika, kao što sledi:

Rizik od promene kursa stranih valuta

Društvo posluje u međunarodnim okvirima i izloženo je riziku promena kursa stranih valuta koji proističe iz poslovanja sa različitim valutama, prvenstveno evro. Rizik proističe kako iz budućih poslovnih transakcija, tako i iz priznatih sredstava i obaveza u stranoj valuti.

Rukovodstvo Društva je ustanovilo politiku za upravljanje rizikom od promena kursa stranih valuta u odnosu na njegovu funkcionalnu valutu. Društvo ima potraživanja i obaveze u stranoj valuti, tako da je maksimizirana usklađenost priliva i odliva u istoj valuti radi zaštite od promene deviznih kursa.

U narednoj tabeli je prikazana izloženost Društva deviznom riziku na dan 31. decembar 2022 godine:

U hiljadama RSD	EUR	RSD	Ukupno
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	206	923	1,129
Potraživanja	16,049	87,558	103,607
Kratkoročni finansijski plasmani			0
Dugoročni finansijski plasmani			0
Ostala potraživanja		3,989	3,989
Ukupno	16,255	92,470	108,725
Kratkoročne finansijske obaveze	40,942	10,000	50,942
Obaveze iz poslovanja	51,042	95,812	146,854

Dugoročne obaveze	92,965	6,667	99,632
Ostale obaveze		29,800	29,800
Ukupno	184,949	142,279	327,228
Neto devizna pozicija na 31.12.22.	-168,694	-49,809	-218,503

Rizik od promene cena

Društvo nije izloženo većem riziku od promena cena vlasničkih hartija od vrednosti s obzirom da nema većih ulaganja klasifikovanih u bilansu stanja kao dugoročne hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat ili kao finansijska sredstva po fer vrednosti čiji se efekti promena u fer vrednosti iskazuju u bilansu uspeha.

Rizik od promene kamatnih stopa

Rizik Društva od promena fer vrednosti kamatnih stopa proističe prvenstveno iz obaveza po osnovu primljenih dugoročnih kredita od banaka. Krediti primljeni po promenljivim kamatnim stopama izlažu Društvo kamatnom riziku tokova gotovine. Krediti primljeni po fiksnim kamatnim stopama izlažu Društvo riziku promene fer vrednosti kamatnih stopa.

Tokom 2022 godine, najveći deo obaveza po kreditima bio je sa varijabilnom kamatnom stopom, koja je vezana za EURIBOR. Obaveze po kreditima sa promenljivim kamatnim stopama bile su najvećim delom izražene u stranoj valuti (evro).

Društvo vrši analizu izloženosti riziku od promene kamatnih stopa na dinamičkoj osnovi uzimajući u obzir alternativne izvore finansiranja i refinansiranja, pre svega za dugoročne obaveze budući da one predstavljaju najznačajniju kamatonosnu poziciju.

U sledećoj tabeli je prikazana izloženost Društva riziku promene kamatnih stopa:

U hiljadama RSD	2022	2021
Finansijska sredstva		
Finansijske obaveze	42,209	29,251
Instrumenti sa fiksnom kamatnom stopom	42,209	29,251
Finansijska sredstva		
Finansijske obaveze	108,365	91,887
Instrumenti sa varijabilnom kamatnom stopom	108,365	91,887

b) Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik finansijskog gubitka za Društvo ako druga ugovorna strana u finansijskom instrumentu ne ispunji svoje ugovorne obaveze. Kreditni rizik prevashodno proističe po osnovu potraživanja iz poslovanja.

U skladu sa usvojenom kreditnom politikom, Društvo analizira kreditni bonitet svakog novog pojedinačnog kupca pre nego što mu se ponude standardni uslovi prodaje. Takođe, za svakog kupca je ustanovljen kreditni limit koji predstavlja maksimalni dozvoljen iznos potraživanja pre nego što se zatraži odobrenje Direktora. Kupcu čiji kreditni bonitet ne ispunjava tražene uslove, prodaja se vrši samo na bazi avansnog plaćanja.

Upravljanje potraživanjima od kupaca

Društvo je izloženo kreditnom riziku koji predstavlja rizik da dužnici neće biti u mogućnosti da dugovanja prema Društvu izmire u potpunosti i na vreme, što bi imalo za rezultat finansijski gubitak za Društvo. Izloženost Društva ovom riziku ograničena je na iznos potraživanja od kupaca na dan bilansa.

Potraživanja od kupaca na dan 31.12.2022. godine prikazana su u tabeli koja sledi:

U hiljadama RSD	2022	2021
Kupci u zemlji	87,558	69,963
Kupci u inostranstvu	16,049	30,500
Ukupno	103,607	100,463

Starosna struktura potraživanja od kupaca data je u narednoj tabeli:

	Bruto	Ispravka	Neto	Bruto	Ispravka	Neto
U hiljadama RSD	2022	vrednosti	izloženost	2021	vrednosti	izloženost
	2022	2022	2022	2021	2021	2021
Nedospela potraživanja	96,422		96,422	90,214		90,214
Docnja od 0 do 30 dana	7,185		7,185	9,524		9,524
Docnja od 31 do 90 dana			0	725		725
Docnja od 91 do 120 dana			0			0
Docnja od 121 do 360 dana	1,160	1,160	0			0
Docnja preko 360 dana			0			0
Ukupno	104,767	1,160	103,607	100,463	0	100,463

c) Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik da Društvo neće biti u mogućnosti da finansira sredstva odgovarajućim izvorima finansiranja sa stanovišta rokova i stopa i rizik nemogućnosti da se sredstvo realizuje po razumnoj ceni u odgovarajućem vremenskom okviru.

Društvo upravlja likvidnošću sa ciljem da osigura da izvori finansiranja budu raspoloživi za izmirenje obaveza u trenutku njihovog dospeća. Društvo neprekidno procenjuje rizik likvidnosti identifikovanjem i praćenjem promena u izvorima finansiranja potrebnim za ispunjenje poslovnih ciljeva Društva, a u skladu sa poslovnom strategijom Društva.

Sljedeća tabela predstavlja ročnost dospeća sredstava i obaveza, prema preostalom roku dospeća, na dan 31. decembra 2022. godine:

u 000rsd	Do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Od 2 do 3 godine	Od 4 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	1,129					1,129
Potraživanja	103,607					103,607
Kratkoročni finansijski plasmani						0
Dugoročni finansijski plasmani						0
Ostala potraživanja	3,989					3,989
Ukupno	108,725	0	0	0	0	108,725
Kratkoročne finansijske obaveze		50,942				50,942
Obaveze iz poslovanja	146,854					146,854
Dugoročne obaveze			73,007	26,625	0	99,632
Ostale kratkoročne obaveze	26,321	3,479				29,800
Ukupno	173,175	54,421	73,007	26,625	0	327,228
Ročna neusklađenost	-64,450	-54,421	-73,007	-26,625	0	-218,503

Sledeća tabela predstavlja ročnost dospeća sredstava i obaveza, prema preostalom roku dospeća, na dan 31. decembra 2021. godine:

u 000rsd	Do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Od 2 do 3 godine	Od 4 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	309					309
Potraživanja	100,463					100,463
Kratkoročni finansijski plasmani						0
Dugoročni finansijski plasmani						0
Ostala potraživanja	19,291					19,291
Ukupno	120,063	0	0	0	0	120,063
Kratkoročne finansijske obaveze		61,264				61,264
Obaveze iz poslovanja	180,917					180,917
Dugoročne obaveze			39,481	13,323	8,730	61,534
Ostale kratkoročne obaveze	21,624	0				21,624
Ukupno	202,541	61,264	39,481	13,323	8,730	325,339
Ročna neusklađenost	-82,478	-61,264	-39,481	-13,323	-8,730	-205,276

45.2. Upravljanje rizikom kapitala

Cilj upravljanja kapitalom je da Društvo zadrži sposobnost da nastavi da posluje u neograničenom periodu u predvidljivoj budućnosti, kako bi vlasnicima kapitala obezbedilo povraćaj (profit), a koristi ostalim zainteresovanim stranama, kao i da bi očuvalo optimalnu strukturu kapitala sa ciljem da smanji troškove kapitala.

Društvo prati kapital na osnovu koeficijenta zaduženosti. Ovaj koeficijent se izračunava iz odnosa neto dugovanja Društva i njegovog ukupnog kapitala. Neto dugovanje se dobija kada se ukupni krediti (uključujući kratkoročne i dugoročne, kao što je prikazano u bilansu stanja) umanje za gotovinu i gotovinske ekvivalente. Ukupni kapital se dobija kada se na kapital, iskazan u bilansu stanja, doda neto dugovanje.

Naime, pokazatelji zaduženosti Društva sa stanjem na dan 31.12.2022. godine i 31.12.2021 godine bili su sledeći:

U hiljadama RSD	2022	2021
Ukupne obaveze (dugoročne i kratkoročne)	345,105	330,625
<i>Minus: Gotovinski ekvivalenti i gotovina</i>	<i>1,129</i>	<i>309</i>
Neto zaduženost	343,976	330,316
Kapital	609,535	558,393
<i>Racio ukupnog dugovanja prema kapitalu</i>	<i>0.56</i>	<i>0.59</i>

Na dan 31. decembra 2022 godine i 2021 godine koeficijent zaduženosti Društva bio je kao što sledi:

U hiljadama RSD	2022	2021
Obaveze po kreditima (dugoročne i kratkoročne)	150,574	121,138
<i>Minus: Gotovinski ekvivalenti i gotovina</i>	1,129	309
Neto dugovanje	149,445	120,829
Sopstveni kapital	609,535	558,393
Ukupan kapital	758,980	679,222
Koeficijent zaduženosti	19.69%	17.79%

45.3 Pravična (fer) vrednost

Poslovna politika Društva je da obelodani informacije o pravičnoj vrednosti aktive i pasive za koju postoje zvanične tržišne informacije i kada se pravična vrednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrednosti. U Republici Srbiji ne postoji dovoljno tržišnog iskustva, kao ni stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje potraživanja i ostale finansijske aktive i pasive, pošto zvanične tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, pravičnu vrednost nije moguće pouzdano utvrditi u odsustvu aktivnog tržišta. Rukovodstvo Društva vrši procenu rizika i u slučajevima kada se oceni da vrednost po kojoj se imovina vodi u poslovnim knjigama neće biti realizovana vrši ispravku vrednosti.

Rukovodstvo Društva smatra da iznosi u priloženim finansijskim izveštajima odražavaju vrednost koja je u datim okolnostima najverodostojnija i najkorisnija za potrebe izveštavanja.

46. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

Nije bilo značajnih događaja nakon datuma izveštajnog perioda koji bi zahtevali korekcije ili obelodanjivanje u napomenama uz priložene finansijske izveštaje Društva za 2022 godinu.

47. DEVIZNI KURSEVI

Zvanični devizni kursevi Narodne Banke Srbije, korišćeni za preračun deviznih pozicija na dan 31. decembra 2022 godine i 31. decembra 2021 godine u funkcionalnu valutu (RSD), za pojedine strane valute su:

	u RSD	
	2022 godine	2021 godine
EUR	117,3224	117,5821
USD	110,1515	103,9262
CHF	119,2543	113,6388

U Nišu, 28.03.2023.

MING KOVAČNICA AD NIŠ

Na osnovu odredbi Zakona o tržištu kapitala ("Sl. glasnik RS", br. 129/2021), Zakona o računovodstvu ("Sl. glasnik RS", br. 73/2019 i 44/2021), i odredbi Pravilnika o sadržini, načinu i formi objavljivanja godišnjih, polugodišnjih i kvartalnih izveštaja javnih društava („Sl. glasnik RS", br. 14/2012, 5/2015, 24/2017 i 14/2020) objavljujemo:

**GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU POSLOVNOG DRUŠTVA
MING KOVAČNICA AD ZA 2022. GODINU**

Godišnji izveštaj o poslovanju za poslovnu 2022 godinu sadrži:

- 1. Opis poslovnih aktivnosti i organizacione strukture*
- 2. Prikaz razvoja, finansijskog položaja i rezultata poslovanja društva, finansijski instrumenti koje društvo koristi za procenu finansijskog položaja i uspešnosti poslovanja, upravljanje finansijskim rizicima i izloženost cenovnom, kreditnom riziku, riziku likvidnosti i riziku novčanog toka*
- 3. Ulaganja u cilju zaštite životne sredine*
- 4. Važniji događaje koji su nastupili nakon proteka poslovne godine*
- 5. Opis očekivanog razvoja društva u narednom periodu*
- 6. Aktivnosti društva na polju istraživanja i razvoja*
- 7. Informacije o otkupu sopstvenih akcija*
- 8. Postojanje ogranaka*
- 9. Značajniji poslovi sa povezanim licima*
- 10. Izveštaj o korporativnom upravljanju*

1. Opis poslovnih aktivnosti i organizacione strukture

Puno poslovno ime	MING KOVAČNICA A.D. NIŠ
Skraćeni naziv	MING KOVAČNICA A.D.
Sedište	Niš
Adresa	Bulevar 12. Februar 95
Pravna forma	Akcionarsko društvo
Matični broj	07583176
PIB	100603457
Pretežna delatnost	2550 - Kovanje,presovanje,štancovanje i valjanje metala; metalurgija praha
Veb sajt	www.mingbgd.com
ISIN	RSMINGE49493
CFI	ESVUFR
Prosečan broj zaposlenih	144
Vrednost poslovne imovine (u 000 dinara)	976.926
Ukupan kapital (u 000 dinara)	609.535

Privredno društvo MING KOVAČNICA A.D. Niš, osnovano je 1856. godine kao KOVAČNICA Niš. Godine 1968. KOVAČNICA je pripojena AD Mašinskoj industriji Niš HOLDING CO Niš.

26.04.2006. godine izvršena je privatizacija istog a 23.06.2006. je upisano u registar APR-a pod matičnim brojem 07583176. Osnovna delatnost društva je kovanje, presovanje, štancovanje i valjanje metala i metalurgija praha (šifra delatnosti – 2550). Projektuju se i razvijaju metalni proizvodi namenjeni pre svega železničkoj, traktorskoj, auto industriji i rudarskoj industriji. Proizvodnja u Ming Kovačnici se odvija u dve proizvodne celine: kovanje i mašinska obrada metalnih delova.

Upravljanje Društvom je organizovano kao jednodomno. Organi Društva su: skupština koju čine svi akcionari društva i Odbor direktora koga čine tri direktora, od čega jedan izvršni direktor i dva neizvršna direktora. Organizacija društva je podeljena u nekoliko sektora: sektor komercijale, sektor razvoja tehnologije, finansijska služba, sektor pravnih i opštih poslova, održavanje, kovačnica, mašinska obrada, a svakim od navedenih sektora rukovode šefovi.

2. Prikaz razvoja, finansijskog položaja i rezultata poslovanja društva, finansijski instrumenti koje društvo koristi za procenu finansijskog položaja i uspešnosti poslovanja, upravljanje finansijskim rizicimai izloženost cenovnom, kreditnom riziku, riziku likvidnosti i riziku novčanog toka

Ciljevi koji su na početku 2022. godine postavljeni od strane uprave Ming Kovačnice ad, a koji se odnose na rast produktivnosti, investiranja, profita, uposlenosti i poboljšanja uslova rada, kao i zadovoljstva kupaca našim uslugama i proizvodima ostvareni su, uprkos teškim ekonomskim uslovima.

U protekloj godini smo značajno investirali u proizvodnu opremu: mašine i alate, i time proširili kapacitete na nove proizvode i usluge i nova tržišta.

FINANSIJSKO STANJE DRUŠTVA:

Bilans uspeha	2021	2022	indeks
<i>Poslovni prihodi</i>	775,998	970,152	1.25
<i>Poslovni rashodi</i>	742,421	907,825	1.22
Finansijski prihodi	1,563	408	0.26
Finansijski rashodi	3,226	4,598	1.43
Ostali prihodi	2,307	7,095	3.08
Ostali rashodi	1,098	7,882	7.18
Dobit pre oporezivanja (AOP 1045)	33,123	57,350	1.73
Amortizacija (AOP 1020)	55,779	59,787	1.07

Trošak kamata (AOP 1034)	2,852	3,917	1.37
EBITDA (AOP 1045 + 1020 +1034)	91,754	121,054	1.32
EBIT (AOP 1045 + 1034)	35,975	61,267	1.70
<i>Neto dobit (AOP 1055)</i>	30,563	51,590	1.69

Napomena: Podaci su u 000 dinara

Društvo je u 2022. godini ostvarilo neto dobit u iznosu od 51.590, što predstavlja rast u odnosu na prethodnu 2021. godinu od 69%.

Poslovni prihodi iznose 970.152 odnosno veći su za 25% u odnosu na prethodnu godinu. S druge strane poslovni rashodi iznose 907.825 dinara i pokazuju povećanje od 22% u odnosu na prethodnu godinu. Najveći iznos troškova se odnosi na troškove materijala koji iznose 653.321 i troškove zarada, naknada zarada i ostale lične rashode u iznosu od 158.233. Zarada je usklađivana sa aktuelnim podacima i zakonom. Prosečan broj zaposlenih je 144. Troškovi amortizacije iznose 60.263, što je veći iznos nego prethodne godine za 8%; troškovi proizvodnih usluga i nematerijalni troškovi, grupe 53 i 55 iznose 35.532, odnosno veći su za 18% u odnosu na prethodnu godinu. Ostali rashodi – grupe 57, 58 iznose 7.882 i odnose se uglavnom na prodaju i rashodovanje osnovnih sredstava, ali su takođe ostvareni ostali prihodi – grupe 67,68 koji iznose 7.095, koji se takođe odnose na prihode ostvarene od prodaje opreme. Finansijski rashodi, odnosno trošak kamata su nešto viši u odnosu na 2021 godinu.

PROCENA STANJA IMOVINE DRUŠTVA:

<i>Bilans stanja</i>	2021	2022	indeks
<i>Ukupna aktiva</i>	912,227	976,926	1.07
Stalna imovina	628,069	664,879	1.06
Obrtna imovina	284,158	312,047	1.10
<i>Kapital</i>	558,393	609,535	1.09
Osnovni kapital	162,274	162,274	1.00
Rezerve	2	2	1.00
Neraspoređena dobit	331,628	388,104	1.17
Gubitak	0	0	
<i>Obaveze</i>	353,834	367,391	1.04
Dugoročna rezervisanja	4,120	4,283	1.04
Dugoročne obaveze	61,534	99,632	1.62
- dugoročni krediti	59,874	99,632	1.66
Kratkoročne obaveze	269,091	245,473	0.91
<i>Ukupna pasiva</i>	912,227	976,926	1.07

Napomena: Podaci su u 000 dinara

U 2022. godini je ukupno investirano u proizvodne mašine, opremu, alat za proizvodnju 103.259. Investicije se odnose pre svega na mašine za proizvodnju, opremu za proizvodnju, alata za mašinsku obradu i proizvodnju alata za kovanje i krzanje.

Zalihe su u 2022. godini veće za 23%, potraživanja su otprilike na istom nivou u odnosu na prethodnu godinu, tako da su obrtna sredstva povećana za 10% u odnosu na 2021 godinu. Kratkoročne obaveze su manje za 9% pre svega kao posledica smanjenja obaveza iz poslovanja i kratkoročnih finansijskih obaveza, dok su dugoročne obaveze veće za 62% u odnosu na prethodnu godinu, zbog povećanja dugoročnih kredita. Kapital iznosi 609.535 što je rast od 9% u odnosu na prethodnu godinu.

Finansijski instrumenti koje društvo koristi za procenu finansijskog položaja i uspešnosti poslovanja su:

	Naziv pokazatelja - racia	Vrednosti koje se stavljaju u odnos	Godišnji obračun		Godišnja vrednost	
			2021	2022	2021	2022
Pokaz. likvidnosti	Racio tekuće likvidnosti (Likvidnost I)	Gotov. i got. ekviv.	309	1,129	0.0	0.0
		Kratkoročne obaveze	269,091	245,473		

	stepena)					
	Racio redukovane likvid. (Likvidn. II stepena)	Potr.+gotovina+kratk fin plasmani	100,772	104,736	0.4	0.4
		Kratkoročne obaveze	269,091	245,473		
	Racio opšte likvidnosti (Likvidnost III stepena)	Obrtna sredstva	284,158	312,047	1.1	1.3
		Kratkoročne obaveze	269,091	245,473		
	Racio likv. na bazi novč. toka (Likvid. III stepena)	Novč. tok iz posl.	115,185	80,054	0.6	0.3
		Prosečne kratkoročne obav.	208,333	257,282		
Pokazatelji solventnosti	Racio pokrića stalne imovine (I stepen pokrića)	Neto sopstveni kapital	558,393	609,535	0.9	0.9
		Imobilizacije (stalna imovina)	628,069	664,879		
	Racio Kreditne sposobnosti (II st. pokrić)	Dugoročni izvori	624,047	713,450	1.0	1.1
		Imobilizacije (stalna imovina)	628,069	664,879		
	Racio finansijske stabilnosti (III st. pokr.)	Dugoročni izvori	624,047	713,450	0.8	0.8
		Imobilizacije + zalihe	792,082	866,068		
	Racio pokrića zaliha NO Kapitalom	Neto obrtni fond	15,067	66,574	0.1	0.3
		Zalihe	164,013	201,189		
	Stepen samofinansiranja	Neto sopstveni kapital	558,393	609,535	3.4	3.0
		Zalihe	164,013	201,189		
Pok. strukt. kapit.	Racio finansijske sigurnosti	Bruto sopstveni kapital	558,393	609,535	0.6	0.6
		Uk. pasiva	912,227	976,926		
	Stopa zaduženosti	Ukupne obaveze	353,834	367,391	0.4	0.4
		Ukupna pasiva	912,227	976,926		
Ročnost obaveza	Dugor. poz. kap. u uk. pozajmlj. kapitalu	Dugoročne obaveze	61,534	99,632	0.2	0.3
		Pozajmljeni kapital	353,834	367,391		
	kratkor. poz. kap. u uk. pozajmlj. kapitalu	Kratkoročne obaveze	269,091	245,473	0.8	0.7
		Pozajmljeni kapital	353,834	367,391		
Pokazatelji izvora finansiranja	Racio dugoročne zaduženosti	Dugoročne obaveze	61,534	99,632	0.1	0.2
		Neto sopstveni kapital	558,393	609,535		
	Racio sigurnosti dugoročnih poverilaca	Neto sopstveni kapital	558,393	609,535	9.1	6.1
		Dugoročne obaveze	61,534	99,632		
	Racio ukupne zaduženosti	Ukupne obaveze	353,834	367,391	0.6	0.6
		Neto sopstveni kapital	558,393	609,535		
	Racio sigurnosti svih poverilaca	Neto sopstveni kapital	558,393	609,535	1.6	1.7
		Ukupne obaveze	353,834	367,391		
	Racio pokrića obav. novčanim tokom iz posl.	Novč. tok iz posl.	115,185	80,054	0.3	0.2
		Ukupne obaveze	353,834	367,391		
Pokazatelji poslovne aktivnosti - obrta	Racio obrta ukupne imovine	Prihodi od prodaje	775,998	970,152	0.9	1.0
		Prosečna imovina	834,970	944,577		
	Racio obrta kapitala	Prihodi od prodaje	775,998	970,152	1.4	1.7
		Prosečan kapital	543,756	583,964		

	Racio obrta obrtne imovine	Prihodi od prodaje	775,998	970,152	3.3	3.3
		Prosečna obrtna imovina	231,980	298,103		
	Racio obrta zaliha	Troškovi prodatih proizvoda	562,391	868,230	4.3	4.8
		Prosečne zalihe	131,715	182,601		
	Prosečno vreme vezivanja zaliha	Broj dana u godini	365	365	85.5	76.8
		Racio obrta zaliha	4	5		
	Racio obrta potraživanja od kupaca	Prihodi od prodaje	775,998	970,152	8.9	9.5
		Prosečan saldo kupca	87,186	102,035		
	Vreme obrta potraživanja od kupaca	Broj dana u godini	365	365	41.0	38.4
		Racio obrta potraž. od kup.	9	10		
	Racio obrta obaveza prema dobavljačima	Vrednost godišnjih nabavki	745,726	932,286	5.7	5.4
		Prosečan saldo dobavljača	130,953	173,322		
Pok. ekonomičnosti	Ekonomičnost I stepena	Broj dana u godini	365	365	64.1	67.9
		Racio obrta obaveza prema dobavljačima	6	5		
	Ekonomičnost II stepena	Ukupan prihod	779,868	977,655	1.0	1.1
		Ukupni rashod	749,305	926,065		
Pokazatelji rentabilnosti	Stopa prinosa na poslovna ulaganja	Poslovni prihod	775,998	970,152	1.0	1.0
		Ukupni rashod	749,305	926,065		
	Stopa prinosa na kapital	Poslovni dobitak	33,577	62,327	0.0	0.1
		Prosečna imovina	834,970	944,577		
	Stopa prinosa na imovinu	Neto dobitak	30,563	51,590	0.1	0.1
		Prosečni kapital	543,756	583,964		
	Stopa posl. dobitka	Poslovni dobitak	31,208	52,510	0.0	0.1
		Prosečna imovina	834,970	944,577		
	Stopa rashoda finans. u prihodu od prodaje	Poslovni prihod	33,577	62,327	0.0	0.1
		Poslovni prihod	775,998	970,152		
	Stopa neto dobitka	Rashodi finansiranja	3,226	4,598	0.0	0.0
		Prihodi od prodaje	775,998	970,152		
		Neto dobitak	30,563	51,590	0.0	0.1
		Prihodi od prodaje	775,998	970,152		

Po proceni rukovodstva ne postoje značajnija potraživanja kod kojih postoji neizvesnost naplate prihoda ili mogućih budućih troškova koji mogu značajno uticati na finansijsku poziciju društva, a za ona za koja je postojalo je izvršena ispravka potraživanja.

Kvalifikaciona struktura zaposlenih na dan 31.12.2022. godine i 31.12.2021. godine je sledeća:

KVALIFIKACIONA STRUKTURA	31.12.2022	31.12.2021	INDEKS
VSS	16	20	80
VS	9	11	82
VKV	4	6	67
SSS	37	50	74
KV	45	52	87
PKV	6	7	86

NKV	18	20	90
UKUPNO	135	166	81

Starosna struktura zaposlenih

STAROSNA STRUKTURA	do 20 god.	do 30 god.	do 40 god.	do 50 god.	do 60 god.	Preko 60. god	UKUPNO
STANJE: 31. decembar 2022.		17	29	28	42	19	135

UPRAVLJANJE RIZICIMA

Faktori finansijskog rizika

Poslovanje Društva je izloženo različitim finansijskim rizicima: tržišni rizik, kreditni rizik i rizik likvidnosti. Upravljanje rizicima u Društvu je usmereno na nastojanje da se u situaciji nepredvidivosti finansijskih tržišta potencijalni negativni uticaji na finansijsko poslovanje Društva svedu na minimum. Upravljanje rizicima obavlja finansijska služba Društva u skladu sa politikama odobrenim od strane Upravnog odbora.

a) Tržišni rizik

Tržišni rizik je rizik da će fer vrednost budućih tokova gotovine finansijskog instrumenta biti promenljiva zbog promena tržišnih cena. Izloženost tržišnom riziku se sagledava preko analize senzitivnosti, te s tim u vezi, nije bilo značajnijih promena u izloženosti Društva tržišnom riziku, niti u načinu na koji Društvo upravlja ili meri taj rizik.

Tržišni rizik uključuje tri vrste rizika, kao što sledi:

Rizik od promene kursa stranih valuta

Društvo posluje u međunarodnim okvirima i izloženo je riziku promena kursa stranih valuta koji proističe iz poslovanja sa različitim valutama, prvenstveno evro. Rizik proističe kako iz budućih poslovnih transakcija, tako i iz priznatih sredstava i obaveza u stranoj valuti.

Rukovodstvo Društva je ustanovilo politiku za upravljanje rizikom od promena kursa stranih valuta u odnosu na njegovu funkcionalnu valutu. Društvo ima potraživanja i obaveze u stranoj valuti, tako da je maksimizirana usklađenost priliva i odliva u istoj valuti radi zaštite od promene deviznih kursa.

U narednoj tabeli je prikazana izloženost Društva deviznom riziku na dan 31. decembar 2022 godine:

U hiljadama RSD	EUR	RSD	Ukupno
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	206	923	1,129
Potraživanja	16,049	87,558	103,607
Kratkoročni finansijski plasmani			0
Dugoročni finansijski plasmani			0
Ostala potraživanja		3,989	3,989
Ukupno	16,255	92,470	108,725
Kratkoročne finansijske obaveze	40,942	10,000	50,942
Obaveze iz poslovanja	51,042	95,812	146,854
Dugoročne obaveze	92,965	6,667	99,632
Ostale obaveze		29,800	29,800
Ukupno	184,949	142,279	327,228
Neto devizna pozicija na 31.12.22.	-168,694	-49,809	-218,503

Rizik od promene cena

Društvo nije izloženo većem riziku od promena cena vlasničkih hartija od vrednosti s obzirom da nema većih ulaganja klasifikovanih u bilansu stanja kao dugoročne hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat ili kao finansijska sredstva po fer vrednosti čiji se efekti promena u fer vrednosti iskazuju u bilansu uspeha.

Rizik od promene kamatnih stopa

Rizik Društva od promena fer vrednosti kamatnih stopa proističe prvenstveno iz obaveza po osnovu primljenih dugoročnih kredita od banaka. Krediti primljeni po promenljivim kamatnim stopama izlažu Društvo kamatnom riziku tokova gotovine. Krediti primljeni po fiksnim kamatnim stopama izlažu Društvo riziku promene fer vrednosti kamatnih stopa.

Tokom 2022 godine, najveći deo obaveza po kreditima bio je sa varijabilnom kamatnom stopom, koja je vezana za EURIBOR. Obaveze po kreditima sa promenljivim kamatnim stopama bile su najvećim delom izražene u stranoj valuti (evro).

Društvo vrši analizu izloženosti riziku od promene kamatnih stopa na dinamičkoj osnovi uzimajući u obzir alternativne izvore finansiranja i refinansiranja, pre svega za dugoročne obaveze budući da one predstavljaju najznačajniju kamatonosnu poziciju.

U sledećoj tabeli je prikazana izloženost Društva riziku promene kamatnih stopa:

U hiljadama RSD	2022	2021
Finansijska sredstva		
Finansijske obaveze	42,209	29,251
Instrumenti sa fiksnom kamatnom stopom	42,209	29,251
Finansijska sredstva		
Finansijske obaveze	108,365	91,887
Instrumenti sa varijabilnom kamatnom stopom	108,365	91,887

Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik finansijskog gubitka za Društvo ako druga ugovorna strana u finansijskom instrumentu ne ispuní svoje ugovorne obaveze. Kreditni rizik prevashodno proističe po osnovu potraživanja iz poslovanja.

U skladu sa usvojenom kreditnom politikom, Društvo analizira kreditni bonitet svakog novog pojedinačnog kupca pre nego što mu se ponude standardni uslovi prodaje. Takođe, za svakog kupca je ustanovljen kreditni limit koji predstavlja maksimalni dozvoljen iznos potraživanja pre nego što se zatraži odobrenje Direktora. Kupcu čiji kreditni bonitet ne ispunjava tražene uslove, prodaja se vrši samo na bazi avansnog plaćanja.

Upravljanje potraživanjima od kupaca

Društvo je izloženo kreditnom riziku koji predstavlja rizik da dužnici neće biti u mogućnosti da dugovanja prema Društvu izmire u potpunosti i na vreme, što bi imalo za rezultat finansijski gubitak za Društvo. Izloženost Društva ovom riziku ograničena je na iznos potraživanja od kupaca na dan bilansa.

Potraživanja od kupaca na dan 31.12.2022. godine prikazana su u tabeli koja sledi:

U hiljadama RSD	2022	2021
Kupci u zemlji	87,558	69,963
Kupci u inostranstvu	16,049	30,500
Ukupno	103,607	100,463

Starosna struktura potraživanja od kupaca data je u narednoj tabeli:

	Bruto	Ispravka	Neto	Bruto	Ispravka	Neto
U hiljadama RSD	2022	vrednosti	izloženost	2021	vrednosti	izloženost
Nedospela potraživanja	96,422		96,422	90,214		90,214
Docnja od 0 do 30 dana	7,185		7,185	9,524		9,524
Docnja od 31 do 90 dana			0	725		725
Docnja od 91 do 120 dana			0			0

Docnja od 121 do 360 dana	1,160	1,160	0	0
Docnja preko 360 dana			0	0
Ukupno	104,767	1,160	103,607	100,463

c) Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik da Društvo neće biti u mogućnosti da finansira sredstva odgovarajućim izvorima finansiranja sa stanovišta rokova i stopa i rizik nemogućnosti da se sredstvo realizuje po razumnoj ceni u odgovarajućem vremenskom okviru.

Društvo upravlja likvidnošću sa ciljem da osigura da izvori finansiranja budu raspoloživi za izmirenje obaveza u trenutku njihovog dospeća. Društvo neprekidno procenjuje rizik likvidnosti identifikovanjem i praćenjem promena u izvorima finansiranja potrebnim za ispunjenje poslovnih ciljeva Društva, a u skladu sa poslovnom strategijom Društva.

Sledeća tabela predstavlja ročnost dospeća sredstava i obaveza, prema preostalom roku dospeća, na dan 31. decembra 2022. godine:

u 000rsd	Do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Od 2 do 3 godine	Od 4 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	1,129					1,129
Potraživanja	103,607					103,607
Kratkoročni finansijski plasmani						0
Dugoročni finansijski plasmani						0
Ostala potraživanja	3,989					3,989
Ukupno	108,725	0	0	0	0	108,725
Kratkoročne finansijske obaveze		50,942				50,942
Obaveze iz poslovanja	146,854					146,854
Dugoročne obaveze			73,007	26,625	0	99,632
Ostale kratkoročne obaveze	26,321	3,479				29,800
Ukupno	173,175	54,421	73,007	26,625	0	327,228
Ročna neusklađenost	-64,450	-54,421	-73,007	-26,625	0	-218,503

Sledeća tabela predstavlja ročnost dospeća sredstava i obaveza, prema preostalom roku dospeća, na dan 31. decembra 2021. godine:

u 000rsd	Do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Od 2 do 3 godine	Od 4 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	309					309

Potraživanja	100,463					100,463
Kratkoročni finansijski plasmani						0
Dugoročni finansijski plasmani						0
Ostala potraživanja	19,291					19,291
Ukupno	120,063	0	0	0	0	120,063
Kratkoročne finansijske obaveze		61,264				61,264
Obaveze iz poslovanja	180,917					180,917
Dugoročne obaveze			39,481	13,323	8,730	61,534
Ostale kratkoročne obaveze	21,624	0				21,624
Ukupno	202,541	61,264	39,481	13,323	8,730	325,339
Ročna neusklađenost	-82,478	-61,264	-39,481	-13,323	-8,730	-205,276

Upravljanje rizikom kapitala

Cilj upravljanja kapitalom je da Društvo zadrži sposobnost da nastavi da posluje u neograničenom periodu u predvidljivoj budućnosti, kako bi vlasnicima kapitala obezbedilo povraćaj (profit), a koristi ostalim zainteresovanim stranama, kao i da bi očuvalo optimalnu strukturu kapitala sa ciljem da smanji troškove kapitala.

Društvo prati kapital na osnovu koeficijenta zaduženosti. Ovaj koeficijent se izračunava iz odnosa neto dugovanja Društva i njegovog ukupnog kapitala. Neto dugovanje se dobija kada se ukupni krediti (uključujući kratkoročne i dugoročne, kao što je prikazano u bilansu stanja) umanje za gotovinu i gotovinske ekvivalente. Ukupni kapital se dobija kada se na kapital, iskazan u bilansu stanja, doda neto dugovanje.

Naime, pokazatelji zaduženosti Društva sa stanjem na dan 31.12.2022. godine i 31.12.2021 godine bili su sledeći:

U hiljadama RSD	2022	2021
Ukupne obaveze (dugoročne i kratkoročne)	345,105	330,625
<i>Minus: Gotovinski ekvivalenti i gotovina</i>	1,129	309
Neto zaduženost	343,976	330,316
Kapital	609,535	558,393
<i>Racio ukupnog dugovanja prema kapitalu</i>	0.56	0.59

Na dan 31. decembra 2022 godine i 2021 godine koeficijent zaduženosti Društva bio je kao što sledi:

U hiljadama RSD	2022	2021
Obaveze po kreditima (dugoročne i kratkoročne)	150,574	121,138
<i>Minus: Gotovinski ekvivalenti i gotovina</i>	1,129	309
Neto dugovanje	149,445	120,829
Sopstveni kapital	609,535	558,393
Ukupan kapital	758,980	679,222
<i>Koeficijent zaduženosti</i>	19.69%	17.79%

3. Ulaganja u cilju zaštite životne sredine

Zaštita životne sredine predstavlja integralni deo poslovne politike društva. Jasno je definisan odnos prema istoj od strane privrednog društva i zaposlenih.

U 2022. godini aktivnosti u vezi zaštite životne sredine su bile:

Pribavljene su ponude za zbrinjavanje opasnog otpada indeksnih brojeva:

- Otpadno ulje 13 03 07 *
- Filteri za ulje 16 01 07*
- Otpadna emulzija 12 01 09*
- Prazna ambalaža od ulja 15 01 10*

Od ovlašćenih operatera za zbrinjavanje otpada:

- Energy Zamna doo
- Invest farm doo
- Ekosekund doo

Nakon izbora operatera potrebno je predati opasan otpad.

U 2022. nismo predavali opasan otpad na reciklažu.

U 2022. godini vršeno je Ažuriranje i sprovođenje implementiranih procedura prema zahtevima standarda 14001, vršeno je ažuriranje Plana upravljanja otpadom.

Sav neopasan otpad generisan u 2022. godini je razvrstavan na mestu nastajanja, odvojeno je sakupljan i predavan periodično ovlašćenom operateru:

Metalni otpad RESES Kragujevac na reciklažu:

- otpad indeksnog broja 12 01 01 čelična strugotina
- otpad indeksnog broja 17 04 05 otpadno kovačko gvožđe

Za Papirni otpad indeksnog broja 15 01 01 sklopljen je ugovor sa operaterom Kappa Star recycling doo RJ Niš i predavan je ovom ovlašćenom operateru.

Za sav otpad vodi se dnevna evidencija o otpadu DEO 1 obrazac.

Kod Agencije za zaštitu životne sredine Generišemo godišnji izveštaj GIO1 Agenciji za zaštitu životne sredine za otpad 12 01 01, 17 04 05 i 15 01 01. za 2022. godinu.

I izveštaj PTP2 za uvežene proizvode koji posle upotrebe postaju posebni tokovi otpada za 2022. godinu.

Praznu ambalažu (od ulja) vraćamo dobavljaču / proizvođaču na ponovnu upotrebu, po prethodno sklopljenom ugovoru.

4. Važniji događaji koji su nastupili nakon proteka poslovne godine

Nije bilo značajnih događaja nakon datuma izveštajnog perioda koji bi zahtevali korekcije ili obelodanjivanje u napomenama uz priložene finansijske izveštaje Društva za 2022 godinu.

5. Opis očekivanog razvoja društva u narednom periodu

U skladu sa Politikom kvaliteta, a u cilju održavanja i stalnog poboljšavanja sistema menadžmenta kvalitetom, MING Kovačnica je usvojila sledeće ciljeve kvaliteta za 2023.godinu:

Kvalitet:

- Resertifikacija prema ČD V95/5. Rok: Mart, 2023
- Nadzorni audit prema EN 3834-2. Rok: Mart, 2023
- Resertifikacija prema EN 15085-2. Rok: Mart, 2023
- Resertifikacija prema ISO 14001:2015 Sistem upravljanja zaštitom životne sredine. Rok: Maj, 2023
- Nadzorni audit prema IATF 16949:2016 tri male neusaglašenosti. Rok: Decembar 2022
- Nadzorni audit prema ISO 9001:2015 tri male neusaglašenosti. Rok: Decembar 2022

Kadrovi:

- Završiti obuku za osposobljavanje zaposlenih za zavarivanje.
Rok: April 2023
- Završiti obuku za osposobljavanje zaposlenih za rad u najnovijoj verziji softvera SolidWorks.
Rok: April 2023
- Završiti obuku za osposobljavanje zaposlenih za rad i upotrebu novog softvera za održavanje
Rok: Mart 2023

- Interna obuka novozaposlenih radnika iz oblasti merenja, merne opreme, vizuelne kontrole, rad na CNC mašinama, rad u odeljenju kovačnice, kvaliteta, zaštite na radu i zaštite životne sredine.
Rok: Decembar 2023
- Interna obuka novozaposlenih radnika iz oblasti primene 5S metodologije.
Rok: Decembar 2023
- Interna obuka za osposobljavanje zaposlenih za razumevanje tehničkih crteža i zahteva crteža.
Rok: April 2023

Ispunjenjem ciljeva kvaliteta, organizacija pokazuje svoju opredeljenost stalnom rastu i unapredjenju poslovanja, kroz razvoj i unapredjenje i infrastrukture i kadrova istovremeno.

6. Aktivnosti društva na polju istraživanja i razvoja

Tokom 2022. godine izvršene su sledeće sertifikacije / resertifikacije /nadzorni auditi:

Red . br	Naziv / List	Opis	Rok važenja / Validity term	Oblast važenja / Scope of validity	Sertifikaciono telo / Certification body	Datum sertifikacije/resertifikacije/ nadzornog audita
1.	IATF 16949:2016	Sistem upravljanja kvalitetom	27.01.2025	Sistem menadžmenta kvalitetom u automobilske industrije IATF 16949	Quality Austria Center	Specijalni audit održan 17.01.2022
2.	ISO 9001:2015	Sistem upravljanja kvalitetom	27.01.2025	Sistem menadžmenta kvalitetom u skladu sa zahtevima ISO 9001	Quality Austria Center	Specijalni audit održan 17.01.2022
3.	EN 15085-2	Zavarivanje željezničkih vozila i komponenti prema EN 15085-2	10.04.2025	Proizvodnja čeličnih otkivaka, termička i mašinska obrada	TÜV SÜD Industrie Service GmbH	Resertifikacioni audit održan 31.03.2022
4.	EN ISO 3834-2	Zavarivanje topljenjem metalnih materijala	Mart 2024	Proizvodnja čeličnih otkivaka, termička i mašinska obrada	TÜV SÜD Industrie Service GmbH	Nadzorni audit održan 31.03.2022
5.	ČD V95-5	Proizvodnja zavarenih delova	10.04.2025	Proizvodnja čeličnih otkivaka, termička i mašinska obrada	TÜV SÜD – Czech	Resertifikacioni audit održan 04.05.2022
6.	ISO 14001: 2015	Sistem menadžmenta zaštite životne sredine - Resertifikacija	15.06.2025	Proizvodnja čeličnih otkivaka I Proizvodnja čeličnih otkivaka, termička i mašinska obrada delova za motorna vozila, mašinogradnju elektroprivredu, naftnu privredu I željeznicu	TÜV SÜD Management Service GmbH	Resertifikacioni audit održan 12.05.2022
7.	IATF 16949:2016	Sistem upravljanja kvalitetom	27.01.2025	Sistem menadžmenta kvalitetom u automobilske industrije IATF 16949	Quality Austria Center	Nadzorni audit održan 26.10.2022-28.10.2022
8.	ISO 9001:2015	Sistem upravljanja kvalitetom	27.01.2025	Sistem menadžmenta kvalitetom u skladu sa zahtevima ISO 9001	Quality Austria Center	Nadzorni audit održan 26.10.2022-28.10.2022

9.	15566 Modul 41	Quality Management System Approval for product	26.11.2024	Sertifikat za kuku tip A, kuku tip B i navojno kvačilo 850kN850kN/1350kN	SIQ Ljubljana	Resertifikacioni audit održan 15.11.2022
----	-------------------	---	------------	--	---------------	--

Društvo permanentno radi na unapređenju kvaliteta proizvoda, ispunjenju visokih tehničkih i tehnoloških uslova, i poslovanja prema međunarodnim standardima.
Proizvodi koje naši kupci poručuju su na veoma visokom nivou u pogledu načina i tehnologija izrade, kriterijuma za procesnu kontrolu i kontrolu gotovog proizvoda.
MING Kovačnica će nastaviti da radi na razvoju i osvajanju novih proizvoda kako bi ostala u društvu najvećih dobavljača delova za železnicu i automotiv u EU, a i šire.

7. Informacije o otkupu sopstvenih akcija

Društvo nije sticalo spostvene akcije tokom 2022. godine.

8. Postojanje ogranka

Društvo nema ogranke.

9. Značajniji poslovi sa povezanim licima

Ming Kovačnica ad je zavisno preduzeće i samim tim povezano sa matičnim preduzećem Ming doo Beograd, koje ima 86,65% učešća u kapitalu. Matično preduzeće obavlja plasman naših gotovih proizvoda na pre svega inostrana tržišta: Evrope, Turske, Rusije, bivše republike SFRJ. Takođe veliki deo repromaterijala nabavljamo od matičnog preduzeća koje ima potpisane ugovore i narudžbine sa inostranim željezarama. Proizvodi i roba prodaju se po cenama i uslovima koji su na raspolaganju trećim licima, po uobičajenim cenovnicima oba društva.

U toku perioda izvršene su sledeće transakcije sa povezanim licima:

Nabavka i prodaja dobara i usluga

	Prodaja		Nabavka		Potraživanja		Obaveze	
	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021
Ming doo	445.035	373.894	329.619	260.440	52.500	28.983	34.855	90.577

10. Izveštaj o korporativnom upravljanju za 2022 godinu

1. Pravila korporativnog upravljanja kojima pravno lice podleže; Pravila o korporativnom upravljanju koja je pravno lice dobrovoljno odlučilo da primenjuje; Relevantne informacije o praksi korporativnog upravljanja koja prevazilazi zahteve nacionalnog prava

Društvo se odlučilo da primenjuje sopstveni Kodeks korporativnog upravljanja od 16.03.2020., objavljen na sajtu www.mingbgd.com. Kodeksom korporativnog upravljanja su ustanovljeni principi i pravila korporativne prakse u skladu sa kojima će se ponašati nosioci korporativnog upravljanja Društva, a naročito u vezi sa pravima akcionara, okvirima i načinom delovanja nosilaca korporativnog upravljanja, javnošću i transparentnošću poslovanja Društva. Primena Kodeksa ima za cilj uvođenje dobrih poslovnih običaja koji treba da omoguće ravnotežu uticaja njegovih posledica i konzistentnost sistema kontrole, i jačanje poverenja akcionara.
Sve relevantne informacije su dostupne u sedištu Društva i na web sajtu Društva.

2. Opis osnovnih elemenata sistema internih kontrola i smanjenja rizika pravnog lica u vezi sa postupkom finansijskog izveštavanja

Sistem internih kontrola Društva čine politike i procedure koje je menadžment uspostavio radi postizanja specifičnih ciljeva. Sistem internih kontrola Društva uključuje:

1. Pridržavanje politike rukovodstva;

2. Očuvanje integriteta sredstava;
3. Sprečavanje i otkrivanje kriminalnih radnji i grešaka;
4. Tačnost i potpunost računovodstvene evidencije i
5. Ažurno sastavljanje pouzdanih finansijskih informacija.

Kontrolne procedure odnose se na informacije o politici, procedurama, kontrolnom okruženju i računovodstvenom sistemu koje rukovodstvo uspostavlja da bi obezbedilo razumnu sigurnost u pogledu ostvarenja specifičnih ciljeva.

U praksi, kontrolne procedure imaju različite ciljeve i pojavljuju se u sledećim oblicima:

1. Ovlašćenje i izvršenje transakcija
2. Seregacija dužnosti
3. Dizajn i upotreba dokumenata i zapisa
4. Pristup imovini i dokumentima
5. Nezavisne provere uspešnosti rada

Postojanje zadovoljavajućih internih kontrola smanjuje mogućnost pojave greške. Kontrolni rizik je rizik da sistem internih kontrola Društva neće pravovremeno sprečiti ili ispraviti materijalno značajne pogrešne iskaze. Osnovni cilj Društva u vezi sa postupkom finansijskog izveštavanja je smanjenje ovog rizika, tako da se omogući dovoljan nivo sigurnosti na osnovu koje bi revizor mogao da tvrdi da finansijski izveštaji ne sadrže materijalno značajne greške. Revizor obavlja analizu internih kontrola Društva pri čemu procenjuje da li interne kontrole mogu da otkriju i isprave potencijalnu grešku.

Društvo sačinjava, razmatra, usvaja i objavljuje finansijske izveštaje u skladu sa važećim zakonskim propisima, Međunarodnim računovodstvenim standardima (MRS) i Mađunarodnim standardima finansijskog izveštavanja (MSFI). Kako bi se obezbedili nezavisnost i objektivnost u postupku izrade finansijskih izveštaja, svake godine, na godišnjoj skupštini akcionara, Društvo usvaja Izveštaj ovlašćenog revizora o izvršenoj reviziji finansijskih izveštaja za prethodnu godinu.

3. Informacije o ponudama za preuzimanje kada je privredno društvo obveznik primene propisa kojima se uređuje preuzimanje privrednih društava

U 2022. Godini nije bilo ponuda za preuzimanje od strane Društva.

Osnovni kapital Društva podeljen je na 270.455 akcija pojedinačne nominalne vrednosti od 600,00 dinara po akciji, što ukupno iznosi 162.273.000,00 dinara. Sve akcije Društva su obične, iste su klase, glase na ime, i prenosive su u skladu sa propisima Republike Srbije. Jedna akcija daje pravo na jedan glas na skupštini akcionara.

Društvo može izdavati obične i preferencijalne akcije, i druge hartije od vrednosti u skladu sa Zakonom.

Društvo može da ima i odobrene akcije, stim da broj akcija mora da bude manji od polovine izdatih običnih akcija.

U okviru svake vrste akcija, akcije koje daju ista prava čine jednu klasu akcija. Skupština Društva, u skladu sa Statutom, može doneti Odluku o povećanju ili smanjenju osnovnog kapitala, kao i o svakoj emisiji hartija od vrednosti, broju odobrenih akcija, promenama prava ili povlastica bilo koje klase akcija.

Pri povećanju i smanjenju osnovnog kapitala Društva ne sme se povrediti princip jednakog tretmana (ravnopravnosti) akcionara, o čemu se stara Odbor direktora.

4. Sastav i rad organa upravljanja i njihovih odbora

Upravljanje Društvom je jednodomno, odnosno Društvom upravljaju Skupština akcionara i Odbor direktora.

Odbor direktora ima tri člana, od kojih su dva neizvršna, a jedan izvršni, s tim da je jedan od neizvršnih direktora istovremeno i nezavisan od Društva. Izvršni direktor je zastupnik Društva. Direktore u Odbor imenuje Skupština akcionara.

Članovi Odbora direktora su:

Nemanja Madžarević, kao izvršni direktor;

Predrag Madžarević, kao neizvršni direktor koji nije nezavisan od Društva;

Bogdan Ivković, kao neizvršni direktor koji jeste nezavisan od Društva.

Skupštinu akcionara čine svi akcionari Društva i svaka obična akcija daje pravo na jedan glas. Skupština odlučuje o pitanjima koja su određena Statutom Društva i Zakonom, te pitanja iz svoje nadležnosti ne može preneti na Odbor direktora.

Akcionari Društva su dobijali informacije o poslovanju, učestvovali u radu i glasali na sednicama. Tretman svih akcionara je bio ravnopravan u potpunosti.

5. Politika raznolikosti koja se primenjuje u vezi sa organima upravljanja pravnog lica

Politika raznolikosti u organima upravljanja Društva se ogleda u različitom životnom dobu članova upravljanja, prisutna su oba pola kao i raznolikost obrazovanja i vrsta kvalifikacija. Takođe, u odboru direktora i u Skupštini Društva imamo pripadnike oba pola, različitih starosnih dobi, različitog nivoa kvalifikacija i vrsta obrazovanja, Društvo na ovaj način želi da izbegne diskriminaciju po bilo kom osnovu, da uspostavi ravnotežu koja se ogleda u različitosti mišljenja. Ovakav princip poslovanja za sada daje dobre rezultate, Društvo dugi niz godina posluje stabilno i bez problema.

U Nišu, 11.04.2023. godine

MING KOVAČNICA A.D. NIŠ

Direktor

Nemanja Madžarević

Nemanja
Madžarević

Digitally signed by Nemanja Madžarević
DN: c=RS, 2.5.4.97=VATRS-100603457,
2.5.4.97=MBRS-07583176, o=MING KOVAČNICA
A.D., serialNumber=PNGRS-0107980710008,
serialNumber=CAR5-48726, sn=Madžarević,
givenName=Nemanja, cn=Nemanja Madžarević
Date: 2023.04.12 11:37:42 +02'00'

Na osnovu odredbi Zakona o tržištu kapitala ("Sl. glasnik RS", br. 129/2021), Zakona o računovodstvu ("Sl. glasnik RS", br. 73/2019 i 44/2021), i odredbi Pravilnika o sadržini, načinu i formi objavljivanja godišnjih, polugodišnjih i kvartalnih izveštaja javnih društava („Sl. glasnik RS", br. 14/2012, 5/2015, 24/2017 i 14/2020) objavljujemo:

**GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU POSLOVNOG DRUŠTVA
MING KOVAČNICA AD ZA 2022. GODINU**

Godišnji izveštaj o poslovanju za poslovnu 2022 godinu sadrži:

- 1. Opis poslovnih aktivnosti i organizacione strukture*
- 2. Prikaz razvoja, finansijskog položaja i rezultata poslovanja društva, finansijski instrumenti koje društvo koristi za procenu finansijskog položaja i uspešnosti poslovanja, upravljanje finansijskim rizicima i izloženost cenovnom, kreditnom riziku, riziku likvidnosti i riziku novčanog toka*
- 3. Ulaganja u cilju zaštite životne sredine*
- 4. Važniji događaje koji su nastupili nakon proteka poslovne godine*
- 5. Opis očekivanog razvoja društva u narednom periodu*
- 6. Aktivnosti društva na polju istraživanja i razvoja*
- 7. Informacije o otkupu sopstvenih akcija*
- 8. Postojanje ogranaka*
- 9. Značajniji poslovi sa povezanim licima*
- 10. Izveštaj o korporativnom upravljanju*

1. Opis poslovnih aktivnosti i organizacione strukture

Puno poslovno ime	MING KOVAČNICA A.D. NIŠ
Skraćeni naziv	MING KOVAČNICA A.D.
Sedište	Niš
Adresa	Bulevar 12. Februar 95
Pravna forma	Akcionarsko društvo
Matični broj	07583176
PIB	100603457
Pretežna delatnost	2550 - Kovanje,presovanje,štancovanje i valjanje metala; metalurgija praha
Veb sajt	www.mingbgd.com
ISIN	RSMINGE49493
CFI	ESVUFR
Prosečan broj zaposlenih	144
Vrednost poslovne imovine (u 000 dinara)	976.926
Ukupan kapital (u 000 dinara)	609.535

Privredno društvo MING KOVAČNICA A.D. Niš, osnovano je 1856. godine kao KOVAČNICA Niš. Godine 1968. KOVAČNICA je pripojena AD Mašinskoj industriji Niš HOLDING CO Niš.

26.04.2006. godine izvršena je privatizacija istog a 23.06.2006. je upisano u registar APR-a pod matičnim brojem 07583176. Osnovna delatnost društva je kovanje, presovanje, štancovanje i valjanje metala i metalurgija praha (šifra delatnosti – 2550). Projektuju se i razvijaju metalni proizvodi namenjeni pre svega železničkoj, traktorskoj, auto industriji i rudarskoj industriji. Proizvodnja u Ming Kovačnici se odvija u dve proizvodne celine: kovanje i mašinska obrada metalnih delova.

Upravljanje Društvom je organizovano kao jednodomno. Organi Društva su: skupština koju čine svi akcionari društva i Odbor direktora koga čine tri direktora, od čega jedan izvršni direktor i dva neizvršna direktora. Organizacija društva je podeljena u nekoliko sektora: sektor komercijale, sektor razvoja tehnologije, finansijska služba, sektor pravnih i opštih poslova, održavanje, kovačnica, mašinska obrada, a svakim od navedenih sektora rukovode šefovi.

2. Prikaz razvoja, finansijskog položaja i rezultata poslovanja društva, finansijski instrumenti koje društvo koristi za procenu finansijskog položaja i uspešnosti poslovanja, upravljanje finansijskim rizicimai izloženost cenovnom, kreditnom riziku, riziku likvidnosti i riziku novčanog toka

Ciljevi koji su na početku 2022. godine postavljeni od strane uprave Ming Kovačnice ad, a koji se odnose na rast produktivnosti, investiranja, profita, uposlenosti i poboljšanja uslova rada, kao i zadovoljstva kupaca našim uslugama i proizvodima ostvareni su, uprkos teškim ekonomskim uslovima.

U protekloj godini smo značajno investirali u proizvodnu opremu: mašine i alate, i time proširili kapacitete na nove proizvode i usluge i nova tržišta.

FINANSIJSKO STANJE DRUŠTVA:

Bilans uspeha	2021	2022	indeks
<i>Poslovni prihodi</i>	775,998	970,152	1.25
<i>Poslovni rashodi</i>	742,421	907,825	1.22
Finansijski prihodi	1,563	408	0.26
Finansijski rashodi	3,226	4,598	1.43
Ostali prihodi	2,307	7,095	3.08
Ostali rashodi	1,098	7,882	7.18
Dobit pre oporezivanja (AOP 1045)	33,123	57,350	1.73
Amortizacija (AOP 1020)	55,779	59,787	1.07

Trošak kamata (AOP 1034)	2,852	3,917	1.37
EBITDA (AOP 1045 + 1020 +1034)	91,754	121,054	1.32
EBIT (AOP 1045 + 1034)	35,975	61,267	1.70
<i>Neto dobit (AOP 1055)</i>	30,563	51,590	1.69

Napomena: Podaci su u 000 dinara

Društvo je u 2022. godini ostvarilo neto dobit u iznosu od 51.590, što predstavlja rast u odnosu na prethodnu 2021. godinu od 69%.

Poslovni prihodi iznose 970.152 odnosno veći su za 25% u odnosu na prethodnu godinu. S druge strane poslovni rashodi iznose 907.825 dinara i pokazuju povećanje od 22% u odnosu na prethodnu godinu. Najveći iznos troškova se odnosi na troškove materijala koji iznose 653.321 i troškove zarada, naknada zarada i ostale lične rashode u iznosu od 158.233. Zarada je usklađivana sa aktuelnim podacima i zakonom. Prosečan broj zaposlenih je 144. Troškovi amortizacije iznose 60.263, što je veći iznos nego prethodne godine za 8%; troškovi proizvodnih usluga i nematerijalni troškovi, grupe 53 i 55 iznose 35.532, odnosno veći su za 18% u odnosu na prethodnu godinu. Ostali rashodi – grupe 57, 58 iznose 7.882 i odnose se uglavnom na prodaju i rashodovanje osnovnih sredstava, ali su takođe ostvareni ostali prihodi – grupe 67,68 koji iznose 7.095, koji se takođe odnose na prihode ostvarene od prodaje opreme. Finansijski rashodi, odnosno trošak kamata su nešto viši u odnosu na 2021 godinu.

PROCENA STANJA IMOVINE DRUŠTVA:

<i>Bilans stanja</i>	2021	2022	indeks
<i>Ukupna aktiva</i>	912,227	976,926	1.07
Stalna imovina	628,069	664,879	1.06
Obrtna imovina	284,158	312,047	1.10
<i>Kapital</i>	558,393	609,535	1.09
Osnovni kapital	162,274	162,274	1.00
Rezerve	2	2	1.00
Neraspoređena dobit	331,628	388,104	1.17
Gubitak	0	0	
<i>Obaveze</i>	353,834	367,391	1.04
Dugoročna rezervisanja	4,120	4,283	1.04
Dugoročne obaveze	61,534	99,632	1.62
- dugoročni krediti	59,874	99,632	1.66
Kratkoročne obaveze	269,091	245,473	0.91
<i>Ukupna pasiva</i>	912,227	976,926	1.07

Napomena: Podaci su u 000 dinara

U 2022. godini je ukupno investirano u proizvodne mašine, opremu, alat za proizvodnju 103.259. Investicije se odnose pre svega na mašine za proizvodnju, opremu za proizvodnju, alata za mašinsku obradu i proizvodnju alata za kovanje i krzanje.

Zalihe su u 2022. godini veće za 23%, potraživanja su otprilike na istom nivou u odnosu na prethodnu godinu, tako da su obrtna sredstva povećana za 10% u odnosu na 2021 godinu. Kratkoročne obaveze su manje za 9% pre svega kao posledica smanjenja obaveza iz poslovanja i kratkoročnih finansijskih obaveza, dok su dugoročne obaveze veće za 62% u odnosu na prethodnu godinu, zbog povećanja dugoročnih kredita. Kapital iznosi 609.535 što je rast od 9% u odnosu na prethodnu godinu.

Finansijski instrumenti koje društvo koristi za procenu finansijskog položaja i uspešnosti poslovanja su:

	Naziv pokazatelja - racia	Vrednosti koje se stavljaju u odnos	Godišnji obračun		Godišnja vrednost	
			2021	2022	2021	2022
Pokaz. likvidnosti	Racio tekuće likvidnosti (Likvidnost I)	Gotov. i got. ekviv.	309	1,129	0.0	0.0
		Kratkoročne obaveze	269,091	245,473		

	stepena)					
	Racio redukovane likvid. (Likvidn. II stepena)	Potr.+gotovina+kratk fin plasmani	100,772	104,736	0.4	0.4
		Kratkoročne obaveze	269,091	245,473		
	Racio opšte likvidnosti (Likvidnost III stepena)	Obrtna sredstva	284,158	312,047	1.1	1.3
		Kratkoročne obaveze	269,091	245,473		
	Racio likv. na bazi novč. toka (Likvid. III stepena)	Novč. tok iz posl.	115,185	80,054	0.6	0.3
		Prosečne kratkoročne obav.	208,333	257,282		
Pokazatelji solventnosti	Racio pokrića stalne imovine (I stepen pokrića)	Neto sopstveni kapital	558,393	609,535	0.9	0.9
		Imobilizacije (stalna imovina)	628,069	664,879		
	Racio Kreditne sposobnosti (II st. pokrić)	Dugoročni izvori	624,047	713,450	1.0	1.1
		Imobilizacije (stalna imovina)	628,069	664,879		
	Racio finansijske stabilnosti (III st. pokr.)	Dugoročni izvori	624,047	713,450	0.8	0.8
		Imobilizacije + zalihe	792,082	866,068		
	Racio pokrića zaliha NO Kapitalom	Neto obrtni fond	15,067	66,574	0.1	0.3
		Zalihe	164,013	201,189		
	Stepen samofinansiranja	Neto sopstveni kapital	558,393	609,535	3.4	3.0
		Zalihe	164,013	201,189		
Pok. strukt. kapit.	Racio finansijske sigurnosti	Bruto sopstveni kapital	558,393	609,535	0.6	0.6
		Uk. pasiva	912,227	976,926		
	Stopa zaduženosti	Ukupne obaveze	353,834	367,391	0.4	0.4
		Ukupna pasiva	912,227	976,926		
Ročnost obaveza	Dugor. poz. kap. u uk. pozajmlj. kapitalu	Dugoročne obaveze	61,534	99,632	0.2	0.3
		Pozajmljeni kapital	353,834	367,391		
	kratkor. poz. kap. u uk. pozajmlj. kapitalu	Kratkoročne obaveze	269,091	245,473	0.8	0.7
		Pozajmljeni kapital	353,834	367,391		
Pokazatelji izvora finansiranja	Racio dugoročne zaduženosti	Dugoročne obaveze	61,534	99,632	0.1	0.2
		Neto sopstveni kapital	558,393	609,535		
	Racio sigurnosti dugoročnih poverilaca	Neto sopstveni kapital	558,393	609,535	9.1	6.1
		Dugoročne obaveze	61,534	99,632		
	Racio ukupne zaduženosti	Ukupne obaveze	353,834	367,391	0.6	0.6
		Neto sopstveni kapital	558,393	609,535		
	Racio sigurnosti svih poverilaca	Neto sopstveni kapital	558,393	609,535	1.6	1.7
		Ukupne obaveze	353,834	367,391		
	Racio pokrića obav. novčanim tokom iz posl.	Novč. tok iz posl.	115,185	80,054	0.3	0.2
		Ukupne obaveze	353,834	367,391		
Pokazatelji poslovne aktivnosti - obrta	Racio obrta ukupne imovine	Prihodi od prodaje	775,998	970,152	0.9	1.0
		Prosečna imovina	834,970	944,577		
	Racio obrta kapitala	Prihodi od prodaje	775,998	970,152	1.4	1.7
		Prosečan kapital	543,756	583,964		

	Racio obrta obrtne imovine	Prihodi od prodaje	775,998	970,152	3.3	3.3
		Prosečna obrtna imovina	231,980	298,103		
	Racio obrta zaliha	Troškovi prodatih proizvoda	562,391	868,230	4.3	4.8
		Prosečne zalihe	131,715	182,601		
	Prosečno vreme vezivanja zaliha	Broj dana u godini	365	365	85.5	76.8
		Racio obrta zaliha	4	5		
	Racio obrta potraživanja od kupaca	Prihodi od prodaje	775,998	970,152	8.9	9.5
		Prosečan saldo kupca	87,186	102,035		
	Vreme obrta potraživanja od kupaca	Broj dana u godini	365	365	41.0	38.4
		Racio obrta potraž. od kup.	9	10		
	Racio obrta obaveza prema dobavljačima	Vrednost godišnjih nabavki	745,726	932,286	5.7	5.4
		Prosečan saldo dobavljača	130,953	173,322		
Pok. ekonomičnosti	Ekonomičnost I stepena	Broj dana u godini	365	365	64.1	67.9
		Racio obrta obaveza prema dobavljačima	6	5		
	Ekonomičnost II stepena	Ukupan prihod	779,868	977,655	1.0	1.1
		Ukupni rashod	749,305	926,065		
Pokazatelji rentabilnosti	Stopa prinosa na poslovna ulaganja	Poslovni prihod	775,998	970,152	1.0	1.0
		Ukupni rashod	749,305	926,065		
	Stopa prinosa na kapital	Poslovni dobitak	33,577	62,327	0.0	0.1
		Prosečna imovina	834,970	944,577		
	Stopa prinosa na imovinu	Neto dobitak	30,563	51,590	0.1	0.1
		Prosečni kapital	543,756	583,964		
	Stopa posl. dobitka	Poslovni dobitak	31,208	52,510	0.0	0.1
		Prosečna imovina	834,970	944,577		
	Stopa rashoda finans. u prihodu od prodaje	Poslovni prihod	33,577	62,327	0.0	0.1
		Poslovni prihod	775,998	970,152		
	Stopa rashoda finans. u prihodu od prodaje	Rashodi finansiranja	3,226	4,598	0.0	0.0
		Prihodi od prodaje	775,998	970,152		
	Stopa neto dobitka	Neto dobitak	30,563	51,590	0.0	0.1
		Prihodi od prodaje	775,998	970,152		

Po proceni rukovodstva ne postoje značajnija potraživanja kod kojih postoji neizvesnost naplate prihoda ili mogućih budućih troškova koji mogu značajno uticati na finansijsku poziciju društva, a za ona za koja je postojalo je izvršena ispravka potraživanja.

Kvalifikaciona struktura zaposlenih na dan 31.12.2022. godine i 31.12.2021. godine je sledeća:

KVALIFIKACIONA STRUKTURA	31.12.2022	31.12.2021	INDEKS
VSS	16	20	80
VS	9	11	82
VKV	4	6	67
SSS	37	50	74
KV	45	52	87
PKV	6	7	86

NKV	18	20	90
UKUPNO	135	166	81

Starosna struktura zaposlenih

STAROSNA STRUKTURA	do 20 god.	do 30 god.	do 40 god.	do 50 god.	do 60 god.	Preko 60. god	UKUPNO
STANJE: 31. decembar 2022.		17	29	28	42	19	135

UPRAVLJANJE RIZICIMA

Faktori finansijskog rizika

Poslovanje Društva je izloženo različitim finansijskim rizicima: tržišni rizik, kreditni rizik i rizik likvidnosti. Upravljanje rizicima u Društvu je usmereno na nastojanje da se u situaciji nepredvidivosti finansijskih tržišta potencijalni negativni uticaji na finansijsko poslovanje Društva svedu na minimum. Upravljanje rizicima obavlja finansijska služba Društva u skladu sa politikama odobrenim od strane Upravnog odbora.

a) Tržišni rizik

Tržišni rizik je rizik da će fer vrednost budućih tokova gotovine finansijskog instrumenta biti promenljiva zbog promena tržišnih cena. Izloženost tržišnom riziku se sagledava preko analize senzitivnosti, te s tim u vezi, nije bilo značajnijih promena u izloženosti Društva tržišnom riziku, niti u načinu na koji Društvo upravlja ili meri taj rizik.

Tržišni rizik uključuje tri vrste rizika, kao što sledi:

Rizik od promene kursa stranih valuta

Društvo posluje u međunarodnim okvirima i izloženo je riziku promena kursa stranih valuta koji proističe iz poslovanja sa različitim valutama, prvenstveno evro. Rizik proističe kako iz budućih poslovnih transakcija, tako i iz priznatih sredstava i obaveza u stranoj valuti.

Rukovodstvo Društva je ustanovilo politiku za upravljanje rizikom od promena kursa stranih valuta u odnosu na njegovu funkcionalnu valutu. Društvo ima potraživanja i obaveze u stranoj valuti, tako da je maksimizirana usklađenost priliva i odliva u istoj valuti radi zaštite od promene deviznih kursa.

U narednoj tabeli je prikazana izloženost Društva deviznom riziku na dan 31. decembar 2022 godine:

U hiljadama RSD	EUR	RSD	Ukupno
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	206	923	1,129
Potraživanja	16,049	87,558	103,607
Kratkoročni finansijski plasmani			0
Dugoročni finansijski plasmani			0
Ostala potraživanja		3,989	3,989
Ukupno	16,255	92,470	108,725
Kratkoročne finansijske obaveze	40,942	10,000	50,942
Obaveze iz poslovanja	51,042	95,812	146,854
Dugoročne obaveze	92,965	6,667	99,632
Ostale obaveze		29,800	29,800
Ukupno	184,949	142,279	327,228
Neto devizna pozicija na 31.12.22.	-168,694	-49,809	-218,503

Rizik od promene cena

Društvo nije izloženo većem riziku od promena cena vlasničkih hartija od vrednosti s obzirom da nema većih ulaganja klasifikovanih u bilansu stanja kao dugoročne hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat ili kao finansijska sredstva po fer vrednosti čiji se efekti promena u fer vrednosti iskazuju u bilansu uspeha.

Rizik od promene kamatnih stopa

Rizik Društva od promena fer vrednosti kamatnih stopa proističe prvenstveno iz obaveza po osnovu primljenih dugoročnih kredita od banaka. Krediti primljeni po promenljivim kamatnim stopama izlažu Društvo kamatnom riziku tokova gotovine. Krediti primljeni po fiksnim kamatnim stopama izlažu Društvo riziku promene fer vrednosti kamatnih stopa.

Tokom 2022 godine, najveći deo obaveza po kreditima bio je sa varijabilnom kamatnom stopom, koja je vezana za EURIBOR. Obaveze po kreditima sa promenljivim kamatnim stopama bile su najvećim delom izražene u stranoj valuti (evro).

Društvo vrši analizu izloženosti riziku od promene kamatnih stopa na dinamičkoj osnovi uzimajući u obzir alternativne izvore finansiranja i refinansiranja, pre svega za dugoročne obaveze budući da one predstavljaju najznačajniju kamatonosnu poziciju.

U sledećoj tabeli je prikazana izloženost Društva riziku promene kamatnih stopa:

U hiljadama RSD	2022	2021
Finansijska sredstva		
Finansijske obaveze	42,209	29,251
Instrumenti sa fiksnom kamatnom stopom	42,209	29,251
Finansijska sredstva		
Finansijske obaveze	108,365	91,887
Instrumenti sa varijabilnom kamatnom stopom	108,365	91,887

Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik finansijskog gubitka za Društvo ako druga ugovorna strana u finansijskom instrumentu ne ispuní svoje ugovorne obaveze. Kreditni rizik prevashodno proističe po osnovu potraživanja iz poslovanja.

U skladu sa usvojenom kreditnom politikom, Društvo analizira kreditni bonitet svakog novog pojedinačnog kupca pre nego što mu se ponude standardni uslovi prodaje. Takođe, za svakog kupca je ustanovljen kreditni limit koji predstavlja maksimalni dozvoljen iznos potraživanja pre nego što se zatraži odobrenje Direktora. Kupcu čiji kreditni bonitet ne ispunjava tražene uslove, prodaja se vrši samo na bazi avansnog plaćanja.

Upravljanje potraživanjima od kupaca

Društvo je izloženo kreditnom riziku koji predstavlja rizik da dužnici neće biti u mogućnosti da dugovanja prema Društvu izmire u potpunosti i na vreme, što bi imalo za rezultat finansijski gubitak za Društvo. Izloženost Društva ovom riziku ograničena je na iznos potraživanja od kupaca na dan bilansa.

Potraživanja od kupaca na dan 31.12.2022. godine prikazana su u tabeli koja sledi:

U hiljadama RSD	2022	2021
Kupci u zemlji	87,558	69,963
Kupci u inostranstvu	16,049	30,500
Ukupno	103,607	100,463

Starosna struktura potraživanja od kupaca data je u narednoj tabeli:

	Bruto	Ispravka	Neto	Bruto	Ispravka	Neto
U hiljadama RSD	2022	vrednosti	izloženost	2021	vrednosti	izloženost
Nedospela potraživanja	96,422		96,422	90,214		90,214
Docnja od 0 do 30 dana	7,185		7,185	9,524		9,524
Docnja od 31 do 90 dana			0	725		725
Docnja od 91 do 120 dana			0			0

Docnja od 121 do 360 dana	1,160	1,160	0	0
Docnja preko 360 dana			0	0
Ukupno	104,767	1,160	103,607	100,463

c) Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik da Društvo neće biti u mogućnosti da finansira sredstva odgovarajućim izvorima finansiranja sa stanovišta rokova i stopa i rizik nemogućnosti da se sredstvo realizuje po razumnoj ceni u odgovarajućem vremenskom okviru.

Društvo upravlja likvidnošću sa ciljem da osigura da izvori finansiranja budu raspoloživi za izmirenje obaveza u trenutku njihovog dospeća. Društvo neprekidno procenjuje rizik likvidnosti identifikovanjem i praćenjem promena u izvorima finansiranja potrebnim za ispunjenje poslovnih ciljeva Društva, a u skladu sa poslovnom strategijom Društva.

Sledeća tabela predstavlja ročnost dospeća sredstava i obaveza, prema preostalom roku dospeća, na dan 31. decembra 2022. godine:

u 000rsd	Do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Od 2 do 3 godine	Od 4 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	1,129					1,129
Potraživanja	103,607					103,607
Kratkoročni finansijski plasmani						0
Dugoročni finansijski plasmani						0
Ostala potraživanja	3,989					3,989
Ukupno	108,725	0	0	0	0	108,725
Kratkoročne finansijske obaveze		50,942				50,942
Obaveze iz poslovanja	146,854					146,854
Dugoročne obaveze			73,007	26,625	0	99,632
Ostale kratkoročne obaveze	26,321	3,479				29,800
Ukupno	173,175	54,421	73,007	26,625	0	327,228
Ročna neusklađenost	-64,450	-54,421	-73,007	-26,625	0	-218,503

Sledeća tabela predstavlja ročnost dospeća sredstava i obaveza, prema preostalom roku dospeća, na dan 31. decembra 2021. godine:

u 000rsd	Do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Od 2 do 3 godine	Od 4 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	309					309

Potraživanja	100,463					100,463
Kratkoročni finansijski plasmani						0
Dugoročni finansijski plasmani						0
Ostala potraživanja	19,291					19,291
Ukupno	120,063	0	0	0	0	120,063
Kratkoročne finansijske obaveze		61,264				61,264
Obaveze iz poslovanja	180,917					180,917
Dugoročne obaveze			39,481	13,323	8,730	61,534
Ostale kratkoročne obaveze	21,624	0				21,624
Ukupno	202,541	61,264	39,481	13,323	8,730	325,339
Ročna neusklađenost	-82,478	-61,264	-39,481	-13,323	-8,730	-205,276

Upravljanje rizikom kapitala

Cilj upravljanja kapitalom je da Društvo zadrži sposobnost da nastavi da posluje u neograničenom periodu u predvidljivoj budućnosti, kako bi vlasnicima kapitala obezbedilo povraćaj (profit), a koristi ostalim zainteresovanim stranama, kao i da bi očuvalo optimalnu strukturu kapitala sa ciljem da smanji troškove kapitala.

Društvo prati kapital na osnovu koeficijenta zaduženosti. Ovaj koeficijent se izračunava iz odnosa neto dugovanja Društva i njegovog ukupnog kapitala. Neto dugovanje se dobija kada se ukupni krediti (uključujući kratkoročne i dugoročne, kao što je prikazano u bilansu stanja) umanje za gotovinu i gotovinske ekvivalente. Ukupni kapital se dobija kada se na kapital, iskazan u bilansu stanja, doda neto dugovanje.

Naime, pokazatelji zaduženosti Društva sa stanjem na dan 31.12.2022. godine i 31.12.2021 godine bili su sledeći:

U hiljadama RSD	2022	2021
Ukupne obaveze (dugoročne i kratkoročne)	345,105	330,625
<i>Minus: Gotovinski ekvivalenti i gotovina</i>	1,129	309
Neto zaduženost	343,976	330,316
Kapital	609,535	558,393
<i>Racio ukupnog dugovanja prema kapitalu</i>	0.56	0.59

Na dan 31. decembra 2022 godine i 2021 godine koeficijent zaduženosti Društva bio je kao što sledi:

U hiljadama RSD	2022	2021
Obaveze po kreditima (dugoročne i kratkoročne)	150,574	121,138
<i>Minus: Gotovinski ekvivalenti i gotovina</i>	1,129	309
Neto dugovanje	149,445	120,829
Sopstveni kapital	609,535	558,393
Ukupan kapital	758,980	679,222
<i>Koeficijent zaduženosti</i>	19.69%	17.79%

3. Ulaganja u cilju zaštite životne sredine

Zaštita životne sredine predstavlja integralni deo poslovne politike društva. Jasno je definisan odnos prema istoj od strane privrednog društva i zaposlenih.

U 2022. godini aktivnosti u vezi zaštite životne sredine su bile:

Pribavljene su ponude za zbrinjavanje opasnog otpada indeksnih brojeva:

- Otpadno ulje 13 03 07 *
- Filteri za ulje 16 01 07*
- Otpadna emulzija 12 01 09*
- Prazna ambalaža od ulja 15 01 10*

Od ovlašćenih operatera za zbrinjavanje otpada:

- Energy Zamna doo
- Invest farm doo
- Ekosekund doo

Nakon izbora operatera potrebno je predati opasan otpad.

U 2022. nismo predavali opasan otpad na reciklažu.

U 2022. godini vršeno je Ažuriranje i sprovođenje implementiranih procedura prema zahtevima standarda 14001, vršeno je ažuriranje Plana upravljanja otpadom.

Sav neopasan otpad generisan u 2022. godini je razvrstavan na mestu nastajanja, odvojeno je sakupljan i predavan periodično ovlašćenom operateru:

Metalni otpad RESES Kragujevac na reciklažu:

- otpad indeksnog broja 12 01 01 čelična strugotina
- otpad indeksnog broja 17 04 05 otpadno kovačko gvožđe

Za Papirni otpad indeksnog broja 15 01 01 sklopljen je ugovor sa operaterom Kappa Star recycling doo RJ Niš i predavan je ovom ovlašćenom operateru.

Za sav otpad vodi se dnevna evidencija o otpadu DEO 1 obrazac.

Kod Agencije za zaštitu životne sredine Generišemo godišnji izveštaj GIO1 Agenciji za zaštitu životne sredine za otpad 12 01 01, 17 04 05 i 15 01 01. za 2022. godinu.

I izveštaj PTP2 za uvežene proizvode koji posle upotrebe postaju posebni tokovi otpada za 2022. godinu.

Praznu ambalažu (od ulja) vraćamo dobavljaču / proizvođaču na ponovnu upotrebu, po prethodno sklopljenom ugovoru.

4. Važniji događaji koji su nastupili nakon proteka poslovne godine

Nije bilo značajnih događaja nakon datuma izveštajnog perioda koji bi zahtevali korekcije ili obelodanjivanje u napomenama uz priložene finansijske izveštaje Društva za 2022 godinu.

5. Opis očekivanog razvoja društva u narednom periodu

U skladu sa Politikom kvaliteta, a u cilju održavanja i stalnog poboljšavanja sistema menadžmenta kvalitetom, MING Kovačnica je usvojila sledeće ciljeve kvaliteta za 2023.godinu:

Kvalitet:

- Resertifikacija prema ČD V95/5. Rok: Mart, 2023
- Nadzorni audit prema EN 3834-2. Rok: Mart, 2023
- Resertifikacija prema EN 15085-2. Rok: Mart, 2023
- Resertifikacija prema ISO 14001:2015 Sistem upravljanja zaštitom životne sredine. Rok: Maj, 2023
- Nadzorni audit prema IATF 16949:2016 tri male neusaglašenosti. Rok: Decembar 2022
- Nadzorni audit prema ISO 9001:2015 tri male neusaglašenosti. Rok: Decembar 2022

Kadrovi:

- Završiti obuku za osposobljavanje zaposlenih za zavarivanje.
Rok: April 2023
- Završiti obuku za osposobljavanje zaposlenih za rad u najnovijoj verziji softvera SolidWorks.
Rok: April 2023
- Završiti obuku za osposobljavanje zaposlenih za rad i upotrebu novog softvera za održavanje
Rok: Mart 2023

- Interna obuka novozaposlenih radnika iz oblasti merenja, merne opreme, vizuelne kontrole, rad na CNC mašinama, rad u odeljenju kovačnice, kvaliteta, zaštite na radu i zaštite životne sredine.
Rok: Decembar 2023
- Interna obuka novozaposlenih radnika iz oblasti primene 5S metodologije.
Rok: Decembar 2023
- Interna obuka za osposobljavanje zaposlenih za razumevanje tehničkih crteža i zahteva crteža.
Rok: April 2023

Ispunjenjem ciljeva kvaliteta, organizacija pokazuje svoju opredeljenost stalnom rastu i unapredjenju poslovanja, kroz razvoj i unapredjenje i infrastrukture i kadrova istovremeno.

6. Aktivnosti društva na polju istraživanja i razvoja

Tokom 2022. godine izvršene su sledeće sertifikacije / resertifikacije /nadzorni audit:

Red . br	Naziv / List	Opis	Rok važenja / Validity term	Oblast važenja / Scope of validity	Sertifikaciono telo / Certification body	Datum sertifikacije/resertifikacije/ nadzornog audita
1.	IATF 16949:2016	Sistem upravljanja kvalitetom	27.01.2025	Sistem menadžmenta kvalitetom u automobilske industrije IATF 16949	Quality Austria Center	Specijalni audit održan 17.01.2022
2.	ISO 9001:2015	Sistem upravljanja kvalitetom	27.01.2025	Sistem menadžmenta kvalitetom u skladu sa zahtevima ISO 9001	Quality Austria Center	Specijalni audit održan 17.01.2022
3.	EN 15085-2	Zavarivanje željezničkih vozila i komponenti prema EN 15085-2	10.04.2025	Proizvodnja čeličnih otkivaka, termička i mašinska obrada	TÜV SÜD Industrie Service GmbH	Resertifikacioni audit održan 31.03.2022
4.	EN ISO 3834-2	Zavarivanje topljenjem metalnih materijala	Mart 2024	Proizvodnja čeličnih otkivaka, termička i mašinska obrada	TÜV SÜD Industrie Service GmbH	Nadzorni audit održan 31.03.2022
5.	ČD V95-5	Proizvodnja zavarenih delova	10.04.2025	Proizvodnja čeličnih otkivaka, termička i mašinska obrada	TÜV SÜD – Czech	Resertifikacioni audit održan 04.05.2022
6.	ISO 14001: 2015	Sistem menadžmenta zaštite životne sredine - Resertifikacija	15.06.2025	Proizvodnja čeličnih otkivaka I Proizvodnja čeličnih otkivaka, termička i mašinska obrada delova za motorna vozila, mašinogradnju elektroprivredu, naftnu privredu I željeznicu	TÜV SÜD Management Service GmbH	Resertifikacioni audit održan 12.05.2022
7.	IATF 16949:2016	Sistem upravljanja kvalitetom	27.01.2025	Sistem menadžmenta kvalitetom u automobilske industrije IATF 16949	Quality Austria Center	Nadzorni audit održan 26.10.2022-28.10.2022
8.	ISO 9001:2015	Sistem upravljanja kvalitetom	27.01.2025	Sistem menadžmenta kvalitetom u skladu sa zahtevima ISO 9001	Quality Austria Center	Nadzorni audit održan 26.10.2022-28.10.2022

9.	15566 Modul 41	Quality Management System Approval for product	26.11.2024	Sertifikat za kuku tip A, kuku tip B i navojno kvačilo 850kN850kN/1350kN	SIQ Ljubljana	Resertifikacioni audit održan 15.11.2022
----	-------------------	---	------------	--	---------------	--

Društvo permanentno radi na unapređenju kvaliteta proizvoda, ispunjenju visokih tehničkih i tehnoloških uslova, i poslovanja prema međunarodnim standardima.
Proizvodi koje naši kupci poručuju su na veoma visokom nivou u pogledu načina i tehnologija izrade, kriterijuma za procesnu kontrolu i kontrolu gotovog proizvoda.
MING Kovačnica će nastaviti da radi na razvoju i osvajanju novih proizvoda kako bi ostala u društvu najvećih dobavljača delova za železnicu i automotiv u EU, a i šire.

7. Informacije o otkupu sopstvenih akcija

Društvo nije sticalo spostvene akcije tokom 2022. godine.

8. Postojanje ogranka

Društvo nema ogranke.

9. Značajniji poslovi sa povezanim licima

Ming Kovačnica ad je zavisno preduzeće i samim tim povezano sa matičnim preduzećem Ming doo Beograd, koje ima 86,65% učešća u kapitalu. Matično preduzeće obavlja plasman naših gotovih proizvoda na pre svega inostrana tržišta: Evrope, Turske, Rusije, bivše republike SFRJ. Takođe veliki deo repromaterijala nabavljamo od matičnog preduzeća koje ima potpisane ugovore i narudžbine sa inostranim željezarama. Proizvodi i roba prodaju se po cenama i uslovima koji su na raspolaganju trećim licima, po uobičajenim cenovnicima oba društva.

U toku perioda izvršene su sledeće transakcije sa povezanim licima:

Nabavka i prodaja dobara i usluga

	Prodaja		Nabavka		Potraživanja		Obaveze	
	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021
Ming doo	445.035	373.894	329.619	260.440	52.500	28.983	34.855	90.577

10. Izveštaj o korporativnom upravljanju za 2022 godinu

1. Pravila korporativnog upravljanja kojima pravno lice podleže; Pravila o korporativnom upravljanju koja je pravno lice dobrovoljno odlučilo da primenjuje; Relevantne informacije o praksi korporativnog upravljanja koja prevazilazi zahteve nacionalnog prava

Društvo se odlučilo da primenjuje sopstveni Kodeks korporativnog upravljanja od 16.03.2020., objavljen na sajtu www.mingbgd.com. Kodeksom korporativnog upravljanja su ustanovljeni principi i pravila korporativne prakse u skladu sa kojima će se ponašati nosioci korporativnog upravljanja Društva, a naročito u vezi sa pravima akcionara, okvirima i načinom delovanja nosilaca korporativnog upravljanja, javnošću i transparentnošću poslovanja Društva. Primena Kodeksa ima za cilj uvođenje dobrih poslovnih običaja koji treba da omoguće ravnotežu uticaja njegovih posledica i konzistentnost sistema kontrole, i jačanje poverenja akcionara.
Sve relevantne informacije su dostupne u sedištu Društva i na web sajtu Društva.

2. Opis osnovnih elemenata sistema internih kontrola i smanjenja rizika pravnog lica u vezi sa postupkom finansijskog izveštavanja

Sistem internih kontrola Društva čine politike i procedure koje je menadžment uspostavio radi postizanja specifičnih ciljeva. Sistem internih kontrola Društva uključuje:

1. Pridržavanje politike rukovodstva;

2. Očuvanje integriteta sredstava;
3. Sprečavanje i otkrivanje kriminalnih radnji i grešaka;
4. Tačnost i potpunost računovodstvene evidencije i
5. Ažurno sastavljanje pouzdanih finansijskih informacija.

Kontrolne procedure odnose se na informacije o politici, procedurama, kontrolnom okruženju i računovodstvenom sistemu koje rukovodstvo uspostavlja da bi obezbedilo razumnu sigurnost u pogledu ostvarenja specifičnih ciljeva. U praksi, kontrolne procedure imaju različite ciljeve i pojavljuju se u sledećim oblicima:

1. Ovlašćenje i izvršenje transakcija
2. Seregacija dužnosti
3. Dizajn i upotreba dokumenata i zapisa
4. Pristup imovini i dokumentima
5. Nezavisne provere uspešnosti rada

Postojanje zadovoljavajućih internih kontrola smanjuje mogućnost pojave greške. Kontrolni rizik je rizik da sistem internih kontrola Društva neće pravovremeno sprečiti ili ispraviti materijalno značajne pogrešne iskaze. Osnovni cilj Društva u vezi sa postupkom finansijskog izveštavanja je smanjenje ovog rizika, tako da se omogući dovoljan nivo sigurnosti na osnovu koje bi revizor mogao da tvrdi da finansijski izveštaji ne sadrže materijalno značajne greške. Revizor obavlja analizu internih kontrola Društva pri čemu procenjuje da li interne kontrole mogu da otkriju i isprave potencijalnu grešku.

Društvo sačinjava, razmatra, usvaja i objavljuje finansijske izveštaje u skladu sa važećim zakonskim propisima, Međunarodnim računovodstvenim standardima (MRS) I Mađunarodnim standardima finansijskog izveštavanja (MSFI). Kako bi se obezbedili nezavisnost I objektivnost u postupku izrade finansijskih izveštaja, svake godine, na godišnjoj skupštini akcionara, Društvo usvaja Izveštaj ovlašćenog revizora o izvršenoj reviziji finansijskih izveštaja za prethodnu godinu.

3. Informacije o ponudama za preuzimanje kada je privredno društvo obveznik primene propisa kojima se uređuje preuzimanje privrednih društava

U 2022. Godini nije bilo ponuda za preuzimanje od strane Društva.

Osnovni kapital Društva podeljen je na 270.455 akcija pojedinačne nominalne vrednosti od 600,00 dinara po akciji, što ukupno iznosi 162.273.000,00 dinara. Sve akcije Društva su obične, iste su klase, glase na ime, i prenosive su u skladu sa propisima Republike Srbije. Jedna akcija daje pravo na jedan glas na skupštini akcionara.

Društvo može izdavati obične I preferencijalne akcije, I druge hartije od vrednosti u skladu sa Zakonom.

Društvo može da ima I odobrene akcije, stim da broj akcija mora da bude manji od polovine izdatih običnih akcija.

U okviru svake vrste akcija, akcije koje daju ista prava čine jednu klasu akcija. Skupština Društva, u skladu sa Statutom, može doneti Odluku o povećanju ili smanjenju osnovnog kapitala, kao I o svakoj emisiji hartija od vrednosti, broju odobrenih akcija, promenama prava ili povlastica bilo koje klase akcija.

Pri povećanju I smanjenju osnovnog kapitala Društva ne sme se povrediti princip jednakog tretmana (ravnopravnosti) akcionara, o čemu se stara Odbor direktora.

4. Sastav i rad organa upravljanja i njihovih odbora

Upravljanje Društvom je jednodomno, odnosno Društvom upravljaju Skupština akcionara I Odbor direktora.

Odbor direktora ima tri člana, od kojih su dva neizvršna, a jedan izvršni, s tim da je jedan od neizvršnih direktora istovremeno I nezavisan od Društva. Izvršni direktor je zastupnik Društva. Direktore u Odbor imenuje Skupština akcionara.

Članovi Odbora direktora su:

Nemanja Madžarević, kao izvršni direktor;

Predrag Madžarević, kao neizvršni direktor koji nije nezavisan od Društva;

Bogdan Ivković, kao neizvršni direktor koji jeste nezavisan od Društva.

Skupštinu akcionara čine svi akcionari Društva I svaka obična akcija daje pravo na jedan glas. Skupština odlučuje o pitanjima koja su određena Statutom Društva I Zakonom, te pitanja iz svoje nadležnosti ne može preneti na Odbor direktora.

Akcionari Društva su dobijali informacije o poslovanju, učestvovali u radu i glasali na sednicama. Tretman svih akcionara je bio ravnopravan u potpunosti.

5. Politika raznolikosti koja se primenjuje u vezi sa organima upravljanja pravnog lica

Politika raznolikosti u organima upravljanja Društva se ogleda u različitom životnom dobu članova upravljanja, prisutna su oba pola kao i raznolikost obrazovanja i vrsta kvalifikacija. Takođe, u odboru direktora i u Skupštini Društva imamo pripadnike oba pola, različitih starosnih dobi, različitog nivoa kvalifikacija i vrsta obrazovanja, Društvo na ovaj način želi da izbegne diskriminaciju po bilo kom osnovu, da uspostavi ravnotežu koja se ogleda u različitosti mišljenja. Ovakav princip poslovanja za sada daje dobre rezultate, Društvo dugi niz godina posluje stabilno i bez problema.

U Nišu, 11.04.2023. godine

MING KOVAČNICA A.D. NIŠ

Direktor

Nemanja Madžarević

IZJAVA LICA ODGOVORNIH ZA SASTAVLJANJE GODIŠNJEG IZVEŠTAJA ZA 2022. GODINU

Ovom izjavom, Nemanja Madžarević – generalni direktor i Marina Cvetković - šef računovodstva, izjavljuju da je, prema njihovom najboljem saznanju, godišnji finansijski izveštaj društva za 2022. godinu sastavljen uz primenu odgovarajućih međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja i da daje istinite i objektivne podatke o imovini, obavezama, finansijskom položaju i poslovanju, dobitima i gubicima, tokovima gotovine i promenama na kapitalu javnog društva.

U Nišu, 12.04.2023.

Generalni direktor
Nemanja Madžarević

Šef računovodstva
Marina Cvetković

A handwritten signature in blue ink, belonging to Marina Cvetković, is written below the stamp.

Izveštaj o naknadama

U skladu sa članom 463b Zakona o privrednim društvima ("Sl. glasnik RS", br. 36/2011, 99/2011, 83/2014 - dr. zakon, 5/2015, 44/2018, 95/2018, 91/2019 i 109/2021), Odbor direktora Ming Kovačnice a.d. Niš sačinjava Izveštaj o svim naknadama koje je društvo ili sa njim povezano društvo isplatilo ili se obavezalo da isplati svakom pojedinom sadašnjem i bivšem članu odbora direktora, u 2022. godini, te u tom smislu izjavljujemo da u 2022. godini nije bilo isplata naknada članovima Odbora direktora, a sve u skladu sa usvojenom Politikom naknada Ming Kovačnice a.d. od 28. juna 2022. godine.

Društvo nije davalo niti se obavezalo da daje akcije Direktorima.

Društvo nije zahtevalo povraćaj varijabilnog dela naknada jer ga nije ni bilo.

Povezana lica koja posluju iz iste grupe lica nisu isplatila, niti se obavezala da isplate u poslovnoj godini, koja prethodi godini za koju se izveštaj sačinjava, naknade vezane za poslove koje obavljaju članovi Odbora direktora.

Društvo se nije obavezalo da isplati naknadu u slučaju prestanka funkcije člana Odbora direktora, pre ili istekom mandata.

Društvo je svu potrebnu dokumentaciju, kojom se dokazuje da nije bilo isplate, dostavilo revizoru na uvid prilikom vršenja finansijskih izveštaja za 2022. godinu.

U Nišu, 11.04.2023. godine

MING KOVAČNICA A.D. NIŠ

Predsednik Odbora Direktora

Predrag Madžarević

ODLUKA O USVAJANJU GODIŠNJIH IZVEŠTAJA ZA 2022. GODINU

Godišnji izveštaj društva za 2022 godinu je razmotren i prihvaćen 18.04.2023. godine od strane Odbora direktora.

Godišnji izveštaj društva u momentu objavljivanja još nije usvojen od strane skupštine akcionara. Društvo će u celosti naknadno objaviti odluku nadležnog organa o usvajanju Godišnjeg izveštaja.

U Nišu, 18.04.2023.

MING KOVAČNICA AD

Direktor

Nemanja Madžarević

ODLUKA O RASPODELI DOBITI ZA 2022. GODINU

Odluka o raspodeli dobiti društva za 2022. godinu doneće se na redovnoj godišnjoj skupštini akcionarskog društva.

Društvo će u celosti naknadno objaviti odluku nadležnog organa o raspodeli dobiti.

U Nišu, 18.04.2023.

MING KOVAČNICA AD

Direktor

Nemanja Madžarević

